BIBLJOTEKA SAMORZĄDU

Katalog druków, ksiąg i pomocy biurowych dla związków i instytucyj samorządowych patrz na końcu kalendarza.

KALENDARZ SAMORZĄDOWY NA ROK 1935

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 13. TEL. 5-92-63

BIBLJOTEKA SAMORZĄDU

X ROK WYDAWNICTWA

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROK 1935

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 13, TEL. 5-92-63.

Drukarnia Samorz. Instytutu Wydawniczego w Warszawie. Tel. 682-18

OD WYDAWNICTWA.

Nie odbiegając od ustalonego programu, na którym oparta jest treść corocznego Kalendarza Samorządowego, jako podręcznego informatora w zakresie zainteresowań czynników samorządowych, uważaliśmy za wskazane treść Kalendarza Samorządowego na rok 1935 odpowiednio w tym kierunku rozszerzyć.

W tym celu włączyliśmy do treści niniejszego Kalendarza m. in. przepisy dekretów o oddłużeniu samorządu, o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego oraz informacje o korespondencji z przedstawicielstwami polskiemi zagranicą i zagranicznemi w Polsce, tudzież szereg tabelarycznych danych z dziedzin związanych z życiem gospodarczem Państwa i samorządu.

Dopełnieniem treści Kalendarza niniejszego jest podany na końcu książki katalog Samorządowego Instytutu Wydawniczego, zawierający szczegółowy wykaz wydawnictw, druków i materjałów biurowych dla potrzeb związków i instytucyj samorządowych.

Spis rzeczy.

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

INSTYTUCJA PRAWNO-PUBLICZNA

założona w 1803 r., działająca na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r., komunikuje, że oprócz przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia, prowadzi następujące działy ubezpieczeń na zasadzie umów dobrowolnych:

1) Ubezpieczenie od ognia wszelkiego rodzaju mienia zarówno nieruchomego jak i ruchomego, a w szczególności ziemiopłodów i inwentarzy w gosp. rolnych, wszelkich ruchomości, budowli w trakcie budowy, budowli stanowiących własność Państwa, jak również instytucyj i przedsiębiorstw państwowych, budowli, urządzeń, towarów fabrycznych i t. p.

2) Ubezpieczenie ziemiopłodów od gradobicia.

Centrala Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych mieści się w Warszawie, przy ulicy Kopernika Nr. 36 — 40. Pozatem posiada on oddziały: w Białymstoku, Brześciu n/B., Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Łucku, Słonimie, Stanisławowie, Tarnopolu, Warszawie i Wilnie.

We wszystkich miastach powiatowych Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych posiada inspektorów i techników, którzy przyjmą wnioski ubezpieczeniowe.

Jako instytucja prawno-publiczna, mająca na celu nie osiąganie zysków, a dobro najszerszych warstw ludności, — **POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH** zapewnia najkorzystniejszą kalkulację kosztów oraz bezzwłoczną likwidację szkód.

ROK 1935
ERY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ
jest rokiem zwyczajnym, mającym 365 dni.

ZNAKI KSIĘŻYCA

Nów. Pełnia. Pierwsza kwadra. Ostatnia kwadra.

PORY ROKU

Wiosna rozpoczyna się 21 marca o godz. 8.28 (czas śr.-europ.)
Lato rozpoczyna się 22 czerwca o godz. 3.48 (czas śr.-europ.)
Jesień rozpoczyna się 23 września o godz. 18.48 (czas śr.-europ.)
Zima rozpoczyną się 22 grudnia o godz. 13.50 (czas śr.-europ.)

TABELA ŚWIĄT RUCHOMYCH W LATACH 1935 — 1937.

Rok	Popielec	Wielkanoc	Wniebowstąpien. Pańskie	Zesłanie Ducha św.	Boże Ciało	Niedziela 1-sza Adwentu
1935	6 marca	21 kwietnia	30 maja	9 czerw.	20 czerw.	1 grudnia
1936	26 lutego	12 kwietnia	21 maja	31 maja	11 czerw.	29 listopada
1937	10 lutego	28 marca	6 maja	16 maja	27 maja	28 listopada

WŁADZE POLSKIE I URZĘDY ŚWIĘTUJĄ W DNI NASTĘPUJĄCE:

Wszystkie niedziele całego roku.
Nowy Rok (1 stycznia).
Święto Trzech Króli (6 stycznia).
Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego).
Drugi dzień Wielkiejnocy (data zmienna).
Święto Narodowe: Konstytucja 3-go maja.
Wniebowstąpienie Pańskie (data zmienna).
Drugi dzień Zielonych Świątek (data zmienna).
Boże Ciało (data zmienna).
Św. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca).
Wniebowzięcie N. M. P. (15 sierpnia).
Wszystkich Świętych (1 listopada).
Rocznica Niepodległości (11 listopada).
Niepokalane Poczęcie N. M. P. (8 grudnia).
Pierwsze i drugie święto Bożego Nar. (25 i 26 grud.).

STYCZEŃ

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	W	**Nowy Rok Obrz. P. J. Ch.**	19 Bonifatija mcz.
2	Ś	Im. Jezus, Makarego	20 Ihnatija Bohon. sw. m.
3	C	Genowefy p.	21 Juljanny mcz.
4	P	† Eugenjusza	22 Anastazji wmcz.
5	S	Telesfora m.	23 10 mucz. na Kryti
6	N	**Trzech Króli**	**24 Naw. Rizd. Ewhenji M.**
7	Pn	Lucjana op.	**25 Roźdestwo Chrystowe**
8	W	Seweryna op.	**26 Sobor Pr. Bohor i Joz.**
9	S	Juljana m.	**27 Stefana perw. mcz.**
10	C	Agatona	28 Muczenyky w Nikom.
11	P	† Hyginy p. Honoraty p.	29 Dityj ubytych
12	S	Arkadjusza m.	30 Anizji muczen.
13	N	**Gotfryda i Leona**	**31 p. R. Mełanji prp. d.**
14	Pn	Hilarego Dk.	**1 N. Rik 1935 Obr. H.W.**
15	W	Pawła I pust.	2 Sylwestra papy rym.
16	S	Marcelego pap. m.	3 Małahiji pror.
17	C	Antoniego op.	4 Sobor 70 apostoł
18	P	† Katedry św. Piotra	5 Nawecz. Boh. Teopem.
19	S	Henryka b. m.	**6 Bohojawłenia Hosp.**
20	N	**Fabjana i Sebestjana** m.	**7 N. po Proświszcz. Sob.**
21	Pn	Agnieszki p. m.	8 Jurja i Emiljana
22	W	Wincentego, Anastazji	9 Połijewkta mcz.
23	Ś	Zaśl. N.M.P., Rajmunda	10 Hryhorja prp. i Dom.
24	C	Tymoteusza b. m.	11 Teodozja Wełyk. prp.
25	P	† Nawrócenie św. Pawła	12 Tatjanny mucz.
26	S	Polikarpa b. m.	13 Jermyła i Stratył. mcz.
27	N	**Jana Chryzostoma** Dk.	**14 N. 30 po Sosz. Otciw**
28	Pn	Walerego b.	15 Pawła Tywejsk. prp.
29	W	Franciszka Sal. b. Dk.	16 Pokl. okow. Ap. Petra
30	Ś	Martyny p. m.	17 † Antonija Wełyk. prp.
31	C	Piotra z Nol., Jana Bosko	18 Atanazja i Kyryła prp.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

7 Roźdestwo, 14 Nowy Rok, 19 Bogojawlenje (Jordan).

Święta
wyznania Mojżeszowego

5 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Szebat.

LUTY

ma dni 28

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	P	† Ignacego b. m.	19 Makarja prp.
2	S	**M. B. Gromnicznej**	20 † Ewtymija Wel. prp.
3	N	**Błażeja**	**21 N. 31 po S. Maks. p.**
4	Pn	Andrzeja Kors b.	22 Tymoteja apostoła
5	W	Agaty p. m.	23 Kłymentja św. szczum.
6	S	Tytusa b.	24 Ksenji prp.
7	C	Romualda op.	25 † Hryhorja Bohosł. św.
8	P	† Jana z Matty	26 Ksenofonta prp.
9	S	Apolonji p. m.	27 Perenes. moszcz. Joan.
10	N	**Scholastyki** p.	**28 N. 32 p. Sosz. Efrema p.**
11	P	Ziaw. się N. M. P. w Lourd.	29 Perenes. m. Ihn. Boh.
12	W	7 założycieli Serwit.	**30 Troch Świątytelíw**
13	S	Grzegorza II pap.	31 Kyra i Iwana bezrebr.
14	C	Walentego b. m.	**1 Lutyj** Tryfona mucz.
15	P	† Faustyna m.	**2 Stritenja Hospodne**
16	S	Justjanny p. m.	3 Symeona i Anny prwd.
17	N	**Juljana** z Kap.	**4 Mytara i Farys. Izyd. p.**
18	Pn	Symeona b. m.	5 Ahafij mcz.
19	W	Konrada w.	6 Wukola prp.
20	S	Leona b.	7 Partenija i Łuky prp.
21	C	Feliksa b.	8 Teodora Stratyl.
22	P	† Stol. św. Piotra	9 Nykyfora mucz.
23	S	Piotra Damjana Dk.	10 Charlampija mcz.
24	N	**Macieja** apost.	**11 Błud. Syna. Własija**
25	Pn	Cezarego m.	12 Meletija i Ant. archp.
26	W	Wiktora m.	13 Martynjana prp.
27	S	Aleksandra b.	14 Ewksentja prp.
28	C	Teofila m.	15 Onysyma apost. Pafn.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)
15 Sretien. Gosp.

Święta wyznania Mojżeszowego
3 i 4 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Adar I.

MARZEC

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	P	† Albina	16 Pamfyła. Walenta mcz.
2	S	Pawła m., Heleny wd.	17 Teodora Tyrona wmcz.
3	N	**Kunegundy ces.**	**18 Miasopust. Lwa p. rym.**
4	Pn	Kazimierza królewicza w.	19 Archipa apost.
5	W	Gerazyma pap.	20 Lwa epsk. Katans
6	Ś	Popielec, Felicyty m.	21 Tymoteja prp.
7	C	Tomasza z Akw. Dk.	22 Najd. noszcz. mcz. w E.
8	P	† Wincentego Kadłubka	23 Polikarpa swszczmcz.
9	S	Franciszki Rzym. wd.	24 † 1 i 2 najd. hoł. Iw.
10	N	40 **Męczenników**	**25 Syropust. Taras. arch.**
11	Pn	Konstantyna W.	26 Porfirija aep.
12	W	Grzegorza W. pap. Dk.	27 Prokopija Dekap. prp.
13	Ś	Krystyny pm.	28 Wasylija prp.
14	C	Matyldy król.	**1 Berezeń** Ewdokiji prp.
15	P	† Klemensa Dworzaka w.	2 Teodota swszczmcz
16	S	Juljana z Cyl.	3 Ewtroplja mucz.
17	N	**Józefa** z Arymatei	**4 1 Postu Herasyma prp.**
18	Pn	Cyryla J.	5 Konona mcz.
19	W	Jozefa Obl. N. M. P.	6 42 Mucz. z Amoriji
20	Ś	Teodozji	7 Wasylija swszczmcz
21	C	Benedykta op.	8 Teofiłakta ep Nikom.
22	P	† Katarzyny szw.	9 † 40 Mucz w Sewast.
23	S	Feliksa m.	10 Kodrata mucz.
24	N	**Gabrjela** arch.	**11 2 Postu Sofromija ptr.**
25	Pn	Zwiastowanie N. M. P.	12 Teofana prp. isp.
26	W	Teodora	13 Per. moszcz. św. Nyk.
27	Ś	Jana Damasc.	14 Wenedykta prp.
28	C	Jana Kapistrana	15 Ahapija mucz.
29	P	† Eustazego op.	16 Sawyna pap., Ju j. mcz.
30	S	Kwiryna	17 Aleksija prp.
31	**N**	**Balbiny**	**18 3 Krestopołk Kyr. aep.**

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

Święta
wyznania Mojżeszowego

5 i 6 Rozchodesz czyli 1-sze dni m-ca Adar II, dnia 16 post Estery dn. 17 Purym (ostatki), dnia 18 Szuszan Purym.

KWIECIEŃ

ma dni 30

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pn	**Hugona** b.	19 Chryzanta i Darji mcz.
2	W	Franciszka z Pauli	20 OÓ. ubytych w m. ś. S.
3	S	Ryszarda b.	21 Jakowa ispow.
4	C	Izydora b. Dk.	22 Wasylja swm. i Isaa p.
5	P	† Wincentego Ferer.	23 Nikona mucz.
6	S	Celestyna pap.	24 Zacharji pror.
7	N	**Epifanjusza** b. m.	25 **4 Postu i Błah. Pr. B.**
8	Pn	Dionizego b.	26 Sobor Arch. Hawryiła
9	W	Marji Kleofasowej	27 Matrony mucz.
10	S	Ezechjela	28 Pokł. Ilarj. i Stef.
11	C	Leona W. pap. Dk.	29 Marka i Kyryla prp.
12	P	† M. B. Bol., Juljusza p.	30 Iwana Łistwiczn.
13	S	Hermenegilda	31 Ipatija prp.
14	N	**Justyna** m.	1 **Kwiteń 5 Post. Marji**
15	Pn	Bazylego	2 Tyta i Amfijana prp.
16	W	Benedykta J.	3 Nikyty ispow.
17	S	Aniceta p.	4 Josyfa i Georgija prp.
18	C	† W. Czwartek, Apolonj.	5 Teoduła i Agatop. mcz.
19	P	† W. Piątek, Jerzego b.	6 Ewtychija archep.
20	S	† W. Sobota, Teodora W.	7 Łazarewa Sub. Georg.
21	N	**Wielkanoc**, Konrada z Parzh.	8 **Kwitna Irodijona ap.**
22	Pn	**Pon. Wielk**, Sotera i Kaja	9 Efpsychija mucz.
23	W	Wojciecha b. m.	10 Terentija i Afrykana
24	S	Fidelisa ze Sygm.	11 Antypy swmucz.
25	C	Marka ew.	12 **Wełyk. Czetw.** Wasyl.
26	P	† M. B. Dobrej Rady	13 **Wełyka Piatnicia**, Art.
27	S	Piotra K. Dk., Zyty	14 Wełyka Sob., Martyna
28	N	**Pawła** od Krzyża	15 **Woskresenia Chryst**,
29	Pn	Piotra z Werony m.	16 **Switł. Pon.** Ahafji Chj.
30	W	Katarzyny z Sienny	17 Switł. Wtor. Symeona

Święta prawosławne
(według nowego stylu)

7 Zwiast. M. B.; 28, 29, 30 Święta Wielkiej Mocy (Christ. Woskr.).

Święta
wyznania Mojżeszowego

4 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Nisan, dn. 18 i 19 Pesach (1-sze urocz. dni św. Wilkanoc.), od 20 do 23 wolne św. Wielkanoc, dn. 24 i 25 ostatnie dni św. Wielkanoc.

MAJ

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	S	**Filipa i Jakóba** ap.	18 Iwana Dekapol prp.
2	C	Zygmunta	19 Iwana Starop. prp.
3	P	**† Król. Korony Polskiej**	20 Teodora Trich. prp.
4	S	Znal. św. Krzyża. Moniki	21 Januarja św. mucz.
5	N	**Piusa V** pap.	**22 N. 1 Tomyna** Teodota
6	Pn	Jana w oleju	23 † Georgija Włmucz
7	W	Domiceli	24 Sawy Str tył. mucz.
8	Ś	Stanisława b. m. Op. ś. Józ.	25 † Marka Ewanheł. ap.
9	C	Grzegorza z Naz. Dk.	26 Wasylja sw. mucz.
10	P	† Antoniego b., Izydora r.	27 Symeona sw. mucz.
11	S	Franciszka de Heron	28 Jazona i Sosipatra
12	N	**Pankracego**	**29 N 2 Myronos. 9 mcz.**
13	Pn	Serwacego	30 † Jakowa apostoł
14	W	Bonifacego	**1 Traweń**, Jeremiji pror.
15	S	Zofji	2 Ata azja Wełyk. prp.
16	C	Andrzeja Boboli	3 Teodozja peczers. p.
17	P	† Paschalisa Baylon	4 Pelahji prpmcz.
18	S	Wenancjusza m.	5 Iryny mcz.
19	N	**Piotra Celestyna**	**6 N 3 Rozsłabł.** Jowa mn.
20	Pn	Bernardyna w.	7 Jawlenia Czesn Kresta
21	W	Tymoteusza. Wiktora	8 † Iwana Bohosława
22	Ś	Heleny	9 † Peren. Moszcz. Nyk.
23	C	Dezyderjusza b. m.	10 † Symeona Zylota ap.
24	P	† N. M. P. Wsp. Joanny	11 Mokija sw. mucz.
25	S	Grzegorza VII pap.	12 Epifanja i Hermana ae.
26	N	**Filipa Nereusza**	**13 N 4 Samarjan.** Hlikerji
27	Pn	Bedy Dk., Jana } dni krzyż.	14 Izydora mucz.
28	W	Augustyna b, } dni krzyż.	15 Pachomja wełyk. prp.
29	S	Marji Magdl. de Pazzis } dni krzyż.	16 Teodora Oświacz prp.
30	C	**Wniebowst. P.**, Feliksa p.	17 Andronika ap. i Junji
31	P	**† Królowej Apost.**, Anieli	18 Teodota mcz.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

Święta wyznania Mojżeszowego

3 i 4 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Ijar, dn. 21 Łag-Beomer.

CZERWIEC

ma dni 30

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	S	Jakóba Strepy b.	19 Patrykija śwmucz.
2	N	**Sadoka i Towarzyszów**	**20 N. 5 Ślipórodz.** Talał.
3	Pn	Erazna b. m.	21 † Konstant. i Oleny C.
4	W	Franciszka	22 Wasyliska mcz.
5	S	Bonifacego	23 Mychaiła prp.
6	C	Norberta b. Klaudjusza	**24 Woznesenia Hosp.**
7	P	† Roberta op.	25 3 najd. hołowy Iw. Chr.
8	S	Medarda b.	26 Karpa apost.
9	N	**Zielone Świątki** Felicjana	**27 SS. Otciw,** Teraponta
10	Pn	**Pon. Św.** Małgorzaty Kr.	28 Nikity ep. prp.
11	W	Barbary ap.	29 Teodozji pr. mcz.
12	S	Jana F. w.	30 Isaakija prp.
13	C	Antoniego z Padwy	31 Jermija ap. i Jermeja
14	P	† Bazylego W.	**1 Czerw.** Justyna mcz.
15	S	Modesta b.	2 Nikyfora isp. patr.
16	N	**Aliny**	**3 Soczestwje Sw. Ducha**
17	Pn	Adolfa, Inocentego	**4 Preświatoji Trojci**
18	W	Efrema Dk.	5 Doroteja śwmcz.
19	S	Gerwazego i Protazego	6 Wysarjona i Ilarjona p.
20	C	**Boże Ciało,** Sylwerj. p. m.	7 Teodota św. mcz.
21	P	† Alojzego Gonzagi	8 Teodora Stratylata
22	S	Paulina b.	9 Kyryła aepsk.
23	N	**Zenona** m.	**10 Wsich Swiatych** Tym.
24	Pn	**Nar. św. Jana** Chrzcic.	11 † Wartłomeja i Warm.
25	W	Prospera b. w.	12 Onufryja Wełyk. prp.
26	S	Jana i Pawła	13 Akylyny mcz.
27	C	Władysława kr.	**14 Presw. Euchar.** Jeles.
28	P	**Najsł. S. P. J.,** Ireneusza	15 Amosa pror. Jeronima
29	S	**Piotra i Pawła ap.**	16 Tychona episk.
30	N	**Wspom. św. Piotra ap.**	**17 2 po S. Mąn i Saweł**

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

6 Wniebowstąpienie (Wozniesienije Gosp.); 15 Dzień Św. Ducha; 16 Dzień Św. Trójcy.

Święta
wyznania Mojżeszowego

2 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Sywań, dn. 7 i 8 Szowuos (urocz. Zielone Świątki).

LIPIEC

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pn	Przenajśw. Krwi P. J. R.	18 Łeontja mcz.
2	W	Nawiedzenie N. M. P.	19 ‹ Judy Tadd apost.
3	Ś	Leona pap. Anatola	20 Metodja śwmch.
4	C	Teodora b.	21 Juljana Tars. mcz.
5	P	† Antoniego Zak.	22 **Preśw. Sercia Isus.**
6	S	Łucji p. m.	23 Agrypiny mcz.
7	N	**Cyryla i Metodego**	**24 3 p. S. Rizd. Iw. Chr.**
8	Pn	Elżbiety król.	25 Fewronji prpmcz.
9	W	Weroniki de Julj.	26 Dawyda prp.
10	Ś	7 Braci Męczenników	27 Samsona prp.
11	C	Piusa I pap.	28 Peren. m. Kyra Ivana
12	P	† Jana Gwalberta	29 **Petra i Pawła apost.**
13	S	Anakleta pap., Małgorz.	30 Sobor 12 Apostołiw
14	N	**Bonawentury Dk.**	**1 Łypeń 4 p. S. Kozmi**
15	Pn	Rozesł. Ap., Henryka	2 † Położenie Ryzy Pr.
16	W	M. B. Szkaplerznej	3 Jakinta i Anatolja św·
17	S	Aleksego	4 Andreja Kryt. i Marty
18	C	Szymona z Lipnicy	5 † Kuryły i Metodja ap.
19	P	† Wincentego à Paulo	6 † Atanazja Atońsk p.
20	S	Bł. Czesława	7 Tomy i Akakija mcz.
21	N	**Daniela, Praksedy p.**	**8 5 p. Sosz.** Prokopija m.
22	Pn	Marji Magdaleny	9 Pankratija śwmcz.
23	W	Apolinarego b. m.	10 † Antonija Peczers prp.
24	Ś	Bł. Kingi kr., Krystyny	11 Eufymji mcz. i Olhy
25	C	Jakóba ap.	12 Prokła i Ilarja mucz.
26	P	† Anny Matki N. M. P.	13 Sobor Arch. Hawryiła
27	S	Pantaleona m. Natalji	14 Akyły ap. Kyryka mcz.
28	N	**Wiktora** pap.	**15 6 p. S. † Wołodymira**
29	Pn	Marty p.	16 Atynogena śwmcz.
30	W	Rufina m.	17 Maryny wlmcz.
31	Ś	Ignacego Lojoli w.	18 Jakynta i Emiljana m.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

7 Rożdestwo Ioana Przedtecz.; 12 Pierwow. ap. Pietra i Pawła.

Święta
wyznania Mojżeszowego

1 i 2 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Tamuz, dn 18 Szewo-osor betamuz, post (na pam. oblęż. Jerozolimy), dn. 31 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Ab.

SIERPIEŃ

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	C	Piotra w okowach	19 † Makryny prp. i Dija
2	P	† N. M. P. Anielskiej	20 † Iliji proroka
3	S	Znal. relik. św. Szczepana	21 Symeona prp., Iwana
4	N	**Dominika w.**	22 **7. p. S. Marji Mahdal.**
5	Pn	M. B. Śnieżnej	23 Profyna mcz.
6	W	Przemienienie Pańskie	24 † Borysa i Hliba mcz.
7	Ś	Kajetana	25 † Uspenie św. Anny
8	C	Emiljana	26 Jermołaja mcz.
9	P	† Jana Vian., Romana m.	27 † Pantałejmona Wl. mcz.
10	S	Wawrzyńca m.	28 Prochora i in. apost.
11	**N**	**Zuzanny**	29 **8 p. S.** Kałynika mcz.
12	Pn	Klary	30 Syk. i Siłuana i prcz.
13	W	Hipolita i Kasjana mm.	31 Ewdokima prawed.
14	Ś	Euzebjusza b.	1 **Serp.** Proisch Czesn.
15	C	**Wniebowzięcie N. M. P.**	2 Peren. moszcz. Stefana
16	P	† Joachima, Rocha	3 Isaakja i prcz. prp.
17	S	Jacka w.	4 7 Mołodciw w Efezi
18	N	**Heleny** ces.	5 **9 p. S.** Eusygnja mcz.
19	Pn	Ludwika Toloz.	6 **Preobraż Hospodne**
20	W	Bernarda op. Dk.	7 Dometija i Pasiwa mcz.
21	S	Joanny Fr. de Chantal	8 Emiljana aepisk.
22	C	Tymoteusza m.	9 † Matija apost.
23	P	† Filipa i Benicjusza	10 Lawrentja archd. mcz.
24	S	Bartłomieja ap.	11 Ewpła archd. mcz.
25	N	**Ludwika** kr.	12 **10 p. S.** Fotija i Anik.
26	Pn	M. B. Częst., Konstant. m.	13 Maksyma isp.
27	W	Józefa Kalas.	14 Michea pror.
28	S	Augustyna b. w. Dk.	15 **Uspenje presw. D. M.**
29	C	Scięcie św. Jana Chrzc.	16 Perenes. neruk. Obr. H.
30	P	† Róży limańskiej	17 Myrona mcz.
31	S	Rajmunda, Izabeli	18 Flora i Ławra mcz.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

19 Preobrażenje Gosp.: 28 Uspienje Presw. Bogor.

Święta wyznania Mojżeszowego

8 Tysze beab. post (na pam. zburzenia świątyni w Jerozolimie), dn. 29 i 30 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Elul.

WRZESIEŃ

ma dni 30

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	N	**Bronisławy, Idziego**	19 **11 p. S. Andreja Str.**
2	Pn	Stefana kr.	20 Samuiła pror.
3	W	Szymona Słup.	21 Taddeje ap. Wassy m.
4	S	Rozalji	22 Ahatonika mcz. i insz.
5	C	Wawrzyńca Just. b. w.	23 Łuppa mcz.
6	P	† Zacharjasza Pr.	24 Ewtycha swmcz.
7	S	Anastazji, Reginy, Jana m	25 Wartłomeja i Tyta ap.
8	N	Narodzenie N. M. P.	26 **12 p. S.** Adrjana i Nat.
9	Pn	Piotra Klawera	27 Pimena prp.
10	W	Mikołaja z Tolentynu	28 Mojseja prp. Awhust.
11	Ś	Prota, Jacka m.	29 Usikn. Hołowy Iw. Ch.
12	C	Imienia N. M. P. Gwid.	30 Aleksandra, Iw. i Paw.
13	P	† Filipa	31 + Położ pojasa Pr. B.
14	S	Podwyższenie św. Krzyża	1 **Wer. N. Rik. cerk.** sym.
15	N	M. B. Bolesnej, Nikodema	2 **13 p. S.** Mamanta mcz.
16	Pn	Kornela, Cyprjana mm.	3 Antyma świmcz.
17	W	Stygmat św. Franciszka	4 Wawyły świmcz.
18	Ś	Józefa z Kupert s. d.	5 Zacharji i Ełysawety p.
19	C	Junuarego b. m.	6 Czudo św. Arch. Mich.
20	P	† Eustachego m s. d.	7 Sozontija mcz.
21	S	Mateusza ap. ew. s. d.	8 **Rizdiwo Preśw. Bohor.**
22	N	Tomasza z Wilan.	9 **14 p S.** Joakima i Anny
23	Pn	Tekli p. m.	10 Mynodory, Mytrod i N.
24	W	N. M. P. od wykup. niew.	11 Teodory prp.
25	Ś	Bł. Ładysława z Gieln.	12 Aftonoma świmcz.
26	C	Cyprjana i Justyny mm.	13 Odn. Ch. Hosp. Korn.
27	P	† Kosmy i Damjana mm.	14 **Wozdw. Czesnako Kr.**
28	S	Michała Archan.	15 Nykyty wlmcz.
29	N	Wacława kr.	16 **15 p. S.** Ewfymji wlmc.
30	Pn	Hieronima Dk.	17 Sofiji W. N. i L. mcz.

Święta Prawosławne
(według nowego stylu)

21 Rożdestwo Presw. Bogorodicy; 27 Wozdw. Kresta Gospod.

Święta
wyznania Mojżeszowego

28 i 29 Rosz Haszana, Nowy Rok 5696 od stworzenia świata, dn. 28-go 1-szy dzień m-ca Tysztry, dn. 30 post. Gedalji.

PAŹDZIERNIK

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	W	Bł. Jana z Dukli	18 Ewmenija episk.
2	Ś	Aniołów Stróżów	19 Trofyma mcz.
3	C	Teresy od Dziec. Jezus	20 Ewstachija druż. i d. n.
4	P	Placyda m. ☽	21 Konrada apost.
5	S	† Franciszka z Asyżu	22 Foky śwmcz.
6	N	**Matki B. Róż.**, Brunona op.	23 **16 p. S.** Zacz. Iw. Ch.
7	Pn	Marka pap.	24 Tekli prw. mcz.
8	W	Brygidy wd.	25 Ewfrozyńji prp.
9	Ś	Dionizego Areop.	26 † Pam. Sm. Iw. Boh.
10	C	Franciszka Borg.	27 Kalistrata mcz.
11	P	† Emiljana m.	28 † Charitona prp.
12	S	Maksymiljana b.	29 Kyrijaka prp.
13	N	**Edwarda kr.**	30 **17 p. S.** Hryhorja św.
14	Pn	Kaliksta pap. m.	1 † Zowteń Pokrow. Pr.
15	W	Teresy p., Jadwigi ks.	2 Kyprijana śwmcz.
16	Ś	Gerarda	3 Dyonizja Areop.
17	C	Małgorzaty Marji Alac.	4 Jeroteja śwmcz.
18	P	† Łukasza Ew. ☾	5 Charytyny mcz.
19	S	Piotra z Alkantary	6 † Tomy apost.
20	N	**Jana Kantego**	7 **18 p. S.** Sergja i Wak.
21	Pn	Urszuli pm.	8 Pełahji prp.
22	W	Kurduli pm., Filipa	9 † Jakowa apost.
23	Ś	Ignacego, Seweryna	10 Ewłampija i Ewłampji
24	C	Rafała Arch.	11 Fyłypa ap., Teofana
25	P	† Kryspina	12 Prowa i in. mcz.
26	S	Ewarysta pap. w., Lucjana	13 Karpa mcz. Kosmy pr.
27	N	**Chr. Króla.** Sabiny	14 **19 p. S.** Paraskewy p.
28	Pn	Szymona i Tadeusza	15 Ewtymija, Lukijana p.
29	W	Narcyza	16 Łongina sotn. mcz.
30	S	Edmunda	17 Ozija, Andreja Kr. pr.
31	C	† Antonina b., Łucji	18 † Łuky ap. i ewanh.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

Święta
wyznania Mojżeszowego

7-go Jom Kipur, post (sądny dzień), dn. 12 i 13 Sukos (urocz. św. Szałasów), od 14 do 17 wolne św. Szałasów, dn. 18 Hoszana-Raba (święto Palm), dn. 19 Szemini Aceres, dn. 20 Symchas Tora (ost. urocz. św. Sukos); dn. 27 i 28 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Marcheszwan.

LISTOPAD

ma dni 30

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	P	**Wszystkich Świętych**	19 Jolla pror.
2	S	Dzień zaduszny	20 Artemija Wlmcz.
3	N	**Huberta b.**	21 **20 p. S.** Ilarjona Wł. p.
4	Pn	Karola Boromeusza	22 Awerkija episk.
5	W	Zacharjasza i Elżbiety	23 † Jakowa apastł.
6	Ś	Leonarda, Feliksa	24 Aretv i insz. mcz.
7	C	Amaranta, Nikandra	25 Markijana i Martyrija
8	P	† Gottfyda i Maura	26 **Dymytrija Włmcz.**
9	S	Teodora	27 Nestora mcz.
10	N	**Andrzeja z Awelinu**	28 **21 p. S. Carja Chr.**
11	Pn	Marcina b.	29 Anastazji, Awramija p.
12	W	Marcina pap. 5 Braci Pol.	30 Zynowija i Zynowji m.
13	Ś	Stanisława Kostki	31 Stachija, Amplija i in.
14	C	Józefata b. m.	1 **Łyst**. Kosmy i Dam.
15	P	† Leopolda, Gertrudy	2 Akyndyna mcz.
16	S	M. B. Ostrobr. Edmunda	3 Akepsima mcz.
17	N	**Grzegorza Cud., Salomei**	4 **22 p. S.** Joanikia W.
18	Pn	Romana m.	5 Hałaktijona mcz.
19	W	Elżbiety	6 Pawła episk.
20	S	Feliksa Wal.	7 Jerona i insz. mcz.
21	C	Ofiarowanie N. M. P.	8 **Sobor. św. Arch. Mich.**
22	P	† Cecylji p. m.	9 Onysyfora mcz.
23	S	Klemensa pap.	10 Erasta i insz. apost.
24	N	**Jana od Kzzyża Dk.**	11 **23 p. S Myny,** Teodora
25	Pn	Katarzyny p. m.	12 † **Josafata Aepisk.** ś.
26	W	Jana Berchm., Konrada	13 † Joana Zolotoustaho
27	S	Walerjana, Wirgiljusza	14 † Fylypa Apostoła
28	C	Zdzisławy, Mansweta	15 Hurija i insz. mcz.
29	P	† Saturnina i Filemona	16 † Mateja ap. i ewan.
30	S	Andrzeja Ap., Justyny	17 Hryhorja ep. cudotw.

Święta prawosławne
(według nowego stylu)

Święta wyznania Mojżeszowego

26 i 27 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Kislew.

GRUDZIEŃ

ma dni 31

Dnie		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	N	**Eligjusza b., Natalji**	18 **24 p. S.** Platona i Rom
2	Pn	Bibjany p. m.	19 Awdija pror.
3	W	Franciszka Ksawerego	20 Hryhorija i Prokła pr.
4	S	Barbary p. m.	21 **Wwed. w Chr. Pršw. B.**
5	C	'aby op., Anastazji	22 Fyłymona ap. kekył.
6	P	† Mikołaja b.	23 Amfilocha i Hryhorja
7	S	Ambrożego b. Dk.	24 † Kateryny Wł. mcz.
8	N	**Niepokalane pocz. N.M.P.**	25 **25 p. S.** Kłyment i P.
9	Pn	Leokadji, Walerji	26 Alipija słowpnyka
10	W	N. B. P. Loretańskiej	27 Jakowa Pers. wł. cz.
11	Ś	Damazego, Sabiny	28 Stefana prp. mcz.
12	C	Aleksandra m.	29 Paramona i Fiłumena
13	P	† Łucji p. m.	30 † Andreja Perwozw.
14	S	Spirydjona b.	1 **Hrudeń.** Nauma pr.
15	N	**Walerjana b.**	2 **26 p. S.** Awakuma pr.
16	Pn	Euzebjusza, Albina	3 Sofonija pror.
17	W	Łazarza b.	4 Warwary, Iwana D.
18	Ś	Gracjana, Wiktoryna	5 † Sawy Oświaszcz p.
19	C	Urbana	6 † **Mykołaja Archepsk.**
20	P	† Teofila, Juljusza	7 Ambrozija episk.
21	S	Tomasza Ap.	8 Patapija pr. p.
22	N	**Zenona m.**	9 **27 p. S. N. Z. P. D. M.**
23	Pn	Wiktorji p. m.	10 Myny, Ermogena i in.
24	W	Adama i Ewy	11 Danyiła prop.
25	Ś	**Boże Narodzenie**	12 Spirydiona episk.
26	C	**Szczepana męcz.**	13 † Ewstrat. Awks. M.
27	P	† Jana Ap. i Ew.	14 Tyrsa, Łewkija i in.
28	S	Młodzianków	15 Elewterja świmcz.
29	N	**Tomasza b. m.**	16 **28 p. S. Praotciw. Agh.**
30	Pn	Eugenjusza b.	17 Danyiła pror.
31	W	Sylwestra pap.	18 Sewastjana i in. mcz.

Święta prawosławne
(Według nowego stylu)

4 Wwied. w Chram Presw. Bogorod.: 19 Nikołaja Czudotw.

Święta
wyznania Mojżeszowego

od 21 do 28 Chanuka (św. Makabeuszów), dn. 26 i 27 Rozchodesz czyli 1-sze dni m-ca Tebet.

Kalendarzyk myśliwski

Czasy ochronne na rok 1935,

OBOWIĄZUJĄCE NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ Z WYJĄTKIEM WOJEWÓDZTWA ŚLASKIEGO*)

Czas ochronny oznaczony jest polami czarnemi.
Cyfry w tabelce oznaczają pierwszy i ostatni dzień czasu ochronnego.

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień
Łosie-byki	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Łosie-samice i cielęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jelenie-byki, daniele-rog.	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Jelenie i dan. samice i ciel.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sar.-kozł. w woj. poz. i pom.	■	■	■	■	■					16 ▌	■	■
„ w woj. kr. lw. st., i tar.		■	■	■	■							
„ pozostałe wojewódz.		■	■	■	▌15							
Sarny kozy i koźlęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dziki			■	■	■	■						
Niedźwiedzie *)	15 ▌	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	▌15
Niedźwiedzice z małemi	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rysie *)	15 ▌	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	▌15
Żbiki		■	■	■	■	■	■	■	■			
Kuny leśne (tumaki		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Norki		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Borsuki	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Wiewiórki			■	■	■	■	■	■	■	■		
Zające-szar. w woj. pom. i poz.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	▌15		
„ wileń. nowogr. i pol.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
„ pozostałe wojew.		■	■	■	■	■	■	■	■	▌15		
Zające bielaki		15 ▌	■	■	■	■	■	■	■	■		■
Głuszcze-koguty	■	■	▌15		15 ▌	■	■	■	■	■	■	
Głuszcze-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie-koguty						■	■	▌15				

*) Termin ochrony podajemy według rozporządzenia, które ekspirowało 31.XII 1934, co do czego mogą nastąpić w b. r. zmiany.

) **Tabelka niniejsza podana w układzie Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich, Warszawa, Nowy Świat № 35

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień
Cietrzewie-kury w woj. wileń. nowogr. biał. pol. i woł.	■	■	■	■	■	■	■	15		■	■	■
Cietrzewie-ku y w pozostał. woj.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jarząbki i pardwy		■	■	■	■	■	■	15				
Bażanty-koguty		■	■	■	■	■	■	■	■	15		
Bażanty-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kuropatwy w Woj. wileńskiem nowogr. biał pol. i woł.	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Kuropatwy w pozostał. wojew.	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Przepiórki	od przyl.		■	■	■	■	■	■				
Dzikie indyki-samce					15	■	■	■	■	15		
Dzikie indyki-samice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	15		
Słomki					15	■	■	15				
Bataljony						■	10					
Dzikie kaczory						■	15					
Dzikie kaczki-samice i młode oraz inne ptact. wodne i błotne	■	■	■	■	■	■	15					
Czarne bociany	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie łabędzie i dzikie gęsi					15	■	■					
Dropie i drop. kamion. (strep.)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie gołęb., droz., kw. paszk.		■	■	■	■	■	■	15				
Ptaki kruk i drap. z wyj. jast.-gołębiar., krog., wron i srok		■	■	■	■	■	■	15				
Wilki, wydry kuny domowe (kamionki), tchórze gronostaje łasice, króliki, jast.-gołębin, krogulce, sroki i wrony	wolno polować przez cały rok											
Lisy, orły	czasu ochronnego niema											
Żubr, bobr., kozic., świst.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Terminy ochronne rozumieć należy włącznie.

TERMINY OCHRONNE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIEM.

Rozporządzenie Wojewody Śląskiego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką z dnia 17 maja 1934 r.

o zmianie czasów ochronnych, ustalonych obowiązującemi ustawami łowieckiemi dla poszczególnych gatunków zwierzyty łownej.

§ 1.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1923 r. (Dz. U. Śl. Nr. 43, poz. 212) ustalam w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką czasy ochronne dla niektórych gatunków zwierzyny łownej na przeciąg jednego roku, a mianowicie:

1) dla jeleni i danieli (byków) — od 1 listopada do 15 września,
2) „ łań i cieląt jeleni i danieli — cały rok,
3) „ rogaczy (kozłów, sarniaków) — od 1 listopada do 15 maja,
4) „ sarn (kóz, siut), koźląt, spicaków i widłaków — cały rok,
5) „ zajęcy — od 15 stycznia do 15 października,
6) „ borsuków — od 1 grudnia do 31 października,
7) „ głuszców — cały rok,
8) „ samic cietrzewi bażantów — cały rok,
9) „ kogutów cietrzewi — od 1 czerwca do 15 sierpnia,
10) „ kogutów bażantów — od 1 lutego do 15 października,
11) „ jarząbków — cały rok,
12) „ kuropatw — od 1 grudnia do 20 sierpnia,
13) „ kaczek — od 1 grudnia do 15 lipca.

Zakreślone terminy rozumie się włącznie.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 3 czerwca 1934 r. i obowiązuje do dnia 2 czerwca 1935 r.

Wojewoda Śląski
w/z (—) Dr. SALONI
Wicewojewoda

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzia od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany, oraz w województwach: pomorskiem, poznańskiem, warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, krakowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta-sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośredniem jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

MIARY I WAGI

I. Metryczne.

Jednostką zasadniczą układu metrycznego jest metr, odpowiednik przybliżony dziesięciomiljonowej części ćwiartki południka paryskiego. Przewaga miar metrycznych nad innemi polega na systemie dziesietnym oraz na łączności pomiędzy miarami długości i miarami objętości a wagą: przytem system metryczny jest wzięty z przyrody, a więc w razie zaginięcia metra urzędowego tenże może być pierwotnie określony.

Pierwszy pomiar południka dokonany w r. 1799 dał wynik 5,130.740 dawnych sążni paryskich (toazów) dla ćwiartki południka, stąd 1 metr=0,513.074 toaza. Pomiary nowsze, zakończone w r. 1842 wykazały, że ćwiartka południka wynosi 5,131.800 toazów, czyli 10.000.856 metrów, zamiast poprzednio przyjętych 10,000.000. Pomimo, że długość metra, określona z pierwszego pomiaru, okazała się nieco za mała, błąd ten jest mało znaczący (zaledwie ¾ milimetra) i za urzędową jednostkę długości przyjęto długość z pomiarów 1799 r.; prototyp platynowy, dający wartość legalną przy temperaturze topniejącego lodu, został złożony w archiwum paryskiem dnia 4 Messidora VII roku (22 czerwca 1796).

System metryczny przyjęła większa część państw Europy. W Polsce system metryczny stał się obowiązującym od dnia 1 września 1919 r. na zasadzie Dekretu z dnia 8 lutego 1919 r.

Nazwy miar metrycznych tworzą się w ten sposób, że do wartości większych od jednostki dodawane są wyrazy greckie: myria, kilo, hekto, deka, oznaczające 10.000, 1.000, 100, 10; do wartości zaś mniejszych od jedności — wyrazy łacińskie: deci, centi i mili, oznaczające 0,1; 0,01; 0,001.

Miary długości:

Miriametr = 10.000 metrów. Kilometr = 1.000 metrów. Hektometr = 100 metrów. Dekametr = 10 metrów. Metr = 10 decimetr. = 100 centim. = 1000 milimetr.

Miary powierzchni (gruntów):

Ar = dekametrowi kwadratowemu = 100 metrom kw.
Hektar = 100 arom.

Miary objętości:

Dla ciał płynnych i sypkich:	Dla drzewa:
Litr = 1 decymetr. sześc.	Ster=metrowi sześcien.
Dekalitr = 10 litrom	Dekaster = 10 sterom
Hektolitr = 100 litrom	Decister = 0,1 stera
Kilolitr = 1000 litrom	
Decylitr = 0,1 litra	

Miary wagi:

Tonna=1000 kilogramom	Dekagram = 10 gramom
Centnar metr. = 100 kgr.	Decigram = 0,1 grama
Kilogram=1000 gramom	Centigram=0,01 grama
Hektogram=100 gramom	Miligram=0,001 grama

2. Nowo-polskie (używane od 1818 do 1849 r.).

Sążeń = 3 łokciom = 1,728 metrom
Łokieć = 2 stopom = 0,576 metra
Stopa = 12 calom = 0,288 metra
Cal = 12 linjom = 24 milimetrom
Linja = 2 milimetrom
Sznur mierniczy = 19 prętom = 43,2 met.
Pręt = 15 stopom = 10 pręcikom = 4,32 mtr.
Pręt kwadratowy = 18,6624 metrom kw.
Morga = 300 prętom kw. = 55,98872 arom
Włóka = 30 morgom — 16,79616 hektarom
(hektar = 1,7861 morgi)
Korzec = 32 garncom = 1,28 hektolitrom
Garniec = 4 kwartom = 4 litrom
Kwarta = 4 kwaterkom = 1 litrowi
Kwaterka = 0,25 litra
Funt = 32 łutom = 40,5504 gramom
Łut = 288 gramom = 12,672 gramom
Gran = 0,044 grama
Kamień = 25 funtom = 10,1375 kilogr.
Centnar = 100 funtom = 40,5504 kilogr.
Sążeń sześc. (drzewa) = 5,1598 m. sześc.

3. Rosyjskie.

Wiorsta = 500 sażeniom = 1066,1781 metrom
Sażeń = 7 stopom = 3 arszynom = 2,1335 metrom
Stopa = 12 calom = 20 linjom = 0,3048 metra
Arszyn = 16 werszkom = 28 calom = 0,711200 metra
Werszek = 1,75 cala = 4.4449 centymetrom
Sażeń kwadratowy = 4,5521 metrom kwadratowym
Diesiatyna = 2400 sażeniom kwadr. = 109,25 arom
(Diesiatyna ekonom. = 3200 saż. kw. = 145,6667 arom.)
Sażeń sześcienny = 9,7121 metrom sześcien.
Wiadro = 750.568 calom sześc. = 12,29901 litrom
Beczka = 40 wiadrom = 4,9197 hektolitrom
Wiadro = 10 krużkom = 100 czarkom
Czetweryk 1601,212 calom cześc. = 26,2378 litrom
Czetwert' = 8 czetwerykom = 64 garn. = 2,009 hektol.
64 wiadra = 30 czetwerykom
1 funt=32 łutom=96 zołotnikom=409,51241 gramom
1 zołotnik = 96 dolom = 4,2658 gramom
1 dola = 0,0443 grama
1 pud = 40 funtom =16,3809 kilogramom
1 berkowiec = 10 pudom = 163,8094 kilogramom.

Wagi aptekarskie.

1 funt aptek.=$^7/_8$ handl.=12 uncyj.=358,3332 gramom
1 uncja = 8 drachmom = 29,8611 gramom
1 drachma = 3 skrupułom = 3,7326 gramom
1 skrupuł = 20 granom = 1,2442 gramom
1 gran = 0,0622 grama.

4. Angielskie.

1 Yard = 3 stopom =36 calom = 0,9143 metra
1 stopa = 12 calom = 0,3479 metra
1 cal = 2,5399 centymetrom
1 pręt = 5½ yardom = 5,02911 metrom
1 mila ang. = 176 yardom = 1609,3149 metrom
1 acre = 4840 yardom kw. = 0,4046 hektara
1 bushel = 36,34756 litrom
1 kwertel = 8 bushelom = 2,9 hektolitra = 2¼ korcom polskim
1 funt avoirdupoids = 453,5926 gramom
1 uncja = $^1/_{16}$ funta = 28,3495 gramom
1 drachma = $^1/_6$ uncji = 1,7719 gramom
1 centnar = 112 funtom = 5,802 kilogramom
1 tonna = 28 centnarom = 1016,048 kilogramom.

Waga korca przyjęta w handlu.

	Funtów	Kilogramów
1 korzec bobiku	250	102,45
„ buraków	300	122,95
„ grochu	250	122,45
„ gruki	200	81,96
„ jęczmienia . . .	200	81,96
„ koniczyny	250	102,45
„ łubinu	250	102,45
„ lucerny	250	102,45
„ marchwi	300	122,95
„ owoców	300	122,95
„ owsa	160	65,57
„ pszenicy	240	98,36
„ rzepaku	210	86,06
„ seradeli	160	65,57
„ tymotki	180	73,77
„ ziemniaków . . .	240 lub 280	98,36—114,75
„ żyta	230	94,26

Tablice przerachowań miar i wag.

Miary linijne.

Metry	Sążnie ros.	Sążnie nowopol.	Arszyny	Łokcie nowopol.	Stopy angielskie
1	0,4687	0,5787	1,4061	1,73611	3,3809
2,13356	1	1,2347	3	3,70410	7
1,72800	0,80991	1	1,42374	3	5,66939
0,71119	0,33333	0,41157	1	1,23470	2,33333
0,57600	0,26997	0,33333	1,80991	1	1,88988
0,30470	0,14286	0,17639	0,42857	0,52916	1

Miary drożne

stopnie równika	Kilometry	Wiorsty	Mile geogr.	Morskie mile (węzły)	Mile ang.
1	111,3066	104,3388	15	60	69,1640
0,00890	1	0,9374	0,1347	0,5391	0,6214
0,00958	1,0668	1	0,1433	0,5751	0,6620
0,06667	7,4204	6,9559	1	4,0000	4,6100
0,01667	1,8551	1,7390	0,2500	1	1,1527
0,01447	1,6091	1,5086	0,2169	0,8675	1

Miary gruntowe

Hektary	Dziesiat.	Morgi
1	0,915332	1,786112
1,0925	1	1,95134
0,559872	0,51247	1

Miary objętości

Litry	Wiadra	Gar. ros.
1	0,0813	0,30487
12,2989	1	3,75
3,28	0,2666	1

Miary wagi

Kilogramy	Funty rosyjsk.	Funty polskie
1	2,4441862	2,46609
0,40951	1	0,9902
0,4055	1,00988	1

Zamiana łokci na wymiary systemu metrycznego

Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry	Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry	Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry
1	—	57	6	35	20	16	—	68	39	16	8
2	1	15	2	36	20	73	6	69	39	74	4
3	1	72	8	37	21	31	2	70	40	32	—
4	2	30	4	38	21	88	8	71	40	89	6
5	2	88	—	39	22	46	4	72	41	47	2
6	3	43	6	40	23	4	—	73	42	4	8
7	4	3	2	41	23	61	6	74	42	62	4
8	4	60	8	42	24	19	2	75	43	20	—
9	5	18	4	43	24	76	8	76	43	77	6
10	5	76	—	44	25	34	4	77	44	35	2
11	6	83	6	45	25	92	—	78	44	92	8
12	6	91	2	46	26	49	6	79	45	50	4
13	7	48	8	47	27	7	2	80	46	8	—
14	8	6	4	48	27	64	8	81	46	65	6
15	8	64	—	49	28	22	4	82	47	23	2
16	9	21	6	50	28	80	—	83	47	80	8
17	9	79	2	51	29	37	6	84	48	38	4
18	10	36	8	5'	29	95	2	85	48	96	—
19	10	94	4	53	30	52	8	86	49	53	6
20	11	52	—	54	31	10	4	87	50	11	2
21	12	9	6	55	31	68	—	88	50	68	8
22	12	67	2	56	32	25	6	89	51	26	4
23	13	24	8	57	32	83	2	90	51	84	—
24	13	82	4	58	33	40	8	91	52	41	6
25	14	40	—	59	33	98	4	92	52	99	2
26	14	97	6	60	34	56	—	93	53	56	8
27	15	57	2	61	35	13	6	94	54	14	4
28	16	12	8	62	35	71	2	95	54	72	—
29	16	70	4	63	36	28	8	96	55	29	6
30	17	28	—	64	36	86	4	97	55	87	2
31	17	85	6	65	37	44	—	98	56	44	8
32	18	43	2	66	38	1	6	99	57	6	4
33	19	—	8	67	38	59	2	100	57	60	—
34	19	58	4								

Zamiana cali na centymetry

Cale	Centymetry	Cale	Centymetry	Cale	Centymetry	Cale	Centymetry
1	2,4	7	16.8	13	31,2	19	45,6
2	4,8	8	19.2	14	33,6	20	48
3	7,2	9	21,6	15	36	21	50,4
4	9,6	10	24	16	38,4	22	54,8
5	12	11	26,4	17	40,7	23	55,2
6	14,4	12	28,8	18	43,2	24	57,6

Zamiana łutów na gramy

Łuty	Gramy	Łuty	Gramy	Łuty	Gramy	Łuty	Gramy
1	12,8	9	115,2	17	217,6	29	320
2	25,6	10	128	18	230,4	28	332,8
3	38,4	11	110,8	19	243,2	27	345,6
4	51,2	12	153,6	20	256	26	358,4
—		—		21	267,8	25	371,2
5	64	13	166,4	22	280,6	30	384
6	76,8	14	179,2	23	293,4	31	396,8
7	88,6	15	192	24	307,2	32	409,5
8	102,4	16	204,8	—		—	
—		—					

Zamiana funtów na kilogramy i gramy

Funty	Kgr.	Gramy	Funty	Kgr.	Gramy	Funty	Kgr.	Gramy
1	—	409,5	15	6	142,5	28	11	466
2	—	819	16	6	552	29	11	875,5
3	1	228,5	17	6	961,5	30	12	285,5
4	1	638	18	7	371	31	12	695
5	2	047,5	19	7	780,5	32	13	104
6	2	457	20	8	190,5	33	13	513,5
7	2	866,5	21	8	599,6	34	13	923
8	3	276	22	9	009	35	14	333
9	3	685,5	23	9	418,5	36	14	742
10	4	095	24	10	828	37	15	152
11	4	504,6	25	10	238,5	38	15	561
12	4	914	26	11	646	39	15	970,5
13	5	323,5	27		056,5	40	16	381
14	5	733						

Zamiana pudów na kilogramy i gramy

Pudy	Kgr.	Gramy	Pudy	Kgr.	Gramy	Pudy	Kgr.	Gramy
1	16	381	8	131	048	60	982	860
2	32	762	9	147	429	70	1146	670
3	49	143	10	163	800	80	1310	480
4	65	524	20	327	620	90	1474	290
5	81	950	30	491	430	100	1638	100
6	98	286	40	655	240	600	9828	600
7	114	667	50	819	50	—		

TARYFA
pocztowa, telegraficzna i telefoniczna

Ustalona rozporządzeniem Ministra Poczt i Telegrafów z dn. 17.9.1934 r. (Dz. Taryf p., t. i r. Nr. 11, poz. 31).

I. TARYFA POCZTOWA

w obrocie wewnętrznym wraz z Wolnem Miastem Gdańskiem.

Karty pocztowe:

a) miejscowe pojedyncze	10	gr.
„ z opłaconą odpowiedzią	20	„
b) zamiejscowe pojedyncze . . .	15	„
„ z opłac. odpowiedzią .	30	„

Wymiary kart: największy 10,5 × 15 cm.
najmniejszy 10 × 7 cm.

Listy:

a) miejscowe, wagi do 20 gram. .	15	gr.
„ ponad 20 — 250 gram	30	„
„ „ 250 — 500 „	40	„
„ „ 500 — 1000 „	60	„
b) zamiejscowe, wagi do 20 gram .	25	„
„ ponad 20 — 250 gram	50	„
„ „ 250 — 500 „	80	„
„ „ 500 — 1000 „	1,20	„

Dopłata. Za polecenie listów dopłaca się (bez względu na wagę) . . . . 30 gr.

„ Za polecenie przesyłek listowych zawierających jajka jedwabników . . . . . . 30 „

„ Za poświadczenie doręczenia listu oraz zwrot poświadczenia nadawcy . . . . 25 „

„ Za pospieszne doręczenie listu „expres“ dopłata . . . . 50 „

„ Za nadawanie listów poleconych poza godzinami urzędowemi . . . . 30 „

Wymiar listów, t. j. długość, szerokość i wysokość razem — 90 cm., największy wymiar — 60 cm.

Rulony; w sumie długość i podwójna średnica — 100 cm., największy wymiar — 80 cm.

Druki.

a) wysyłane w pojedyńczych zeszytach:

	wagi do 20 gram.		—	5 gr.
ponad	20 — 50	gr.	—	10 „
„	50 — 100	„	—	15 „
„	100 — 250	„	—	25 „
„	250 — 500	„	—	50 „
„	500 —1000	„	—	60 „
„	1000 —2000	„	—	70 „

b) wysyłane w ilościach:

		Opłata wynosi:	
ponad	500 — 1000 szt.	70 %	opłat za druki odpowiedniej wagi
„	1000 — 5000 „	65 %	
„	5000 — 10.000 „	60 %	
„	10.000 szt.	50 %	

c) druki bezadresowe w ilości:

		Opłata wynosi:	
	1000 — 5000 szt.	— 800 groszy	za każdy tysiąc wysyłanych druków
ponad	5000 — 10.000 „	— 750 „	
„	10.000 — 50.000 „	— 700 „	
„	50.000 —100.000 „	— 650 „	
„	100.000 sztuk	— 600 „	

d) ulotki w ilości:

		Opłata wynosi:	
	1000 — 5000 szt.	— 700 groszy	za każdy tysiąc ulotek
ponad	5000 — 10.000 „	— 650 „	
„	10.000 — 50.000 „	— 600 „	
„	50.000 —100.000 „	— 550 „	
„	100.000 sztuk	— 500 „	

Druki dla ociemniałych.

do 5000 gram — 5 groszy.

Papiery handlowe.

	do 100 gram	— 15 groszy
ponad 100 —	250 „	— 25 „
„ 250 —	500 „	— 50 „
„ 500 —	1000 „	— 60 „

Wymiary dot. druków i pap. handl. — jak przy listach.

Paczki.

WAGA	Strefa 1	Strefa 2	Strefa 3	Strefa 4
	do 100 klm.	ponad 100 do 300 klm.	ponad 300 do 600 klm.	ponad 600 klm.
	opłata — groszy			
do 1 kg.	50	50	60	60
ponad 1 — 3 „	70	80	120	140
„ 3 — 5 „	90	130	180	230
„ 5 —10 „	130	230	300	350
„ 10—15 „	170	300	450	500
„ 15—20 „	200	380	580	700

Paczki żywnościowe oraz paczki z oprzędami jedwabnemi.

do 5 kg.	50	50	100	120
ponad 5 — 6 „	50	50	120	150
„ 6 — 7 „	50	70	130	170
„ 7 — 8 „	50	80	150	200
„ 8 — 9 „	60	90	160	230
„ 9 —10 „	60	120	200	290
„ 10—15 „	80	160	300	450
„ 15—20 „	100	220	400	550

Paczki, zawierające urzędowe wydawnictwa polskie i zagraniczne oraz książki.

WAGA	Strefa 1	2	3	4
	do 100 km.	ponad 100 do 300 km.	ponad 300 do 600 km.	ponad 600 km.
	opłata — groszy			
do 1 kg.	25	25	30	30
ponad 1 — 3 „	35	40	60	70
„ 3 — 5 „	45	65	90	115
„ 5 —10 „	65	115	150	175
„ 10—15 „	85	150	225	250
„ 15—20 „	100	190	290	350

Próbki towarów.

a) wysyłane pojedyńczo: Opłata wynosi:

do 100 gr. — 15 groszy
ponad 100 — 250 „ — 25 „
„ 250 — 500 „ — 50 „

b) wysyłane jednocześnie w ilościach:

ponad 100 — 500 szt. — 70%
„ 500 — 1000 „ — 65%
„ 1000 sztuk 60%

} Opłat za próbki odpowiedniej wagi

Wymiary: 45 × 20 × 10 cm.
Rulony: 45 cm. na długość 15 cm. średnicy.

Opłaty dodatkowe od paczek.

a) Za paczki ochronne pobiera się 50% ponad opłatę normalną,

b) Za paczki pilne pobiera się potrójną taryfę od paczek zwykłych i ochronnych,

Opłat wymienionych pod a) i b) nie pobiera się od paczek żywnościowych i z oprzędami jedwabnemi.

c) Za nadanie paczki poza godzinami urzędowemi — 30 gr.

Przekazy pocztowe.

	do 20	złotych	opłata	wynosi	20	groszy
ponad	20 — 50	„	„	„	40	„
„	50 — 100	„	„	„	60	„
„	100 — 500	„	„	„	100	„
„	500 —1000	„	„	„	150	„
„	1000 —2000	„	„	„	200	„
„	2000 —5000	„	„	„	300	„

Przekazy telegraficzne.

pobiera się:

a) normalną opłatę za przekaz, jak wyżej,

b) opłatę za sporządzenie telegramu przekazowego — 20 groszy,

c) opłatę za telegram przekazowy i korespondencję osobistą.

Opłaty dodatkowe od przekazów.

Za nadanie przekazu pocztowego lub telegraficznego poza godzinami urzędowemi pobiera się dodatkowo 30 groszy.

Przesyłki wartościowe.

Za listy i paczki wartościowe prywatne i urzędowe:

a) przy listach wartościowych — opłata za list polecony odpowiedniej wagi,

b) przy paczkach wartościowych — opłata od wagi i odległości, jak podano wyżej dla paczek.

Ponadto pobiera się:

c) przy listach wartościowych, nadanych w stanie zamkniętym oraz w paczkach wartościowych — opłata asekuracyjna za każde 100 zł. wartości lub podaną mniejszą wartość — 10 groszy,

d) przy listach wartościowych, nadanych w stanie otwartym — opłata asekuracyjna za każde 100 zł. podanej wartości lub jej część — 30 groszy.

Za nadanie listu lub paczki poza godzinami urzędowemi — 30 groszy.

Pobrania pocztowe.

Za przesyłki za pobraniem liczy się:

a) opłatę normalną, przewidzianą dla przesyłek listowych poleconych, listów wartościowych oraz paczek zwykłych i wartościowych,

b) opłatę manipulacyjną, która wynosi:
dla paczek żywnościowych . . . . 30 groszy
dla listów wartościowych i innych paczek . . . . 50 „

Różne opłaty.

Za korespondencję prywatną na odwrotnej stronie blankietu nadawczego P. K. O.:

a) przy wpłatach do adresatów miejscowych . . . . 10 groszy
b) przy wpłatach do adresatów zamiejscowych . . . . 15 „

Za reklamację przesyłki pocztowej . . 50 „

II. TARYFA POCZTOWA W OBROCIE ZAGRANICZNYM.

Karty pocztowe.

a) do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier:
pojedyncze . . . . 25 groszy
z opłaconą odpowiedzią . . . . . 50 „
b) do innych krajów:
pojedyncze . . . . 30 „
z odpłaconą odpowiedzią . . . . 60 „

Listy.

a) do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier:
do 20 gram . . . . 45 groszy
za każde dalsze 20 gram . . . . 25 „
b) do innych krajów:
do 20 gram . . . . 55 „
za każde dalsze 20 gram . . . . 30 „

Druki.

Za każde 50 gram . . . . 10 „

Próbki towarów.

Za każde 50 gram . . . . 10 „
najmniej . . . . 20 „

Opłaty dodatkowe.

Jak w obrocie wewnętrznym (krajowym).

III. TARYFA TELEGRAFICZNA.

Wewnątrz kraju.

Telegramy zwykłe.	miejscowe	zamiejsc.
Opłata od wyrazu	5 groszy	15 groszy
Zasadnicza opłata od każdego telegramu	25 „	25 „

Telegramy zniżkowe.

Za telegramy listowe:
najmniej za 25 wyrazów . . . . 100 groszy
od każdego dalszego wyrazu . . . . . . 5 „
zasadnicza opłata od każdego telegramu . 25 „

Za telegramy okolicznościowe, t. j. gratulacyjne i kondolencyjne najmniej za 15 wyrazów 75 groszy
opłata od każdego dalszego wyrazu . . . 5 „
zasadnicza opłata od każdego telegramu . 25 „

Telegramy pilne.

Opłata podwójna od każdego wyrazu w telegramach miejscowych i zamiejscowych.

Telegramy nadawane przez telefon.

Za każde 100 słów lub część tychże . 30 groszy
dodatkowa opłata . . . . 30 „

OPŁATY LOTNICZE

pobierane oprócz zwykłych taryfowych opłat pocztowych.

1. **Polska i W. M. Gdańsk**

	waga	opłata.
karta pocztowa (pojed. i z opłac. odpowiedzią)		10 gr.
inne przesyłki listowe	do 20 gr.	10 „
	ponad 20 „ 50 „	20 „
	„ 50 „ 100 „	30 „
	„ 100 „ 250 „	80 „
	„ 250 „ 500 „	150 „
	„ 500 „ 1000 „	300 „
	za każde dalsze 500 „	150 „

2. **Inne kraje europejskie (z wyjątkiem Rosji Sowieckiej).**

karty pocztowe (pojed. i z opł. odpow). 20 gr.
inne przesyłki listowe za każde 20 gram 25 „

TARYFA
opłat stemplowych

(na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych w brzmieniu obwieszczenia Min. Skarbu z 25.IV.1932 r., Dz. U. Nr. 41, poz. 413; rozp. wykonawcze z dn. 10.X.1932 r. Dz. U. Nr. 99, poz. 842).

SAMORZĄD.

N i e p o d l e g a j ą o p ł a c i e:

1. (art. 120, punkt 1) obligacje oraz innego rodzaju obligi związków samorządowych;

2. (art. 120, punkt 2) obligacje (listy zastawne, obligacje komunalne i innego rodzaju obligacje fundowane) wydane związkowi samorządowemu przez instytucję, emitującą tytułem pożyczki;

3. (art 140, ustęp drugi) podania, wnoszone do urzędów samorządowych w sprawach, należących do ich zakresu działan a, nie podlegają opłatom w myśl ustawy o opłatach stemplowych, nawet w tym wypadku, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest niezbędny udział władzy państwowej;

4. (art. 142 p. 2 i art. 160 p. 1) podania wnoszone do urzędów państwowych w sprawach wyborów do ciał reprezentacyjnych i samorządowych, oraz świadczenia urzędowe, wydawane przez urzędy państwowe w tych sprawach;

5. (art. 144, punkt 2) podania wnoszone przez związki samorządowe do urzędów państwowych;

6. (art. 154) świadectwa wydawane przez związki samorządowe z wyjątkiem wyciągów i innych świadectw z aktów stanu cywilnego;

7. (art. 160, punkt 3) świadectwa urzędowe wydawane związkkom samorządowym przez urzędy państwowe — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

KOŚCIOŁY I GMINY WYZNANIOWE.

(Art. 144 p. 3; art. 160, p. 3) podania, wnoszone przez kościoły i gminy wyznaniowe przez państwo polskie uznane, i świadectwa urzędowe, im wydawane, z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów — opłacie nie podlegają.

Nie podlegają opłacie:

1. (Art. 54 punkty 4 i 5). Umowy sprzedaży wzgl. kontrakty zamiany oraz akty wywłaszczenia — na mocy których gmina:

a) nabywa nieruchomości celem budowy domów mieszkalnych (art. 4, 6 rozp. Prez. R. P. z dn. 22.IV.1927 r. Dz. U. Nr. 42, poz. 372),

b) nabywa grunty niezbędne do wykonania planu regulacji ulic, zatwierdzonego przez właściwą władzę, albo do budowy szkół i domów ludowych,

e) na mocy których związek samorządowy lub inna osoba prawna nabywa nieruchomości na budowę lub umieszczenie szpitala (art. 5 lit. a rozp. Prez. R. P. z 22.III.1928 r. Dz. U. Nr. 38, poz. 382) albo nieobliczonej na zysk przychodni (art. 1 lit. b oraz art. 63 powołanego rozporządzenia).

2. (art. 54, punkty 6 i 7). Sprzedaż budynku niewykończonego, jeżeli pismo, stwierdzające sprzedaż sporządzono w ciągu 8 lat od dnia rozpoczęcia budowy, t. j. od dnia rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów, jak również pierwsza po ukończeniu budowy sprzedaż budynku wykończonego, jeżeli pismo stwierdzające sprzedaż, sporządzono w ciągu lat 8 od dnia, w którym zaczęto budynku używać.

Uwolnienie to tyczy się budynków mieszkalnych, oraz budynków, przeznaczonych do celów przemysłowych i handlowych, obejmuje również grunt, na którym budynek stoi, oraz podwórze; nie tyczy się nadbudówek i przybudówek. Osoba, powołująca się na uwolnienie od opłaty, ma udowodnić warunki uwolnienia, a mianowicie: przedstawić zaświadczenie właściwego urzędu pierwszej instancji, mającego nadzór nad budownictwem.

3. (art. 69, p. 6). Sprzedaż materjałów budowlanych przewidziana w ustawie o rozbudowie miast.

4. (art. 73, punkt 5). Rachunek, stwierdzający wykonanie umowy, wymienionej wyżej w punkcie 3.

5. a) (art. 120, punkt 4). Listy zastawne oraz obligacje meiszkaniowe, wydawane na mocy art. 19 rozp. Prez. R. P. o rozbudowie miast z dnia 22 kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372),

b) (art. 120, p. 4) obligi w przedmiocie kredytu budowlanego udzielonego na mocy powołanego art. 19,

c) (art. 122), weksle własne nie na zlecenie wystawiane w granicach tegoż kredytu,

d) (art. 120, punkt 4) obligi w przedmiocie kredytu amortyzacyjnego, długoterminowego, udzielonego celem konwersji kredytu, wymienionego w punktach b i c.

7. (art. 137, punkt 7, art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek w przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie 6, jak również — w tychże przypadkach — zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze weiczystej.

SPÓŁDZIELNIE.

Nie podlegają opłacie:

1. (art. 139). Dokumenty umowne, ustalające stosunek między spółdzielnic a jej członkiem, a mianowicie: oświadczenie (deklaracja) w przedmoicie przystąpienia do spółdzielni, oraz deklaracje co do dalszych wkładów (art. 17 ustawy o spółdzielniach), jak również pismo, stwierdzające przyjęcie do spółdzielni (art. 20 ustawy o spółdzielniach):

a) zasadniczo,

b) jeżeli są sporządzone lub uwierzytelnione notarjalnie lub sądownie.

2. Wpłaty na udziały członków.

3. (art. 118, 136, 137, punkty 10, 13, 14). Pokwitowanie, którem:

a) spółdzielnia stwierdza wpłatę na udział (art. 16 i 21 ustawy o spółdzielniach) albo

b) dopłatę (art. 58 ustęp 2 ust. o spółdz.),

c) którem członek spółdzielni potwierdza zwrot udziału (art. 27 ust. o spółdz.) albo

d) zwrot dopłaty (art. 58 ustęp 5 ust. o spółdz.) albo

e) wypłacenie udziału w zyskach (art. 57 ust. o spółdz.),

f) którem spółdzielnia kredytowa potwierdza całkowitą, lub częściową spłatę pożyczki, udzielonej członkowi, albo uiszczenie odsetek przy takiej pożyczce,

g) pokwitowanei w przedmiocie należności spółdzielni za towary, dostarczone lub dostarczyć się mające członkowi, albo należności członka za towary, oddane spółdzielni do komisowej sprzedaży (choćby członek był spółdzielnią), a w szczególności znaczki, wydawane przez spółdzielnię celem kontroli zakupów członkowskich, jako też pokwitowania w przedmiocie sumy, wypłaconej przez spółdzielnię członkowi wzamian za towar jej zwrócony — pod warunkiem, że sprzedaż lub zakupno towaru przez spółdzielnię mieści się w granicach jej działalności podstawowej, określonej statutem,

h) wogóle pokwitowania, tyczące się stosunków prawnych między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności podstawowej, określonej statutem,

f) pokwitowania, tyczące się obrotu oszczędnościowego i czekowego spółdzielni, należących do związku rewizyjnego (art. 68 i 70

ustawy o spółdz.), w szczególności też pisma, któremi spółdzielnia taka stwierdza przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie.

4. (art. 73 i 74). Rachunek, stwierdzający:

a) należności za towary sprzedane członkowi lub za towary przez spółdzielnię od kogokolwiek kupione albo otrzymane w komis — o ile sprzedaż względnie kupno mieści się w granicach podstawowej działalności, określonej statutem.

Podlegają opłacie:

5. Obligi i weksle (art. 114, 116, 117, 124).

a) pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od ,,instytucji drobnego kredytu", t. j. od spółdzielni, należącej do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ust. o spółdzielniach), której podstawowem zadaniem statutowem jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, podlegają opłacie w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania, dopóki wysokość kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi (art. 46 punkt 2 ust. o spółdz.) nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie; p. nadto niżej lit. c. d,,

b) oblig, stwierdzający otrzymanie pożyczki od spółdzielni, ale nie posiadający cech, wymienionych w punkcie a), podlega opłacie według zasad, podanych pod hasłem obligi ze zmianami, podanemi niżej pod literami c i d ,(zasady, podane pod literą c, d, tyczą się również obligów wymienionych pod literą a),

c) Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnie, należące do związku i mogące udzielać pożyczek tylko swoim członkom, uiszczały opłaty (w wysokości 0,5% lub 0,3) gotówką za pośrednictwem związku rewizyjnego; zezwolenie może być jednak każdego czasu odwołane,

d) Minister Skarbu może zezwolić, aby spółdzielnie kasowały znaczki stemplowe na obligach przez przepisanie datą skasowania oraz odciskiem swej pieczęci jak również, aby kasowały znaczki stemplowe na wekslach.

Wolne od opłaty:

e) Poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi.

6. (art. 142 punkt 13). Podania, wnoszone przez spółdzielnię i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni.

W o l n e   o d   o p ł a t y:

1. (art. 52, p. 1, 6; art. 54, p. 2, 3; art. 58; art. 42; nadto art. 1 rozp. Prez. R. P. z dn. 7.II.1928 r., Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 126). Umowy oraz orzeczenia władz ziemskich, stanowiące tytuł przejścia własności nieruchomości,

a) tyczący się nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub przez Państw. Bank Rolny na zasadzie przepisów o reformie rolnej;

b) mające na celu regulację struktury gospodarstw rolnych, jako to: scalanie gruntów, likwidację serwitutów, zamianę gruntów, jeżeli podlegają zatwierdzeniu przez władze ziemskie.

P o d l e g a j ą   o p ł a c i e:

c) stanowiące tytuł przejścia własności przy parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie przepisów o reformie rolnej; od ceny sprzedaży — 1%;

2. sprzedaż karłowatego gospodarstwa celem uzupełnienia innego karłowatego gospodarstwa, jeżeli przedstawiono zaświadczenie okręgowego urzędu ziemskiego, stwierdzające, że sprzedawcy przyznano kredyt na zasadzie ustępu 2 art. 74 ustawy z dn. 28.XII. 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1); od ceny sprzedaży 1%;

3. pismo, stwierdzające kupno nieruchomości przez instytucję, upoważnioną do parcelacji, zawarte pod warunkami, które określi rozporządzenie, — od ceny kupna 1%.

W o l n e   o d   o p ł a t y:

4. (art. 120, p. 4). Obligacje oraz innego rodzaju obligi, tyczące się pomocy kredytowej, przewidzianej w ustawach: o wykonaniu reformy rolnej, o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego oraz o scalaniu gruntów.

5. (art. 137, p. 7; art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału lub odsetek w przypadkach, przewidzianych w punkcie 3 oraz zezwolenia na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej w tychże przypadkach.

6. (art. 142, punkty 9 i 10). Podania w sprawie przyjęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega przejęciu, w sprawie nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, jakoteż w sprawach, tyczących się pomocy kredytowej dla osadników.

7. (art. 120, p. 4; art. 137, p. 7; art. 139; art. 142, p. 1; art. 160, p. 1):

a) obligi, stwierdzające otrzymanie pożyczki z „państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne" (ustawa z dnia 22.VII.1923 roku. Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609),

b) pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek — przy pożyczce wymienionej w p. 1, jak również zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej,

e) podania i świadectwa urzędowe w sprawie meljoracyj rolnych.

PODANIA.

Wnoszone do urzędów państwowych.

1. Zasadniczo podlegają opłacie 5 zł. od każdego załącznika, jako też dalszego egzemplarza (duplikatu) podania i odpisu podania, wraz z niem złożonych po 50 gr. Ilość arkuszy jest bez znaczenia.

2. Podanie ponowne, przy którem jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr.

Nie podlegają opłacie (art. 142):

3. Podania, zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy — w szczególności podania w sprawach budowy szkół, regulacji rzek, zabudowania górskich potoków, meljoracyj rolnych, budowy mostów i t. p.

4. Podania: tyczące się wyborów do Sejmu i Senatu, do ciał reprezentacyjnych, samorządowych i do komisyj podatkowych;

5. w sprawach służby wojskowej, osobistych świadczeń wojennych i obowiązku odstępowania na rzecz państwa zwierząt pociągowych i wozów;

6. osób, które pozostają lub pozostawały w służbie państwa lub związków samorządowych oraz członków rodzin tych osób, w sprawach tyczących się stosunku służbowego, jak również podania o posady w urzędach państwowych;

7. w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej;

8. tyczące się ustawowo nakazanych zwolnień, obniżeń lub odroczeń w zakresie danin publicznych;

9. o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej, jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego lub w kwocie wyższej niż ustalona urzędownie;

10. w sprawach nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, nadania ziemi żołnierzom wojska polskiego lub inwalidom wojennym, jako też w sprawach tyczących się pomocy kredytowej dla osadników i reemigrantów;

11. w sprawach przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, jak również w sprawie przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby których majątek ulega wywłaszczeniu ulb przejęciu;

12. tyczące się ubezpieczeń przymusowych;

13. w sprawach, należących do zakresu działania Min. Op. Sp. i podwładnych temuż Ministrestwu urzędów, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę lub opiekę, albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników, lub o ile tyczą się rejestracji związków zawodowych i pracowniczych kas przezorności, jak również w sprawach, tyczących się umów zbiorowych;

14. wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni;

15. tyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo - rzemieślniczych;

16. tyczące się czynów, za które grozi kara, przewidziana w kodeksie karnym, albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych, w szczególności też występków i wykroczeń służbowych;

17. osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzędowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe, bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

18. osób, dotkniętych klęską żywiołową o zapomogi lub ulgi;

19. w sprawach pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych na skutek działań wojennych;

20. wnoszone na mocy ustawy o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 143 z r. 1920) w sprawie świadczeń przymusowych, wywłaszczenia, lub regulacji działek budowlanych;

21. w sprawach publicznych zgromadzeń i wykładów;

22. o wydanie świadectw, których posiadanie jest nakazane przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych, świadectw szczepienia ospy, oraz świadectw ubóstwa;

23. o zaświadczenie na wtóropisie, odpisie lub tłumaczeniu, iż opłatę stemplową od pisma pierwszego uiszczono;

24. wnoszone przez urzędy państwowe imieniem skarbu Rzeczypospolitej;

25. wnoszone przez związki komunalne i inne związki przymusowe, mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej;

26. podania kościołów i gmin wyznaniowych przez państwo polskie uznanych;

27. fundacyj, zakładów i zrzeszeń, prawnie istniejących i posiadających siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego, albo działalność naukowa, oświatowa, lub dobroczynna;

28. podania o zatwierdzenie statutu fundacji, zakładu lub zrzeszenia wymienionego w punkcie 27;

29. gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;

30. w postępowaniu tyczącem się uregulowania struktury drobnych gospodarstw rolnych (scalania gruntów, podziału wspólnot, likwidacji lub ścisłego określenia rozmiaru serwitutów, zamiany gruntów) oraz w postępowaniu Urzędów Ziemskich, obejmującem prace techniczne (art. 31 ustawy z dn. 11.VIII.1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 706);

31. osób odznaczonych za zasługi publiczne, jeżeli podanie tyczy się odznaczenia;

32. tyczące się nabycia i utraty obywatelstwa drogą opcji, oparte nu traktacie międzypaństwowym;

33. o zezwolenie na urządzenie widowiska lub koncertu publicznego, jeżeli dochód przeznaczony jest w całości na cele społeczne, oświatowe lub kulturalne;

34. o zezwolenie na przekazanie waluty obcej zagranicę, jeżeli kwota, która ma być przekazana, nie przewyższa 200 zł.;

35. komunalnych kas oszczędności i istniejących przy nich zakładów zastawniczych (art. 28, p. 3 rozp. Prez. R. P. z dn. 13. IV.1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339);

36. o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego.

GMINNE KASY POŻYCZKOWO - OSZCZĘDNOŚCIOWE.

1. (art. 116) pisma stwierdzające otrzymanie pożyczki od gminnej kasy pożyczkowo - oszczędnościowej; od sumy zobowiązania opłata wynosi 0,3%.

W o l n e o d o p ł a t y:

2. (art. 118) pisma, stwierdzające przyjęcie przez gminną kasę pożyczkowo - oszczędnościową pieniędzy na oprocentowanie;

3. (art. 137, punkt 13) pokwitowania tyczące się obrotu oszczędnościowego gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;

4. (art. 144, punkt 5) podania gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych oraz

5. (art. 160) świadectwa urzędowe im wydawane — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

PODPISY (ART. 158).

Poświadczenie własnoręczności podpisów lub znaków ręcznych:

1. podlega — jeśli własnoręczność poświadczył sąd — przepisom o opłatach sądowych;

2. jeżeli poświadczył notarjusz, to poświadczenie własnoręczności jak również dokonane jednocześnie poświadczenie zdolności osobistej jest wolne od opłaty;

3. jeżeli poświadczył inny urząd państwowy, to opłata wynosi za każdy podpis 1 zł. 50 gr., za podpisy na jednym dokumencie nie może jednak przekraczać 5 zł.

RACHUNKI (ART. 72 — 74, 90, 91).

Pismo, stwierdzające całkowite lub częściowe wykonanie przez sprzedawcę umowy o sprzedaż rzeczy ruchomej, jeżeli wymienia należność za rzecz sprzedaną, podlega opłacie w wysokości:

a) 0,2% od sumy należności, jeżeli bądź sprzedawca bądź nabywca zawarł umowę sprzedaży w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu, lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — z wyjątkiem przypadków kupna lasu na wyrąb;

b) 1% od sumy należności — w innych przypadkach.

Należność, nie przewyższająca 20 zł., nie podlega opłacie.

Taka sama opłata (0,2%, 1%) obowiązuje od pism, stwierdzających umowę o świadczenie usług.

POKWITOWANIA.

art. 72, 87, 90, 93, 114, 118, 136 — 139 oraz 1, lit. c) i d) rozp. Prez. R. P. z dn. 7.X.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 804).

Pokwitowanie z odbioru pieniędzy i papierów wartościowych:

1. zasadniczo 25 gr.

Wolne od opłaty:

2. gdy pokwitowanie stwierdza odbiór pieniędzy, lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł.

3. pokwitowania, tyczące się obrotu gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych i spółdzielni, należących do związku rewizyjnego, kwoty, do której uiszczenia ubezpieczający jest obowiązany wobec zakładu ubezpieczeń; wypłatę sumy ubezpieczenia lub bonusu; zwrot sum, zapłaconych zakładowi ubezpieczeń — a mianowicie, zwrot na skutek niedojścia do skutku ubezpieczenia, albo na skutek rozwiązania lub zmiany stosunku ubezpieczeniowego.

4. pokwitowania, stwierdzające odbiór wynogrodzenia za świadczenie, stanowiące obowiązek publiczno - prawny i t. d.

WEKSLE (ART. 122 — 125).

Weksle wystawione w Polsce: zasadniczo:

przy	sumie	wekslowej		do	50 zł.	0,20 zł.
,,	,,	,,	ponad	50 ,,	100 ,,	0,30 ,,
,,	,,	,,	,,	100 ,,	200 ,,	0,60 ,,
,,	,,	,,	,,	200 ,,	300 ,,	0,90 ,,
,,	,,	,,	,,	300 ,,	400 ,,	1,20 ,,
,,	,,	,,	,,	400 ,,	500 ,,	1,50 ,,
,,	,,	,,	,,	500 ,,	600 ,,	1,80 ,,
,,	,,	,,	,,	600 ,,	700 ,,	2,10 ,,
,,	,,	,,	,,	700 ,,	800 ,,	2,40 ,,
,,	,,	,,	,,	800 ,,	900 ,,	2,70 ,,
,,	,,	,,	,,	900 ,,	1000 ,,	3,— ,,
,,	,,	,,	,,	1000 ,,	2000 ,,	6,— ,,
,,	,,	,,	,,	2000 ,,	3000 ,,	9,— ,,
,,	,,	,,	,,	3000 ,,	4000 ,,	12,— ,,
,,	,,	,,	,,	4000 ,,	5000 ,,	15,— ,,
,,	,,	,,	,,	5000 ,,	6000 ,,	18,— ,,
,,	,,	,,	,,	6000 ,,	7000 ,,	21,— ,,
,,	,,	,,	,,	7000 ,,	8000 ,,	24,— ,,
,,	,,	,,	,,	8000 ,,	9000 ,,	27,— ,,
,,	,,	,,	,,	9000 ,,	10000 ,,	30,— ,,

Przy sumie wekslowej przewyższającej 10.000 zł. należy uiścić po 3 zł. od każdego pełnego lub zaczętego tysiąca sumy wekslowej.

Do wymienionych opłat dochodzi nadto 10%-owy dodatek na rzecz Skarbu Państwa.

Tabela poborów członków zarządu i pracowników związków samorządowych.

Rozporządzeniem Prezydneta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 1073), zmienionem następnie ustawą z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. Ust. Nr. 33, poz. 345), uposażenie płatnych członków zarządu i pracowników związków samorządowych dostosowane zostało do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, uregulowanego wówczas ustawą z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 924).

Powyższa ustawa z 9.X.1923 r. — w odniesieniu do funkcjonarjuszów państwowych — zastąpiona została ustawą z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Nr. 86, poz. 663).

Równocześnie jednakże wydana została ustawa z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu członków zarządu i pracowników związków samorządowych (Dz. Ust. Nr. 86, poz. 667), która — w stosunku do członków zarządu i pracowników związków samorządowych — utrzymała nadal moc obowiązującą dotychczasowych przepisów uposażeniowych, m. in. także tych przepisów ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 924), na których opiera się cytowane we wstępie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej. Pobory członków zarządu i pracowników związków samorządowych — mimo gruntownej zmiany zasad uposażenia funkcjonarjuszów państwowych — obliczać się zatem będzie (aż do dalszych spodziewanych zmian) nadal tak, jak dotychczas.

Punktem wyjścia dla obliczenia poborów miesięcznych jest następująca tabela punktów uposażeniowych (podana w art. 3 ustawy z dn. 9.X.1923 r., Dz. U. Nr. 116, poz. 924):

Grupa uposażenia	Szczeble uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2.600	—	—	—	—	—	—
II	2.200	2.300	2.400	—	—	—	—
III	1.800	1.900	2.000	2.100	—	—	—
IV	1.400	1.500	1.600	1.700	1.800	—	—
V	1.100	1.200	1.300	1.400	1.500	1.600	—
VI	800	875	950	1·025	1.100	1.175	—
VII	600	660	720	780	840	900	—

Grupa uposażenia	Szczeble uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
VIII	480	520	560	600	640	680	—
IX	390	420	450	480	510	540	—
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Do liczby punktów właściwego szczebla odnośnej grupy dodaje się (bez względu na wysokość szczebla i grupy): 60 punktów tytułem dodatku regulacyjnego i (dla żonatych wzgl. mających dzieci) po 44 punkty na każdego członka rodziny, t. j. na żonę i dzieci (najwyżej na 5 członków rodziny). Gdy pracownikiem jest żona, a mąż jest niezdolny do zarobkowania, może żona otrzymać dodatek ekonomiczny na męża. Otrzymaną w ten sposób sumę pun-

GRUPA UPOSAŻENIA	Miejscowości (b. zab. ros.)				
	Warszawa	mające mieszkańców			
		więcej, niż 80.000 kl. I	więcej, niż 40.000 kl. II	więcej, niż 10,000 kl. III	mniej, niż 10,000 kl. IV
I i II utrzymujący rodzinę III i IV	242,86	167,44	150,43	133,43	116,43
utrzymujący rodzinę V	168.58	114,30	101,29	89,29	76,29
samotni III, IV i V utrzymujący rodzinę VI i VII	96,68	65,00	58,00	51,00	44,00
samotni VI i VII utrzymujący rodzinę VIII — XII	60,00	42 67	37,67	33,67	28,67
utrzymujący rodzinę XII — XVI	38,00	30,00	27,00	24,00	22,00
samotni VIII — XVI	26,00	20,00	18,00	16,00	15,00

któw mnoży się przez 43 gr. (mnożna), iloczyn stanowi zasadniczą wysokość poborów. Od tych poborów oblicza się i następnie dolicza do nich dodatki (dodatek komunalny dla pracowników samorządowych, dodatek reprezentacyjny dla burmistrzów i prezydentów miast wzgl. wiceprezydentów). Do obliczonej w ten sposób sumy poborów dodaje się jeszcze dodatek mieszkaniowy. Wysokość jego podaje tabela tu załączona.

Tabela diet i kosztów podróży.

(według rozp. Rady Min. z dn. 17 września 1927 roku w brzmieniu obwieszczenia Min. Skarbu z dnia 6 lipca 1932 r. Dz. U. Nr. 71, poz. 651).

Wprawdzie rozporządzeniem Rady Min. z 28.III.1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych po za zwykłem miejscem służbowem oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 320) w zakresie diet i kosztów podróży funkcjonarjuszów państw., wprowadzono odmienne normy, dostosowane do nowych zmian uposażenia funkc. państw., to jednakże — wobec tego, że te nowe zasady uposażenia nie dotyczą pracowników samorządowych — należy stanąć na stanowisku, że i diety oraz koszty podróży prac. sam. oblicza się nadal według dawnego (wymienionego pod tytułem) rozporządzenia.

Diety wynoszą dziennie (§ 3 rozp. R. M.):

według grupy II	30 zł.	
„ „ III i IV . .	25 „	
„ „ V	20 „	
„ „ VI	15 „	
„ „ VII	12 „	
„ „ VIII	10 „	50 gr.
„ „ IX	9 „	50 „
„ „ X — XII . .	8 „	50 „
„ „ X — XV . .	6 „	— „

Jednostką obliczania diet (§ 5 rozp. R. M.) jest 24-godzinny okres czasu, liczony od chwili wyjazdu ze zwykłego miejsca służbowego do chwili powrotu do tegoż miejsca, przyczem:

a) Jeżeli pobyt poza zwykłem miejscem służbowem trwa dłu-

żej niż 24 godziny, należy się za końcowy okres czasu, o ile on wynosi więcej niż 12 godzin, cała dieta, o ile zaś wynosi więcej niż 6 godzin połowa diety;

b) Jeżeli pobyt poza zwykłem miejscem służbowem trwa krócej niż 24 godziny, należy się połowa diety, o ile pobyt ten trwa dłużej niż 6 godzin, zaś cała dieta tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłem miejscem służbowem, trwający dłużej niż 6 godzin, przypada na porę nocną, między 21 a 6 godziną.

Przy przejazdach koleją lub statkiem zwraca się (§ 10):

a) cenę biletu I klasy — funkcjonarjuszom, pobierającym uposażenie wdeług grupy I — V,

b) cenę biletu II klasy — funkcj., pob. upos. według gr. VI — IX,

c) cenę biletu III klasy — funkcj., pob. upos. według gr. X — XVI.

Osoby, pobeirające upos. według gr. VI i wyżej, mogą otrzymać zwrot kosztów użycia wagonu sypialnego, jeżeli podróż koleją trwała dłużej niż 6 godzin między 21 a 6 godziną, miała charakter nagły i zachodziła konieczność pełnienia następnego dnia czynności urzędowych. Do rachunku kosztów podróży trzeba dołączyć oryginalny kupon, uprawniający do zajęcia miejsca w wag. syp.

Zwraca się udowodnione koszty przewozu osobistego bagażu podróżnego o wadze:

a) do 50 kg. przy podróżach służbowych (komisjach), trwających conajmniej 6 dni,

b) do 100 kg. przy podróżach, trwających dłużej niż 30 dni oraz przy delegacjach (§ 11).

Na koszty dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej przyznaje się za każdy dojazd wzgl. odjazd ryczałt (§ 14) w wysokości po:

w grupie upos.	I — IV	. . .	2 zł.
,,	,, V — IX	. . .	1 ,, 50 gr.
,,	,, X — XVI	. .	— 90 ,,

Gdy podróż służbowa odbywa się do kilku miejscowości, należy się ryczałt za dojazdy w każdej miejscowości.

Tabela wymiaru emerytury pracowników samorządowych.

(na podstawie wzorowego statutu emer. wydanego przez M. S. Wewn. przy okólniku z dnia 18.VII.1929 r. Nr. 148).

Poniżej 10 lat, zaliczalnych do wysługi emerytalnej, należy się zasadniczo jedynie odprawa w wysokości miesięcznych poborów za każdy rok służby, najmniej 3 miesięczna odprawa. Wyjątki od tej zasady, t. j. wypadki nabycia prawa do emerytury bez posiadania zaliczalnych do wysługi emeryt, 10 alt służby, przewiduje § 8 1) po 5 latach z powodu trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą bez własnej winy po wstąpieniu do służby, 2) bez względu na okres czasu, zalicz. do wysł. emer., wskutek trwałej niezdoln. do wykon. zawodu z powodu: a) nieszczęśl. wyp. z powodu lub w czasie pełn. obow. służb., b) choroby zawodowej lub zakaźnej, nabytej w czasie lub naskutek pełn. ob. sł., c) działań woj. w miejscu służb. pobytu, d) chorób zakaźnych, panujących w miejscu służb. pob. wzgl. w wojsku).

Do 10 lat włącznie emerytura wynosi 40,0% podstawy wymiaru emer.

Za	11	„ służby	„	„	42,4%	„	„	„
„	12	„ „	„	„	47,8%	„	„	„
„	13	„ „	„	„	47,2%	„	„	„
„	14	„ „	„	„	49,6%	„	„	„
„	15	„ „	„	„	52,0%	„	„	„
„	16	„ „	„	„	54,4%	„	„	„
„	17	„ „	„	„	56,8%	„	„	„
„	18	„ „	„	„	59,2%	„	„	„
„	19	„ „	„	„	61,6%	„	„	„
„	20	„ „	„	„	64,4%	„	„	„
„	21	„ „	„	„	66,4%	„	„	„
„	22	„ „	„	„	68,8%	„	„	„
„	23	„ „	„	„	71,2%	„	„	„
„	24	„ „	„	„	73,6%	„	„	„
„	25	„ „	„	„	76,0%	„	„	„
„	26	„ „	„	„	78,4%	„	„	„
„	27	„ „	„	„	80,8%	„	„	„
„	28	„ „	„	„	83,2%	„	„	„
„	29	„ „	„	„	85,6%	„	„	„
„	30	„ „	„	„	88,0%	„	„	„
„	31	„ „	„	„	90,4%	„	„	„

Do 10 lat włącznie emerytura wynosi 40,0% podstawy wymiaru emer.
„ 32 „ „ „ „ 92,8% „ „ „
„ 33 „ „ „ „ 95,2% „ „ „
„ 34 „ „ „ „ 97,6% „ „ „
„ 35 „ „ „ „ 100,0% „ „ „

Podstawę wymiaru emerytury stanowi całkowite uposażenie, pobierane ostatnio przez pracownika wraz ze wszystkiemi stałemi dodatkami i świadcz. w naturze, z wyłączeniem dod. reprezent. i samorządowego.

Pracownikowi, który wskutek wypadków, wymienionych we wstępie od a) do d) utracił również zdolność do zarobkowania, dolicza się do jego wysługi emerytalnej:

przy utracie zdolności od 35% do 54% — 4 lata,
od 55% do 74% — 8 lat,
od 75% do 84% — 10 lat,
od 85% do 94% — 12 lat,
od 95% do 100% — 15 lat.

Taryfy podatkowe.

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ SŁUŻBOWYCH, EMERYTUR I WYNAGRODZEŃ ZA NAJEMNĄ PRACĘ.

(według ustawy o podatku dochodowym, której jednolity tekst ogłoszony został w Dz. Ust. z r. 1934 Nr. 76, poz. 715 — z uzupełnieniem o pod. kryzysowym i kumulacyjnym, podanemi w tekście).

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w zł.		Normalna stopa procentowa podatku	Pryzysowy dodatek (ust. z 22. X 31 r. Dz. U. Nr. 99, poz. 760)
	ponad	do		
1	2.500	2.600	1,5	do 3.600 zł. 0,5%
2	2.600	2.700	1,6	
3	2.700	2.800	1,6	
4	2.800	2.900	1,8	
5	2.900	3.000	1,9	
6	3 000	3.100	2,0	
7	3.100	3 200	2,1	
8	3.200	3.400	2,2	
9	3.400	3.600	2,3	
10	3.600	3.800	2,4	od 3.600 do 10.400 zł. 1%
11	3.800	4.000	2 5	
12	4.000	4.200	2,6	
13	4.200	4.400	2,7	
14	4.400	4.800	2,8	
15	4.800	5.200	2 9	
16	5.200	5.600	3,0	
17	5.600	6.000	3,1	

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w zł.		Normalna stopa procentowa podatku	Kryzysowy dodatek (ust. z 22. X. 31 r. Dz. U. Nr. 99. poz. 760)
	ponad	do		
18	6.000	6.400	3 2	od 3 600 do 10,400 zł. 1%
19	6.400	6.800	3,3	
20	6.800	7.200	3,4	
21	7 200	7.600	3,5	
22	7.600	8.000	3,6	
23	8.000	8.800	3,9	
24	8.800	9.600	4,1	
25	9.600	10.400	4,3	
26	10.400	11.200	4,6	od 10.400 do 36.000 zł. 2%
27	11.200	12.000	4 9	
28	12.000	13.000	5,3	
29	13.000	14.000	5.7	
30	14.000	15.000	6,1	
31	15.000	16.000	6,5	
32	16.000	17 000	6,8	
33	17.000	18.000	7,1	
34	18.000	19.000	7,4	
35	19.000	20.000	7,7	
36	20.000	22.000	8,0	
37	22.000	24.000	8,3	
38	24.000	26.000	8,6	
39	26 000	28.000	8 9	
40	28.000	30.000	9,2	
41	30.000	32.000	9,5	
42	32.000	34.000	9,9	od 36.000 do 60.000 zł 2,5%*)
43	34.000	36.000	10,3	
44	36.000	38.000	10,7	
45	38.000	40.000	11,1	

*) Dodatek ten (którego okres obowiązywania uzależniony jest od uznania Rady Ministrów, a zaczęto go pobierać od 1 stycznia 1932 roku), rośnie progresywnie aż do 10% — proporcjonalnie do sumy wypłaconego uposażenia (wynagrodzenia). Podatku tego nie płacą funkcjonarjusze państwowi i ci pracownicy samorządowi, których uposażenie dostosowane jest do upos. funkcj. państw. Rozp. wykon. z dn. 29.XII.1933 r. do ustawy o dod. kryzys. ob. w Dz. U. z r. 1932 Nr. 8, poz. 51.

Poza tem obowiązuje t. zw. kumulacyjny podatek dochodowy od uposażeń; wprowadzony on został ustawą z dnia 7.XI.1931 r. (Dz. Ust. Nr. 101, poz. 771) i rozporządzeniem wykonawczem z dnia 29.XII.1931 r. (Dz. Ust. z r. 1932 Nr. 8, poz. 50), a obecnie wprowadzono go do jednolitego tekstu ustawy o podatku dochodowym (Dz. Ust. z r. 1934 Nr. 76, poz. 715), gdzie został ujęty w art. 45.

Według tego artykułu — osoby, które otrzymują wynagrodzenie od różnych służbodawców, obowiązane są po upływie danego roku uiścić tytułem podatku dochodowego według Działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym różnicę, jaka przypada do zapłaty od łącznego rocznego wynagrodzenia według zamieszczonej wyżej skali,, a łączną kwotą, potrąconą tytułem podatku przez poszczególnych służbodawców w ciągu ubiegłego roku.

Kwotę, przypadającą z powyższego tytułu do zapłaty, powinien płatnik sam obliczyć i płacić do właściwej kasy skarbowej w 4 ratach kwartalnych, a to do 5 marca, do 5 czerwca, do 5 września i do 5 grudnia każdego roku. Przy uiszczeniu pierwszej raty kwartalnej należy przedłożyć kasie skarbowej obliczenie różnicy przy dołączeniu wykazu wynagrodzeń, otrzymanych w ciągu ubiegłego roku od poszczególnych służbodawców, oraz potrąceń dokonanych tytułem podatku.

Obliczenie to oraz wykaz, po uwidocznieniu przyjętej tytułem pierwszej raty kwartalnej sumy, tudzież daty przyjęcia, kasa skarbowa przesyła do właściwej władzy podatkowej I instancji.

Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku, na ten stopień przypadającego.

Bliższe wyjaśnienia powyższych przepisów mieszczą się w §§ 53 i 54 wykonawczego rozporządzenia Ministra Skarbu (do scalonego tekstu ustawy o podatku dochodowym) z dnia 14.IX.1934 r. (Dz. Ust. Nr. 85, poz. 769).

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD DOCHODÓW FUNDOWANYCH.

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych
	ponad	do			ponad	do	
1	1.500	1.550	31	38	19 000	20.000	1 540
2	1.550	1.600	33	39	20.000	22.000	1.760
3	1.600	1.700	37	40	22.000	24.000	1 992
4	1.700	1.800	41	41	24.000	26.000	2 236
5	1.800	1.900	45	42	26.000	28.000	2 492
6	1.900	2.000	50	43	28.000	30 000	2 760
7	2.000	2.100	54	44	30.000	32.000	3 040
8	2.100	2.200	59	45	32.000	34.000	3.366
9	2.200	2.400	67	46	34.000	36.000	3 708
10	2.400	2.600	75	47	36.000	38.000	4 066
11	2.600	2.800	84	48	38.000	40 000	4 440
12	2.800	3.000	93	49	40.000	44.000	5 060
13	3.000	3.200	102	50	44.000	48 000	5 712
14	3.200	3.400	112	51	48.000	52.000	6 396
15	3.400	3.600	122	52	52.000	56.000	7 860
16	3.600	3.800	133	53	56.008	60.000	8 112
17	3.800	4.000	144	54	60.000	64.000	8 704
18	4.000	4.400	162	55	64.000	68.000	9 588
19	4.400	4.800	182	56	68.000	72 000	10 512
20	4.800	5.200	202	57	72.000	76.000	11 476
21	5.200	5.600	224	58	76.000	80.000	12.480
22	5.600	6.000	246	59	80.000	88.000	14 168
23	6.000	6.600	283	60	88 000	96.000	15 936
24	6.600	7.200	324	61	96.000	104.000	17 888
25	7.200	7.800	366	62	104.000	112 000	19 936
26	7.800	8.400	411	63	112.000	120 000	22 080
27	8.400	9.200	469	64	120.000	128.000	24 320
28	9.200	10.000	530	65	128 000	136.000	24 653
29	10.000	11.000	605	66	136.000	144 000	29 088
30	11.000	12.000	684	67	144.000	152.000	31 616
31	12.000	13.000	767	68	152.000	164 000	34.400
32	13.000	14.000	854	69	160.000	168 000	37 296
33	14.000	15.000	945	70	168.000	176.000	40.304
34	15.000	16 000	1.040	71	176.000	184 000	43.424
35	16.000	17.000	1.156	72	184.000	192 000	46.656
36	17.000	18.000	1.278	73	192.000	200 000	50.000
37	18.000	19.000	1.406				

Przy dochodzie ponad 200.000 zł. podatek wynosi 50.000 zł. i oprócz tego 2.000 zł. od każdych pełnych 8.000 zł. ponad 200.000 złotych.

Do podatku dolicza się o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych

ponad	200.000 zł.	do	200.000	1½	procent
,,	300.000 ,,	,,	400.000	2½	,,
,,	400.000 ,,	,,	500.000	4	,,
,,	500.000 ,,	,,	600.000	5½	,,
,,	600.000 ,,	,,	800.000	7	,,
,,	800.000 ,,	,,	1.100.000	9	,,
,,	1.100.000 ,,	,,	1.500.000	11	,,
,,	1.500.000 ,,	,,	2.000.000	13	,,
,,	2.000.000 ,,			15	,,

od całego podlegającego podatkowi dochodu.

Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia, po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego.

O ile z dochodu ustalonego do wymiaru podatku po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku, należy podatek wymierzyć i pobrać tylko w wysokości nadwyżki dochodu ponad tę najniższą granicę.

Dodatek kryzysowy.

Jak to uwidoczniono w taryfie podatku dochod. od uposażeń, wprowadzony został na okres przejściowy t. zw. dodatek kryzysowy do państw. pod. dochodowego.

Od dochodów fundowanych wynosi on:

przy doch. rocznym ponad	1.500 —	3.600 zł.	—	0,5%
,, ,, ,, ,,	3.600 —	10.000 ,,	—	1%
,, ,, ,, ,,	10.000 —	36.000 ,,	—	2%
,, ,, ,, ,,	36.000 —	60.000 ,,	—	2,5%
,, ,, ,, ,,	60.000 —	160.000 ,,	—	3%
,, ,, ,, ,,	160.000 —		—	4%

dochodu.

Dodatek pobiera się, poczynając od dochodów, ustalonych dla wymiaru pod. na 1932 rok podatkowy, zaś termin jego wygaśnięcia określi Rada Ministrów.

Dodatki komunalne do pod. dochodowego.

Do stawek państwowego podatku dochodowego nie mogą być ustanawiane dodatki na rzecz związków samorządowych.

Na obszarze jednak b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części województwa śląskiego gminy i pow. zw. kom. mogą pobierać

na podstawie uchwał organów uchwalających dodatki do państwowego podatku dochodowego.

A. Dodatki te nie mogą przekraczać przy dochodzie podatkowym według skali art. 23 (od dochodów fundowanych):

ponad	1.500 zł.	do 24.000	4	procent	dochodu
,,	24.000 ,,	,, 88.000	4,5	,,	,,
,,	88.000 ,,		5	,,	,,

B. Dodatki te wynoszą według skali art. 111 (od uposażeń) — 3% dochodu, poczynając od 15 stopnia tejże skali (od 4.800 zł. rocznie).

Dochody z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych z funduszów Państwa oraz związków samorządowych, nie podlegają dodatkowi na rzecz związków samorządowych (art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym, Dz. Ust. z r. 1934 Nr. 76, poz. 715).

TARYFY PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Podatek przemysłowy opiera się na ustawie o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 9 sierpnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 716).

Podatek przemysłowy opłaca się:

1) w formie świadectw przemysłowych i

2) w postaci podatku od obrotu.

W zasadzie podatek płaci się w obu powyższych formach, t. zn. że przedsiębiorstwo wykupuje świadectwo przemysłowe, a poza tem płaci podatek obrotowy. Są jednakże przedsiębiorstwa i zajęcia, które podatek płacą tylko w jednej z wymienionych form.

Podatek przemysłowy tylko w formie świadectw przemysłowych opłacają:

1) przedsiębiorstwa handlu wędrownego,

2) przedsiębiorstwa handlu jarmarcznego,

3) pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczonych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, z wyjątkiem pomocników, podróżujących w imieniu lub na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego,

4) przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism perjodycznych,

5) pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołóstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny; dla

zaliczenia do pracowni i zajęcia rzemieślniczego względnie rękodzielniczego nieodzowne jest posiadanie karty rzemieślniczej; przepis ten nie stosuje się do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa.

Podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu opłacają samodzielne wolne zajęcia zawodowe, które ustala w drodze rozporządzeń Minister Skarbu w porozumieniu z właściwym ministrem.

I. PODATEK W FORMIE ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

Taryfa świadectw przemysłowych.

Kategorja	We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	W miejscowościach klasy			
			I	II	III	IV
A. Dla przedsiębiorstw handlowych.						
I Dla zakładów handl.	2000	—	—	—	—	—
II „ „ „	—	400	330	270	200	130
III „ „ „	—	80	65	50	40	25
V „ „ „	—	30	25	20	15	10
V-a Dla handlu rozwożn.	50	—	—	—	—	—
V-a Dla handlu obnośn.	15	—	—	—	—	—
B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.						
I	6000	—	—	—	—	—
II	4000	—	—	—	—	—
III	2000	—	—	—	—	—
IV	600	—	—	—	—	—
V	200	—	—	—	—	—
VI	—	120	100	80	60	40
VII	—	60	50	40	20	20
VIII	—	15	15	10	6	4

C. Dla handlu jarmarcznego.

	Dla handlu hurtowego	Dla handlu detalicznego
	Złotych	
Na jarmarkach trwających ponad 21 dni	250	70
„ „ „ od 7 do 21 dni	125	35
„ „ „ od 3 do 7 dni	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kategorja (I—IV)	Oznaczenie zajęcia przemysłowego	Cena w zł.

I. Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w urzędach celnych towarów wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:

1) przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych linjach kolei żelaznych 400
2) przy urzędach celnych, znajdujących się przy bocznych linjach kolei żelaznych 300
3) przy urzędach celnych nie położonych przy linjach kolejowych 250

II. a) pośrednicy giełdowi (maklerzy):
1) na giełdzie warszawskiej 400
2) na innych giełdach 250

b) wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi:
1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy 150
2) w miejscowościach II klasy 100
3) w miejscowościach III i IV klasy . . . 80

III. Inspektorzy i ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych, komunikacyjnych oraz instytucyj kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur:
1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy 50
2) w miejscowościach II klasy 40
3) w miejscowościach III i IV klasy . . . 20

IV. Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie) . . 100

Cena karty rejestracyjnej 10

Dodatki do cen świadectw przemysłowych.

Do cen świadectw przemysłowych podanych powyżej dolicza się nadto:

a) 30% dodatek na rzecz związków samorządowych;
b) 25% dodatek na rzecz szkół zawodowych;
c) 15% dodatek na rzecz Izb Handlowych i Przemysłowych oraz Izb Rolniczych;
d) 10% dodatek nadzwyczajny na cele budżetowe.

II. PODATEK OD OBROTU.

Stopa podatkowa.

Nowela do ustawy o padatku przemysłowym z dnia 19.XII. 1931 r. (Dz. U. Nr. 112, poz. 881) wprowadziła dość głęboko sięgającą reformę w zakresie stawki podatku od obrotu. Reforma ta polega na większem, niż dotychczas, zróżniczkowaniu stawki podatkowej (0,5 — 1 — 1,25 — 1,5 — 1,75 — 2 i 4%), częściowo także na jej obniżeniu (dotychczasowa maksymalna 5%-owa stawka podatku od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego zastąpiona została stawką 4%-ową), poza tem zaś — na ustaleniu stawek podatkowych dla niektórych przedsiębiorstw i zawodów w różnych wysokościach w poszczególnych latach na okres czasu od 1.I.1932 roku do 1.I.1937 roku (ob. art. 7 ustawy w brzmineiu wymienionego na początku obwieszczenia Ministra Skarbu).

Nadto nowela upoważniła Ministra Skarbu do ryczałtowania i do scalania podatku od obrotu. Dotyczące przepisy mieszczą się obecnie w art. 37 jednolitego tekstu ustawy o podatku przemysłowym.

Według tego artykułu Minister Skarbu władny jest pobierać podatek od drobnych przedsiębiorstw na podstawie przeciętnych norm obrotu bez ustalania sum obrotu w każdym poszczególnym wypadku.

Tak samo upoważniony jest Minister Skarbu do wprowadzania od poszczególnych towarów scalonego podatku przemysłowego od wszelkiego rodzaju obrotów — jednorazowo za późniejsze fazy

obrotu. Rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i po wysłuchaniu opinji izb przemysłowo - handlowych i rzemieślniczych, określa w poszczególnych przypadkach — zgodnie ze stawkami, przewidzianemi w ustawie — wysokość scalonego podatku przemysłowego, przepisy wymiarowe, poborowe, terminy płatności scalonego podatku, osoby obowiązane do płacenia podatku oraz odpowiedzialność za podatek.

Na powyższej podstawie, poczynając od r. 1932, wprowadził Min. Skarbu scalony podatek obrotowy od szeregu artykułów, w szczególności: od obrotu artykułami, objętemi Monopolem Tytoniowym, wyrobami Państw. Monop. Spirytusowego, solą kuchenną (jadalną), bydlęcą i przemysłową oraz losami loterji państwowej, następnie od obrotu: cementem, cukrem i zapałkami.

Rzecz oczywista, że związkom samorządowym także i do scalonego podatku obrotowego należy się dodatek, określony dla nich w art. 42 do wysokości czwartej części podatku obrotowego. W przepisach jednakże, dotyczących scalania podatku obrotowego, brak było wskazówek co do sposobu rozdziału dodatków komunalnych pomiędzy związki samorządowe i wskutek tego dodatki te nie były dotychczas związkom samorządowym wypłacane.

Sprawę tę załatwia obecnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 846). Według p. 2 art. 26 tej ustawy — dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego w wysokości 25% podatku państwowego, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., będą dzielone pomiędzy związki samorządowe tak, jak są dzielone wpływy z dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji — z tą jednakże różnicą, że przypadające na rzecz Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego 20% wpływów z tego źródła, przeznaczone będą wyłącznie na powiększenie funduszu zapomogowego i rozdzielane będą przedewszystkiem pomiędzy gminy miejskie, które wskutek scalenia podatku przemysłowego poniosą uszczerbek w swoich dochodach.

W myśl zaś p. 3 art. 26 — dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, należne związkom samorządowym z lat ubiegłych do dnia 31 grudnia 1934 r., przekazane zostaną w całości Kom. Funduszowi Poż.-Zap. z przeznaczeniem na zapomogi dla gmin miejskich, przedewszystkiem tych, które doznają uszczerbku w swych dochodach wskutek zniesienia komunalnego podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznemi i wodnemi.

TARYFA OPODATKOWANIA SPADKÓW I DAROWIZN

(podana w załączniku do ustawy z dnia 14 marca 1933 r. zmieniającej niektóre przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn Dz. Ust. Nr. 21, poz. 141).

Pozycje	Określenie podatnika według jego znamion osobistych, w szczególności według jego stosunku do spadkodawcy lub darującego	Czysta wartość otrzymanego majątku w tysiącach złotych											
		Ponad 3—5	Ponad 5—10	Ponad 10—20	Ponad 20—50	Ponad 50—100	Ponad 100—200	P. nad 200—500	Ponad 500—1000	Ponad 1000—2000	Ponad 2000—5000	Ponad 5000—10000	Ponad 10000
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Podatek wymierza się według niżej podanej stopy procentowej											
1	Małżonek. Zstępny . .	—	—	0,5	0,75	1	1.25	1,5	2	2,5	3	3.5	4
2	Wstępny. Przysposobiony. Rodzeństwo rodzone i przyrodnie. Zięć i synowa . . .	1,5	2	2,5	3	3.5	4	4,5	5	5,5	6	7	8
3	Dzieci rodzeństwa. Pasierb	2	2,5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	Krewni do 4 stopnia wyżej niewymienieni (rodzeństwo rodziców, rodzeństwo dziadków, wnukowie rodzeństwa, rodzeństwo stryjeczne lub cioteczne) . . .	3	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
5	Inni	4	6	8	10	13	16	19	22	25	28	31	34

STAWKI PODATKU OD UBOJU.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X. 1933 r. (Dz. Ust. Nr. 84, poz. 614) wprowadzony został państwowy podatek od uboju, któremu podlega ubój bydła rogatego, cieląt i nierogacizny, o ile nie są one przeznaczone do spożycia we własnem gospodarstwie.

Państwowy podatek od uboju wynosi:

a) od sztuki bydła rogatego — 3 zł.

b) od sztuki cielęcia — 50 gr.

c) od sztuki nierogacizny — 1 zł. 50 gr.

Podatek powinien być wpłacony przed ubojem zwierzęcia, przyczem jednak podlega on zwrotowi: 1) jeżeli ubój nie nastąpił oraz 2) jeżeli przy urzędowem badaniu, dokonanem po uboju, mięso zwierzęcia zostało uznane za niezdatne do spożycia; zwrot następuje w pełnej wysokości w razie całkowitego uznania mięsa za niezdatne do spożycia, zaś w połowie — jeśli mięso uznano za warunkowo zdatne lub mniej wartościowe.

Wymiaru podatku dokonują:

a) w gminach, utrzymujących rzeźnie — te gminy,

b) w innych gminach — organa, pobierające opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa na podstawie art. 19 rozp. Prez. R. P. z 22.III.1928 r. (Dz. Ust. z r. 1933 Nr. 60, poz. 454).

Na pokrycie kosztów, związanych z poborem państwowego podatku od uboju, władze samorządowe zatrzymują sobie 3% pobranego podatku.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z dnia 30.X. 1933 r. ogłoszone zostało w Dz. Ust. Nr. 88 pod poz. 684.

TARYFA OPŁAT NA RZECZ FUNDUSZU PRACY.

(według ustawy z 16.III.1933 r. o Funduszu Pracy Dz. Ust. Nr. 22, poz. 163 zmienionej rozp. Prez. R. P. z 24.X.1934 r., Dz. U. Nr. 94, poz. 849 oraz rozp. Prez. R. P. z 24.X.1934 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 846, i wykonawczego rozp. Rady Min. z 30.III.1933 r. Dz. Ust. Nr. 22, poz. 176, zmienionego rozp. Rady Min. z 3.VI.1933 r. Dz. Ust. Nr. 41, poz. 326).

I. Osoby, pobierające uposażenie służbowe, bądź stałe wynagrodzenie za najemną pracę, opłacają na rzecz F. Pr. 1% pobranego całkowitego dochodu, osiągniętego z tych źródeł. Dotyczy to wszelkich emerytów, rencistów i otrzymujących zaopatrzenie, jeżeli emerytura, renta lub zaopatrzenie wynosi więcej niż 59 zł. miesięcznie. Nie dotyczy ta opłata natomiast inwalidów, pobierających zaop. inwal., robotników, zatrudnionych w gospod. rolnych i osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach rzemieśln., posiadających karty rziemieśln. i wykupujących świad. przem. VIII kateg. przem.

II. Pracodawcy, zatrudniający pracowników, o których wyżej mowa, uiszczają na rzecz Fund. Pr. opłatę w wys. 1% wypłacanych tymże pracownikom sum. Wolne od tej opłaty: Skarb Państwa i związki samorządowe. Zwolnienie dla przedsiębiorstw samorz. jest tylko wtedy, gdy ich obroty nie wchodzą w skład zwycz. budż.

zw. sam. (opłacają zatem tylko przedsięb., posiadające osobowość prawną). Pracodawcy rolni uiszczają opłatę 1% tylko od zarobków pracowników umysłowych. Pod pojęcie zarobku wchodzą również świadczenia w naturze.

III. Posłowie i członkowie Senatu opłacają na rzecz F. Pr. 1% swych diet.

IV. Osoby, zatrudnione w wolnych zawodach (lekarze, dentyści, weterynarze, adwokaci, inżynierowie i t. p.), notarjusze hipot. i komornicy opłacają 1% ich opodatkowanego dochodu z pracy zawodowej.

VI. Osoby, pobierające dochody w postaci tantjem, płacą 2% od tantjem.

VI. Opłaty od biletów wstępu na wszelkiego rodzaju publiczne zabawy, rozrywki, widowiska i zawody sportowe wynoszą od każdego sprzedanego biletu:

w cenie od 0,26 zł. do 1 zł.	0,05 zł.
„ „ „ 1,01 „ „ 2 „	0,10 „
„ „ „ 2,01 „ „ 3 „	0,20 „
„ „ „ 3,01 „ „ 4 „	0,30 „
„ „ „ 4,01 „ „ 5 „	0,40 „
„ „ powyżej 5 „	0,50 „

Za opłaty te odpowiadają przedsiębiorcy.

Opłatom nie podlegają bilety wstępu na zabawy, rozrywki i widowiska, urządzane: a) wyłącznie dla żołnierzy, b) przez zakłady naukowe, opiekuńcze, wychowawcze dla młodzieży szkolnej, c) przez organa F. Pr., d) przez instyt. i organiz. społ., o ile większa część dochodu z tych imprez przeznaczona jest na pomoc dla bezrobotnych.

VII. Od stawek we wzajemnych zakładach (totalizatorze), urządzanych przez towarzystwo wyść. konnych opłata wynosi 1%.

VIII. Opłata od cukru wynosi 50 gr. od 1 q.

Za opłatę odpowiada producent.

IX. Opłata od piwa wynosi 25 gr. od 1 hl.

Za opłatę odpowiada producent.

Taryfy opłat.

NA RZECZ PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU DROGOWEGO.

(według ustawy z 3.II.1931 r. o Państw. Fund. Dr. Dz. Ust. z r. 1933 Nr. 45, poz. 352).

I. **Opłaty od pojazdów mechanicznych w stosunku rocznym:**

1) od pojazdów mechanicznych osobowych, z wyjątkiem motocykli, 15 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

2) od pojazdów mechanicznych ciężarowych i traktorów — z wyjątkiem używanych do zarobkowego przewozu towarów — 20 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

3) od poj. mech. cięż. i trakt., używanych do zarobkowego przewozu towarów, — 35 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

4) od motocyklu bez przyczepki — 40 zł. od sztuki,

5) od motocykla z przyczepką oraz od trzykołowych pojazdów mechanicznych (cyklonetek) — 60 zł. od sztuki.

Przyczepki do pojazdów mechanicznych podlegają takim samym opłatom, jak ciągnące je pojazdy.

Przy obliczaniu wagi poj. mech. nie uwzględnia się ilości do 50 kg. włącznie, a ilości ponad 50 kg. liczy się za pełne 100 kg.

Od poj. mech. i przyczepek na kołach z pełnemi obręczami gumowemi opłata podlega podwyżce o 25%, zaś od pojazd. mech. i przycz. na kołach z obręczami żelaznemi — o 100%. Od poj. mech., posiadających na różnych osiach różne rodzaje obręczy, pobiera się opłatę według rodzaju obręczy, podlegającego wyższej opłacie (art. 6 ustawy).

II. Opłaty od pojazdów mechanicznych i konnych, używanych do zarobkowego przewozu osób poza obszarem jednej gminy.

1. Opłaty od pojazdów mechanicznych — z wyjątkiem używanych doraźnie — w stos. rocznym:

a) od każdego miejsca w pojeździe, przeznaczonego dla podróżnego — 100 zł., a nadto

b) od każdego miejsca w pojeździe przeznaczonego dla podróżnego, za każdy kilometr dziennego przebiegu — 0,40 zł.

Opłaty, wymienione pod lit. a) i b), nie mogą łącznie przekraczać 300 zł. od jednego miejsca.

2. Opłaty od poj. mech., używanych doraźnie:

a) posiadających do 6 miejsc dla podróżnych — 100 zł. od każdego z tych miejsc,

b) posiadających więcej, niż 6 miejsc dla podróżnych — 200 zł. od każdego z tych miejsc.

3. Od pojazdów konnych — z wyjątkiem używanych doraźnie — 20 zł. od każdego miejsca, przeznaczonego dla podróżnego.

Miejsca w przyczepkach do poj. mech. podlegają takiej samej opłacie, jak miejsca w pojazdach.

Określone wyżej opłaty od poj. mech. pobiera się niezależnie od opłat, wymienionych pod I.

Opłat wymienionych wyżej pod II, 2, nie pobiera się, jeżeli pojazd jest wynajmowany w całości a doraźnie (art. 7 ustawy).

III. Opłata od pojazdów konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów poza obszarem jednej gminy:

9 zł. od każdych 100 kg. nośności w stos. rocznym, (art. 8 ustawy).

IV. **Opłaty od pojazdów zagranicznych i gdańskich.**

Pojazdy, wprowadzone na czasowy pobyt z poza obszaru Rzeczypospolitej, o ile międzynarodowe umowy n'e stanowią inaczej albo o ile z zastosowania zasady wzajemności co innego nie wynika, podlegają wszystkim, wymienionym dotąd, opłatom — z tą zmianą, że opłatę oblicza się dziennie, najmniej jednak za okres 3 dni, przyczem podstawę obliczneia stanowi wysokość opłaty rocznej (art. 9 ustawy).

Opłaty od pojazdów mech. i konnych mogą być zmieniane w drodze rozporz. Rady Min. w granicach, określonych w art. 10 ustawy.

Opłaty od pojazdów mech. i konnych mogą być zmieniane w drodze rozporz. Rady Min. w granicach, określonych w art. 10 ustawy.

Art. 11 usatwy przewiduje szereg zwolnień od opłat, określonych wyżej pod I; m. in. zwolnione są od opłat pojazdy władz i urzędów samorządu terytorjalnego, pojazdy isntytucyj i zakładów użyteczności publicznej, o ile są niezbędne dla działalności tych instytucyj oraz pojazdy mechaniczne stanowiące własność gminy i przeznaczone do zarobkowego przewozu osób i towarów we własnym zarządzie gminy i na jej obszarze (autobusy miejskie), wreszcie używane do objazdów służbowych własne pojazdy mech. samorządowego drogowego personelu technicznego.

V. **Opodatkowanie materjałów pędnych.**

W art. 14 ustanowiono dodatek drogowy do państw. pod. od olejów mineralnych, używanych do napędu poj. mech. w wysokości 12 gr. od 1 kg. Jakie oleje podlegają temu dodatkowi, określa w drodze rozp. Rada Ministrów, która również może obniżać ten dodatek i zwalniać od niego.

VI. **Opłata od reklam (znaków, szyldów, napisów), umieszczanych wzdłuż dróg publ. na budynkach, słupach, kioskach i t. p. poza granicami miast:**

25 zł. rocznie za 1 m2 powierzchni reklamy (art. 16 ustawy).

Od opłaty wolne są reklamy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, umieszczone na budynkach i ogrodzeniach tych budynków, w których dane przedsiębiorstwa się znajdują.

W myśl art. 1 ustawy o Państw. Fund. Dr. — Fundusz ten ma służyć m. in. na udzielanie zapomóg na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg samorządowych.

Tabela danin samorządowych.

PRZYSŁUGUJĄCYCH GMINOM WIEJSKIM I MIEJSKIM ORAZ POWIATOWYM ZWIĄZKOM SAMORZĄDOWYM.

Osią systemu podatków i opłat samorządowych jest ustawa z dnia 11 sierpnia 1932 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747). Od czasu wydania — ustawa ta doznała już szeregu zmian, dokonanych bądź w formie nowel, wydanych do tejże ustawy, bądź też w innych późniejszych ustawach. Nowele do ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych były trzy: z dnia 1.VI.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448), z dn. 22.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 335) i z dnia 17.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 223). Inne ważniejsze zmiany w tej ustawie wprowadzone zostały: ustawą z dnia 31.VII.1924 r. o monopolu spirytusowym (zmiana art. art. 10 i 25), ustawą z dnia 22.XII.1925 r. o zapewnieniu równowagi Skarbu Państwa (zmiana art. 9), oraz ustawą z dnia 2.VIII.1926 r. o podatku od lokali (zmiana art. 7). W Dzienniku Ustaw Nr. 106 z r. 1932, pod poz. 884, ogłoszony został jednolity tekst ust. o fin. kom. z uwzględnieniem dokonanych w niej zmian, zaś w Dz. U. Nr. 113, z r. 1932, pod poz. 937, — jednolity tekst rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Jednolity tekst ustawy został już zmieniony rozporządzeniami Prezyd. R. P.: z 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 846) i z dnia 24.X.34 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spriytusowym (Dz. Ust. Nr. 96, poz. 863), zaś jednolity tekst rozp. wykonawczego — rozporządzeniem Min. Spr. Wewn. z 18.V.1934 r. (Dz. Ust. Nr. 46, poz. 400).

Ustawa o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych pozostawiła jednakże bez zmiany przepisy innych ustaw o samorządowych opłatach na cele specjalne (art. 30 ustawy). Najważniejszem źródłem dochodowem, wykorzystywanem na tej podstawie przez powiatowe związki samorządowe, są opłaty drogowe, oparte na art. 19 ustawy drogowej, jak również — przysługujące gminom wiejskim i miejskim — świadczenia drogowe w naturze, które mogą być zastąpione ekwiwalentem pieniężnym (art. 29 i nast. ustawy drogowej).

Poza ustawą o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych i po jej wejściu w życie otwarto dla gmin wiejskich dość poważne źródło dochodowe w postaci podatku wyrównawczego (ostatnio podatek ten unormowany został ustawą z dn. 20.III.1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172, zmienioną częściowo ustawą z dnia 27.X.1933 r., Dz. Ust. Nr. 84, poz. 613); na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) mogą związki samorządowe pobierać opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa; na podstawie znowelizowanego art. 90 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym mogą gminy wiejskie i miejskie pobierać część podatku wojskowego, t. zw. zasadniczy podatek wojskowy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.VIII.1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 697).

Podatki samorządowe dzielą się na trzy grupy: 1) samoistne podatki samorządowe, które wymierzają i pobierają związki samorządowe we własnym zakresie, 2) udział w podatkach państwowych i 3) dodatki samorządowe do podatków państwowych. Na uboczu niejako stoi podatek samorządowy od zaprotestowanych weksli, który nie jest dodatkiem do podatku państwowego, ale nie jest także wymierzany i pobierany przez związki samorządowe, lecz przez organa, które dokonują protestu weksli.

Pod pojęcie danin samorządowych — poza podatkami — podpadają opłaty i dopłaty samorządowe. Opłaty pobierają związki samorządowe od poszczególnych swoich członków za świadczenia na ich rzecz, dopłaty mają charakter udziału zainteresowanych członków związku samorządowego w kosztach budowy i utrzymania zakładów i urządzeń samorządowych.

Rodzaj i wydajność danin samorządowych w poszczególnych rodzajach związków samorządowych, ilustruje następujące zestawienie:

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w województwach			
		środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
1	Podatki samoistne	Samoistny podatek kom. od gruntów państwowych		—	—
2		Podatek od kopalń			
3		Podatek od zbytku mieszkaniowego			
4		Podatek hotelowy			
5		Podatek wyrównawczy			
6		Podatek od plakatów, szyldów i anonsów			
7		Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk			
8		Podatek od wykonywania prawa polowania			
9		Zasadniczy podatek wojskowy			
10	Dodatki komunalne do podatków państwowych	40%-owy dodatek do państw pod. gruntowego (bez podwyżki z r. 1924), nadto — za zezwoleniem wydz. pow. — 50%-owa podwyżka tego dod. — bez progresji.			
11		40%-owy dodatek do państw. pod. od budynków dochodowych i zarobkowych			
12		połowa sumy, przypadającej pow. zw. sam. na obszarze danej gminy tytułem dod. do państw. pod. przemysłowego			

1) Według preliminarzy budżetowych na r. 1934/35; sumy województw wraz z wojew. śląskiem.

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł. 1)	Uwagi
ustęp 2 art. 2 ust. o fin. kom.	542	
art. 5 ust. o fin. kom.	1.516	
ust. 4a art. 7 ust. o fin. kom.	33	
ustępy 4b i 5 art. 7 ust. o fin. kom.	57	
ust. z 20.III.31 r. (Dz. U. Nr. 27, p. 172)	40.643	
art. 17 ust. o fin. kom.	286	
art. 18 ust. o fin. kom.	149	
art. 19 ust. o fin. kom.	brak danych	
rozp. R. M. z 24. 8.1931 r. Dz. U. Nr. 89, poz. 697	1.295	
art. art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i art. 14 ustawy z 15.VI. 23 r. (Dz. U. Nr. 65, p. 505)	15.176	
art. art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i rozp. Prez. R. P. z d. 17.VI.24 r. (Dz. U. z r. 1934 Nr. 76, poz. 717)	293	
znoweliz. art. 8 ust. o fin. kom.	4.953	

wpływów podatkowych podane są dla gmin wiejskich wszystkich

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w województwach środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
13	Dodatki komunalne do podatk. państw.	⅛ część sumy otrzymywanej przez pow. zw. sam. z dodatków do państwowych pod. od spożycia, zużycia względnie produkcji			
14		½ wpływów, otrzymywanych z dotyczących gmin przez pow. zw. sam. z tytułu dodatków do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych			
15		½ wpływów, otrzymywanych z dotyczących gmin przez pow. zw. sam. z tytułu dodatków do opłat stemplowych od pism, stwierdzających przeniesienie własności rzeczy nieruchomych			
16	Inne podatki	Podatek od zaprotestowanych weksli			
17	Opłaty i dopłaty	Opłaty za korzystanie z gminnych zakładów i urządzeń			
18		Opłaty administracyjne			
19		Myta			
20		Specjalne opłaty za szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie			
21		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania gminnych urządzeń i zakładów dobra publicznego			
22		Opłaty, jako ekwiwalent świadczeń w naturze, specjalnie zaś świadczeń drogowych			
23		Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa			

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł.	U w a g i
znowelizow. art. 10 ust. o fin. kom.	2.578	
ustęp 4 art. 11 ust. o fin. kom.	469	
znowelizow. art. 13 ust. o fin. kom.	1.852	
art. 14 ust. o fin. kom.	79	
art. 27 ust. o fin. kom.	niewiadoma	w r. 1933/34 opłaty te preliminowane były w sumie 3.568.700 zł.
j. w.	3.035	
art. 24 ust. drog.	niewiadoma	mogą być wprowadzane w wyjątkowych wypadkach — za spec. zezw. władz centr.
art. 23 ust. drog.	j. w.	
art. 31 ust. o fin. kom.	796	
art. 31 ust. drog.	niewiadoma	
art. 19 rozp. Prez. R. P. o badaniu zwierz. i mięsa	j. w.	suma tych opłat mieści się zapewne w rubr. 18

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach niewydzielonych z pow. zw. sam.	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach wydzielonych z pow. zw. sam.
1	Podatki samoistne	Samoistny podatek od gruntów, wolnych od pod.. państw.	
2		Samoistny podatek od budynków	
3		Podatek od kopalń	
4		Podatek od zbytku mieszkaniowego	
5		Podatek hotelowy	
6		Podatek od towarów przywożonych drogami żelaznemi (t. zw. ładunkowy)	
7		Podatek od plakatów, szyldów i anonsów	
8		Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk	
9		Podatek od wykonyw. prawa polowania	
10		Podatek od psów	
11		Podatek inwestycyjny	
12		Ew. inne samoistne podatki komunalne nie określone wyraźnie w ust. o fin. kom.	
13		Zasadniczy podatek wojskowy	
14	Udział w pod. państw.	Udział w państw. podatku dochodowym	
15		Udział w podatku od lokali	

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł.	Uwagi
ust. 2 art. 4 ust. o fin. kom.	28	aktualny tylko w woj. środk. i wschodnich
ustęp 4 art. 6 ust. o fin. kom.	niewiadoma	pod. od budynków może być pobierany także jako dod. do pod. od nieruchomości i naogół w tej tylko formie jest pobierany
art. 5 ust. o fin. kom.	1.004	wespół z pow. zw. kom. w miastach niewydzieolnych
ust. 4a art. 7 ust. o fin. kom.	551	
ustęp 4 b i 5 art. 7 ust. o fin. kom.	789	
ustęp 1 art. 12	4.572	podatek ten, pobierany przez około 60 miast, wygasa z dn. 1.IV.1935 r.
art. 17 ust. o fin. kom.	1.217	
art. 18 ust. o fin. kom.	6.479	
art. 19 ust. o fin. kom.	brak danych	
art. 20 ust. o fin. kom.	1.025	
art. 21 ust. o fin. kom.	1.127	
art. 20 ust. o fin. kom.	3.176	
rozp. R. M. z dn. 24.VIII.31 (Dz. U. Nr. 89, poz. 697).	1.117	
znowelizowany art. 9 ust. o fin. kom.	29.375	
ust. z 2.VIII.1926 r. (Dz. Ust. z r. 1934 Nr. 76, poz. 718).	16.431	Wymiar i pobór tego podatku przyjęły władze skarb. na podstawie ust. z 18.III.33 r. (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 168).

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny. obowiązującej w miastach — niewydzielonych z pow. zw. sam.	Nazwa i stawka daniny. obowiązującej w miastach — wydzielonych z pow. zw. sam.
16	Dodatki komunalne do podatków państwowych	**a) w wojew. środk., wschodn. i południ.** 70%-owy dod. do państw. pod. grunt. (bez podw. z r. 1924) + 50%-owa podwyżka tegoż dod. — bez progresji **b) w wojew. zachodnich** Jak wyżej + 5%-owy udział samorządu wojew. (przed wprowadzeniem jego w życie) wraz z 50%-ową podw. tegoż udziału (bez progresji)	**a) w wojew. środk., wschodn. i zachodn.** 100%-owy dodatek jak obok (w tem 5% za sam. woj.) + 50%-owa podwyżka tegoż dodatku **b) w wojew. południ.** 90%-owy dod. jak wyżej + 50% podw. tegoż dodatku.
17		30% państw. pod. od nieruchomości a w miastach, oudujących kanalizacje i wodociągi oraz w miastach, podejmujących inwestycje dla zatrudnienia bezrobotnych — 55%. Na przekroczenie tych stawek może zezwolić Min. Spr. Wewn. w poroz. z Min. Skarbu.	32½% państw. pod. od nieruch. a w miastach, budujących kanaliz. i wodoc. oraz podejmujących inwestycje dla zatr. bezrobotnych — 57½%. Na przekroczenie tych stawek może zezwolić Min. Spr. Wewn. w poroz. z Min. Skarbu.
18		25%-owy dodatek do państw. podatku od obrotu i 30%-owy dodatek do cen świadectw przemysł. i kart rejestracyjnych. Miasta niewydzielone w woj. zachodnich zabierają te dodatki w całości dla siebie, w innych województwach 10% tych dodatków, należnych samorządowi wojew. zabierają pow. zw. kom. (wzgl. w woj. połudn. T. W. S. w likwidacji).	25%-owy dodatek do państw. podatku od obrotu i 30%-owy dodatek do cen świadectw przemysł. i kart rejestracyjnych. Poza województwami południowemi, gdzie T. W. S. z l kwid. zabiera 10% tych łodatków, miasta wydzielone w innych woj. pobierają te dodatki w całości dla siebie.

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł.	Uwagi
ustępy 1, 5 i 7 art. 4 oraz art. 24 ust. o fin. kom. i art. 14 ust. z dn. 15. VI.1923 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 505).	1.252	Może być pobrany również jako podatek samoistny; miasta jednakże samoistnego pod. od gruntów (poza wolnemi od pod. państw.) nie wprowadzają. W miastach niewydzielonych wojew. zach. oraz w miastach wydziel. wojew. środk., wsch. i zach. drugie 5% za sam. wojew. zabierają izby rolnicze (p. 28 art. 1 rozp. Prez. R. P. z 27.X.1932 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 817).
ustęp 4 art. 6 i art. 22 — 24 ust. o fin. kom.	25.007	Podatek ten może być pobrany także jako samoistny podatek miejski. Stawka dodatku w ustawie nie jest określona, została ona ustalona w okólnikach M. S. Wewn. w poroz. z Min. Skarbu.
art. 8 i art. 22 — 24 ust. o fin. kom.	38.590	

<table>
<tr><th rowspan="2">L. p.</th><th rowspan="2">Rodzaj daniny</th><th colspan="2">Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach</th></tr>
<tr><th>niewydzielonych z pow. zw. sam.</th><th>wydzielonych z pow. zw. sam.</th></tr>
<tr><td>19</td><td rowspan="7">Dodatki komunalne do podatków państwowych</td><td colspan="2">Dodatek do państw. podatku od placów niezabudowanych</td></tr>
<tr><td>20</td><td colspan="2">Dodatek do państw. podatku dochod. w wojew. zachodnich</td></tr>
<tr><td>21</td><td colspan="2">Dodatek do państw. pod. od spożycia zużycia wzgl. produkcji</td></tr>
<tr><td>22</td><td colspan="2">Dodatek do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych</td></tr>
<tr><td>23</td><td colspan="2">Dodatek do państw. pod. od energji elektr.</td></tr>
<tr><td>24</td><td colspan="2">Dodatek do państw. opłat stempl. od pism stwierdz. przeniesienie własności rzeczy nieruchomych</td></tr>
<tr><td>25</td><td colspan="2">Dodatek do państw. opłat stempl. od aktów notarjalnych o stawkach niestałych</td></tr>
<tr><td>26</td><td>Inne podatki</td><td colspan="2">Podatek od zaprotestowanych weksli</td></tr>
<tr><td>27</td><td rowspan="8">Opłaty i dopłaty</td><td colspan="2">Opłaty za korzystanie z miejskich zakładów i urządzeń dobra publicznego</td></tr>
<tr><td>28</td><td colspan="2">Opłaty administracyjne</td></tr>
<tr><td>29</td><td colspan="2">Opłaty mytnicze i kopytkowe</td></tr>
<tr><td>30</td><td colspan="2">Specjalne opłaty na szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie</td></tr>
<tr><td>31</td><td colspan="2">Ekwiwalent pieniężny zamiast świadczeń w naturze w pierwszym rzędzie za świadczenia drogowe w naturze</td></tr>
<tr><td>32</td><td colspan="2">Opłaty targowe</td></tr>
<tr><td>33</td><td colspan="2">Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania miejsk. urządzeń i zakł. dobra publ.</td></tr>
<tr><td>34</td><td colspan="2">Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa</td></tr>
</table>

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł.	Uwagi
znowel. ust. 5 art. 6 ust. o fin. kom.	1.005	
art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ust. o pod. dochod.	12.068	
znowelizowany art. 10 ust. o fin. kom.	10 519	
znowelizowany art. 11 ust. o fin. kom.	2.121	
art. 1 ustawy z d. 17.XII.1931 r. (Dz. U. z r. 1934 Nr. 76, poz. 720).	406	przysługuje tylko miastom ponad 25.000 mieszk., i nie obowiązuje w wojew. wschodnich, nadto w tarnopolskiem, stanisławowskiem i częściowo pomorskiem.
znowelizowany art. 13 ust. o fin. kom.	4.424	
znowelizowany art. 15 ust. o fin. kom.	396	
art. 14 ust. o fin. kom.	1.860	
art. 27 ust. o fin. kom.	niewiadoma	w r. 1933/34 opłaty te prelim. były w sumie 21.825.200 zł.
j. w.	5.679	
art. 24 ust. drog.	niewiadoma	
art. 23 ustawy drogowej	j. w.	
art. 31 ustawy drogowej.	j. w.	
art. 30 ust. o f. k.	j. w.	
art. 31 ust. o fin. kom.	2.259	
rozp. Prez. R. P. z 22.III.1928 r. o bad. zw. rzeźn. i mięsa.	niewiadoma	

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny obowiązującej na obszarze województw:		
		środkowych i wschod.	zachodnich	południowych
1	Podatki samoistne	Samoistny pod. od gruntów państ. na obsz. gmin wiejsk.	—	—
2	Podatki samoistne	Podatek od kopalń		
3	Podatki samoistne	—	Podatek od wykon. prawa polowania na obszar. dworsk.	—
4	Podatki samoistne	Podatek od psów		
5	Podatki samoistne	Inne samoistne podatki, nieokreślone wyraźnie w ustawie		
6	Podatki samoistne	Podatek inwestycyjny		
7	Podatki samoistne	Opłaty drogowe		
8	Udział w pod. państw.	15%-owy udział w państw. pod. dochodowym, przypisanym w gminach wiejskich.		
		—	takiż udział w pod. doch. przypis z obszarów dworskich	—
9	Dod. kom. do pod. państw.	50%-owy dodatek do państw. pod. grunt. w gm. wiejskich (bez podwyżki z r. 1924) + 50%-owa podwyżka tego dodatku (bez progresji)		
		—	10%-owy dod. j.w. z 50%-ową jego zwyżką na obszarach dworskich	—
		20%-owy udział w miejskich pod. grunt. na obsz. miast niewydz.		
		5%-owy udział samorządów wojew. (do czasu wprow. go w życie) w pod. grunt. na obszarze gmin wiejskich miast niewydzielonych.	5%-owy udział — jak obok — w obrębie gmin wiejskich i obszarów dworskich.	—

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł.	Uwagi
ustęp 2 art. 2 ust. o fin. kom.	755	
art. 5 ust. o fin. kom.	705	wespół z gminami wiejskiemi i miejsk. niewydziel.
art. 19 ust. o fin. kom.	brak danych	obszary dworskie w woj. zach. zostaną ostatecznie zniesione po uruchomieniu w tych województwach gmin zbiorowych.
art. 20 ust. o fin. kom.	403	
art. 20 ust. o fin. kom.	514	
art. 21 ust. o fin. kom.	233	
art. 19 ust. drog.	38.706	
znowelizowany art. 9 ust. o fin. kom.	4.408	Ob. rubr. 3.
art. art. 2 i 3, ustęp 7 art. 4, art. art. 22 — 24 ust. o fin. kom., art. 14 ustawy z 15.VI. 1923 r. (Dz. U. Nr. poz. 505).	22.047	drugie 5% udziału samorządu wojew. zbierają (od 1.IV.1933 r.) izby rolnicze (p. 28 art. 1 rozp. Prez. R. P. z dn. 21.X. 1932 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 817).

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej na obszarze województw:		
		środkowych i wschod.	zachodnich	południowych
10	Dodatki komunalne do podatków państwowych	50%-owy dod. do państw. pod. od budynków dochod. i zarobkowych na obszarze gmin wiejskich		
		—	90%-owy dod. do pow. podatku z obszarów dworskich	—
		10%-owy udział sam. woj. w pod. od bud. (od nieruch.) w gm. wiejsk. i miastach niewydz.	10%-owy dział — jak obok — w obrębie gmin wiejsk. i obsz. dworskich.	—
11		45% wpływów z dod. do państwowego pod. przemysłowego, pobranego w gm. wiejskich		
		—	100% wpływów — j. w. — z obszarów dworskich.	—
		10%-owy udział sam. woj. w dod. do pod. przemysł. w gminach wiejskich i miastach niewydz.	10%-owy udział — jak obok — w gm. wiejskich	—
12		—	Dodatek do państ. podatku dochod. w gminach wiejskich i obsz. dw.	—
13		2/3 wpływów z dodatków do państw. pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji		
14		½ wpływów z dod. do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódcz. i spirytusowych, pobranych w gminach wiejskich		
		—	Pełne wpływy z pow. dod. na obszarach dworskich	—
15		Połowa wpływów z kom. dodatku do państw. opłat stempl. od pism, stwierdzających przejście własności rzeczy nieruchomych		
		—	Pełny wpływ z tego dod. w obrębie obszarów dworsk.	—
16	Inne podatki	—	Podatek od zaprot. weksli z obszarów dworskich.	—

Podstawa prawna	Wydalność roczna w tys. zł.	Uwagi
art. art. 2, 3, 22 — 24 ust. o fin. kom., rozp. Prez. R. P. z 17.VI.24 r. o pod. od nieruch.	440	Obszary dworskie w woj. zachodnich, formalnie zniesione ustawą o częściowej zmianie ustroju samorz. teryt., istnieć będą jeszcze do czasu faktycznego uruchomienia gm:n zbiorowych w tych wojew.
art. art. 8, 22 — 24 ust. o fin. kom.	5.113	j. w.
art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ust. o pod. dochod.	4.070	j. w.
znowelizowany art. 11 ust. o fin. kom.	4.035	j. w.
znowelizowany art. 10 ust. o fin. kom.	437	j. w.
znowelizowany art. 13 ust. o fin. kom.	2.819	j. w.
art. 14 ust. o fin. kom.	0	j. w.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej na obsz. województw: środkowych i wschod.	zachodnich	południowych
17	Opłaty i dopłaty	Opłaty za korzystanie z zakł. i urządzeń dobra publicznego		
18		Opłaty administracyjne		
19		Specjalne opłaty za szczególne korzyści i nadmierne zużycie dróg		
20		Opłaty mytnicze		
21		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania pow. zakładów i urządzeń dobra publicznego		
22		Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa		

F. G.

Roczny terminarz płatności pań

Miesiąc	Nazwa po					
	Gruntowy	Od nieruchomości w gm. miejskich i niektórych budynków w gm. wiejskich	Od lokali	Od placów budowlanych	Przemysłowy: Od przedsięb. handl. I i II kat. i przedsięb. I-V prowadzących prawidłowe księgi handl. i przedsiębior. sprawozdaw.	Przemysłowy: Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Styczeń		IV-ta rata z rok. poprz.	IV-ta rata z rok. poprz.	IV-ta rata z rok. poprz.	Do 15-go zal cz. na pod. przem. w wysok. podat. przypadającego od obrotu osiągniętego w ubiegłym miesiącu	
Luty					ditto	Do 15-go zalicz. kwart. na poczet pod. od obrotu za IV kwar. roku poprzed. w wys. conaj. 1/5 kwoty podat. wymierzonego za ub. rok kalendarz.

Podstawa prawna	Wydajność roczna w tys. zł.	Uwagi
art. 27 ust. o fin. kom.	niewiadoma	w r. 1933/34 opłaty te były prelim. w sumie 2.450.600 zł.
art. 27 ust. o fin. kom.	901	
art. 23 ust. drog.	niewiadoma	
art. 24 ust. drog.	j. w.	
art. 31 i 32 ust. o fin. kom.	2.405	
art. 19 rozp. Prez. R. P. o bad. zw. rzeźn. i mięsa.	niewiadoma	

stwowych podatków bezpośrednich.

datku						
Dochodowy:				Wojskowy		
Od doch. z uposaż. sł., emerytur i wynagr. za naj. pracę	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż. emeryt. i wynagr.	Zasadniczy	Pobierany w formie dodatku do podatku dochod.	Od kapitałów i rent
W ciągu 7-miu dni po upływie mies. kalen. w którym nast. wypł. przez służb.						Patrz w kolumnie na stronie 81.
ditto						

(Ciąg dalszy).

Miesiąc	Nazwa po					
	Gruntowe	Od nieruchomości w gm. miejskich i niektórych budynków w gm. wiejskich	Od lokali	Od placów budowlanych	Przemysłowy: Od przedsięb. handl. I i II kat. i przedsięb. I-V prowadzących prawidłowe księgi handl. i przedsiębior. sprawozdaw.	Przemysłowy: Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Marzec					ditto	
Kwiecień	I-sza rata	I-sza rata	I-sza rata	I-sza rata	ditto	
Maj					1. ditto 2. do 31-go podatek przemysłowy od obrotu za poprzedni rok podatkowy.	
Czerwiec					ditto	Do 15-go zaliczka za I kwartał
Lipiec		II-ga rata	II-ga rata	II-ga rata	ditto	

d a t k u

Dochodowy				Wojskowy		
Od doch. z uposaż. sł., emerytur i wynagr. za naj. pracę	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż. emeryt. i wynagr.	Zasadniczy	Pobierany w formie dodatku do podatku dochod.	Od kapitałów i rent
ditto	Do 1-go przedpłata od osób fizycznych w wysok. połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu					1. W ciągu 14 dni, od terminu płatności procentów względnie od cały zamkn. rachunków od wszystkich wypłaconych procentów oraz od przychodów z państwowych papierów procentowych. 2. W ciągu 2 miesięcy po upływie roku operacyjnego od rachunków kontokorentowych.
ditto			Do 15-go I-sza rata			
ditto						
ditto		Do 1-go przedpłata od osób prawnych w wysok. połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu	Do 15-go II-ga rata			
ditto						

(Dokończenie).

Miesiąc	Nazwa po					
	Gruntowy	Od nieruchomości w gm. miejskich i niektórych budynków w gm. wiejskich	Od lokali	Od placów budowlanych	Przemysłowy: Od przedsięb. ha dl. I i II kat, i przedsięb. I-V prowadzących prawidłowe księgi handl. i przedsiębior. sprawozdaw.	Przemysłowy: Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Sierpień					ditto	Do 15-go zaliczka za II kwartał
Wrzesień					ditto	
Październik		III-cia rata	III-cia rata	III-cia rata	ditto	Do 15-go zaliczka za III kwartał
Listopad	II-ga rata				1. ditto 2. Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny.	
Grudzień					1. ditto 2. Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny.	

d a t k u						
D o c h o d o w y				Wojskowy		
Od doch. z uposaż. sł,, emerytur i wynagr. za naj. pracę	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż., emeryt. i wynagr.	Zasadniczy	Pobierany w formie dodatku do podatku dochod.	Od kapitałów i rent
ditto						Patrz w kolumnie na stronie 81.
ditto	Do 15-go wpłata reszty podatku wymienionego w nakazie płatniczym		Do 15-go III-cia rata		Do 15-go	
ditto						
ditto						
ditto			Do 15-go IV-ta rata			

Terminarz podatkowy i budżetowy.

A. TERMINARZ PODATKOWY.

A. DODATKI KOMUNALNE DO PODATKÓW PAŃSTWOWYCH.

Zgodnie z ust. 2-im art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) terminy płatności dodatków komunalnych do podatków państwowych są równoczesne z terminami płatności podatków państwowych, z wyjątkiem tych dodatków na rzecz związków samorządowych w b. dzielnicy pruskiej, których wymiaru dokonują same związki samorządowe.

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
od 1—30 kwietnia	I rata państw. podatku gruntowego.	§ 82 rozp. Min. Skarbu z 19.9.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821.
od 1 — 30 listopada	II rata państw. podatku gruntowego.	Jak wyżej.
do dnia 15 czerwca sierpnia października 1 lutego następnego roku	zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego.	art. 56 ust. z 15.VII. 1925 r. (D. U. R. P. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110).
do 31 maja	roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym płatny podatek przemysłowy od obrotu.	Jak wyżej.
listopad i grudzień poprzedzające rok podatkowy	miesiące, w których należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	art. 30 ust. z 15. 7. 1925 r. (Dz. U. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110).

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
koniec kwietnia lipca, października, stycznia następnego roku,	termin płatności raty pod. od nieruch. za I kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za II kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za III kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za IV kwartał.	Jak wyżej.
kwiecień, lipiec, październik i styczeń	miesiące, w których należy płacić raty kwartalne podatku od lokali za poprzedni kwartał.	Jak wyżej.
od 1 listopada, wzgl. do 30 dni po doręcz. nakazu	termin płatności zasadniczego podatku wojskowego.	§ 14 rozp. Rady Ministrów z dn. 24.VIII. 1931 (Dz. U. Nr. 89 poz. 697).
równocześnie z uiszczeniem opłaty stemplowej	pobiera się dodatek na rzecz związków samorządowych od pism tyczących się przeniesienia własności rzeczy nieruchomych.	art. 13 ust. z 11. 8. 1923 (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884).

B. UDZIAŁ W PODATKU DOCHODOWYM.

15 września	Termin płatności państwowego podatku dochodowego.	§ 82 rozp. Min. Skarbu z 19.9.1934 r. Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821.

C. PODATKI SAMOISTNE.

Terminy płatności samoistnych danin komunalnych zgodnie z § 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych zasadniczo ustanawiają same związki samorządowe.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
przed 1 kwietnia	Płatnik powinien być powiadomiony równocześnie o wysokości i terminach płatności wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym; wyjątek stanowią wypadki, kiedy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego.	art. 46 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. w brzmieniu ustalonem art. 26 rozporz. Prezydenta Rzplitej z 24. 10.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846).
kwiecień listopad	termin płatności pierwszej raty, termin płatności drugiej raty samoistnych danin komunalnych.	art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. 1932 r. Nr. 106, poz. 884).

Terminy płatności niektórych samoistnych danin komunalnych, niewymierzanych w stosunku rocznym, wedle wzorowych statutowych danin:

1 i 16 każdego miesiąca	zainkasowane kwoty podatków od plakatów i szyldów oraz od anonsów winni właściciele przedsiębiorstw reklamowych oraz administracje czasopism wnosić do kasy gminnej.	terminy wskazane w statucie wzorowym wydanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych.
do dn. 20 miesiąca do dn. 5 miesiąca	za pierwszą połowę miesiąca, za drugą połowę poprzedniego miesiąca osoby, odpowiedzialne za pobór podatku hotelowego, powinny wnieść wpływ z podatku do kasy miejskiej przy odpowiednim wykazie.	Jak wyżej.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
w ciągu 2 dni po dniu zabawy	winien być wpłacony do kasy gminnej podatek od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska względnie podatek ryczałtowy, zainkasowany przez przedsiębiorcę.	Jak wyżej.

Terminy uchwalania i zatwierdzania podatków:

w ciągu dni 15 po powzięciu uchwały	uchwała, podlegająca zatwierdzeniu powinna być wraz z odpowiedniemi danemi skierowana bezpośrednio do przełożonej władzy nadzorczej.	art. 39 ust. z 11.VIII. 1923 (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884).
w ciągu dni 15 od dnia powzięcia	uchwały nie podlegające zatwierdzeniu powinny być przedkładane w 1 egzemplarzu do wiadomości bezpośrednim władzom nadzorczym.	§ 2 rozporządz. Min. Spraw Wewnętrznych z 23.11.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937).
do końca grudnia	powinny być podejmowane uchwały w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych, jak również uchwały w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych.	art. 46 ust. z 11.VIII. 1923 r. w brzmieniu ustalonem art. 26 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846).
do 1 października roku, poprzedzającego okres budż.	uchwały, określające wysokość dodatków do ceny świadectw przemysłowych powinny zarządy związków samorząd. udzielać do wiadomości organom, powołanym do wymiaru.	§ 2 rozp. Min. Spraw Wewnętrz. z 23.11. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937).

B. TERMINARZ BUDŻETOWY.

Termin:	Czynność, której w tym terminie należy dokonać:	Podstawa prawna:
	Zarząd związku samorząd. układa preliminarz budżetowy w takim czasie, by mógł być uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem roku obrachunkowego, przyczem przynajmniej na	§ 51 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wew. z dn. 6.12.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11/1933 r. poz. 71).
14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady organu stanowiącego	należy wyłożyć tenże preliminarz do publicznej wiadomości i o wyłożeniu ogłosić w sposób w danej miejscowości przyjęty (np. rozplakatowanie, wybębnienie, ogłoszenie wójta przed kościołem wzgl. cerkwią i t. p.) a to celem umożliwienia płatnikom danin komunalnych przeglądania preliminarza i wnoszenia zarzutów i zastrzeżeń.	§ 51 ust. 2 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
7 dni	powinien być prel'minarz wyłożony do przeglądu.	Jak wyżej.
1 stycznia	prekluzyjny (ostateczny) termin uchwalenia i przedłożenia władzy nadzorczej do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych gmin wiejskich i wojewódzkich związków komunalnych: pomorskiego i poznańskiego.	§ 52 rozporządzenia wyżej przytoczonego.

Termin:	Czynność, której w tym terminie należy dokonać:	Podstawa prawna:
1 lutego	termin — jak wyżej — dla gmin miejskich.	§ 52 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
1 marca	termin — jak wyżej — dla powiatowych związków samorządowych.	Jak wyżej.
31 marca	wygasają wszelkie przewidziane w budżecie kredyty i po dniu tym nie wolno uskuteczniać żadnych nowych wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego.	§ 47 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
31 lipca	ostateczny termin, do którego zarząd związku samorządowego powinien złożyć organowi stanowiącemu do rozpoznania roczne sprawozdanie rachunkowe za ubiegły okres obrachunkowy.	art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17. 6.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522).
30 września	ostateczny termin przyjęcia względnie odmówienia przyjęcia rocznego sprawozdania rachunkowego przez organ stanowiący.	§ 49 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
31 marca	ostateczny termin — jak wyżej — dla miast liczących powyżej 250 tysięcy mieszkańców i dla związków komunalnych, podlegających nadzorowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.	Jak wyżej.

Edmund Kopczyński,
Inspektor Samorządu Gminnego
na powiat Błoński.

Terminarz ważniejszych czynności gmin wiejskich i miejskich niewydzielonych

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Styczeń.		
1	Zarządy gmin przystępują do wyśledzenia miejsca zamieszkania lub pobytu tych osób, które zostały wpisane do rejestru poborowego na podstawie wyciągu z ksiąg stanu cywilnego, a których miejsce zamieszkania lub pobytu nie jest znane.	§ 81 Rozp. z dn. 28. VIII. 1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1	Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzania preliminarzy budżetowych gmin wiejskich.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r. p. poz. 71).	gmin wiejskich
3	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 5 rozp. wyk. z dn. 12 maja 1933 r. (D. U. Nr. 52, p. 397).	gmin miejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za IV kwartał.	§ 37 Rozporządzenia M. S. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić i przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie kwartalne za IV kw. gm. kasy poż. oszczędn.	Reskrypt Min. Spraw Wewn. z dn. 5.VII. 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 10	Podać do wiadomości publ. wysokość opłat, jakie wolno pobierać za odchowanie ogierów premjowanych z klaczami.	§ 12 Rozp. Min. Roln. z dn. 13.II.1931 r. (D. U. Nr. 44, poz. 389).	gmin miejskich i wiejskich
do 10	Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu półrocznego wykazu niezałatwionych spraw.	§ 23 nowej instrukcji kancelaryjnej, okólnik Min. Spraw Wewn. z dn. 16.XI.1933 r. Nr. SS. 18/2/2.	gmin wiejskich
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów stanu cywilnego dotyczących wypadków urodzenia, zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ub. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dnia 13.VI.1934 r. (D. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gminnej kasy poż. oszczędn.	Rozp. Wojew. Warsz. z dn. 8.X.1929 r. Nr. SF. III 9-1.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
15	Przesłanie 2 egz. rejestrów poborowych do Starostwa.	§ 96 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przesłać Urzęd. Woj. dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drog. uiszczenia i zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawcz. z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. Nr. 25, p. 150).	gmin miejskich
do 15	Przesłać Starostwu wykaz statystyczny zapisanych w księgach koni wg. stanu z dn. 1 stycznia.	Instrukcja z dnia 23 lutego 1931 r. wydana zgodnie z Rozp. z dnia 23 marca 1928 r. i 3 grudnia 1928 r. (D. U. Nr. 44 z 1928, poz. 425 i Nr. 94 z 1930 r., poz. 740.	gmin miejskich i wiejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (D. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
styczeń	Wysłanie do inspektora powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wykazu doprowadzonych do stanu używalności budowli których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (IV kwartał).	Art. 22 p. 2 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (D. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich
"	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez Radę Miejską.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
"	Przyjmowanie do 1.II zgłoszeń na ogierów, podlegających opłacie.	§ 12 Rozp. Min. Roln. z dn. 13.II.1931 r. (D. U. Nr. 44, poz. 389).	gmin miejskich i wiejskich
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanych poza nadzorem wet.	§ 3 Rozp. Rady Min. z dn. 20.V.1927 r. (D. U. Nr. 49, poz. 441).	" "
do 31	Termin płatności IV raty podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (D. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
do 31	Termin płatności IV raty podatku od lokali.	Jak wyżej.	" "
do 31	Termin płatności IV raty podatku od placów budowlanych.	Jak wyżej.	" "

Luty.

1	Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu preliminarza budżetowego, uchwalonego w miastach.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1933 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Sporządzenie bilansu i sprawozdan a rocznego z działalności gminnej kasy poż.-oszczędn. i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną. (Termin przesłan a Wydz. Pow. najpóźniej 15 kwietnia).	§ 59 Statutu normalnego dla gminnych kas poż.-oszczędn. (D. U. Nr. 35—1925, p. 239).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 1	Zgłoszenie w zarządzie gminy ogierów podlegających opłacie od ogierów.	Ustawa z dn. 21 marca 1931 r. D. U. Nr. 39, poz. 339.	gmin miejskich i wiejskich
2—7	Sprawdzić czy w gminie niema ogierów pomin.ętych w spisie.	§ 3 instrukcji Ministra Roln. z dnia 12.VI. 1931 r.	" "
7—28	Doręczenie wezwań posiadaczom ogierów do uiszczenia opłaty.	§ 4 instrukcji Ministra Roln. z dnia 12.VI. 1931 r.	" "
15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za IV kwartał.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. D. U. Nr. 91, poz. 821.	gmin miejskich i wiejskich

Marzec.

1—15	Sporządzenie wykazów osób, podlegających ochronnemu szczepieniu ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 (D. U. Nr. 63, poz. 372).	gmin miejskich i wiejskich
1—15	Sporządzenie rozkładów imiennym na 1 ratę podatku gruntowego. Wypełnienie kwitarjuszy dla sołtysów na pobór I raty podatku gruntowego. Doręczenie rozkładów i kw - tarjuszy na podatek gruntowy sołtysom, celem dokonania poboru podatku.	Art. 122, 135 zbioru praw rosyjskich, tom V, wyd. 1893 r. § 2 rozp. z dn. 6.XII.1932 o kasow. i rachunkowości związków komun. (D. U. Nr. 11, poz. 72).	gmin wiejskich
1—15	Wymiar samoistnych danin komunalnych.	Art. 46 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.X. 1934 r. (D. U. Nr. 94, poz. 846).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
15	Przesłanie do Starostwa wykazów osób, podlegających szczepieniu ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 r. (D. U. Nr. 63, poz. 372).	gmin miejskich i wiejskich
15—30	Doręczenie płatnikom samoistn. danin kom. nakazów płatniczych, czyli zawiadomień o wysokości i terminach płatności tych danin.	Art. 46 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.X. 1934 r. (D. U. Nr. 94, poz. 846).	" "
15—30	Sporządzić i doręczyć nakazy płatnicze podatku od gruntów państwowych. Termin płatności w kwietniu i w listopadzie.	Art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (D. U. Nr. 106 z 1933 r. poz. 884).	" "
marzec	Termin płatności (do 1 kwietnia) opłat od ogierów nieposiadających świadectw uznania.	§ 5 instrukcji Min. Roln. z dnia 12.VI. 1931 r.	" "
31	Zakończenie wszelkich operacji gotówkowych i zamknięcie rachunków kasy gminnej.	§ 38 rozp. wykonwcz. M. S. W. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 72).	" "
31	Wygaśnięcie wszelkich kredytów przewidzianych w budżecie i utrata prawa uskuteczniania wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego.	§ 47 Rozporz. z dnia 6.XII.1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	" "
do 1.IV	Dla dokonania wymiaru podatku wyrównawczego Urzędy Gminne otrzymują od urzędów skarbowych dane liczbowe, dotyczące zasadniczego podatku gruntowego cen wykupionych przez płatników świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych oraz dane liczbowe dotyczące państwowego podatku od budynków.	Rozporządzenie wykonawcze Min. Spraw Wewn. z dn. 20 sierpnia 1931 r. (D. U. Nr. 86, poz. 673).	gmin wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin fuukcja dotyczy
	Kwiecień.		
1	Otrzymanie od Wydziału Pow. zatwierdzonego budżetu.	§ 8 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 17.VI. 1924 r. (Dz. N. Nr. 51 z 1924 r. poz. 522).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności kwartalnej raty opłat Państwowego Fund. Drogowego.	§ 5 rozporządz. wykonawczego z dn. 12 maja 1933 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 397).	gmin miejskich
1	Termin płatności opłaty od ogierów nie posiadających świadectw uznania.	Ustawa z dn. 21.III. 1931 r. Dz. U. Nr. 39, p. 339).	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Termin płatności I raty podatku wyrównawczego.	Ustawa z dn. 20 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 172).	gmin wiejskich
1—30	Termin płatności I raty składki ogniowej.	Art. 31 ustawy z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 poz. 22.	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić zestawienie kwartalne o stanie kasy gminnej za I kwartał danego roku.	§ 37 Rozp. Min. Spr. Wewn. i Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	" "
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne za I kwartał gm. kasy poż.-oszczędn.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 15	Przesłać Starostwu: a) wypełnione spisy ogierów, b) spis posiadaczy ogierów, którzy nie dokonali zgłoszenia w terminie przepisanym, c) cyfrowe zestawienie wyników ściągniętych opłat.	§ 9 instrukcji Ministra Rolnictwa z dnia 12.VI.1931 r.	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Funduszu Drogowego uiszczenia zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawczego z dnia 17 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin wiejskich
15	Sprawozd. dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.IX.1930 r. Dz. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i miejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów stanu cywilnego, dotyczących wypadków urodz., zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ubiegłym kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dn. 13.VI.1934 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
do dnia 15	Termin płatności I raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z 19.IX. 1934 r. (D. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt, dokonanego poza nadzorem weterynaryjnym.	§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 20.V.1927 r. (Dz. U. Nr. 49, poz. 414).	" "
kwiecień	Wysłać do inspektora powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz budowli doprowadzonych do stanu używalności, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia za I-szy kwartał.	Art. 22 p. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22).	" "
kwiecień	Termin płatności samoistnych danin komunalnych (I półrocze).	Art. 54 ust. 1 ustawy o finansach komunalnych w redakcji rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 846).	" "

Termin (miesiąc dzidń)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 30	Termin płatności I raty (półrocznej) podatku gruntowego.	Art. 82 rozp. z dn. 19 września 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	gmin miejskich i wiejskich
do 30	Ostateczny termin dla uzgodnienia salda rachunków, zamknęcia rachunków i sporządzenia rocznego zamknięcia rachunkowego.	§ 39 rozporządzenia wykonawczego z dn. 6.XII.1932 r. Dz. U. Nr. 11, z 1933 r. poz. 72.	" "
do 30	Termin płatności I raty podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.	§ 82 rozp. 19.9.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
do 30	Termin płatności I raty podatku od lokali.	Jak wyżej.	" "
do 30	Termin płatności I raty podatku od placów budowlanych.	Jak wyżej.	" "

Maj.

1—30	Sporządzić spisy koni od czterech lat na spęd obdzielenia dowodami tożsamości koni.	Rozp. Prezyd. Rzplitej z dn. 8.XI.1927 r. o obowiązku odstęp. zwierząt pociągowych § 2 instrukcji o prowadzeniu ewidencji.	gmin wiejskich i wiejskich
1—30	Ogłosić przypomnienie o obowiązku niszczenia ostu.	§ 3 rozp. Ministra Roln. z dn. 27 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 41, poz. 363).	" "
do 15	Powołanie kom. gminnych dla dokonania szacunku powierzchni zasiewów dla gospodarstw o obszarze ogólnym powyżej 50 ha oraz plonów.	§ 4 instrukcji w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 z 1932 r. poz. 151).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wym'enionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Dopilnowanie aby w gromadach odbyły się zebrania rad gromadzkich (zebr. gromadzkich) dla rozpatrzenia sprawozdania z działalności sołtysa oraz z wykonania budżetu gromadzkiego.	Art. 24 ustawy z dn. 23.III.1933 r. (Dz. U. Nr. 35, poz. 294).	gmin wiejskich
w ciągu tygodnia po powołaniu komisji o której mowa wyżej	Zebrać informacje o powierzchni zasiewów.	§ 7 jak wyżej.	gmin miejskich i wiejskich
w ciągu następnego tygodn a po powołaniu komisji o której wyżej.	Winno się odbyć posiedzenie Komisji celem oszacowania powierzchni zasiewów poszczególnych upraw.	§ 7 jak wyżej.	" "
15	Wykonanie robót szarwarkowych na drogach gminnych. Zakończenie robót 15.VI. Roboty szarwarkowe mogą być wykonywane i w porze jesiennej w wolnym od zajęć polowych czasie.	Art. 29 z dn. 10.XII. 1920 r. ust. o budowie i utrzymaniu dróg (Dz. U. Nr. 6 z 1921 r. poz. 32).	" "
15-20	Szczepienie ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 r. (Dz. U. Nr. 63. poz. 372).	" "
30	Pobór rekruta przez Komisję poborową.	Art. 37 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (Dz. U. Nr. 60 z 1933 poz. 455).	" "
31	Termin płatności podatku przemysłowego od obrotu.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. Dz. U. Nr. 91, poz. 821.	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Czerwiec.		
10	Zakończenie czynności związanych z szacunkiem powierzchni zasiewów w gospodarstwach poniżej 50 ha.	§ 9 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 1932 r. poz. 151).	gmin wiejskich i miejskich
do 5	Zakończenie sprawozdania i zaświadczenia formul. „Aw" (do rejestracji powierzchni zasiewów).	§ 12 jak wyżej.	„ „
od 5 do 10	Zamknięcie obliczenia wszystkich zasiewów na formul. „Aw".	§ 13 jak wyżej.	„ „
od 10 do 15	Wpisanie do formularza „a" danych o zasiewach w gospodarstwach od 50 ha.	§ 14 jak wyżej.	„ „
do 15	Odsyłka formul. gminnych „a" do Starostwa wraz z formularzami „Aw" a również „Am".	§ 15 jak wyżej.	„ „
do 15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za I kwartał.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	„ „
do 15	Termin płatności II raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	Jak wyżej.	„ „
25	Sporządzić wykaz dowodów koni padłych. (Termin przesłania do Starostwa 1 lipca).	Instrukcja o prowadzeniu ewidencji koni.	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Lipiec.		
1	Wysłać do Inspektora Powiatowego Powszechnego Zakł. Ubezp. Wzajemnych wykaz doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (za II kw.).	Art. 22 p. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22.	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państw. Fund. Drogowego.	§ 5 rozp. wykonawczego z dn. 12 maja 1933 r. D. U. Nr. 52, poz. 397.	gmin miejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za II kwartał.	§ 37 rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. II z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż. - oszczędn. za II kwartał.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 10	Przesłanie Wydz. Powiatowemu półrocznego wykazu niezałatwionych spraw.	§ 23 nowej instrukcji kancelaryjnej Okólnik Min. Spr. Wewn. z dn. 16.XI.1933 r. Nr. S.S. 18/2/2.	gmin wiejskich
10	Sporządzić rozkład podatku gruntowego do zastosowania degresji. Termin przedłożenia Urzędowi Skarbowemu I sierpnia.	Rozp. Min. Skarbu w por. z Min. Spr. Wewn. z dn. 15.III. 1923 r. (Dz. U. Nr. 73).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gm. kasy poż. - oszczędn.	Rozp. Woj. Warszaw. z dn. 8.X.1929 r. Nr. S. F. III.—9.—I.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego dotyczących wypadków urodzenia, zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ubiegł. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego 13.VI. 1934 r. D. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Funduszu Drogowego w uiszczeniu i zaległości.	§ 3. rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
15	Sprawozd. dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
od 1 do 20 lipca	Dokonanie spisu zwierząt gospodarskich.	§ 19 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120/1932 r., poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
od 20 lipca do 5 sierpnia	Sprawdzenie danych zebranych podczas spisu zwierząt gospodarskich.	§ 21 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120/1932 r., poz. 151).	„ „
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanego poza nadzorem wet.	§ 3 rozp. Rady Min. z dn. 20.X.1927 r. (D. U. Nr. 49, poz. 441).	„ „
do 31	Termin płatności II raty podatku od nieruchomości.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. Dz. U. Nr. 91, poz. 821.	„ „
do 31	Termin płatności II raty podatku od lokali.	Jak wyżej.	„ „
do 31	Termin płatności II raty podatku od placów budowlanych.	Jak wyżej.	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Sierpień.		
5	Zakończenie sprawdzenia danych zebranych podczas spisu zw erząt gospodarskich, sporządzenie gminnego zestawienia na formularzach „b“ oraz przesłanie formularzy do Starostwa.	§ 21 i 22 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 1932 r. poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Urzędy gminne i magistraty otrzymują od urzędników stanu cywilnego wyciągi z metryk urodzenia i zmarłych płci męskiej, które w danym roku kalendarzowym ukończyły, ukończą lub ukończyłyby, gdyby żyły, 18 lat.	Art. 23 ustawy o służbie wojskowej (D. U. Nr. 60 z 1933 poz. 455) oraz § 70 rozp. z dn. 28 sierpnia 1934 r. (Dz. U. Nr. 83 poz. 757).	„ „
15	Gminy wzywają mężczyzn, którzy w danym roku ukończyli lub ukończą 18 lat życia, do osobistego zgłoszenia się, celem wpisania do rejestru poborowych.	72 rozp. wykonawczego (Dz. U. Nr. 83, poz. 757 z roku 1934).	„ „
15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za II ratę.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. Dz. U. Nr. 91 poz. 821.	„ „
16	Pierwsze posiedz. komisji gminnej, celem oszacowania przeciętnych plonów ziemiopłodów wymienionych w formularzu „c“.	§ 24 instrukcji z dn. 8 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski Nr. 120 z 1932 r. poz. 151).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Wrzesień.		
1	Sporządzić spis ogierów (licencja ogierów). Termin przesłania Starostwu 15 września.	Ustawa z dn. 23.I. 1925 r. o państw. nadzorze nad ogierami (Dz. U. Nr. 17 poz. 113).	gmin miejskich i miejskich
1	Przesłanie Wydz. Powiatowemu sprawozdania rocznego z wykonania budżetu do wiadomości.	§ 49 rozp. M. S. W. z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11, 1933 r. poz. 72).	" "
wrzesień 1-30	Przyjmowanie zgłoszeń osób, które ukończą 18 lat życia, celem wpisania do rejestru (wzór Nr. 3). Przyjmowanie zgłoszeń ma być zakończone w dniu 30 września.	§ 73 i 78 rozp. 28/8 1934 r. (Dz. U. Nr. 83 z 1934 r. poz. 757).	" "
do 15	Dozory Szkolne obowiązane są przesłać Radom Szkolnym budżety wydatków szkolnych na następny rok.	Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 6 czerwca 1931 r. Dz. U. Nr. 70 poz. 570).	" "
do 15	Przełożeni gmin wzywają mężczyzn, którzy w danym roku ukończyli lub ukończą 20 lat życia oraz mężczyzn należących do roczników starszych do 50 lat życia, którzy jeszcze nie zgłaszali się do rejestru i nie figurują w listach poborowych, aby się zgłosili ponownie w dniu przez ten zarząd wyznaczonym w ciągu miesięcy października i listopada, celem wpisania do rejestru pob.	§ 83 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	" "
15	Termin płatności III raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
od 25	Sporządzić rozkłady imienne na II ratę podatku gruntowego i wypełnić kwitarjusze dla sołtysów na pobór II raty gruntowego podatku termin płatności do 30 listopada.	§ 2 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. o kasowości i rachunkowości Zw. K. (Dz. U. Nr. 11, poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
do 30	Obowiązanych do zgłoszenia się do rejestracji, którzy pozostają w więzieniach, aresztach, zakładach poprawczych lub zakładach dla umysłowo chorych, zgłaszają kierownicy więzień, zakładów, przesyłając właściwym zarządom gmin. imienne wykazy tych osób (wzór Nr. 12).	§ 76 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	" "

Październik.

1	Przesyłać Wydz. Pow. sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z materjałami finansowemi oraz uchwałą organu uchwalającego stwierdzającą przyjęcie sprawozd. względnie odmowę przyjęcia.	§ 49 rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
1	Poczynić przygotowania do zebrań kontrolnych rezerwistów i pospolitego ruszenia (sprawdzić ewidencję, zawiadomić zainteresowanych o terminie stawiennictwa). Zebrania kontrolne odbywają się w październiku i listopadzie.	Art. 97 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (Dz. U. Nr. 60 z 1933 r. poz. 455).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Sporządzić rozkłady na II ratę podatku drogowego. Terminy płatności listopad.	Art. rozporz. Prez. Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. U. Nr. 36 poz. 335).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 5 rozp. wyk. z dn. 12 maja 1930 r. (Dz. U. Nr. 52, p. 397).	gmin miejskich
do 1/X roku poprzedzającego okres budżetowy	Zarządy Związków komunalnych mają obowiązek udzielania do wiadomości organom powołanym do wymiaru dodatków do ceny świadectw przemysłowych, uchwał określających wysokość tych dodatków.	§ 2 rozp. z dn. 23.XI. 1932 r. (Dz. U. Nr. 113 poz. 937).	gmin miejskich i wiejskich
październik	Wysłać Inspektorowi Powszechnego Zak. Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (za III kwartał).	Art. 22 p. 2 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. p. 22.	" "
od 1-go	Początek terminu płatności podatku wyrównawczego (koniec terminu 30 listopada).	Ustawa z dn. 20 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 172).	tylko gmin wiejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za III kwartał danego roku.	§ 37 rozp. M. S. W. i M. S. z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż. - oszcz. za III kwartał.	Reskrypt Min. S. W. z dn. 15.VII.1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.
do 15	Termin płatności 2 raty składki ogniowej (od 15.X do 15.XI).	Art. 31 ustawy z dn. 27.V.1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Przesłać Urzęd. Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drogowego o uiszczeniu zaległości.	§ 3 rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów stanu cywilnego, dotyczących wypadków urodz., zgonu, lub zawarcia związku małżeńskiego w ubiegł. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dn. 13.VI.1934 r. (Dz. U. Nr. 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
od 15	Termin płatności 2 półroczn. raty podatku gruntowego (od 15.X do 30.XI).	Art. I ust. z dn. 12. II.1930 r. (Dz. U. Nr. 14, poz. 102).	,, ,,
15	Sprawozd. dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
15	Drugie posiedzenie komisji celem ustalenia przeciętnego plonu pszenicy i innych ziemiopłodów.	§ 24 instrukcji z dn. 28 maja 1932 r. w sprawie statyst. produkcji rol. (Monitor Polski Nr. 120 z 1932 r. poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
31	Trzecie posiedzenie komisji gminnej celem ustalenia przeciętnego plonu ziemiopłodów.	Jak wyżej.	,, ,,
od 30	Rejestry poborowych będą utrzymywane w aktualności do października tego roku w którym zarejestrowani kończą 20 lat życia.	§ 82 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
do 31	Termin płatności III raty podatku od nieruchomości.	§ 82 rozp. z dn. 19.9. 1934 r. Dz. U. Nr. 91, poz. 821.	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 31	Termin płatności III raty podatku od lokali.	Jak wyżej.	,, ,,
do 31	Termin płatności III raty podatku od placów budowlanych.	Jak wyżej.	,, ,,
do 15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za III kwartał.	Jak wyżej.	,, ,,

Listopad.

1	Termin płatności podatku wojskowego.	§ 14 rozp. Rady Ministrów z dn. 24 sierpnia 1931 r. (Dz. U. Nr. 89, poz. 697).	gmin miejskich i wiejskich
1	Nadesłanie władzom gminnym przez Radę Szkolną Pow. budżetu wydatków na potrzeby szkolnictwa powszechnego.	Rozp. z dn. 6 czerwca 1931 r. (Dz. U. Nr. 70, poz. 570).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przeprowadzenie dochodzeń co do obecnego miejsca stałego zamieszkania osób zamieszczonych w wyciągu metryk urodzenia otrzymanym od urzędnika stanu cywilnego i przesłanie wyciągów do właściwych urzędów.	§ 71 rozp. z dn. 28. 8.1934 r. (D. U. Nr. 83 z 1934 r. poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1	Nadzwyczajny podatek od niektórych zajęć zawodowych.	Art. 1 (Dz. U. Nr. 71 z 1934 r., poz. 719).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1—15	Zebranie materj. budżetowego przez poszczególne komisje radzieckie. W tym celu komisje przystępują do ułożenia projektu preliminarza budżetowego, każda komisja w swoim dziale, a więc komisja drogowa objeżdża drogi i mosty, sporządzając krótkie kosztorysy, komisja opieki społecznej sporządza zestaw. kredytów potrzebnych na wydatki połączone z wykonaniem obowiązku opieki społecznej i t. p. Następnie komisja budżetowa na podstawie zebranego materjału sporządza plan preliminarza budżetowego, który wnosi się pod obrady Zarządu Gminy.	§ 53 rozp. M. S. W. z z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin wiejskich
15—25	Zebranie przez komisję budżetową materjału dostarczonego przez poszczególne komisje i opracowanie projektu preliminarza budżetowego.	Jak wyżej	" "
25—30	Ułożenie preliminarza budżetowego przez zarząd gminy.	Jak wyżej.	" "
15	Koniec płatności 2 raty składki ogniowej (początek 15.X.).	Art. 31 ust. z dn. 27. V.1927 r. (Dz. U. Nr. 13, z 1933 r. poz. 22).	gmin wiejskich i miejskich
do 30	Koniec poboru drugiej raty podatku gruntowego.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
30	Koniec płatności 2 półrocznej raty podatku gruntowego.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Listopad	Termin płatności podatku wyrównawczego	Ustawa z dn. 20.III. 1931 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 172).	gmin wiejskich i miejskich
"	Termin płatności samoistnych danin komunalnych 2 półrocze.	Art. 54 ustęp 1 ustawy o fin. kom. w redakcji rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X.1934 r. (D. U. Nr. 94, poz. 846).	" "
do 30	Ponowne zgłoszenie się osób, które w danym roku kończą 20 lat życia ma być dokonane w zarządzie gminy, właściwej dla miejsca zamieszkania obowiązanego do rejestru. Ponowne przyjmowanie zgłoszeń winno być zakończone w dniu 30 listopada.	§ 84 i 87 rozp. z dn. 28.VIII.1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	" "
do 30	Obowiązanych do powtórnego zgłoszenia się, pozostających w zakładach poprawczych, w zakładach dla umysłowo chorych, aresztach lub więzieniach, zgłaszają kierownicy tych zakładów, przesyłając do dn. 30 listopada danego roku właściwym zarządom gmin imienne wykazy tych osób (wzór Nr. 12).	§ 86 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (D. U. Nr. 83, poz. 757).	" "

Grudzień.

1.	Ułożenie przez Zarząd gminnej kasy oszczędnościowej preliminarza budżetowego kasy na rok następny i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną.	Punkt 6 § 49 statutu normalnego dla gminnych kas poż. oszczędn. (D. U. Nr. 35 z 1925 poz. 239).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż. oszcz.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 5	Nadesłanie przez sołtysów do zarządów gminnych preliminarzy budżetowych gromad.	Art. 24 ust. z dn. 23. III.1933 r. (Dz. U. Nr. 35, poz. 294).	gmin wiejskich
15	Termin płatności 4 raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19. IX.1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	gmin wiejskich i miejskich
1-15	Preliminarz gminy ułożony przez Zarząd gminy wykłada się na 14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady rady gminnej na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty (przez rozplakatowanie, ogłoszenia przed kościołem) w celu umożliwienia płatnikom danin komunalnych, przeglądania preliminarza i wnoszenie zarzutów i zastrzeżeń.	§ 5 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin wiejskich
15-25	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez radę gminną.	§ 1 jak wyżej.	" "
1-15	Rozpatrzenie i przyjęcie projektu preliminarza budżetowego przez Magistrat.	§ 51 rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 71, poz. 33).	gmin miejskich
30	Wyłożenie uchwalonego przez Magistrat projektu preliminarza budżetowego na 14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady rady miejskiej na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty.	§ 51 rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 71).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
30	Sporządzić liczbowy wykaz koni zapisanych do ksiąg ewidencyjnych i wykaz koni padłych. Termin przesłania do 1-go stycznia.	Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 5. XI.1927 r. (Dz. U. Nr. 98, poz. 859).	gmin miejskich i wiejskich
30	Sporządzenie drugiego egzemplarza rejestru poborowych (czystopisu).	§ 91 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
Grudzień	Rozplakatowanie obwieszczeń o opłatach od ogierów nieposiadających świadectw uznania.	§ 1 instrukcji Min. Rolnictwa z dn. 12. VI.1931 r. (Dz. Urz. Woj. Warsz. Nr. 9, z 1931 r.).	,, ,,
15-31	Wyłożenie rejestrów poborowych na przeciąg 2 tygodni do publicznego przeglądu.	Art. 27 ust. o służbie wojsk. (D. U. Nr. 60 z 1933 r. poz. 455) i § 93 rozp. wykon. z dn. 28.VIII.1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,
do 30	Powzięcie uchwał w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych oraz uchwał w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych.	Art. 46 ustawy o fin. kom. redakcji rozp. Prez. Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 846).	,, ,,

Terminy ogólne.

W m-cach listopadzie i grudniu	Należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	Art. 30 ust. z dn. 15 lipca 1925 r. o państ. podatku przemysł. (D. U. Nr. 17 z 1932 r. poz. 110).	gmin wiejskich i miejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 14 dni	Po otrzymaniu wpływów z podatku dochodowego Kasy Skarbowe są obowiązane wypłacić udział należny związkom komunalnym.	Art. 58 ust. 2 ustawy o tym. ureg. fin. kom. (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	gmin wiejskich i miejskich
1 i 6 każdego m-ca	Termin wpłaty do kas gminnych podatku od plakatów i szyldów oraz anonsów zainkasowanego przez właścicieli przedsiębiorstw oraz administracje czasopism.	Statut wzorowy dołączony do § 73 rozp. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 37).	" "
do dn. 20 każdego m-ca do dn. 5 każdego m-ca	Wpłata do kas gminnych podatku hotelowego przez osoby odpowiedzialne za pobór tegoż podatku: a) za I połowę miesiąca, b) za II połowę miesiąca.	Wzorowy statut podatku hotelowego (patrz Skarbowość samorządu terytorjalnego w opr. Porowskiego i innych str. 426).	" "
1 i 15 każdego m-ca	Wpłata do kasy miejskiej, podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego.	Jak wyżej str. 430.	" "
Na trzeci dzień po zainkasowaniu	Tak samo od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, zainkasowanego przez przedsiębiorstwa.	§ 76 rozp. z dn. 13. XI.1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937).	" "
W 10 dni po dokonaniu potrąceń	Wpłacić składki należne Ubezpiecz. Społecznej.	Art. 218 ust. z dn. 28 marca 1933 r. (Dz. U. Nr. 51, poz. 396).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W ciągu dni 15 po powzięciu uchwały podatkowej	Uchwała podlegająca zatwierdzeniu pow n— na być w raz z odpowiedniemi danemi skierowana bezpośrednio do władzy nadzorczej.	Ust. 1 art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	gmin wiejskich i miejskich
W ciągu dni 7 od dnia otrzymania	Władza której niewłaściwie przedłożono uchwałę powinna ją skierować do władz właściwych.	Jak wyżej.	" "
W ciągu 60 dni od dnia otrzymania	Termin wyznaczony władzy nadzorczej dla zatwierdzenia uchwały.	Ust. 2 art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	" "
W ciągu dni 15 od dnia powzięcia uchwały	Uchwała niepodlegająca zatwierdzeniu powinna być przedłożona w jednym egz. do wiadomości bezpośrednio władzom nadzorczym.	Ust. 1 § 2 rozp. II Min. Spr. Wewn. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937).	" "
Przynajmniej na 1 m-c przed rozpoczęciem okresu budżetowego	Uchwały określające wysokość dodatków komunalnych do państw. podatku (opłat) zarządy związków komunalnych powinny udzielać do wiadomości organom powołanym do wymiaru właściwych podatków państwowych.	Ust. 4 § 1 jak wyżej.	" "
codziennie	Uzgodn. kasy gminnej.	§ 15 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r., poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
W dni ustalone przez Magistraty wzgl. Rady gminne	Wpłata do kas gminnych wpływów zainkasowanych przez poborców.	§ 19 jak wyżej.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Przynajmniej raz na kwartał	Kontrola kasy gminnej i rachunkowości przez Komisję Rewizyjną.	§ 52 rozp. z dn. 6. XII.1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933, poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
Przynajmniej raz na m-c	Posiedzenia Rad Miejskich oraz posiedzenia Rad Gminnych.	art. 24 Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. Pr. Nr. 13 z 1919 r. poz. 140). Art. 8. Dekr. o Radach Gminnych z dn. 28.XI. 1918 r.	" "
Przynajmniej co 2 tygodnie	Zebranie sołtysów w urzędach gminnych.	Potrzeba załatwienia spraw oraz celem instruowania i pouczenia sołtysów.	gmin wiejskich
W 7 dni po uchwale Rady Miej k. i Rady Gminnej	Wysłanie odpisu uchwały do Wydziału Powiatowego.	Art. 37 Dekretu o samorządzie miejskim oraz § 27 instrukcji dla Rad Gm. z dn. 24.III. 1919 r.	gmin miejskich i wiejskich
Po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła wypłata przez służbodawcę	Wpłata do Kasy Skarbowej podatku dochodowego od uposażeń służbowych, potrąconego przy wypłacie uposażenia.	§ 82 rozp. wyk. z dn. 19 września 1934 r. (Dz. U. Nr. 91, poz. 821).	" "
Po każdorazowej wypłacie pobor miesięcznych	Wpłata do Funduszu Emerytalnego opłat i dopłat emerytalnych.	Statut wzorowy dołączony do okólnika Min. Spr. Wewn. z dn. 18.VII.1929 r. N. S. S. 2823/9.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W ciągu 7 dni po zawarciu umów	Należy przesłać Urzędom Skarbowym wiadomości o zawarciu umów, o dokonaniu robót i dostaw tudzież umów o wydzierżawienie prawa poboru specjalnych opłat.	Art. 61 ordynacji podatkowej (Dz. U. Nr. 39 z 1934 r., poz. 346).	gmin wiejskich i miejskich
W miarę potrzeby	Przesłanie do Prezesa Sądu Okręgowego rachunków należności za doręczenie wezwań sądowych w sprawach cywilnych.	§ 5 rozp. Min. Spraw. z dn. 31.III.1932 r. (Dz. U. Nr. 27, poz. 270).	" "
W dni 5 po publicznej zabawie, rozrywce, lub widowisku	Wpłata do kasy gminnej przez właściciela przedsiębiorstwa urządzającego publ. zabawę, rozrywkę lub widowisko opłaty na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.	§ 3 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 4.V.1932 r. (Dz. U. Nr. 43/32, poz. 422).	" "
Do 5 i 20 każdego miesiąca	Opłaty wyżej wymienione zarządy gmin wpłacają do P. K. O. względnie do Urzędu Pocztowego na konto Polskiego Czerwonego Krzyża Nr. 5600.	§ 7 jak wyżej.	" "
Niezwłocznie	W razie zgłoszenia w Kasie samorządowej znaku pieniężn. sfałszowanego, podrobionego lub budzącego wątpliwość sporządzić kwestjonarjusz w 5 egzemplarzach do Banku Polskiego.	§ 7 rozp. Min. Skarbu z dn. 23 marca 1932 r. (Dz. U. Nr. 46, poz. 440).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Niezwłocznie	Urząd gminy zawiadamia Starostwo oraz zakład ochrony roślin wymieniony w § 19 rozporządzenia z dn. 3 sierpnia 1932 r. o zwalczaniu raka ziemiaczanego (Dz. U. Nr. 71/32, poz. 644) o każdym wypadku zgłoszenia o wystąpieniu objawów pojawienia się raka ziemniaczanego dołączając jednocześnie próbkę ziemniaków w szczelnem opakowaniu do zbadania.	§ 15 rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z dn. 3 sierpnia 1932 r. (Dz. U. Nr. 71/32, poz. 644).	gmin wiejskich i miejskich
W 15 dni po otrzymaniu pieniędzy	Urzędy gminne wpłacając do P. K. O. opłaty od kwitów komornianych na rzecz Funduszu Pracy.	§ 2 rozp. Prezydenta Rady Ministrów z dn. 26 sierpnia 1932 r. (Dz. U. Nr. 74, poz. 670).	" "
Do 5 i 20 każdego miesiąca	Wpłata przez zarząd gminny do P. K. O. na rachunek czekowy Funduszu Pracy wpływu z opłat na rzecz Funduszu Pracy od: a) biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, b) stawek we wzajemnych zakładach (totalizatorze), c) domowego spożycia gazu, d) przebywania w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych i bilardowych, e) opłaty od czynszu dzierżawnego.	§ 20 rozp. wykonawczego z dn. 31.III.1933 r. (Dz. U. Nr. 22, poz. 176).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Niezwłocznie	Urząd gminy zawiadamia Inspektora Powiatowego P. Z. U. W. o zgłoszeniu przez właściciela budowli do ubezpieczenia.	art. 22 punkt 1 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27.V.1927 r. (Dz. U. Nr. 3 z 1933 r. poz. 22).	gmin wiejskich i miejskich
Do 2 tygodni od pobrania	Wpłacenie pobranej składki ogniowej do kas skarbowych bezpośrednio lub za pośrednictwem Poczt. Kasy Oszczędn.	Art. 32 punkt 3 tamże.	" "
Niezwłocznie	Zawiadomienie Inspektora Powiatowego o zmianach w budowlach.	Art. 33 ustęp 1 i 3 tamże.	" "
W 24 godziny po trzech dniach pobytu	Podlega zameldowaniu w gminie każdy kto przebywa w jakiejkolwiek miejscowości dłużej niż trzy dni.	Art. 7 ustawy z dn. 15.III.1932 r. poz. 390.	" "
Przed upływem 48 godzin od chwili przybycia	Winno nastąpić zameldowanie w miejscowościach uzdrowiskowych.	Jak wyżej.	" "
Przed upływem 48 godzin od chwili opuszczenia mieszkania	Winno nastąpić wymeldowanie każdego kto opuszcza swoje miejsce zamieszkania i przenosi się do innej miejscowości lub przeprowadza się do innego domu w obrębie tej samej miejscowości.	Art. 7 ustawy z dn. 15.III.1932 r. poz. 390.	" "
Przez 14 dni	Winny być wyłożone w urzędach zainteresowanych gmin plany budowy, znaczenia miejscowego użytku publicznego.	Art. 5 ustawy z dn. 17.III.1932 r. (Dz. U. Nr. 38, poz. 391).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Niezwłocznie po zawakowaniu stanowiska	Związki samorządowe właściwe do obsadzenia stanowisk zastrzeżonych dla wysłużonych podoficerów zawodowych wojska lub marynarki wojennej — niezwłocznie po zawakowaniu stanowiska obowiązane są zawiadomić o tem Ministra Spraw Wojskowych.	§ 3 rozp. Rady Ministrów z dn. 17 czerwca 1933 r. (Dz. U. Nr. 58, poz. 334).	gmin wiejskich i miejskich
W każdą sobotę	Zarządy gmin utrzymujące rzeźnie wpłacają do kasy Urzędu Skarbowego państwowy podatek od uboju po potrąceniu 3% prowizji, oraz składają deklarację o znaczkach wartościowych. **Uwaga:** W gminach nieutrzymujących rzeźni, czynności te wykonywują lekarze weterynaryjni lub oglądacze	§ 11 rozp. Ministra Skarbu z dn. 30 października 1933 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 684).	" "
Bezzwłocznie po wykryciu wykroczenia przepisów o państwowym podatku od uboju	Organa pobierające państwowy podatek od uboju (zarządy gmin, lekarze weterynaryjni lub oglądacze) obowiązani są zawiadamiać Urzędy Skarbowe o wykroczeniach przeciwko rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 84, poz. 614) dotyczącem państwowego podatku od uboju.	§ 15 rozp. Ministra Skarbu z dn. 30.X. 1933 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 684).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Niezwłocznie po ustaleniu uchylenia się podatnika od uiszczepodatku od uboju	Dokonywa się wymiaru państw. podatku od uboju i doręcza się podatnikowi nakaz płatniczy oraz zajmuje się i sprzedaje mięso ubitego zwierzęcia.	§ 8 i 10 jak wyżej.	gmin wiejskich i miejskich
Przy każdorazowej wypłacie uposażenia służbowego stałego wynagrodzenia za najemną pracę	Potrącenie 1% uposażenia lub wynagrodzenia na Fundusz Pracy.	§ 3 rozporządzenia wykonawczego z dnia 31. III.1933 r. (Dz. U. Nr. 22, poz. 176).	" "
Do końca m-ca następującego po wypłacie	Sumy potrącone na rzecz Funduszu Pracy należy wpłacić do Ubezpieczalni Społecznej lub do P. K. O. na jej konto.	§ 3 rozporządz. wykonawczego z dn. 31.III. 1933 r. (Dz. U. Nr. 22, poz. 176).	" "
Po upływie jednego roku następującego po tym roku, w którym miał być dokonany wymiar	Przedawnia się prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku pominięcia płatnika bez jego winy.	Art. 59 ustęp 4 ust. o finansach komunalnych (Dz. U. Nr. 106 z 1932 r. poz. 884).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Po upływie 3 lat od terminu płatności	Przedawnia się obowiązek zapłaty zaległych samoistnych danin komun. Przedawnienie przerywa się przez doręczenie wezwania do zapłaty, odroczenie zapłaty lub przez zarządzenie przymusowego ściągnięcia.	Art. 59 ustęp 5 jak wyżej.	gmin wiejskich i miejskich
W ciągu 5 lat poczynając od roku, następującego po tym roku w którym nastąpiło karalne uchylenie się od danin	Przysługuje prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku karalnego uchylenia się płatnika od daniny.	Art. 59 ustęp 3 jak wyżej.	,, ,,
W terminie miesięcznym po dokonaniu rewizji	Należy przesyłać Wydziałowi Powiatowemu odpisy protokółów komisji Rewizyjnej z dokonanej kontroli gospodarki gminnej.	§52 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. Nr. 11 z 1933 r. poz. 72).	,, ,,
Po upływie roku obrachunkowego	Kontrola wydatków szkolnych.	§ 50 jak wyżej.	,, ,,
Najdalej na 2 miesiące przed poborem głównym	Założenie list poborowych.	§ 98 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. Nr. 83, poz. 757).	,, ,,

Taryfy ubezpieczeń społecznych.

Uwagi ogólne.

W „Kalendarzu" na r. 1934 pisaliśmy, że w dziedzinie ubezpieczeń społecznych stoimy wobec reformy, która zapoczątkowana została ustawą z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396). Wymieniona ustawa i dotychczasowy system ubezpieczeń społecznych spotkały się jednak w społeczeństwie z dość surową krytyką, która znalazła wyraz nawet w oficjalnem przemówieniu Pana Premjera Kozłowskiego; Pan Premjer zapowiedział też dalszą reformę ubezpieczeń społecznych. Reforma ta jest w toku, a narazie zaznaczyła się ona już poważnemi zmianami wymienionej wyżej ustawy, przeprowadzonemi rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 855).

Według powyższego rozporządzenia — ubezpieczenia, określone ustawą o ubezpieczeniu społecznem oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wykonywują:

1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, obejmujący swem działaniem cały obszar Rzeczypospolitej i powołany do wykonywania wszelkich czynności w zakresie ubezpieczeń,

2) ubezpieczalnie społeczne.

Zamiast dotychczasowych Zakładów Ubezpieczeń (Pracowników Umysłowych, na Wypadek Choroby, od Wypadków i t. d.), tworzy rozporządzenie następujące fundusze ubezpieczeniowe:

1) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników,

2) „ „ „ Pracowników Umysłowych,

3) Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych,

4) Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Braku Pracy Pracowników Umysłowych,

5) Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Choroby i Macierzyństwa.

Zarząd powyższemi funduszami, które są osobami prawa publicznego, należy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Ważne dla samorządu zmiany wprowadza rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. w zakresie ubezpieczenia pracowników samorządowych. Według tego rozporządzenia — obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa i na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (poza wypadkami w zatrudnieniu i chorobą zawodową) nie podlegają pracownicy związków samorządu

terytorjalnego oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów tych związków, z tytułu wszelkich zatrudnień, jeżeli na mocy statutu, zatwierdzonego przez władzę nadzorczą tych związków: 1) przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznem i 2) uprawnienia powyższe przysługują wszystkim pracownikom, odpowiadającym warunkom, przewidzianym w art. 2, z uwzględnieniem art. 5, 6 i 6a ustawy o ubezpieczeniu społecznem, którzy zatrudnieni są dłużej niż rok w tym samym związku samorządu terytorjalnego, w jego przedsiębiorstwie lub zakładzie.

Związki samorządowe, które w okresie od dnia 1.I.1934 r. do dnia 29.X.1934 r. (t. j. do dnia ogłoszenia powyższego rozporządzenia) nie zgłosiły do ubezpieczalni społecznej tych swoich pracowników, którzy byli objęci statutami emerytalnemi, wolne są od obowiązku uiszczania za tych pracowników zaległych i bieżących składek z tytułu ubezpieczenia na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (poza wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową), jeżeli wobec tych pracowników do 1 lipca 1935 r. znajdą zastosowania wyżej przytoczone przepisy o ubezpieczeniu na podstawie statutu.

SKŁADKI UBEZPIECZENIOWE NA WYPADEK CHOROBY I MACIERZYŃSTWA.

(według ustawy z 28.III.1933 r. Dz. Ust. Nr. 51, poz. 396).

Niezależnie od składek, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wysokość składek wynosi w stosunku do zarobku osoby ubezpieczonej za ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa: a) pracowników umysłowych w rozumieniu rozp. Prez. Rzpl. z 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 323), nie wyłączając kategoryj pracowników, objętych art. 4 tego rozporządzenia — 4,6% oraz b) pozostałych ubezpieczonych — 5,0%. Składki te przypadają w połowie na pracowników (art. 220, ustęp 1 pkt. 1 i ustęp 2).

Składki powyższe mogą być obniżone lub podwyższone nie więcej niż o 5% (art. 222 ustęp 1).

Pracodawcy ponoszą w całości składki za ubezpieczonych, którzy nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, lub za ubezpieczonych, których jedynym zarobkiem jest utrzymanie oraz za ubezpieczonych, których zarobek rzeczywisty nie przekracza norm, ustalonych przez Radę Ministrów na wniosek Min. Op. Społ. (art. 223 ustęp 1).

Część składki, obciążająca pracodawcę, może być przez komisję administracyjną ubezpieczalni za zgodą państwowego urzędu

ubezpieczeń podwyższona, nie więcej jednak niż do 3% zarobku, w tych przedsiębiorstwach, w których zostaje stwierdzone większe niebezpieczeństwo dla zdrowia, bądź wskutek samego charakteru i urządzenia przedsiębiorstwa, bądź wskutek materjałów, używanych do produkcji i uznanych za szkodliwe przez Min. Op. Społ. w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu.

SKŁADKI UBEZPIECZENIOWE NA WYPADEK NIEZDOLNOŚCI DO ZAROBKOWANIA LUB ŚMIERCI OSOBY UBEZPIECZONEJ WSKUTEK WYPADKU W ZATRUDNIENIU LUB CHOROBY ZAWODOWEJ.

(według ustawy z 28.III.1933 r. Dz. Ust. Nr. 51, poz. 396).

Składka za takie ubezpieczenie obciąża wyłącznie pracodawcę (art. 221 ustęp 1).

Składkę ustala się co 3 lata na podstawie obliczeń ubezpieczeniowo - technicznych w wysokości, wystarczającej na pokrycie wartości kapitałowych przyznanych świadczeń i ekspektatyw na pochodne świadczenia oraz kosztów administracyjnych i innych wydatków tego ubezpieczenia tak, aby poszczególne grupy pracodawców, określane według gałęzi gospodarczych rozporządzeniami Min. Op. Sp., pokrywały zasadniczo swemi składkami przypadające na nie ryzyko wypadków przy pracy i chorób zawodowych; ponadto każdy z pracodawców, z wyjątkiem pracodawców rolnych, opłaca jednolity dodatek w wysokości 0,3% zarobków zatrudnionych u niego osób ubezpieczonych, zaś pracodawcy rolni — 0,2%, a w odniesieniu do ścinki i obróbki drzewa 0,3% tychże zarobków (art. 221 ustęp 2).

W obrębie wskazanych grup poszczególni pracodawcy opłacają składki w wysokości, uzależnionej od stopnia niebezpieczeństwa danego rodzaju przedsiębiorstw (art. 221 ustęp 3).

Min. Op. Sp. ustala w drodze rozp. zasady dokonywania wyżej wskazanych obliczeń wysokości składek oraz zatwierdza na wniosek Zakł. Ub. Społ. każdorazowe zmiany ich wysokości (art. 221 ust. 4).

Ponadto Rada Min. na wniosek Min. O. S. może na podstawie przebiegu ubezpieczenia, wskazanego w ust. 1, zarządzić równomierne obniżenie lub podwyższenie wszelkich składek, opłacanych za to ubezpieczenie (art. 221 ustęp 5).

Na pierwszy 3 letni okres obowiązywania powyższego ubezpieczenia obowiązuje rozkład składek, ustalony przez Min. Op. Sp. na podstawie danych dotychczasowych przy takiej taryfie, aby z uwzględnieniem stałego dodatku, wskazanego w ust. 2, ogólna przeciętna wysokość składki wyniosła 1,4% zarobku ubezpieczonych, z wyłączeniem zatrudnianych w gospodarstwach rolnych i leśnych

(jednakże bez ścianki i obróbki drzewa), w stosunku do których składka, z uwzględnieniem wskazanego wyżej dodatku, wyniesie 1% zarobku ubezpieczonych (art. 221 ust. 6).

Przepisowi powyższemu czyni zadość rozporządzenie Ministra Opieki Społ. z dnia 30.XII.1933 r. (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 1, poz. 2), obowiązujące od dnia 1.I.1934 do dnia 31.XII.1936 r. (pierwszy okres trzyletni).

Według tego rozporządzenia wysokość składki za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych pracowników zatrudnionych przez poszczególnych pracodawców, ustala się według stopnia niebezpieczeństwa wypadku i choroby zawodowej, istniejącego w tym rodzaju zakładów pracy, do którego ze względu na swój charakter należy zakład, prowadzony przez pracodawcę.

Podział zakładów pracy na poszczególne rodzaje w ramach gałęzi (grup) gospodarczych oraz miarę stopnia niebezpieczeństwa dla poszczególnych rodzajów zakładów, wyrażoną w kategorjach niebezpieczeństwa, zawiera załącznik Nr. 1 do powyższego rozporządzenia. Jest to obszerne i systematyczne zestawienie w XVI grupach wszelkiego rodzaju zakładów pracy z określeniem przy każdym rodzaju zakładu kategorji niebezpieczeństwa; kategoryj tych jest XII.

Dla każdej kategorji niebezpieczeństwa ustala rozporządzenie w zał. Nr. 2 klasy niebezpieczeństwa, oznaczone kolejnemi liczbami (od 1 do 110) oraz klasę średnią, w ten sposób, że liczby, oznaczające klasę najniższą i najwyższą, różnią się o 25% od liczby, oznaczającej klasę średnią.

Wysokość składki, wyrażoną w procencie zarobku, stanowi iloczyn liczby, oznaczającej właściwą kasę nliebezpieczeństwa i jednostki taryfowej.

Jednostka taryfowa wynosi 0,06.

WKŁADKI FUNDUSZU BEZROBOCIA.

Podstawą wymiaru wkładek jest faktyczny zarobek robotnika.

Wysokość wkładki obliczanej od każdorazowo wypłacanych zarobków, wynosi 2% sumy, służącej za podstawę do wymiaru wkładek.

Wkładka za podlegającego obowiązkowi zabezpieczenia robotnika sezonowego wynosi 4% od każdorazowo wypłacanych temu robotnikowi zarobków.

Przypadającą za zabezpieczenie robotnika wkładkę dzieli się między pracodawcę a robotnika w ten sposób, że 1,5% płaci pracodawca z własnych funduszów, zaś 0,5% robotnik.

Sumy poniżej 50 groszy zaokrągla się do 50 groszy, a wyżej 50 groszy zaokrągla się do 1 złotego art. 7 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. z r. 1932 Nr. 58, poz. 555) w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr. 85, poz. 649) i z 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr. 94, poz. 849).

SKŁADKI NA FUNDUSZ UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO I NA FUNDUSZ UBEZPIECZENIA NA WYPADEK BRAKU PRACY PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Składki te obliczane były dotychczas na podstawie grup zarobkowych, do których pracownicy umysłowi byli zaliczani. Ta zasada grup zarobkowych uchylona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27.XII.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 794).

Według § 2 powyższego rozporządzenia — za podstawę wymiaru składek za osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, określonego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, służy rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie miesięczne, podlegające zal czeniu do ubezpieczenia w myśl art. 11 do 13 powyższego rozporządzenia, z następującemi zastrzeżeniami:

1) otrzymywane wynagrodzenie zaokrągla się do jednostek złotego, przyczem kwotę 50 gr. i wyższe przyjmuje się za pełną złotówkę;

2) osoby, nie otrzymujące żadnego wynagrodzenia lub wynadzenie niższe od 60 zł. miesięcznie, podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem 60 zł. miesięcznie;

3) osoby, otrzymujące wynagrodzenie miesięczne, przekraczające 725 zł., podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem 725 zł. miesięcznie.

Składka ubezpieczenia na wypadek braku pracy wynosi 2% podstawy wymiaru składek, składka na pokrycie świadczeń emerytalnych — 8%.

Składki te dzielą się między pracownika i pracodawcę w sposób następujący:

1) za pracowników, nie otrzymujących żadnego wynagrodzenia, lub wynagrodzenie nie wyższe niż 60 zł. albo tylko utrzymanie, składki opłaca pracodawca;

2) gdy pracownik otrzymuje ponad 60 do 400 złotych, pracodawca płaci 3/5, pracownik 2/5 składek;

3) gdy pracownik otrzymuje ponad 400 do 800 złotych, płacą po połowie;

4) przy wyższem wynagrodzeniu — pracodawca płaci 2/5, pracownik 3/5 składek.

(Ob. art. 102 i nast. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.XI.1927 r., Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911, zmienione rozp. Prez. R. P. z 6.III.1928 r. Dz. Ust. Nr. 26, poz. 231, ustawą z dnia 22.III.1933 r., Dz. Ust. Nr. 27, poz. 229 i ustawą z dnia 15.III.1934 r., Dz. Ust. Nr. 39, poz. 347).

OGÓLNE ZASADY UBEZPIECZENIA OD OGNIA I SKŁADEK NA RZECZ POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH.

(według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.V. 1927 r. o przymusie ubezpieczeniowym od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. (Dz. Ust. z r. 1933 Nr. 3, poz. 23).

Wszystkie budowle mieszkalne i gospodarcze we wsiach i miastach podlegają w całem państwie — z wyjątkiem województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego — przymusowemu ubezpieczeniu od ognia w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Ubezpieczenie następuje na podstawie oszacowania, które winno uwzględnić miejscowe ceny materjałów budowlanych i robocizny. Oszacowanie przeprowadza z urzędu Powszechny Zakład, właściciel budowli ma jednak prawo nie zgodzić się na oszacowanie, dokonane przez Powszechny Zakład i wskazać swoją sumę oszacowania. Gdyby do porozumienia nie doszło, właściciel może żądać powołania komisji szacunkowej, przyczem ponosi koszty wyznaczonego przez siebie rzeczoznawcy (koszty rzeczoznawcy P. Z. U. W. ponosi tenże Zakład) i połowę kosztów rozjemcy.

Właściciel budowli poza zgłaszaniem nowych budowli obowiązany tej jest do zgłoszenia organom Powszechnego Zakładu (może to uczynić za pośrednictwem urzędu gminnego) wszelkich zmian w budowli, zwłaszcza jeśli pociągają one za sobą zmianę wartości budowli. Gdyby wreszcie uważał, że suma ubezpieczenia jego budowli nie odpowiada ich wartości — a więc jest zbyt wysoka lub zbyt niska — może żądać przeszacowania swych budowli, podając powód swego żądania i wartość budowli według swego zdania.

Składkę za ubezpieczenie budowli właściciele opłacają za pośrednictwem urzędów gmin w dwuch równych ratach w kwietniu i od 15 października do 15 listopada. Wysokość wkładek ustala P. Z. U. W. w taryfach, ogłaszanych w Monitorze Polskim. Zależą one od konstrukcji, czyli materjału ścian i pokrycia budowli oraz od jej położenia, a więc w mieście lub na wsi, przytem od-

różnia się zabudowanie zwarte i luźne. Z uwagi na różny przebieg palności, stawki zróżniczkowane są według województw centralnych, wschodnich i południowych. Poniższa tabliczka zawiera stawki od 1.000 zł. sumy ubezpieczenia dla budowli, położonych na wsi o zwykłem zabudowaniu szeregowem (nie kolonjami) z rozróżnieniem materjału ścian i pokrycia, przytem za twarde pokrycie przyjmuje się blachę, dachówkę, dobrą papę, za miękkie — gont i deski.

Składki od 1.000 zł. sumy ubezpieczenia w złotych.

Konstrukcja ścian	Pokrycie	Woj. Centralne	Woj. Wschodnie	Woj. Południowe
Murowane	miękie	0,88	0,80	0,70
	twarde	3,85	3,50	3,10
	słoma	5,50	5,00	4,40
Drewniane	miękie	2,86	2,60	2,30
	twarde	5,17	4,70	4,20
	słoma	7,37	6,70	5,90

Składka w woj. centralnych była do roku 1932 ta sama, co i dla woj. wschodnich, lecz od roku 1932 z powodu bardzo wysokiej palności podniesiono ją w woj. centralnych o 10%. Podwyżka ta będzie cofnięta, o ile palność na tym terenie spadnie do poziomu pozostałych województw.

Tablica zawiera tylko najczęściej spotykane konstrukcje budowli, bywają jeszcze pozatem budowle mieszane, zbudowane częściowo z materjałów niepalnych, częściowo z drzewa. Z porównania stawek widać, że właściciele budowli murowanych, krytych twardo, poza ich trwałością uzyskują opłaty za ubezpieczenie tych budowli przeszło osiem razy niższe niż za budowle drewniane. Również w razie zabudowy kolonjami składki za te same budowle są zgórą o piątą część niższe, niż przy zwykłej zabudowie.

Poza przymusowem ubezpieczeniem budowli od ognia Powszechny Zakład prowadzi również ubezpieczenie ruchomości rolnych i domowych, przytem na mocy uchwał rad powiatowych może być zaprowadzony przymus ubezpieczenia od ognia plonów i ruchomości rolnych na terenie całego powiatu. Opłaty za takie ubezpieczenie z uwagi na ich masowy charakter są trzykrotnie niższe, niż przy ubezpieczeniu się na podstawie dobrowolnej umowy i wynoszą obecnie 6,00 zł. od 1.000 sumy ubezpieczenia. Ponieważ przeciętna suma ubezpieczenia ruchomości rolnych w jednem gospodarstwie wynosi obecnie niespełna 1.500 zł., więc i opłata nie jest zbyt wysoka. Gospodarz uzyskuje natomiast za to możność odkupienia zniszczonego inwentarza i ziarna.

ODDŁUŻENIE ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Dla ułatwienia związkom samorządowym stopniowej likwidacji ich zadłużenia wydane zostało rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846). Część I tego rozporządzenia poświęcona jest oddłużeniu związków samorządowych, przyczem w części tej przewidziane są dwojakiego rodzaju normy: 1) powszechne normy oddłużeniowe, które w zasadzie stosują się do wszystkich związków samorządowych i 2) specjalne przepisy o postępowaniu oddłużeniowem w stosunku do tych związków samorządowych, które po zastosowaniu do nich powszechnych norm oddłużeniowych i po wyczerpaniu wszelkich możliwości oszczędnościowych nie będą mogły osiągnąć równowagi budżetowej.

Ze względu na wielką wagę, jaką rozporządzenie powyższe ma dla związków samorządowych, przytaczamy je w całości i w dosłownem brzmieniu. Brzmienie to jest następujące:

CZĘŚĆ I.

I. Powszechne normy oddłużenia.

Art. 1. (1) Krótkoterminowe pożyczki, udzielone związkom samorządowym przez Bank Gospodarstwa Krajowego przed dniem 1 kwietnia 1934 r. oraz zaległe raty, odsetki, prowizje, koszty i inne należności uboczne z tytułu pożyczek tak krótkoterminowych jak i długoterminowych, udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego i banki komunalne przed dniem 1 kwietnia 1934 r. związkom samorządowym, podlegają na wniosek interesowanego związku konwersji na pożyczki długoterminowe. Odsetki za zwłokę za czas od dnia 1 stycznia 1932 r. umarza się.

(2) Zasady i warunki konwersji na pożyczki długoterminowe a także wysokość dodatku administracyjnego ustali rozporządzenie Ministra Skarbu z tem, że nominalne oprocentowanie tych pożyczek nie będzie przekraczać 5½% w stosunku rocznym.

Art. 2. Lokaty instytucyj prawa publicznego w Banku Gospodarstwa Krajowego i w bankach komunalnych, użyte zgodnie z przeznaczeniem na kredyty dla związków samorządowych, będą mogły być spłacone po kursie nominalnym papierami procentowemi, pochodzącemi z emisji tych banków.

Art. 3. Spłatę długów hipotecznych związków samorządowych odracza się do dnia 1 stycznia 1938 r., a oprocentowanie ich obniża się do 5½% w stosunku rocznym. Przepis ten nie dotyczy

długów hipotecznych związków samorządowych wobec instytucyj kredytowych.

Art. 4. (1) Spłatę długów związków samorządowych, powstałych z tytułu kredytów, udzielonych tym związkom przez komunalne kasy oszczędności z funduszów instytucyj kredytowych i prawa publicznego, odracza się do dnia 1 stycznia 1938 r., a oprocentowanie ich obniża się do 5½% w stosunku rocznym.

(2) Instytucje kredytowe i prawa publicznego przejmą wierzytelności komunalnych kas oszczędności, wymienione w ust. (1), zwalniając komunalne kasy oszczędności z obliga.

Art. 5. (1) Pożyczki związków samorządowych, udzielone przez komunalne kasy oszczędności, będą spłacane na warunkach, które ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, obligacjami wypuszczonemi przez banki komunalne za zabezpieczeniem wierzytelnościami komunalnych kas oszczędności z tytułu pożyczek udzielonych związkom samorządowym, bądź obligacjami wypuszczonemi przez związki samorządowe.

(2) Obligacje wymienione w ust. (1) będą poręczone przez Skarb Państwa.

Art. 6. Odsetki od należności pieniężnych, których dochodzenie i egzekucja podpada pod przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno - prawnych, przypadających od związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 809), obniżone zostają do 5½% w stosunku rocznym, poczynając od dnia 1 lipca 1934 r.

Art. 7. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielania ulg oraz do częściowego lub całkowitego umarzania na wniosek Centralnej Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla Samorządu (art. 14) należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek, udzielonych z funduszów skarbowych związkom samorządowym.

(2) Upoważnia się Ministra Opieki Społecznej do udzielania w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Centralnej Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla Samorządu (art. 14) ulg w spłacie oraz do częściowego lub całkowitego umarzania należności instytucyj ubezpieczeń społecznych od związków samorządowych.

Art. 8. Przepisy art. 3 — 7 odnoszą się do tych zobowiązań finansowych związków samorządowych i ich zakładów i przedsiębiorstw, które powstały przed dniem 1 kwietnia 1934 r. oraz do zobowiązań z okresu późniejszego, o ile wynikły one z konwersji zobowiązań, zaciągniętych przed dniem 1 kwietnia 1934 r., z wyjątkiem tych zobowiązań, przy których konwersji udzielone zostały dłużnemu związkowi samorządowemu lub jego zakładom

i przedsiębiorstwom ulgi w zakresie nie mniejszym niż przewidziane w art. 18 ust. (1).

2. Komisje oszczędnościowo - oddłużeniowe i Urząd Rozjemczy.

Art. 9. (1) Dla celów oddłużenia i obniżenia kosztów administracji poszczególnych związków samorządowych powołuje się komisje oszczędnościowo - oddłużeniowe dla samorządu przy urzędach wojewódzkich, z wyjątkiem Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Centralną Komisję Oszczędnościowo - Oddłużeniową dla Samorządu — przy Prezesie Rady Ministrów, oraz Urząd Rozjemczy do Spraw Kredytowych Samorządu Terytorjalnego z siedzibą w Warszawie.

(2) W dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego komisje oszczędnościowo - oddłużeniowe dla samorządu będą nazywane komisjami, Centralna Komisja Oszczędnościowo - Oddłużeniowa dla Samorządu — Centralną Komisją, a Urząd Rozjemczy do Spraw Kredytowych Samorządu Terytorjalnego — Urzędem Rozjemczym.

Art. 10. (1) W skład komisji wchodzą: przewodniczący, powołany, na wniosek Przewodniczącego Centralnej Komisji, przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu; po jednym — przedstawiciele Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Przemysłu i Handlu; dwóch przedstawicieli rady wojewódzkiej (w województwach zachodnich — sejmiku wojewódzkiego, w województwach południowych — wydziału wojewódzkiego); członkowie, powołani przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu na wniosek przewodniczącego komisji.

(2) Szczegółową organizację oraz tryb postępowania komisyj ustalą Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

Art. 11. (1) Do kompetencji komisji w zakresie akcji oszczędnościowej należy składanie właściwej władzy nadzorczej i Centralnej Komisji:

1) wniosków co do obniżenia kosztów administracji ogólnej działów specjalnych oraz kosztów administracji wszelkich urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw związku samorządowego;

2) wniosków co do zracjonalizowania metod pracy w poszczególnych działach samorządu terytorjalnego.

(2) Do kompetencji komisji w zakresie akcji oddłużeniowej należy:

1) ustalanie planów oddłużenia poszczególnych związków samorządowych oraz uzgadnianie tych planów z wierzycielami i dłużnemi związkami samorządowemi po wysłuchaniu stron;

2) wszelkie sprawy, związane z ustaleniem planu oddłużeniowego, o ile nie są zastrzeżone innym organom.

Art. 12. (1) Zakres działania komisji obejmuje wszystkie związki samorządu terytorjalnego na obszarze danego województwa oraz wszystkie urządzenia, zakłady i przedsiębiorstwa tych związków, chociażby były wyposażone w osobowość prawa publicznego lub prywatnego, oraz w zakresie akcji oszczędnościowej — zakłady i przedsiębiorstwa wyposażone w osobowość prawa prywatnego, jeżeli w ich kapitale zakładowym uczestniczą związki samorządowe co najmniej w połowie.

(2) Zakres działania komisji obejmuje również związki międzykomunalne oraz ich urządzenia, zakłady i przedsiębiorstwa. W stosunku do urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw oraz związków międzykomunalnych, w których uczestniczą związki samorządowe z terenu różnych województw, właściwe są komisje tych województw, na których terenie znajduje się urządzenie, zakład, przedsiębiorstwo lub ma siedzibę związek międzykomunalny.

Art. 13. (1) W skład Centralnej Komisji wchodzą: Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego, powołani przez Prezesa Rady Ministrów; po jednym — przedstawiciele Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Opieki Społecznej i Przemysłu i Handlu; członkowie, powołani przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu na wniosek Przewodniczącego Centralnej Komisji.

(2) Szczegółową organizację oraz tryb postępowania Centralnej Komisji ustali Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Przemysłu i Handlu.

Art. 14. (1) Do kompetencji Centralnej Komisji w zakresie akcji oszczędnościowej należy:

1) badanie opinji i wniosków komisji w zakresie akcji oszczędnościowej; zgłaszanie Prezesowi Rady Ministrów wniosków w sprawach zmniejszenia wydatków samorządowych oraz zracjonalizowania metod pracy w poszczególnych działach samorządu terytorjalnego; udzielanie instrukcyj komisjom w zakresie akcji oszczędnościowej;

2) wszelkie sprawy, związane z akcją oszczędnościową, o ile nie są zastrzeżone innym organom.

(2) Do kompetencji Centralnej Komisji w zakresie akcji oddłużeniowej należy:

1) rozpatrywanie planów oddłużenia, nieuzgodnionych przez komisje z wierzycielami i dłużnemi związkami samorządowemi, ustalanie planów oddłużenia, uzgadnianie ich z wierzycielami i dłużnemi związkami samorządowemi po wysłuchaniu stron;

2) zatwierdzanie planów oddłużenia;

3) składanie wniosków Ministrowi Skarbu w sprawie ulg i umorzeń w zakresie wierzytelności Skarbu Państwa, należnych od samorządów, jak również składanie wniosków Ministrowi Opieki Społecznej w sprawie ulg i umorzeń należności instytucyj ubezpieczeń społecznych od związków samorządowych (art. 7);

4) udzielanie instrukcyj komisjom w zakresie akcji oddłużeniowej;

5) wszelkie sprawy, związane z ustaleniem planu oddłużenia, o ile nie są zastrzeżone innym organom.

(3) Zakres działania Centralnej Komisji rozciąga się na cały obszar Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego.

Art. 15. (1) W skład Urzędu Rozjemczego wchodzą: Przewodniczący, powołany przez Ministra Sprawiedliwości z grona sędziów Sądu Najwyższego; członkowie w liczbie 4 na każdą sesję, powołani przez Ministra Sprawiedliwości po 2 z list kandydatów, zgłoszonych: jedna przez Ministra Spraw Wewnętrznych, druga przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(2) Szczegółową organizację oraz tryb postępowania Urzędu Rozjemczego ustali rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 16. (1) Koszty, związane z funkcjonowaniem komicyj, ponoszą związki samorządowe; koszty, związane z funkcjonawaniem Centralnej Komisji i Urzędu Rozjemczego, ponosi Skarb Państwa.

(2) Sposób pokrywania kosztów, wymienionych w ust. (1), oraz ich wysokość ustalać będzie Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości.

3. Oddłużenie związków samorządowych w postępowaniu przed komisjami i Urzędem Rozjemczym.

Art. 17. (1) Komisja wszczyna postępowanie oddłużeniowe na wniosek interesowanego związku samorządowego, na wniosek władzy nadzorczej związku samorządowego, na wniosek Centralnej Komisji, na wniosek wierzyciela, jak również z własnej inicjatywy.

(2) Postępowanie oddłużeniowe powinno być wszczęte przed dniem 1 kwietnia 1936 r.; wszczęte po tym terminie nie ma skutków prawnych.

3) Komisja może umorzyć postępowanie, jeżeli uzna, że dłużny związek samorządowy jest zdolny do wywiązywania się z zobowiązań. W takim przypadku nowy wniosek o wszczęcie po-

stępowania oddłużeniowego może być zgłoszony Centralnej Komisji.

Art. 18. (1) Plan oddłużenia, ustalony przez komisję, może przewidywać:

1) całkowite lub częściowe umorzenie zaległych odsetek: obniżenie umownej stopy oprocentowania nie niżej jednak 4½% w stosunku rocznym; w przypadkach szczególnych, uzasadnionych wyjątkową sytuacją finansową związku samorządowego, obniżenie umownej stopy oprocentowania, nie niżej jednak 3% w stosunku rocznym, oraz zawieszenie płatności odsetek na okres do lat 3, z wyjątkiem oprocentowania i płatności odsetek z tytułu samorządowych pożyczek emisyjnych; obniżenie oprocentowania wierzytelności, zabezpieczających wypuszczone przez Bank Gospodarstwa Krajowego i banki komunalne papiery procentowe, nie może być przewidziane na okres dłuższy niż na lat 5;

2) rozłożenie spłaty kapitału na raty: wierzytelności krótkoterminowych nie dłużej niż na lat 10, długoterminowych nie dłużej niż na lat 50, oraz zawieszenie spłaty kapitału wierzytelności nie dłużej jednak niż na lat 5;

3) w przypadkach szczególnych, uzasadnionych wyjątkową sytuacją finansową związku samorządowego, zmniejszenie kapitału wierzytelności, z wyjątkiem wierzytelności instytucyj kredytowych, wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie, wierzytelności z tytułu samorządowych pożyczek emisyjnych oraz wierzytelności zagranicznych.

(2) Plan oddłużenia obejmować może wszelkie zobowiązania finansowe związków samorządowych, zobowiązania zakładów i przedsiębiorstw tych związków, chociażby te zakłady i przedsiębiorstwa wyposażone były w osobowość prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem zobowiązań wobec Skarbu Państwa, zobowiązań wobec instytucyj ubezpieczeń społecznych oraz zobowiązań z tytułu pożyczek, emitowanych przez związki samorządowe na rynku zagranicznym

Art. 19. Centralna Komisja stosuje przy postępowaniu oddłużeniowym odpowiednio zasady, ustalone dla postępowania komisyj, z wyjątkiem zasady, ustalonej w art. 17 ust. (2), o ile postępowanie oddłużeniowe było już wszczęte przez komisję.

Art. 20. (1) Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od daty ogłoszenia przez komisję w dzienniku wojewódzkim planu oddłużenia związku samorządowego strony interesowane nie wniosą sprzeciwu, komisja postanowieniem stwierdza, że plan oddłużenia jest prawomocny i stanowi układ, obowiązujący strony jak układ w sądowem postępowaniu układowem. Postanowienie to komisja ogłasza w dzienniku wojewódzkim.

(2) W przypadku zgłoszenia sprzeciwu plan oddłużenia wymaga zatwierdzenia przez Centralną Komisję. Zatwierdzenie planu oddłużenia komisja ogłasza w dzienniku wojewódzkim ze skutkami, przewidzianemi w ust. (1) dla postanowienia komisji.

(3) Centralna Komisja odmówi zatwierdzenia planu oddłużenia tylko wówczas, jeżeli wierzyciele sprzeciwiający się reprezentują więcej niż ¼ ogólnej sumy wierzytelności.

(4) Od postanowienia Centralnej Komisji niema żadnego środka prawnego.

Art. 21. (1) Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Centralną Komisję w dzienniku wojewódzkim planu oddłużenia związku samorządowego, strony interesowane nie wniosą sprzeciwu lub jeżeli wierzyciele sprzeciwiający się reprezentują nie więcej niż ¼ ogólnej sumy wierzytelności, Centralna Komisja postanowieniem stwierdza, że plan oddłużenia jest prawomocny i stanowi układ, obowiązujący strony jak układ w sądowem postępowaniu układowem. Postanowienie to Centralna Komisja ogłasza w dzienniku wojewódzkim.

(2) Od postanowienia Centralnej Komisji niema żadnego środka prawnego.

Art. 22. (1) Urząd Rozjemczy orzeka w sprawach wniesionych przez Centralną Komisję. W tych sprawach orzekać może ulgi w spłacie długów oraz redukcję sumy dłużnej w zakresie, przewidzianym w art. 18 ust. (1).

(2) Orzeczenia Urzędu Rozjemczego dotyczyć mogą wszelkich zobowiązań finansowych związków samorządowych, zobowiązań zakładów i przedsiębiorstw tych związków, chociażby te zakłady i przedsiębiorstwa wyposażone były w osobowość prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem zobowiązań wobec Skarbu Państwa, zobowiązań wobec instytucyj ubezpieczeń społecznych oraz zobowiązań z tytułu pożyczek, emitowanych przez związki samorządowe na rynku zagranicznym.

(3) Orzeczenia Urzędu Rozjemczego są ostateczne i stanowią tytuł egzekucyjny.

Art. 23. Urząd Rozjemczy może nakładać grzywny do 1.000 zł. za odmowę złożenia wyjaśnień lub dowodów, albo za nieusprawiedliwione niestawiennictwo osoby wezwanej.

Art. 24. Postępowaniem oddłużeniowem w myśl art. 17 — 23 objęte będą zobowiązania finansowe związków samorządowych i ich zakładów i przedsiębiorstw, powstałe przed dniem 1 lipca 1932 r. oraz zobowiązania tych związków i ich zakładów i przedsiębiorstw wobec Banku Gospodarstwa Krajowego, banków komunalnych i komunalnych kas oszczędności, powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 r., jak również zobowiązania z okresu późniejszego, o ile wynikły one z konwersji zobowiązań, zaciągniętych przed

wymienionym wyżej terminem z wyjątkiem tych zobowiązań, przy których konwersji instytucje te udzieliły dłużnemu związkowi samorządowemu lub jego zakładom i przedsiębiorstwom ulgi w zakresie nie mniejszym niż przewidziane w art. 18 ust. (1) rozporządzenia niniejszego.

Art. 25. Związki samorządowe obowiązane są do corocznego wstawiania do budżetów zwyczajnych — sum, przewidzianych planami oddłużenia na obsługę ich długów.

CZĘŚĆ II.

Art. 26. W ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 8 ustęp 1) otrzymuje brzmienie następujące:

„Podatek komunalny od przemysłu i handlu może być pobierany tylko w postaci dodatku do państwowego podatku przemysłowego bez względu na formę, w której podatek państwowy jest opłacany";

2) w końcu art. 8 dodaje się dwa nowe ustępy w brzmieniu następującem:

„3) Dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, przypadające w wysokości 25% podatku państwowego, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., będą dzielone pomiędzy związki samorządowe tak, ja są dzielone wpływy z dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji (art. 10), — z tą jednakże różnicą, że przypadające na rzecz Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego 20% wpływów z tego źródła przeznaczone będą wyłącznie na powiększenie funduszu zapomogowego i rozdzielane będą przedewszystkiem pomiędzy gminy miejskie, które wskutek scalenia podatku przemysłowego poniosą uszczerbek w swoich dochodach.

4) Dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, należne związkom samorządowym z lat ubiegłych do dnia 31 grudnia 1934 r., przekazane zostaną w całości Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo - Zapomogowemu z przeznaczeniem na zapomogi dla gmin miejskich, przedewszystkiem tych, które doznają uszczerbku w swych dochodach wskutek zniesienia komunalnego podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznemi i wodnemi";

3) w art. 10 ustęp 8) otrzymuje numerację 9), przed nim zaś, jako ustęp 8), wstawia się przepis następujący:

„8) Zasady i sposób rozdziału pomiędzy związki komunalne przypadającej na nie części ryczałtu podatkowego, który na podstawie przepisów o monopolu zapałczanym wpłaca do Skarbu

Państwa dzierżawca monopolu zapałczanego, określa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu";

4) art. 12 skreśla się;

5) art. 16 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Do państwowego podatku od spadków i darowizn i łącznie z nim pobiera się dodatek komunalny w wysokości 10% podatku państwowego.

2) Wpływy z tego dodatku przekazują władze skarbowe Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo - Zapomogowemu.

3) Sposób przekazywania tych wpływów określa rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych";

6) w art. 43 ustęp 3) skreśla się, zaś ustęp 1) tegoż artykułu otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Wymiar i pobór samoistnych danin komunalnych uskutecznia zarząd związku samorządowego lub organ przez ten zarząd upoważniony. Wymiar i pobór samoistnych danin komunalnych, przypadających na rzecz powiatowego związku samorządowego, może wydział powiatowy poruczyć gminom wiejskim za wynagrodzeniem do wysokości 3% sum, pobranych i wpłaconych na rzecz powiatowego związku samorządowego";

7) art. 46 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Uchwały w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych, jak również uchwały w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych, powinny być podejmowane najpóźniej do końca grudnia.

2) O wymiarze samoistnych danin komunalnych powinien być każdy płatnik powiadomiony indywidualnie, o ile ustawy lub statuty podatkowe nie przewidują odmiennego sposobu zawiadomienia.

3) O wysokości i terminach płatności (art. 54) wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym, powinien być płatnik powiadomiony równocześnie przed dniem 1 kwietnia; wyjątek stanowią przypadki, gdy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego";

8) w art. 48 ust. 4) lit. a) skreśla się wyrazy: „z wyjątkiem małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców według ostatniego spisu ludności"; w tymże ustępie zamiast przepisu zawartego w lit. b) zamieszcza się przepis o brzmieniu następującem: „b) w stosunku do gmin miejskich wydzielonych z powiatowych związków samorządowych z wyjątkiem m. st. Warszawy, tudzież w stosunku do wydziałów powiatowych — wydziały wojewódzkie, a do czasu wprowadzenia w życie samorzą-

du wojewódzkiego — Minister Spraw Wewnętrznych, który może przelać swe uprawnienia na bezpośrednio podległe mu władze";

9) w art. 54 w ust. 1) zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie następujące: „Samoistne daniny komunalne z reguły mają być płacone w dwóch równych ratach półrocznych: w miesiącu kwietniu i listopadzie".

Art. 27. (1) Wzajemne salda należności Skarbu Państwa i związków samorządowych, ustalone w wyniku rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowemi, przeprowadzonego na dzień 31 marca 1933 r., będą przekazane Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo - Zapomogowemu.

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a gminą m. st. Warszawy oraz roszczeń Skarbu Państwa z tytułu należności osób trzecich.

(3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ustali sposób przekazania i regulacji należności, wymienionych w ust. (1).

Art. 28. Zwalnia się związki samorządowe od wpłat na rzecz Funduszu Pracy, wynoszących w gminach miejskich miast wydzielonych 1%, a w powiatowych związkach samorządowych 5% ich budżetów zwyczajnych.

Art. 29. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatnoprawnych, przypadających od związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 809) stosuje się odpowiednio do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego, jak również do związków międzykomunalnych, nie posiadających wprawdzie charakteru korporacyj prawa publicznego, ale utworzonych dla celów opieki społecznej i lecznictwa w zakładach leczniczych.

Art. 30. (1) Na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych Rada Ministrów władna jest — określać udział związków samorządowych oraz gromad wiejskich w wykonywaniu zadań, do których związki i gromady na podstawie przepisów prawnych są obowiązane, jak również zawieszać na określony przez Radę Ministrów czas obowiązek wykonywania niektórych z tych zadań i to bądź na całym obszarze Państwa, bądź też na niektórych częściach tego obszaru.

(2) W razie zawieszenia obowiązku wykonywania przez związki samorządowe niektórych ich zadań (ust. (1)) i na wypadek konieczności likwidacji zakładów i urządzeń, które związki samorządowe w wykonywaniu tych zadań dotychczas prowadziły, Rada Ministrów określi warunki i sposób takiej likwidacji.

Art. 31. Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia zwolnić w całości lub w części od wszelkich opłat sądowych (hipotecznych) czynności, które pozostają w związku z wykonywaniem Części I rozporządzenia niniejszego, jak również obniżyć przewidziane w obowiązujących przepisach wynagrodzenie notarjuszów i pisarzów hipotecznych za te czynności.

Art. 32. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Ministrowi Skarbu, Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Opieki Społecznej — każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 33. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia [1]) z wyjątkiem pkt. 4 art. 26 i art. 28, które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1935 r.

ZWIĄZEK REWIZYJNY SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO.

Gdy rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (ob. „Oddłużenie związków samorządowych") ma na celu przedewszystkiem doraźną poprawę finansów samorządowych, to rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 847) pomyślane jest na dalszą metę i ma za cel stworzenie odpowiedniego aparatu, któryby przez stały nadzór nad gospodarką samorządową, przez racjonalizację pracy w zakładach i przedsiębiorstwach samorządowych i przez należyte instruowanie organów samorządowych zapobiegał ponownemu zadłużaniu się związków samorządowych i prowadził te związki do stałej poprawy w ich gospodarce.

Ze względu na rolę, jaką Związek Rewizyjny odegrać ma w życiu samorządu terytorjalnego i z uwagi na to, że z działalnością tego Związku zetknie się w niedługim czasie przeważna część związków samorządowych, przytaczamy rozporządzenie o Związku Rewizyjnym w dosłownem jego brzmieniu. Jest ono następujące:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. (1) Tworzy się Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego, zwany w dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego „Związkiem".

---

[1]) t. j. z dniem 28.X.1934 r.

(2) Związek jest osobą prawa publicznego.

(3) Związek jest wolny od wszelkich podatków bezpośrednich i opłat stemplowych w takim zakresie, w jakim od opłat tych wolne są związki samorządowe.

(4) Związek posiada statut, który nada mu w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 2. Związek działa na całym obszarze Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego.

Rozdział II.

Zadania i organizacja Związku.

Art. 3. (1) Zadaniem Związku jest wykonywanie kontroli nad finansową i gospodarczą działalnością związków samorządowych i międzykomunalnych oraz zakładów i przedsiębiorstw, nie wyłączając tej działalności w zakresie spraw administracji rządowej; Związek może również wykonywać kontrolę nad finansową i gospodarczą działalnością tych zakładów, przedsiębiorstw, instytucyj i spółek, o których mowa w art. 4 ust. (2) p. 3.

(2) Przy wykonywaniu zadań przewidzianych w ust. (1), Związek prowadzi działalność instrukcyjną w ramach przepisów statutu Związku.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych może w porozumieniu z zainteresowanym ministrem wyłączyć niektóre dziedziny administracji rządowej, sprawowanej przez związki samorządowe, z pod działania Związku.

(4) Związek może zorganizować stałą poradnię dla udzielania porad techniczno-fachowych, dotyczących urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw związków samorządowych oraz podejmowanych prac inwestycyjnych. Związek może również prowadzić w powyższych dziedzinach akcję, zmierzającą do podniesienia wiedzy fachowej, w szczególności organizować kursy i podejmować akcję fachowo-wydawniczą.

(5) W zakresie wykonywanych zadań Związek współdziała z władzami nadzorczemi związków samorządowych i międzykomunalnych; sposób tego współdziałania i uprawnienia w tym zakresie władz nadzorczych ustali statut Związku.

Art. 4. (1) Członkami Związku są z mocy prawa:

1) Wojewódzkie związki samorządowe na obszarze województwa pomorskiego i poznańskiego,

2) powiatowe związki samorządowe,

3) miasta, wydzielone z powiatowych związków samorządowych, z wyjątkiem miasta stoł. Warszawy,

4) Bank Gospodarstwa Krajowego.

(2) Związek może przyjmować w poczet swych członków na podstawie zgłoszenia przystąpienia:

1) związki samorządowe, które nie są członkami Związku z mocy prawa, nie wyłączając miasta stoł. Warszawy,

2) związki międzykomunalne,

3) zakłady i przedsiębiorstwa związków samorządowych, posiadające odrębną osobowość prawną, jak również instytucje, posiadające osobowość prawa publicznego, jeżeli opierają swe źródła finansowe conajmniej w 50% na środkach finansowych związków samorządowych albo korzystają w tej wysokości z ich poręki finansowej, oraz spółki o kapitale zakładowym, na który składają się w przeważającej mierze fundusze związków samorządowych, albo których akcje są w większości w posiadaniu tych związków,

4) banki komunalne,

5) Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej,

6) Związek Miast Polskich.

Art. 5. Organami Związku są:

1) Rada,

2) Zarząd,

3) Prezes Związku,

4) Komisja Rewizyjna.

Art. 6. (1) Prezesa Związku powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Prezesa Związku zastępuje w miarę potrzeby jeden z członków Zarządu, wyznaczony przez Ministra Spraw Wewnętrznych, używając w czasie wykonywania zastępstwa tytułu służbowego Wiceprezesa.

3) Prezes Związku w zakresie wykonywanych czynności, a w okresie zastępstwa również Wiceprezes podlega nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych w granicach postanowień rozporządzenia niniejszego i statutu Związku.

Art. 7. (1) Prezes Związku jest urzędnikiem państwowym.

(2) Uposażenie służbowe i emerytalne Prezesa obciąża fundusze Związku.

(3) Wysokość uposażenia służbowego Prezesa Związku ustala Minister Spraw Wewnętrznych. Prawa emerytalne ustala się na za-

sadach przepisów, normujących zaopatrzenie emerytalne funkcjonarjuszów państwowych.

(4) Wiceprezesowi przysługuje w czasie wykonywania funkcyj zastępstwa wynagrodzenie z funduszów Związku w wysokości, ustalonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 8. Bliższe przepisy o organizacji i działalności Związku normuje statut Związku.

Art. 9. (1) Stosunek służbowy pracowników Związku ma charakter prywatno-prawny i może być zawiązany jedynie na piśmie, a jeżeli wymaga to zgody władzy nadzorczej (art. 13 ust. (1)) — jedynie z powołaniem się na tę zgodę. Odmienna umowa jest nieważna.

(2) Obowiązki i prawa oraz zasady i skutki odpowiedzialności służbowej pracowników reguluje wydany przez Związek statut służbowy.

(3) Nałożenie na pracownika kary dyscyplinarnej może nastąpić tylko po przeprowadzeniu rozprawy przed Komisją Dyscyplinarną w Związku, a w drugiej instancji przed Odwoławczą Komisją Dyscyplinarną w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Bliższe przepisy w tym względzie reguluje wydany przez Związek statut dyscyplinarny.

(4) Pracownik nie może dochodzić w drodze sądowej jakichkolwiek roszczeń z tytułu pozbawnienia lub zmniejszenia jego uprawnień, wynikających ze stosunku służbowego, skutkiem prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 10. (1) Związek we własnym zakresie działania zapewni swym pracownikom umysłowym prawa emerytalne nie mniejsze od przysługujących funkcjonarjuszom państwowym z zastrzeżeniem, że pracownicy Związku opłacają składkę emerytalną, której wysokość ustala wydany przez Związek statut emerytalny.

(2) O ile umowa nie zawiera odmiennych zastrzeżeń, pracownikom umysłowym, przyjętym na czas nieokreślony, zalicza się czas służby państwowej, wojskowej i równorzędnej, podlegający zaliczeniu w myśl przepisów ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) z uwzględnieniem późniejszych zmian jej postanowień, oraz czas służby w związkach samorządowych i międzykomunalnych, jak również pracy w centralnych dobrowolnych zrzeszeniach związków samorządowych (art. 4 ust. (2) p. 5 i 6).

(3) W stosunku do Związku stosuje się postanowienia art. 7 ust. 7, 8 i ostatni wymienionej w ust. (2) ustawy z dnia 11 grud-

nia 1923 r. oraz postanowienia art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) z uwzględnieniem późniejszych zmian jego postanowień; postanowienia art. 120 tego rozporządzenia stosuje się analogicznie również, gdy chodzi o rozrachunek pomiędzy związkami samorządowemi (międzykomunalnemi), które ubezpieczyły pracowników we własnym zakresie działania, a Związkiem i naodwrót, z zastrzeżeniem, że przekazaniu podlegają składki emerytalne, pobrane za wszystkie lata, zaliczone pracownikowi do wysługi emerytalnej w instytucji, na której ciąży obowiązek przekazania składek.

(4) Poza wyjątkiem, wynikającym z postanowień ust. (3), do pracowników Związku nie stosuje się przepisów wymienionego w ust. (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r.; ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) stosuje się w stosunku do pracowników umysłowych tylko w zakresie, przewidzianym w art. 1 p. 1) tej ustawy.

Art. 11. (1) Członkowie Związku opłacają roczne składki, których wysokość na rok następny ustala Rada najpóźniej na 2 miesiące przed terminem uchwalenia budżetów przez związki samorządowe, należące do Związku. Składka związków samorządowych i międzykomunalnych może być oznaczona w stawkach procentowych w stosunku do budżetów [1]).

(2) Niezależnie od składek Związek może pobierać opłaty za czynności rewizyjne i instrukcyjne według taryfy, uchwalonej przez Radę, a to zarówno od członków, jak i instytucyj, nie należących do Związku.

(3) Zaległe składki i opłaty podlegają przymusowemu ściągnięciu w drodze wstawienia zaległości do budżetów oraz zajęcia dochodów, które na żądanie Związku zarządza właściwa władza nadzorcza.

Rozdział III.

Nadzór państwowy.

Art. 12. Nadzór nad działalnością Związku sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.

---

1) Na rok 1935/36 zaleciło Min. Spr. Wewn. wstawić na ten cel do budżetów 1½‰ dochodów zwyczajnych.

Art. 13. (1) Obsadzanie stanowisk kierowniczych i inspekcyjnych Związku wymaga w każdym poszczególnym przypadku zgody władzy nadzorczej.

(2) Uchwały Związku w sprawie preliminarza budżetowego, wysokości składek członkowskich i taryfy opłat za czynności rewizyjne i instrukcyjne wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej Związku w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(3) Uchwały Związku w sprawie statutów służbowego, dyscypilnarnego (art. 9 ust. (2) i (3)) i emerytalnego (art. 10 ust. (1)) oraz w sprawie zaciągnięcia pożyczki, nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz przyjęcia zapisu i darowizny wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

(4) Jeżeli władza nadzorcza nie zawiadomi Prezesa Związku na piśmie o odmowie zatwierdzenia uchwały w ciągu 60 dni po dniu jej nadesłania, uważa się, że uchwała uzyskała milczące zaswierdzenie.

Art. 14. (1) Minister Spraw Wewnętrznych może rozwiązać Radę i Zarząd Związku łącznie albo każdy z tych organów oddzielnie; w każdym przypadku stosuje się analogicznie przepisy art. 69 ust. (1), (2) i (4) ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

(2) W razie rozwiązania Rady funkcje jej sprawuje Zarząd, a w razie rozwiązania Zarządu, albo Rady i Zarządu, funkcje Zarządu bądź obydwóch organów sprawuje tymczasowo Prezes Związku; Zarząd bądź Prezes Związku podlega wówczas ograniczeniom, przewidzianym w art. 72 ust. (1) i (2) wymienionej w ust. (1) ustawy z dnia 23 marca 1933 r.

(3) W razie rozwiązania Rady nowa Rada będzie powołana przed upływem sześciu miesięcy po rozwiązaniu.

(4) W razie rozwiązania Zarządu nowy Zarząd będzie powołany w ciągu sześciu tygodni po dniu rozwiązania, a gdy i Rada jest rozwiązana — w ciągu sześciu tygodni po ukonstytuowaniu się nowej Rady.

Rozdział IV.

Przepisy końcowe.

Art. 15. Rozporządzenie niniejsze nie narusza kompetencyj i uprawnień władz, sprawujących nadzór nad związkami samorządowemi i międzykomunalnemi oraz nad ich zakładami i przedsiębiorstwami.

Art. 16. Władze rządowe, samorządowe i instytucje prawa publicznego okazywać będą Związkowi w miarę potrzeby swą pomoc.

Art. 17. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia [1].

NOWE PRZEPISY O K. K. O.

Organizacja K. K. O. opierała się dotychczas na rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13.IV.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339). Z dniem 29.X.1934 r. rozporządzenie to zostało zastąpione przez rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. o komunalnych kasach Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 860).

Nowe rozporządzenie zasadniczo nie zmienia dotychczasowych podstaw organizacyjnych K. K. O.; najważniejszą zmianą, jaką rozporządzenie to wprowadza, jest powierzenie Ministrowi Skarbu (w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewn.) nadzoru nad kasami, który to nadzór wykonywał dotychczas Minister Spraw Wewn. (w porozumieniu z Ministrem Skarbu). Zmiana ta uzasadniana jest tem, że kontrola nad działalnością banków państwowych i prywatnych, spółdzielni i instytucyj kredytu długoterminowego spoczywa w rękach Ministra Skarbu, a więc do Ministra Skarbu należeć także powinna kontrola nad działalnością K. K. O., w ten sposób bowiem kontrola nad działalnością wszystkich instytucyj finansowych w Państwie skoncentrowana będzie w jednym fachowym resorcie, jakim jest Ministerstwo Skarbu. Przytaczany tu jest nadto i ten argument, że K. K. O. gromadzą u siebie coraz więcej kapitału społecznego (oszczędności, składane w K. K. O., wynosiły w r. 1925 — 26,3 miljona złotych, a w dniu 1.VI.1934 — 545 miljonów złotych), Minister Skarbu musi zatem posiadać bezpośredni wpływ na działalność tych kas.

---

[1]) Ogłoszone 28.X.1934 r.

Z innych przepisów nowego rozporządzenia wymienić można przepis art. 3, według którego komunalne kasy oszczędności zakładać mogą tylko miasta oraz powiatowe i wojewódzkie związki samorządowe i to bądź samodzielnie, bądź też wspólnie — przez utworzony w tym celu związek międzykomunalny.

Z art. 18 wynika, że założenie K. K. O. uwarunkowane jest przyznaniem przez związek założycielski kapitału zakładowego w wysokości conajmniej 50.000 złotych i bezzwrotnej dotacji na zorganizowanie w wysokości conajmniej 10.000 złotych, przyczem kapitał zakładowy powinien być wpłacony gotówką.

Ministrowi Skarbu służy prawo zezwalania związkowi założycielskiemu na przyznanie kasie kapitału zakładowego w wysokości niższej od 50.000 złotych, jeżeli obniżenie minimum kapitału zakładowego jest uzasadnione wyjątkowemi okolicznościami.

W myśl art. 25 — ogólna suma zakłużenia związku założycielskiego i innych związków samorządowych oraz przedsiębiorstw i zakładów komunalnych w kasie oszczędności nie może przekraczać 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie kasy na ostatni dzień roku obrotowego. Zakup obligacyj, emitowanych przez związki samorządowe, uważa się za równoznaczny z udzieleniem związkowi samorządowemu pożyczki

Udzielanie pożyczek związkowi założycielskiemu i innym związkom samorządowym oraz przedsiębiorstwom i zakładom komunalnym w ciągu pierwszych dwóch lat od założenia kasy nie jest dopuszczalne.

Władze centralne.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Stałem miejscem zamieszkania Prezydenta jest Zamek w Warszawie. Mieszczą się tam istniejące przy Prezydencie Kancelarja Cywilna i Wojskowa Adjutantura Generalna. Tel. 582-93, 580-94.

SEJM I SENAT RZECZYPOSPOLITEJ.

Reprezentują: Sejm — Marszałek Sejmu, Senat — Marszałek Senatu.

Biura Sejmu i Senatu mieszczą się przy ul. Wiejskiej n-ry 4, 6, 8. Telefon — centrala telefoniczna Sejmu i Senatu 551-20.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI PAŃSTWA.

Kontrolę administracji państwowej pod względem finansowym wykonywuje Najwyższa Izba Kontroli Państwa. Na jej czele stoi prezes, wraz z dwoma wiceprezesami. Izba dzieli się na 4 departamenty. Organami prowincjonalnemi Izby są Okręgowe Izby Kontroli Państwa.

Adres: Żórawia 44, tel. centrala 5-55-73. Nadto: Departament I — Nowogrodzka 21, Departament III — Złota 22, Departament IV — Długa 50.

RADA MINISTRÓW.

Rada Ministrów jest właściwym organem, rozstrzygającym o kierunku polityki rządu. Jest to organ kolegjalny złożony z ministrów, pozostających pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów.

Tel.: Centrala 5-55-00.

PREZES RADY MINISTRÓW.

Prezes Rady Ministrów przewodniczy Radzie Ministrów i kieruje ogólnie działalnością Rządu.

Prezesowi Rady Ministrów bezpośrednio podlega Prezydjum Rady Ministrów, złożone z Biura Prezydjum, oraz Gabinetu Prezesa Rady Ministrów.

Biuro Ekonomiczne — tel. przez Radę Ministrów.

Adres: Krakowskie Przedmieście n-r 46-48.

Tel.: Centrala 5-55-00.

Prezesowi Rady Ministrów podlegają nadto następujące instytucje:

NAJWYŻSZY TRYBUNAŁ ADMINISTRACYJNY.

Podlega pod względem administracyjnym.

Adres: Miodowa 22.

Tel. biuro prezydjalne 11-02-25.

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA (P. A. T.).

Adres: Dyrekcja — Królewska 5.
Tel.: 5-52-80.
Redaktor: tel. 5-82-33.

MONITOR POLSKI.

Dziennik — wydawnictwo urzędowe.
Adres: M.odowa 22.
Tel.: Dyrektora 11-44-05.
,, Ekspedycja 11-44-05.

FUNDUSZ PRACY.

Fundusz Pracy, został powołany do życia rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dn. 31.III.1933 r.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163) nadany mu został statut.

Celem Funduszu Pracy jest dostarczenie pracy lub środków utrzymania osobom pozbawionym pracy drogą uruchomienia gospodarczo uzasadnionych robót publicznych lub robót o publicznem znaczeniu.

Na czele Funduszu stoi prezes, powołany i zwalniany przez Prezesa Rady Ministrów.

Organami Funduszu są:
a) prezes,
b) Komitet Naczelny,
c) Dyrekcja,
d) Komitety lokalne.

Siedzibą Funduszu jest m. st. Warszawa.

Adres. Warszawa, Nowy Świat 11 — 13; Al. Jerozolimskie 1 — 3.

Tel.: Sekretarjatu 9-97-15.

TRYBUNAŁ KOMPETENCYJNY.

Powołany do życia ustawą z dn. 25 listopada 1925 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 126 z 23.XII.1933 r., poz. 897) dla rozstrzygania sporów o właściwość między władzami administracyjnemi a sądami.

Na czele poszczególnych ministerstw stoją ministrowie odpowiedzialni indywidualnie za działalność w zakresie swego urzędu.

Podajemy poniżej podział poszczególnych ministerstw na departamenty i wydziały, wraz z obszerniejszemi informacjami, dotyczącemi tych ministerstw i departamentów, w których zakresie działania leży załatwianie spraw, obchodzących bezpośrednio samorząd.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Statut organizacyjny Min. Spraw Wewnętrznych — Minitor Polski 148 z 1932 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzieli się na 4 Departamenty: I Polityczny, II Samorządu, III. Administracyjny, IV. Techniczno - Budowlany, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne, Biuro Wojskowe i Biuro Aprowizacyjne.

Adres: Całe Min. Spraw Wewn. mieści się przy ul. Nowy-Świat 67/69, z wyjątkiem Głównego Urzędu Statystycznego.

Tel.: Minister 5-20-84.

,, Podsekretarz Stanu do spraw polityczno-admin. 2-03-25.

,, ,, ,, ,, ,, polityczno-gospod. 652-87.

,, Biuro informacyjno-podawcze 662-50 (czynny od 8—20).

,, Szer sekretarjatu Ministra 649-05.

Departament Polityczny obejmuje sprawy: ogólno-polityczne, narodowościowe i bezpieczeństwa.

Departament Samorządu obejmuje sprawy organizacji związków komunalnych, oraz ich organów, wykonywanie nadzoru nad administracją samorządową związków komunalnych ze szczególnem uwzględnieniem gospodarki finansowej i działalności ekonomicznej tych związków, jako też sprawy administracyjno-budowlane, tel. 686-44.

Departament Administracyjny obejmuje sprawy wykonywania ustaw i rozporządzeń z zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nieprzekazane innym Departamentom, załatwia orzecznictwo w toku instancji i wykonywa nadzór nad przestrzeganiem przepisów przez podległe Ministerstwu urzędy.

Tel. 5-94-22.

Departament Techniczno - Budowlany obejmuje sprawy o przeważającym charakterze technicznym z zakresu nadzoru budowlanego i zabudowania osiedli, techniki budowlanej i sanitarnej, oraz ogólnego zarządu gmachów i placów państwowych.

Tel. kanc. 5-06-35.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawy nieobjęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra, oraz sprawy, związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, wydawnictw, biblioteki, Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

Tel. 2-93-56.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonarjuszów Ministerstwa i podległych mu władz, urzędów i instytucyj.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy, związane z poborem wojskowym, z mobilizacją i demobilizacją, sprawy osobistych i rzeczowych świadczeń wojennych i zasiłków wojskowych i sprawy, związane z przysposobieniem wojskowem.

Tel. 658-73.

Biuro aprowizacyjne obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku, zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką aprowizacyjną związków komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

Tel. 2-98-19.

CENTRALNE URZĘDY, PODLEGŁE M. S. W.

Główny Urząd Statystyczny. G. U. S. utworzony został na podstawie ustawy z dn. 21.X.1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 464) o organizacji statystyki.

Nowy statut G. U. S. ogłoszony został w Monitorze Polskim Nr. 277 z 1930 r.

Główny Urząd Statystyczny ma za zadanie zbierać, opracowywać i ogłaszać dane statystyczne, dotyczące Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydział Statystyki Samorządu Terytorjalnego i Finansów Publicznych opracowuje statystykę prac samorządu terytorjalnego, statystykę finansów państwowych i samorządowych, oraz kieruje organizacją biur statystycznych miejskich, powiatowych i wojewódzkich.

G. U. S. wydaje „Wiadomości Statystyczne" oraz szereg wydawnictw perjodycznych i miesięczniki, kwartalniki i roczniki statystyczne.

Adres: Al. Jerozolimskie 32.

Tel. Biura Informacyjnego — 655-85.

„ Dyrekcja G. U. S. 6-68-89.

„ Naczelnika Wydziału Statystyki Samorządu Terytorjalnego i Finansów Publicznych 536-92. Referenci 639-83.

Państwowa Rada Samorządowa utworzoną została na podstawie rozp. Rady Ministrów z dn. 7.III.1927 r. jako organ doradczy w sprawach samorządu przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. Składa się z członków mianowanych przez Ministra z pośród osób, przedstawionych przez zrzeszenia związków samorządowych oraz z pośród działaczy samorządowych. Statut Rady ogłoszony został w Monitorze Polskim w nr. 66 z 1927 roku.

Państwowa Rada Spożywców. Jako organ doradczy w sprawach zabezpieczenia podaży artykułów pierwszej potrzeby na rynku wewnętrznym (aprowizacji ludności) działa przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Rada Spożywców, utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 28 czerwca 1924 r. (Monitor Polski nr. 148, poz. 451). Zmiany w organizacji Rady wprowadza nowe rozporządzenie z dn. 23-go lutego 1927 r. (Monitor Polski — nr. 55, poz. 119). Do tego rozporządzenia dodany został statut Rady.

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Spraw Zagranicznych — Monitor Polski nr. 48 z 1931 r.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych dzieli się na Gabinet Ministra i 3 Departamenty: I — Polityczno - Ekonomiczny, II — Konsularny, III — Administracyjny.

Przydzielono do Ministerstwa Spraw Zagranicznych agendy zagraniczne Urzędu Emigracyjnego.

Adres: Wierzbowa 1.

Tel. Centrala — 5-55-60.

„ Informacja — 5-13-35.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.

Ministerstwo dzieli się na 11 departamentów: 1) piechoty, 2) kawalerji, 3) artylerji, 4) aeronautyki, 5) uzupełnień, 6) zaopatrzenia inżynierji, 7) budownictwa, 8) uzbrojenia, 9) intendentury, 10) zdrowia, 11) sprawiedliwości.

Przy gabinecie ministra Biuro personalne oraz Państwowy Urząd Wych. Fizycznego i Przysp. Wojskowego tel. 8-04-20.

Nadto przy Ministerstwie Polowa Kurja Biskupia ul. Miodowa 14 tel. 11-70-91.

Kierownictwo Marynarki Wojennej ul. Chałubińskiego 3, tel. 8-21-80.

Adres: Warszawa, ul. Nowowiejska 1, 3, 5. Tel. centr. 8-04-20.

MINISTERSTWO SKARBU.

Statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu — Monitor Polski Nr. 32 z 1932 r.

Ministerstwo Skarbu dzieli się na Biuro Personalne i 6 departamentów: Ogólny, Obrotu Pieniężnego, Budżetowy, Ceł, Podatków i Opłat, Akcyz i Monopoli, oraz Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń i Naczelny Inspektorat Straży Celnej.

Wszystkie departamenty mieszczą się razem: ul. Rymarska 3/5. Tel.: Minister 11-58-55.

Biuro Personalne. Tel. Szefa Biura 12-12-54.

Departament Ogólny załatwia sprawy: wynikające ze stosunku Ministerstwa do Prezydenta, ciał ustawodawczych, Prezesa Rady Ministrów. Specjalny Wydział polityki finansowo - gospodarczej zajmuje się sprawami stosunków finansowo-gosp. z państwami ościennemi i Ligą Narodów, sprawami bilansu handlowego i płatniczego, oraz statystyką finansową. Specjalny wydział emerytalny zajmuje się sprawami emerytur.

Tel.: Dyrektor 12-12-94.

Departament Obrotu Pieniężnego załatwia sprawy, związane ze sprawami walutowemi, bankowością, kredytem publicznym, polityką kredytową Państwa oraz Rady Spółdzielczej i nadzoru nad bankami.

Tel.: Dyrektor — 12-12-22.

Departament Budżetowy zajmuje się sprawami związanemi z budżetem, oraz polityką budżetową Państwa. Wydział Polityki Budżetowej załatwia m. innemi i sprawy pomocy finansowej dla samorządu terytorjalnego.

Tel.: Dyrektor — 12-12-09.

Departament Podatków i Opłat zajmuje się sprawami podatków, oraz polityką podatkową.

Wydział Podatków Realnych i Finansów Samorządowych załatwia wszystkie sprawy, dotyczące podatków realnych, oraz finansów samorządowych, więc i te, które wymagają zgodnego działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu.

Tel.: Dyrektor — 12-12-20.

Departament Ceł. Tel.: Dyrektor — 12-12-31.

Departament Akcyz i Monopoli. Tel.: Dyrektor — 11-36-69.

URZĘDY PODLEGŁE I INSTYTUCJE PRZY MIN. SKARBU.

Prokuratorja Generalna. Ul. Kopernika 36-40. Tel.: Centrala — 5-56-89.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. Ul. Kopernika 36-40. Tel.: Dyrektor — 5-10-17. Ogólny 2-31-02.

Komenda Straży Celnej. Leszno 5. Tel.: Komendant — 11-27-03.

Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej. Nalewki Nr. 2. Tel.: Dyrektor — 11-45-00.

Dyrekcja Sol. Polsk. Monopolu. Królewska 35. Tel.: Dyrektor — 2-46-66.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego. Nowy Świat 4. Tel.: Dyrektor naczelny — 9-25-41. Kancelarja — 9-57-51.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego. Ul. Leszno 1. Tel.: Dyrektor — 11-34-28. Biuro ogólne — 11-94-42.

Mennica Państwowa. Adres: Markowska 18. Tel.: Centrala — 10-15-93.

Państwowa Rada Spółdzielcza, organ powołany na podstawie ustawy z dn. 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. Ustaw Nr. 111, poz. 703) ma za zadanie spółdziałać z Ministrem Skarbu w zakresie spraw spółdzielczych. Składa się w 2/3 z osób, przedstawionych Ministrowi do nominacji przez spółdzielcze związki rewizyjne. Organizacyjnie Rada Spółdzielcza łączy się z Min. Skarbu przez Wydział Rady Spółdzielczej w Dep. Obrotu Pieniężnego.

Rada Finansowa, organ doradczy przy Ministrze Skarbu, powołany rozp. Prezydenta z dn. 10 grudnia 1926 r. (Dz. Ustaw Nr. 121, poz. 696) składa się z członków nominowanych przez Prezydenta. Zadaniem Rady jest wydawanie opinji w ważniejszych kwestjach finansowych, oraz w sprawach ustawodawstwa skarbowego. Rozp. Prez. Rzp. z dn. 19.XI.1927 r. (Dz. U. Nr. 103, p. 896) zwiększyło liczbę członków Rady do 10.

Państwowa Rada Ubezpieczeniowa. Jest to organ doradczy w zakresie ubezpieczeń ekonomicznych. Współdziała z Państwowym Urzędem Kontroli Ubezpieczeń. Utworzony został na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24-go października 1921 r. (Monitor Polski Nr. 256 z 1921 r.). Zmiana częściowa: rozporządzenie z dn. 3-go września 1925 r. (Monitor Polski Nr. 220 z 1925 r.).

Państwowa Rada Rozbudowy Miast. Jest to organ doradczy Ministra Skarbu w zakresie gospodarowania państwowemi funduszami: Budowlanym i Rozbudowy Miast. Składa się z przedstawicieli 7 wielkich miast, przedstawicieli Związku Miast Polskich, Spółdzielni Spożywców, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Banku Gosp. Krajowego. Powołanie tej Rady przewidziane zostało rozporządzeniem Prezydenta z dn. 22-go kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. Nr. 42, poz. 372).

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI.

Ministerstwo Sprawiedliwości dzieli się na departamenty: I. Ustawodawczy, II. Administracyjny, III Karny.

Adres: ul. Długa 7. Tel.: Sekretarjat ministra — 12-08-13.

Departament Ustawodawczy. Tel.: Dyrektor — 11-86-01.

Departament Administracyjny. Tel.: Dyrektor 12-14-66.

Departament Karny. Długa 50. Tel.: Dyrektor — 11-19-81. Kancelarja — 11-10-83.

Dziennik Ustaw. Długa 50. Tel.: Redakcja — 11-83-42, Administracja — 11-83-44.

Komisja Kodyfikacyjna. Mokotowska 14. Tel.: 8-91-82.

Sąd Najwyższy. Plac Krasińskich 5. Tel.: nacz. sekretarjatu prezyd. 11-10-75.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Statut organizacyjny Min. W. R. i Ośw. Publiczn. — Monitor Polski Nr. 213 z 1931 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. dzieli się na Biuro Personalne i pięć departamentów: 1) Ogólny, 2) szkolnictwa ogólno - kształcącego, 3) Szkolnictwa zawodowego, 4) Nauki i Sztuki, 5) Wyznań Religijnych oraz nie włączony do żadnego departamentu Wydział Archiwów Państwowych.

Adres: Wszystkie Departamenty Al. Szucha 25. Tel.: Centrala 8-02-20. Minister 8-38-56.

Rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. z dnia 31.X.1932 r. powołana została do życia Państwowa Komisja Oświaty Zawodowej.

Departament Ogólny. Wydziały: 1) Organizacyjno - Prawny, 2) Budżetowo - Rachunkowy, 3) Polityki Oświatowej, 4) Programowy, 5) Wychowania Fizycznego i Higjeny Szkolnej; nadto w skład tego departamentu wchodzi Sekretarjat Ministra. W skład Wydziału Programowego wchodzi Oddział Budownictwa Szkolnego, który opracowuje przepisy i instrukcje w zakresie budownictwa szkolnego z punktu widzenia potrzeb szkolnych i w zakresie wewnętrznego urządzenia szkół różnego typu, opracowuje typowe szkice, projekty, kosztorysy i t. p. budynków szkolnych i ich wewnętrznego urządzenia oraz opinjuje sprawy związane z budownictwem szkolnem.

Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego. Wydziały: 1) Szkolnictwa powszechnego, 2) Szkolnictwa Średniego i 3) Oświaty pozaszkolnej.

Wydział Szkolnictwa Powszechnego obejmuje sprawy wynikające z nadzoru nad szkołami powszechnemi i specjalnemi, dokształcania nauczycieli i sprawy związane z wychowaniem przedszkolnem.

Wydział Szkolnictwa Średniego obejmuje sprawy wynikające z nadzoru nad szkolnictwem średniem ogólnokształcącem.

Wydział Oświaty Pozaszkolnej obejmuje sprawy związane z pracą oświatową pozaszkolną prowadzoną przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne.

Departament Szkolnictwa Zawodowego. Wydziały: 1) szkół techniczno - przemysłowych, 2) szkół rzemieślniczo - przemysłowych, 3) szkół handlowych i gospodarczych.

Do Departamentu szkolnictwa zawodowego przydzielono szkoły rolnicze.

Departament Nauki i Sztuki. Wydziały: 1) Nauki i szkół wyższych, 2) Sztuki.

Departament Wyznań Religijnych. Załatwia sprawy wynikające ze stosunku Państwa do wyznania katolickiego, innych wyznań chrześcijańskich i wyznań niechrześcijańskich.

Tel.: 8-44-40.

Tel. czynny od 15,30 — 7,30.

Wydział Archiwów Państwowych. Adres: Długa 13, tel.: Dyrektora 12-24-52.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE W. R. i O. P.

Przy Ministerstwie działają następujące instytucje pomocnicze: Państw. Rada Ośw. Publ. (powołana rozp. M n. W. R. i O. P. z 25.X.1932 r.), Państw. Komisja Oświaty Zawodowej, Państwowa Rada Ochrony Przyrody, Rada Sztuk Pięknych, grono konserwatorów zabytków przedhistorycznych.

MINISTERSTWO ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych — Monitor Polski nr. 148 z 1932 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych dzieli się na 3 Departamenty: I. Ekonomiczny, II. Produkcji Rolnej i Weterynarji, III. Urządzeń Rolnych, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne i Biuro Wojskowe. Adres: Senatorska 25.

Nadto w skład Ministerstwa wchodzi Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych, której organizację normują osobne przepisy.

Tel.: 8-51-50.

Departament Ekonomiczny obejmuje sprawy potrzeb rolnictwa w zakresie obrotu, zbytu i przerobu produktów rolnych, w zakresie

ceł, taryf, podatków, kredytów, ubezpieczeń i zagadnień socjalnych, oraz potrzeb rolnictwa w zakresie gospodarczych umów międzynarodowych.

Tel. 6-39-66.

Departament Produkcji Rolnej i Weterynarji obejmuje sprawy podniesienia kultury rolniczej wsi racjonalizacji wytwórczości rolnej, a w szczególności: sprawy wytwórczości gospodarstw wiejskich i ich organizacji oraz stosunku Ministerstwa do zrzeszeń rolników, weterynaryjne i leśnictwa, oraz państwowych zakładów chowu koni.

Tel.: 6-39-06.

Departament Urządzeń Rolnych obejmuje sprawy przebudowy ustroju rolnego i finansowania tej przebudowy, oraz regulowania stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa, a w szczególności: sprawy scalania, znoszenia służebności, regulacyj rolnych, parcelacji i obrotu ziemią, meljoracji, budownictwa, sprawy wodne oraz pomiarowe.

Tel.: 2-72-37.

W skład Departamentu Urządzeń Rolnych wchodzi Biuro Głównej Komisji Ziemskiej, które załatwia sprawy, związane z postępowaniem przed Główną Komisją Ziemską.

Tel. 6-60-95.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra, oraz sprawy związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, bibljoteki, wydawnictw, Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

W skład Gabinetu Ministra wchodzi Główny Inspektor Weterynarji.

Tel.: 6-26-49.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonarjuszów Ministerstwa oraz wszystkich podległych władz, urzędów i instytucyj oraz sprawy organizacyjne.

Tel.: 6-17-43.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy przygotowania rolnictwa, leśnictwa i weterynarji do potrzeb obrony Państwa.

Tel.: 6-84-75.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE ROLNICTWA.

Państwowa Rada Rolnicza utworzona na podstawie ustawy z dnia 17-go marca 1925 r. (Dz. Ustaw Nr. 41, poz. 278) składa się z członków mianowanych przez Ministra Rolnictwa na przedstawienie organizacyj rolniczo - gospodarczych. Zadanie Rady jest współdziałanie w zakresie wytyczania linji państwowej polityki

rolnej. Regulamin Rady ogłoszony został rozporządz. Min. Roln. i Dóbr Państw. z dn. 18.XI.1925 r. Monitor Polski Nr. 275 poz. 1158.

Główna Rada Naprawy Ustroju Rolnego. Przy Ministrze Reform Rolnych działa, jako organ doradczy. Główna Rada Naprawy ustroju rolnego, powołana na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 4.I. 1928 r. (Dz. Ustaw nr. 3, poz. 14).

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu dzieli się na pięć departamentów: Górniczo - Hutniczy, Przemysłowy, Handlowy, Morski oraz Gabinet Ministra, Biura: Personalne, Wojskowe i Elektryfikacji.

Adres: wszystkie departamenty mieszczą się razem: ulica Elektoralna 2. Centrala tel.: 5-47-20.

URZĘDY PODLEGŁE I INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE.

Eksportowy Państwowy Instytut. Elektoralna 2. Kancelarja tel. 2-17-72.

Państwowy Instytut Geologiczny. Ul. Rakowiecka 4. Tel.: Kancelarja 8-14-46.

Główny Urząd Probierczy. Ul. Złota 22. Tel.: Dyrektora — 6-02-83.

Główny Urząd Miar. Ul. Elektoralna 2. Tel.: centrala — 5-47-87.

Urząd Patentowy. Ul. Elektoralna 2. Tel.: Prezesa — 5-90-21. Kancelarja — 5-80-16.

Państwowa Rada Elektryczna utworzona na podstawie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 4-go marca 1927 r. Jest organem doradczym w sprawach elektryfikacji. W skład jej wchodzi 3-ch przedstawicieli Związku Miast, Statut Rady ogłoszony został w n-rze 58 Monitora Polskiego z 1927 r.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI.

Statut organizacyjny ogłoszony w N-rze 161 i 180 Monitora Polskiego z 1932 r.

Ministerstwo Komunikacji dzieli się na Gabinet Ministra, na departamenty: Ogólny, Finansowy, Handlowo - Taryfowy, Kolejowy, Utrzymania i Budowy Kolei, Mechaniczny i Zasobów Kolejowych, Dróg Kołowych, Lotnictwa Cywilnego oraz biura: Personalne, Wojskowe, Dróg Wodnych, Sanitarno - Kolejowe, Pomiarowe.

Adres: ul. Chałubińskiego 4.

Tel.: Centrala — 5-52-00.

Departament Ogólny. Wydziały: 1) organizacyjny, 2) prawny, 3) traktatowy, 4) polityki komunikacyjnej i koncesyj, 5) turystyki ogólnej.

Tel. 9-10-05.

Departament Finansowy. Wydziały: 1) budżetowy, 2) dochodów, 3) rozchodów, 4) księgowości, nadto kasa główna.

Departament Handlowo - Taryfowy. Wydziały: 1) ogólny i taryf osobowych, 2) taryf towarowych wewnętrznych, 3) taryf towarowych zagranicznych, 4) przewozowy.

Departament Ruchu Kolejowego. Wydziały: 1) ogólno-ruchowy, 2) pasażerski, 3) towarowy, 4) kolei wąskotorowych i tramwajów.

Tel.: 9-22-62.

Departament Utrzymania i Budowy Kolei. Wydziały: 1) nawierzchni, 2) budynków, 3) mostów, 4) zabezpieczenia ruchu pociągów, 5) inwestycyjny.

Departament Mechaniczny i Zasobów Kolejowych. Wydziały: 1) mechaniczno - trakcyjny, 2) warsztatowy, 3) budowy i zakupu taboru, 4) zasobów i zakupów.

Departament Dróg Kołowych. 1) Wydział Ruchu Drogowego załatwia sprawy gospodarki drogowej, administruje Państwowym Funduszem Drogowym, załatwia sprawy ruchu kołowego, sprawy przedsiębiorstw przewozowych oraz sprawy środków lokomocji urzędów państwowych.

2) Wydział Budowy i Utrzymania Dróg Kołowych załatwia sprawy budowy i utrzymania dróg i mostów państwowych i samorządowych.

Dyr. tel.: 9-08-04.

Departament Lotnictwa Cywilnego. Tel.: 9-74-58.

Kierownictwo Elektryf.k. Węzła Kolej. Warsz. Bielańska 9. Tel. 2-45-84.

INST. PRZY MINISTERSTWIE.

Państwowy Instytut Meteorologiczny, Nowy Świat 72.

Tel. Kancelarja 5-33-20.

Państwowa Rada Komunikacyjna przekształcona z Państw. Rady Kolejowej rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. Ust. Nr. 85 poz. 637) ma za zadanie, niezależnie od dotychczasowych zadań zajęcie się między innymi zasadami polityki komunikacyjnej w zakresie kolei oraz dróg kołowych, wodnych, śródlądowych i powietrznych, koncesjonowaniem przewozów samochodowych i świadczeń publicznych na rzecz dróg kołowych.

Statut organizacyjny Ministerstwa Opieki Społecznej — Monitor Polski nr. 148 z 1932 r.

Adres: Długa 38/40. Tel. ogólny 5-61-60.

Ministerstwo Opieki Społecznej dzieli się na 4 Departamenty: I. Pracy, II. Ubezpieczeń Społecznych, III. Opieki Społecznej i IV. Służby Zdrowia oraz Gabinet Ministra i Biuro Personalne.

Tel. inf. 11-54-56.

Główny Inspektorat Pracy wchodzi organizacyjnie jako wydział Inspekcji Pracy do Departamentu Pracy. Na czele Departamentu Pracy stoi Główny Inspektor Pracy.

Tel. 12-19-67.

Departament Pracy obejmuje sprawy, związane z zagadnieniami polityki i ochrony pracy najemnej we wszystkich jej dziedzinach, sprawy inspekcji pracy i urzędów rozjemczych pracy oraz sprawy pośrednictwa pracy, bezrobocia, migracji wewnętrznej i sprawy emigracyjne w kraju i transportu migrantów.

Departament Ubezpieczeń Społecznych obejmuje sprawy ubezpieczeń społecznych: na wypadek choroby, inwalidztwa, starości, śmierci, od wypadków przy pracy oraz ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych.

Tel. 11-67-57.

Departament Opieki Społecznej obejmuje sprawy opieki społecznej nad dorosłymi, dziećmi i młodzieżą, sprawy opieki nad osobami, względem których Państwo ma specjalne obowiązki z tytułu publicznego, zwłaszcza nad inwalidami wojennymi, sprawy profilaktyki w zakresie opieki społecznej oraz sprawy samopomocy społecznej.

Tel. 11-16-72.

Departament Służby Zdrowia obejmuje sprawy z zakresu administracji zdrowia publicznego, lecznictwa, profilatyki i higjeny, sprawy zarządu państwowych zakładów, uzdrowisk i instytucyj działających w tym zakresie oraz sprawy pomocy lekarskiej dla pracowników państwowych.

Tel. 11-99-36.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawy nieobjęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretarjatu Osobistego Ministra oraz sprawy, związane z budżetowo-gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy

prasowe, bibljoteki, wydawnictwa Składnicy Akt i Kancelarji Ministerstwa.

Tel. 11-19-12.

Buro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonarjuszów Ministerstw i podległych mu władz, urzędów i instytucyj.

INSTYTUCJE PRZY MIN. OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia utworzoną została na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7-go stycznia 1926 r. o Państwowych: Naczelnej oraz Wojewódzkich i Powiatowych Radach Zdrowia. Rozporządzenie ogłoszone zostało w N-rze 18, poz. 52 Monitora Polskiego z 1926 r., częściową zmianę wprowadziło nowe rozporządzenie z dnia 18 listopada 1927 roku. (Monitor — Nr. 281, poz. 771).

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia jest oragnem doradczym przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. W skład jej wchodzi jeden przedstawiciel samorządu miejskiego i — 1 powiatowego, delegowani przez centralne zrzeszenia związków samorządowych.

Fundusz Bezrobocia, instytucja autonomiczna, podlega nadzorowi Ministra Op. Społ., załatwia sprawy związane z przeprowadzeniem ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, oraz z państwową akcją doraźną dla bezrobotnych.

Adres: Czerniakowska 231. Tel.: Dyrekcja — 6-72-55.

Państwowy Zakład Higjeny, wraz z Państwową Szkołą Higjeny.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelarja — 8-08-42.

Państwowe Zakłady Badania Żywności.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelarja — 8-98-22.

Rada Opieki Społecznej — utworzona na podstawie ustawy z dnia 18.II.1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. Ustaw nr. 26, poz. 71), jest organem doradczym Ministra Pracy i Opieki Społecznej w zakresie spraw opieki społecznej.

Rada Ubezpieczeń Społecznych, utwrzona na podstawie rozp. Min. Pracy i Op. Społecznej z dn. 1.XI.1925 r. (Dz. Ustaw nr. 118, poz. 850) jest organem doradczym Ministra Pracy i Op. Społ. w zakresie spraw ubezpieczonych. Regulamin Rady został ogłoszony rozp. Min. Skarbu w Monitorze Polskim Nr. 37, p. 72 z 1929 r.

Rada Ochrony Pracy, utworzona na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 17.IX.1927 r. (Dz. Ustaw nr. 83, poz. 740) jest organem doradczym Min. Pracy i Op. Społecznej we wszystkich sprawach dotyczących pracy.

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW.

Stan organizacyjny Ministerstwa Poczt i Telegrafów — Monitor Polski nr. 143 z 1931 r.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów dzieli się na departamenty: I — Administracyjny, II — Pocztowy, III — Techniczny, oraz na istniejące na prawach departamentów: Biuro Personalne i Wydział Wojskowy. Ponadto przy Min. Poczt. i Telegrafów istnieje Instytut Techniczny, podległy bezpośrednio Ministrowi.

Adres: Pl. Napoleona 10. Tel.: Centrala — 5-55-20.

Organizacja urzędów administracji ogólnej.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE.

Wojewoda — Pasławski Stefan.
Wicewojewoda — Michałowski Stanisław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Kaczyński Stanisław.
Inspektor samorządowy — Rączaszek Antoni.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego dr. Brodowicz Zygmunt.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Wolański Walenty.
Nacz. Wydz. Kom.-Budowlanego — inż. Stankiewicz Mieczysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Artychowski Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Łączyński Stanisław.
Inspektor Weterynarji — Semsch Franciszek.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Sokołowski Zygmunt — pow. Szczuczyn.
Wańkowicz Karol — pow. Sokółka.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Klukowski Witold — pow. Augustów.
Jaroszewicz Michał — pow. Białystok.
Erdman Alfons — pow. Bielsk-Podlaski.
de Virion Jerzy — pow. Grodno.
Madrak Aleksander — pow. Kolno.

Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Borkowski Mieczysław — pow. Ostrołęka.
Lipski Stanisław — pow. Ostrów-Mazowiecka.
Krzywicki Konstanty — pow. Suwałki.
Wańkowicz Karol — pow. Sokółka.
Sokołowski Zygmunt — pow. Szczuczyn.
Bitner-Glindicz Adolf — Wołkowysk.
Stępczyński Szczęsny — pow. Wysokie-Mazowieckie.
Kulikowski Wiktor Czesław — miasto Białystok.
Kuryłłowicz Antoni Ks. — miasto Grodno.
Świderski Władysław — miasto Łomża.
Gałaj Wawrzyniec — miasto Suwałki.

Starostowie.

augustowskie,	Siwik Kazimierz,
białostockie,	Michałowski Stanisław,
bielskie,	Januszkiewicz Żelisław,
grodzieńskie,	Drożański Józef,
łomżyńskie,	Syska Mieczysław,
ostrołęckie,	Kulikowski Franciszek,
ostrowskie,	Muszyński Juljan,
sokólskie,	Dr. Żak Józef,
suwalskie,	Kaczmarczyk Alojzy,
szczuczyńskie,	Olejniczakowski Eugenjusz,
wołkowyskie,	Malinowski Olgierd,
wysoko-mazowieckie,	Dr. Raczyński Tadeusz.

Starostwo grodzkie białostockie, Kier. Dr. Świątkiewicz Józef.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE.

Wojewoda — Dr. Dziadosz Władysław.
Wicewojewoda Dr. Seydlitz Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Serafin Marcin.
Inspektor Samorządowy — Serednicki Roman.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Dziewulski Franciszek.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — vacat.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Zwoliński Franciszek.
Naczelnik Wydziału Kom. Budowlanego — inż. Krug Kazimierz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Pacławski Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Sosnowski Bolesław.
Inspektor Weterynarji — Płachecki Stefan.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Długosz Wacław — pow. Iłża, Massalski Edmund — pow. Kielce, Ostachowski Józef — pow. Olkusz.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Vacat — pow. Będzin.
Baner Bolesław — pow. Częstochowa.
Długosz Wacław — pow. Iłża.
Sobczyk Piotr — pow. Jędrzejów.
ks. Jankowski Aleksander — pow. Kielce.
Kotarski Stefan — pow. Końskie.
Janeczek Michał — pow. Kozienice.
Kozłowski Tomasz — pow. Miechów.
Ostachowski Józef — pow. Olkusz.
Morawski Stanisław — pow. Opatów.
Kurzyk Antoni — pow. Opoczno.
Karwacki Wacław — pow. Pińczów.
Gawroński Stanisław — pow. Radom.
dr. Stanisław Krawczyński — pow. Sandomierz.
Radziwiłł Krzysztof — pow. Stopnica.
Ledwoch Jan — pow. Włoszczowa.
Steinhagen Aleksander — pow. Zawiercie.
dr. Piwowar Adam — miasto Dąbrowa Górnicza.
Massalski Edmund — miasto Kielce.
Radwan Mieszysław — miasto Ostrowiec.
Vacat — miasto Będzin.
,, — ,, Częstochowa.
,, — ,, Radom.
,, — ,, Sosnowiec.
,, — ,, Zawiercie.

Starostowie.

będzińskie,	Boxa Józef,
częstochowskie,	Rogowski Bazyli,
iłżeckie,	Orłowski Gustaw,
jędrzejowskie,	Zaufall Jan,
kieleckie,	Porembski Stanisław,
koneckie,	Mydlarz Stefan,
kozienickie,	Kowalski Czesław,
miechowskie,	Piątkowski Leopold,
olkuskie,	Gliszczyński Stanisław,
opatowskie,	Bołdok Wacław,

opoczyńskie,
pińczowskie,
radomskie,
sandomierskie,
stopnickie,
włoszczowskie,
zawierciańskie,

Krauze Adolf,
Kulwieć Antoni,
Klotz Aleksander Alfons,
Dr. Polanowski Leon,
Tarnogórski Feliks,
Wyszkowski Włodzimierz,
Wardejn-Zagórski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

Wojewoda — Dr. Rożniecki Józef.
Wicewojewoda — Długocki Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Szaynowski Marjan.
Inspektor Samorządowy — Haciewicz Marjan.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Danielski Jan.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Kosiński Andrzej.
Nacz. Wydz. Komunikacyjno - budowlanego — inż. Jankowski Konrad.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Skopiński Ludwik.
Nacz. Wydz. Rolnictwa i Reform Rolnych — Janiszowski Henryk. Stanisław.
Insp. Weterynarji — Chybowski Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Feist Aleksander — miasto Siedlce.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Bancarzewski Szymon — pow. Biała-Podlaska.
Matraś Wacław — pow. Biłgoraj.
Lechnicki Felicjan — pow. Chełm-Lubelski.
Zalewski Jan — pow. Garwolin.
Gąsior Bronisław — pow. Hrubieszów.
Kupiec Walenty — pow. Janów-Podlaski.
Kamiński Antoni — pow. Konstantynów.
Borys Jan — pow. Krasnystaw.
Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Koter Andrzej — pow. Lublin.
Kruczek Stanisław — pow. Łuków.
Górski Czesław — pow. Radzyń.
Korpert Władysław — pow. Puławy.

Niedbalski Aleksander — pow. Siedlce.
Grzymała Feliks — pow. Sokołów.
Ligowski Kazimierz — pow. Tomaszów-Lubelski.
Dmowski Bolesław — pow. Węgrów.
Prawdzic-Tell Juljusz — pow. Włodawa.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Piechota Józef — miasto Lublin.
Feist Aleksander — miasto Siedlce.
Gordziałowski Olgierd — miasto Chełm-Lubelski.

Starostowie.

bialskie,	Modliński Stefan,
biłgorajskie,	Szałowski Tadeusz,
chełmskie,	Woronicz Edward,
garwolińskie,	Kałuba Włodzimierz,
hrubieszowskie,	Marek Stanisław,
janowskie.	Weber Włodzimierz,
krasnostawskie,	Kocuper Eugenjusz,
lubartowskie,	Kossobudzki Konstanty,
lubelskie,	Dr. Dańkowski Józef,
łukowskie,	Dr. Skoczeń Ignacy,
puławskie,	Dr. Lutman Mieczysław,
radzyńskie,	Banaszkiewicz Henryk,
siedleckie,	Guliński Stanisław,
sokołowskie,	Skalecki Stanisław,
węgrowskie,	Wiszniewski Aleksander,
włodawskie,	Suchecki Andrzej,
zamojskie,	Zamecznik Leon.
Starostwo grodzkie lubelskie.	Kier. Olearczyk Franciszek.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE.

Wojewoda — Hauke Nowak Aleksander.
Wicewojewoda — Potocki Antoni.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Jellinek Józef.
Inspektor Samorządowy — Kozłowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Skalski Stanisław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Ładyński Stefan.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — dr. Jagiełło Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlanego — inż. Szczygieł Franciszek.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Kowalewski Jakób.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Orłowski Ludwik Jerzy.
Inspektor Weterynarji — Bobiński Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Świniarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Ziemięcki Bronisław — miasto Łódź.
Papiewski Feliks — miasto Pabjanice.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Stopczyński Tadeusz — pow. Brzeziny.
Piechota Szczepan — pow. Kalisz.
Rakowski Kazimierz — pow. Koło.
Świniarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Leopold Stanisław inż. — Łask.
Kosiński Tadeusz — pow. Łęczyca.
Andrzejak Marjan — pow. Łódź.
Fijałkowski Władysław — pow. Piotrków.
Pleszczyński Ludwik — pow. Radomsko.
Mąkowski Ignacy — pow. Sieradz.
Chrzanowski Janusz — pow. Słupca.
Nowicki Witold — pow. Wieluń.
Stawicki Franciszek — pow. Turek.
Dołęga-Kowalewski Jerzy — miasto Kalisz.
Ziemięcki Bronisław — miasto Łódź.
Vacat — miasto Piotrków.
Papiewski Feliks — miasto Pabjanice.
Smulski Wacław — miasto Tomaszów-Mazowiecki.

Starostowie.

brzezińskie,	inż. Stachowski Jan,
kaliskie,	Ostaszewski Henryk,
kolskie,	Wilczyński Edward,
konińskie,	Koczorowski Stanisław,
łaskie,	Konopacki Stanisław,
łęczyckie,	Dr. Pajdak Zygmunt,
łódzkie,	Makowski Wincenty,
piotrkowskie,	Strzemiński Ignacy,
radomszczańskie,	Łabudzki Jan,
sieradzkie,	Łazarski Kazimierz,
tureckie,	Nożyński Stanisław,
wieluńskie,	Niżankowski Tadeusz.

Starostwo grodzkie łódzkie. Dr. Wrona Stanisław.
Ekspozytury starostw: brzezińskiego, Ślósarski Roman.
grodzkiego łódzkiego. I. Krzyżanowski Władysław.
grodzkiego łódzkiego. II. Szerlowski Antoni.

WOJEWÓDZTWO POLESKIE.

Wojewoda — Biernacki Wacław.
Wicewojewoda — Witkowski Lucjan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Sochacki Włodzimierz.
Inspektor Samorządowy — Chmielowski Jan.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — Dr. Maculewicz Edmund.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Skrabeliński Paweł.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - budowlanego — inż. Moszczyński Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Walentowski Mikołaj.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Uszacki Mikołaj.
Inspektor Weterynarji — Trojan Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Dunin-Markiewicz Edward — poseł.
Świda Tadeusz — pow. Prużana.
Zawadzki Michał — pow. Kobryń.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Roch Wiktor — pow. Brześć n/B.
Paśniewski Wiktor — pow. Kamień-Koszyrski.
Zawadzki Michał — pow. Kobryń.
Minicz Stefan — pow. Kosów-Poleski.
Niemirowicz-Szczyt Krzysztof — pow. Łuniniec.
Skirmunt Roman — pow. Pińsk.
Świda Tadeusz — pow. Prużana.
Szpiganowicz Antoni — pow. Stolin.
Bogórski Aleksander — Drohiczyn.
Olewiński Piotr — miasto Pińsk.
dr. Kagan Icko — miasto Brześć n/B.

Starostowie.

brzeskie,	Strowski Jerzy,
drohickie,	Chitry Adam,
kobryńskie,	Stefanus Erazm,
kosowskie,	Kuroczycki Henryk,
koszyrskie,	Łyszczkowski Kazimierz,
łuninieckie,	Zmigrodzki Tytus,

pińskie,	Czedzyński Eugenjusz,
prużańskie,	Chmielowski Stanisław,
stolińskie,	Graff Henryk.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE.

Wojewoda — Świderski Stefan.
Wicewojewoda — Fiala Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Galasiewicz Celestyn.
Inspektor Samorządowy — vacat.
Naczelnik Wydziału Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Błakuszewski Ludwik.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — vacat.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Bajkiewicz Jerzy.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Staniewicz Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Bokun Edward.
Inspektor Weterynarji — dr. Mockus Zygmunt.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Stark Józef — pow. Nowogródek.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Krupski Czesław — pow. Stołpce.
Godlewski Józef — pow. Słonim.
Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Przedpełski Wiktor — pow. Szczuczyn.
Wołczacki Mieczysław — pow. Wołożyn.
Pietruszewicz Stanisław — pow. Baranowicze.
Małynicz Juljan — pow. Nowogródek.

Starostowie.

baranowickie,	Neugebauer Jerzy,
lidzkie,	Bieńkiewicz Henryk,
nieświeskie,	Winczewski Antoni,
nowogródzkie,	Siellawo Józef,
słonimskie,	Koślacz Edmund,
stołpeckie,	Wierzbicki Włodzimierz,
szczuczyńskie,	Dr. Czuszkiewicz Józef,
wołożyńskie,	Wiesiołowski Bronisław.

Wojewoda — Dr. Nakoniecznikow-Klukowski Bronisław.
Wicewojewoda — Godlewski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Przybyszewski Józef.
Inspektor Samorządowy — Eytner Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Żmigrod Bolesław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Śnitowski Wacław.
Naczelnik Wydziału Opieki — Mitarnowski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - budowlanego — inż. Tryliński. Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Borowski Leon.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Kiedrzyński Marjan.
Inspektor Weterynarji — Pęski Marek.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Dziewanowski Kazimierz — pow. Płock.
Ciechomski Wojciech — pow. Włocławek.
Siemiątkowski Jerzy — pow. Rypiński.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Kulisiewicz Jan Szczepan — pow. Błonie.
Bojanowski Michał — pow. Ciechanów.
Wodziński Michał — pow. Gostynin.
Czarkowski Roman — pow. Grójec.
Łubieński Zenon — pow. Kutno.
Różycki Kazimierz — pow. Lipno.
Boski Zdzisław — pow. Łowicz.
Olszewski Zygmunt — pow. Maków.
Ludwiński Stanisław — pow. Mińsk Mazowiecki.
Biernacki Karol — pow. Mława.
Kulpa Feliks — pow .Nieszawa.
Dziewanowski Kazimierz — pow. Płock.
Bafeltowski Jan — pow. Płońsk.
Budny Józef — pow. Przasnysz.
Ks. Trzaskoma Jan — pow. Pułtusk.
Składanowski Marjan — pow. Radzymin.
Pracki Lucjan — pow. Rawa Mazow.
Siemiątkowski Jerzy — pow. Rypin.
Dramiński Leopold — pow. Sierpc.
Kornacki Jan — pow. Skierniewice.
Glezmer Stanisław — pow. Sochaczew.

Bagniewski Piotr — pow. Warszawa.
Ciechomski Wojciech — pow. Włocławek.
Zgliczyński Stanisław — miasto Płock.
Bojańczyk Jerzy — miasto Włocławek.
Zieliński Stefan — miasto Żyrardów.

Starostowie.

błońskie,	Gajzler Czesław,
ciechanowskie,	Dr. Oborski Tadeusz,
gostynińskie,	Libucha Józef,
grójeckie,	Dr. Pawłowski Felicjan,
kutnowskie,	Pełczyński Witold,
lipnowskie,	Kawczyński Feliks,
łowickie,	Maćkowski Zdzisław,
makowskie,	Farenholc Edmund,
mińskie,	Gadomski Jan,
mławskie,	Dr. Rybicki Stefan,
nieszawskie,	Wasiak Stanisław,
płockie,	Rozmarynowski Władysław,
płońskie,	Bederski Adam,
przasnyskie,	Wojciechowski Antoni,
pułtuskie,	Kaczorowski Bohdan,
radzymińskie,	Morawski Stefan,
rawskie,	Dr. Rogowski Eugenjusz,
rypińskie,	Staszewski Władysław,
sierpeckie,	Różałowski Leon,
skierniewickie,	Dr. Łazarz Jan,
sochaczewskie,	Reindl Tadeusz,
warszawskie,	Mieszkowski Jan,
włocławskie,	Murmyłło Michał,

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE.

Wojewoda — Jaszczołt Władysław.
Wicewojewoda — Jankowski Marjan Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Rakowski Józef.
Inspektor Samorządowy — Żyłko Aleksander.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Rudziński Henryk.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Przyłagowski Marjan.
Naczelnki Wydziału Komunikacyjno - budowlanego — inż. Zubolewicz Aleksander.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Sokołowski Tadeusz.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Żemoytel Tadeusz.
Inspektor Weterynarji — Rymkiewicz Mieczysław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Engiel Mieczysław
Ruszczyc Zygmunt — z poza grona Rady Wojewódzkiej.
Zawadzki Feliks

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Folejewski Józef — miasto Wilno.
Wędziagolski Bronisław — pow. Wilno — Troki.
Żyliński Aleksander — pow. Oszmiana.
Bac-Krzyżanowski Władysław — pow. Mołodeczno.
Borowski Jan — pow. Wilejka.
Gumowski Marjan — pow. Postawy.
Józefowicz Piotr — pow. Dzisna.
Kwinto Witold — pow. Brasław.
Bortkiewicz Zygmunt — pow. Święciany.

Starostowie.

brasławskie,	Trytek Stanisław,
dziśnieńskie,	Muzyczka Ludwik,
mołodeckie,	Olszewski Mirosław,
oszmiańskie,	Suszyński Wiktor,
postawskie,	Niedźwiecki Wiktor,
święciańskie,	Dworak Stanisław,
wilejskie,	Henszel Władysław,
wileńsko - trockie,	de Tramecourt Jerzy Albin.

Starostwo grodzkie wileńskie. Wielowieyski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO WOŁYŃSKIE.

Wojewoda — Józewski Henryk.
Wicewojewoda — Godlewski Mikołaj.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Grochowski Roman.
Inspektor Samorządowy — Sokołowski Antoni.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — Titow Konstanty.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Jakszewicz Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż Gordziałkowski Wacław.

Kierownik Oddziału Drogowego — vacat.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Czarnocki Bohdan.
Inspektor Weterynarji — Porębowicz Józef.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Czerwiński Zygmunt — pow. Łuck.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Bazach Srul Izrael — miasto Łuck.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Mroczkiewicz Józef — pow. Dubno.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Szewczyk Józef — pow. Kostopol.
Filuk Michał — pow. Kowel.
Puławski Ignacy — pow. Krzemieniec.
Trofimowicz Antoni — pow. Luboml.
Galik Paweł — pow. Łuck.
Bura Nikita — pow. Równe.
Jaroszuk Andrzej — pow. Sarny.
Stempowski Hubert — pow. Włodzimierz.
Sierczyszyn Mikołaj — miasto Zdołbunów.
Jelenkowski Stanisław — miasto Kowel.
Fryszberg Kelman — miasto Łuck.
Kahan Lejbusz — miasto Równe.

Starostowie.

dubieńskie,	Bonkowicz Sittauer Jerzy,
horochowskie,	Buyko Tadeusz,
kostopolskie,	Galusiński Mieczysław,
kowelskie,	Kubicki Zygmunt,
krzemienieckie,	Czarnocki Stefan,
lubomelskie,	kier. Sierakowski Kazimierz,
łuckie,	Szacherski Zygmunt,
rówieńskie,	Kański Adam,
sarneńskie,	Dr. Grzesik Franciszek,
włodzimierskie,	Stempowski Hubert,
zdołbunowskie,	Niecengiewicz Bolesław.

Ekspozytury starostw: rówieńskiego. kier. Korozo Konstanty. zdołbunowskiego. — kier. Malinowski Ryszard.

KOMISARJAT RZĄDU M. ST. WARSZAWY.

Komisarz Rządu — Jaroszewicz Władysław.
Wice-Komisarz Rządu — Jurgielewicz Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Administracyjnego — Tarnowski Tadeusz.
Inspektor Administracyjny — p. o. Skrzyński Jerzy.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Eberhardt Maksymiljan.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Zalewski Marjan.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Wilczyński Stefan.
Naczelnik Wydziału Kom.-budowlanego — Choynowski Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — p. o. Bukowski Henryk.
Inspektor Weterynarji — Lipkowski Jerzy.

Starostwo grodzkie.

poł.-warsz.,	Bartoszewicz Józef,
północno-warsz.,	Wasylkiewicz Jan,
prasko-warsz.,	Iszora Wacław,
śródmiejsko-warsz.,	Miklaszewski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE.

Wojewoda — Kirtiklis Stefan.
Wicewojewoda — Starzyński Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Zakrzewski Mikołaj.
Inspektor Samorządowy — dr. Banaś Aleksander.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Pietraszewski Stanisław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Lewszewski Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - budowlanego — inż. Maćkowski Kazimierz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Lewandowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Ceceniowski Konstanty.
Inspektor Weterynarji — Dr. Jakubowski Stefan.
Starosta Krajowy — Łącki Wincenty.

Członkowie Izby Wojewódzkiej (z wydziału wojewódzkiego).

Szychowski Juljan — miasto Grudziądz.
ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Chwastek Antoni — miasto Toruń.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

Szychowski Juljan (przewodniczący) — miasto Grudziądz.
Prądzyński Łucjan (Vice-przewodniczący) — pow. Sępolno.
Chwastek Antoni — pow. Wąbrzeźno.
Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Kentzner Tadeusz — pow. Toruń.
Malinowski Walenty — pow. Toruń.
Nowakowski Władysław — miasto Grudziądz.
Pawlak Wojciech — miasto Toruń.
ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Włodek Józef — miasto Grudziądz.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Antczak Antoni — miasto Toruń.
Borzyszkowski Teodor — pow. Tuchola.
Ceyrowski Gracjan — pow. Świecie.
Chmarzyński Konrad — pow. Gniew.
Chojnowski Antoni — pow. Brodnica.
Ciencała Jan — pow. Kościerzyna.
Czarnecki Albin — pow. Toruń.
Chwastek Antoni — pow. Wąbrzeźno.
Chwiłkowski Wojciech — pow. Starogard.
Dr. Dandelski Zdzisław — miasto Toruń.
Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Głodek Jan — pow. Starogard.
Jaśtak Jakób — pow. Tuchola.
Dr. Konrad Sidowski — pow. Brodnica.
Kamiński Aleksander — pow. Działdowo.
Kentzner Tadeusz — pow. Toruń.
Kikulski Feliks — pow. Świecie.
Kikulski Jan — pow. Świecie.
Koziorzemski Franciszek — pow. Lubawa.
Kufel Stanisław — pow. Świecie.
Łącki Andrzej — pow. Kościerzyna.
Maciejewski Władysław — pow. Tczew.
Malinowski Walenty — pow. Toruń.
Marchewicz Franciszek — pow. Kościerzyna.
Nagórski Czesław — pow. Starogard.
Nowak Jan — miasto Grudziądz.
Odrowski Tadeusz — pow. Chełmno.
Ossowski Bolesław — pow. Lubawa.
Parczewski Tadeusz — pow. Świecie.
Pawłowski Jan — pow. Tczew.

Poćwiardowski Florjan — pow. Kartuży.
Prądzyński Łucjan — pow. Sępolno.
Przybyszewski Tadeusz — po. Wąbrzeźno.
Reder Ignacy — pow. Grudziądz.
Ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Saldat Jan — pow. Morski.
Samson Feliks — pow. Kartuzy.
Sarnowski Roman — pow. Brodnica.
Schmidt Jan — pow. Kartuzy.
Schweitzer Bolesław — pow. Sępolno.
Ks. Wrycza Józef — pow. Chojnice.
Skwierawski Franciszek — pow. Chojnice.
Sielski Franciszek — miasto Grudziądz.
Dr. Sobierajczyk Alojzy — pow. Chojnice.
Staśkiewicz Wincenty — pow. Grudziądz.
Stróżyński Andrzej — pow. Morski.
Szychowski Juljan — miasto Grudziądz.
Tebinka Zygmunt — pow. Morski.
Wiencek Fran. — miasto Toruń.
Wildenheim Ludwik — pow. Chełmno.
Wiśniewski Franciszek — pow. Lubawa.
Wódkowski Franciszek — pow. Gniew.
Wrzesiński Franciszek — pow. Wąbrzeźno.
Zaleski Antoni — pow. Grudziądz.
Dr. Zemke Antoni — pow. Chojnice.

Starostowie.

brodnickie,	Winimer Józef,
chełmińskie,	Biały Bronisław,
chojnickie,	Lipski Tadeusz,
działdowskie,	Dr. Twardowski Adam,
grudziądzkie,	Niepokulczycki Hipolit,
kartuskie,	Czarnocki Jerzy,
kościerskie,	Turowski Marjan Adam,
lubawskie,	Dr. Tomczyński Wojciech,
morskie,	Wendorff Stefan,
sępoleńskie,	Ornass Jan,
starogardzkie,	Weiss Seweryn,
świeckie,	Krawczyk Stanisław,
tczewskie,	Muchniewski Zygmunt,
toruńskie,	Skórewicz Ludomir,
tucholskie,	Hryniewski Jerzy,
wąbrzeskie,	Kalkstein Zygmunt.

Komisarjat Rządu w Gdyni. Sokół Franciszek Stefan.

Wojewoda — vacat — p. o. Kaucki Stanisław.
Wicewojewoda — Kaucki Stanisław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Trzciński Aleksander.
Inspektor Samorządowy — Skalski Józef.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Zaroski Józef.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Kowalski Włodzimierz.
Naczelnik Wydziału Opieki — Rakowski Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlanego — inż. Zakrzewski Bernard.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tramtler Józef.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Strzeszewski Adam.
Inspektor Weterynarji — dr. Krygicz Maksymiljan.
Starosta Krajowy — Begale Ludwik.

Członkowie Izby Wojewódzkiej (z Wydziału Wojewódzkiego).

dr. Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Srem.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

dr. Trzciński Juljusz (przewodniczący) — pow. Strzelno.
Barciszewski Leon (v.-przewodniczący) — miasto Gniezno.
Buczkowski Feliks — pow. Bydgoszcz.
Jankowski Franciszek — pow. Grodzisk.
Michalski Antoni — pow. Żnin.
Kasprzak Feliks — pow. Kępno.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
dr. Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
Mazur Jan — pow. Sroda.
Kossowski Michał — miasto Poznań.
Ballenstedt Adam — miasto oPznań.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Srem.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.
Piątek Mieczysław — pow. Ostrzeszów.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Adamczewski Franciszek — pow. Szamotuły.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.
Bajon Jan — pow. Wolsztyn.

Ballenstedt Adam — miasto Poznań.
Banaszak Antoni — pow. Ostrów.
Biestek Marjan — pow. Krotoszyn.
Boczoń Ludwik — pow. Poznań.
Bogajewski Ignacy — pow. Jarocin.
Brzeziński Ludwik — pow. Szamotuły.
Buczkowski Feliks — pow. Bydgoszcz.
Chłapowski Mieczysław — pow. Wyrzysk.
dr. Chrzanowski Stefan — pow. Gniezno.
Dolata Ludwik — pow. Ostrów.
Domagalski Czesław — pow. Wolsztyn.
Drozdowski Jan — pow. Poznań.
Droździk Wojciech — pow. Śrem.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
Gościniak Wawrzyn — pow. Poznań.
Grabski Edward — pow. Wrześnla.
Grec Franciszek — pow. Oborniki.
Hensel Maksymiljan — miasto Gniezno.
Jakubowicz Józef — miasto Poznań.
Jankowski Franciszek — pow. Koźmin.
Jarusz Franciszek — pow. Koźmin.
dr. Jerzykowski Zbigniew — pow. Chodzież.
Jezierski Antoni — pow. Kościan.
Kaczór Walenty — pow. Kępno.
Kasprzak Feliks — pow. Kępno.
Klera Jan — pow. Czarnków.
Knast Ignacy — pow. Gniezno.
Kochanowski Walenty — pow. Września.
Kosik Jan — pow. Odolanów.
Kowaliński Stanisław — pow. Wągrówiec.
Kowalewski Franciszek — miasto Poznań.
Tylczyński Józef — miasto Poznań.
dr. Krysiewicz Bolesław — miasto Poznań.
Kucharski Stanisław — miasto Poznań.
Krzyżaniak Walenty — pow. Oborniki.
Kwiatkowski Leon — pow. Szubin.
Lewandowski Antoni Bolesław — miasto Bydgoszcz.
Luch Jan — pow. Międzychód.
Łąkowski Józef — pow. Koźmin.
Maćkowiak Jan — pow. Gostyń.
Makowiecki Stanisław — pow. Pleszew.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Matuszewski Tadeusz — miasto Bydgoszcz.
Mazur Jan — pow. Środa.
Michalski Antoni — pow. Żnin.

Mielcarek Józef — miasto Inowrocław.
Mocek Leon — pow. Kościan.
Modrzejewski Stanisław — pow. Rawicz.
Musiał Stanisław — pow. Nowy-Tomyśl.
Nosek Jan — pow. Śmigiel.
Nowacki Stanisław — pow. Pleszew.
Nowak Michał — pow. Środa.
Palędzki Stanisław — pow. Bydgoszcz.
Pernak Józef — pow. Rawicz.
Drzazga Stanisław — pow. Ostrzeszów.
dr. Piechocki Stefan — miasto Poznań.
Płóciennik Jan — pow. Śmigiel.
dr. Brodnicki Bolesław — pow. Inowrocław.
Pośladnik Jakób — pow. Leszno.
Prell Antoni — pow. Czarnków.
Przybył Szymon — pow. Wągrówiec.
Samulski Seweryn — miasto Poznań.
Siciński Michał — pow. Ostrzeszów.
Słaby Władysław — pow. Mogilno.
Sobecki Michał — pow. Mogilno.
Spychała Władysław — pow. Szamotuły.
Ks. Stachowiak Kazimierz — pow. Chodzież.
Stachowiak Wojciech — pow. Poznań.
Szczerbiński Marjan — pow. Żnin.
Szyszka Piotr — pow. Jarocin.
Szubert Stanisław — pow. Grodzisk.
dr. Trzciński Juljusz — pow. Strzelno.
Tyczyński Stanisław — pow. Krotoszyn.
Wala Piotr — pow. Odolanów.
Walkowski Hipolit — pow. Szubin.
Weimann Narcyz — miasto Bydgoszcz.
Wojtyniak Mikołaj — pow. Inowrocław.
Wujek Ignacy — pow. Wyrzysk.
Wyborski Andrzej — pow. Strzelno.
Zabó r Stanisław — pow. Nowy Tomyśl.
Zentkteler Edmund — pow. Leszno.
Żychliński Józef — pow. Bydgoszcz.

Starostowie.

bydgoskie,	Stefański Michał,
chodzieskie,	Siekierzyński Kazimierz,
czarnkowskie,	Stępiński Wacław,
gnieźnieńskie,	Suski Juljan,
gostyńskie,	Wolfarth Juljusz,

inowrocławskie, Wilczek Romuald,
jarocińskie, Rożankowski Jan,
kępińskie, Dąbrowiecki Nicefor,
kościańskie, Karpiński Tadeusz,
krotoszyńskie, Wilmowski Seweryn,
leszczyńskie, Zenkteler Edmund,
międzychodzkie, Zenkteler Stanisław,
mogileńskie, Boguszewski Stefan,
nowotomyskie, Dr. Cichocki Andrzej,
obornickie, Kozłowski Jan,
ostrowskie, Dr. Ekkert Józef,
poznańskie, Dr. Jerzykowski Zbigniew,
rawickie, Dr. Łobos Stanisław,
szamotulskie, Narajewski Adam,
szubińskie, Dąbrowski Józef,
średzkie, Niedziałkowski Jerzy,
śremskie, Krykiewicz Jan,
wągrowieckie, Dr. Rościszewski Kazimierz,
wolsztyńskie, Kaczorowski Józef,
wrzesińskie, Kowalewski Zygmunt,
wyrzyskie, Piotrowski Andrzej,
żnińskie, Wujek Ignacy.

Starostwo grodzkie poznańskie. Bożydar-Podhorodzeński Marjan.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Wojewoda — dr. Grażyński Michał.
Wicewojewoda — dr. Saloni Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Dworzański Marjan.
Inspektor Samorządowy — dr. Schnilzel Aleksander.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Sęczyk Karol.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Różalski Marjan.
Naczelnik Wydziału Opieki — dr. Hełmski Ludwik.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowlanego — inż. Kaufman Stefan.
Kierownik Oddziału Drogowego — vacat.
Prezes okręgowego Urzędu Ziemskiego — Młodzianowski Bolesław.
Inspektor Weterynarji — Wójcicki Bronisław.

Członkowie Rady Wojewódzkiej (z wyboru).

Janta Józef — miasto Katowice.
ks Szwajnoch Stefan — miasto Chorzów.
Michatz Leopold — Tarnowskie Góry.

Mildner Jan — miasto Katowice.
Płonka Bartłomiej — Wielka Dąbrówka.

Starostowie.

bielskie,	Palla Bocheński Władysław,
cieszyńskie,	Plackowski Jan,
katowickie,	Dr. Seidler Wilhelm,
lublinieckie,	Biolik Franciszek,
pszczyńskie,	Dr. Jarosz Tadeusz,
rybnickie,	Wyglenda Jan,
tarnogórskie,	Korol Józef,
świętochłowickie,	Szaliński Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE.

Wojewoda — dr. Kwaśniewski Mikołaj.
Wicewojewoda — Walicki Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Osiecki Ludwik.
Inspektor Samorządowy — Buszek Stefan.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Salak Bolesław.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr. Parfanowski Konstanty.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Wąsowski Juljan.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Praczyński Aleksander.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Eustachiewics Kazimierz.
Inspektor Weterynarji — dr. Smoliński Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

dr. Mieczysław Kaplicki — prezydent m. Krakowa.
dr. Bobrowski Emil — senator, miasto Kraków.
Jan Skrzypek z Malina.

Starostowie.

bialskie,	Dr. Alberti Stanisław,
bocheńskie,	Strusiński Jan,
brzeskie,	Baranowski Włodzimierz,

chrzanowskie,	Dr. Łęcki Mieczysław,
dąbrowskie,	Dr. Dorosz Jan,
gorlickie,	Czachowski Konstanty,
jasielskie,	Marossanyi Juljusz,
krakowskie,	Dr. Wnęk Władysław,
limanowskie,	Malkowski Ludwik,
mieleckie,	Schlichting Zygmunt,
myślenieckie,	Bassara Antoni,
nowosądeckie,	Dr. Łach Maciej,
nowotarskie,	Korniak Mateusz,
ropczyckie,	Siła-Nowicki Roman,
tarnowskie,	Lissowski Mieczysław,
wadowickie,	Sowiński Henryk,
żywieckie,	Dr. Döllinger Zugmunt.

Starostwo grodzkie krakowskie, Pałosz Władysław.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE.

Wojewoda — Belina Prażmowski Władysław.
Wicewojewoda — Sochański Marjan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Tejszerski Romuald.
Inspektor Samorządowy — Aulich Artur.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Majewski Wacław.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr. Chuderski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — dr. Szkodziński Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Maliszewski Stanisław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tołłoczko Wiktor.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Gnatkowski Stefan.
Inspektor Weterynarji — Januszkowski Apolinary.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Dolański Seweryn — pow. Tarnobrzeg maj. Grębów.
Decykiewicz Włodzimierz — miasto Lwów.
dr. inż. Kozicki Jerzy — miasto Drohobycz.

Starostowie.

bobreckie,	Bernatowicz Stefan,
brzozowskie,	Borysławski Leopold,

dobromilskie,	Kassala Henryk,
drohobyckie,	Chmielewski Tadeusz,
gródeckie,	Frączkowski Franciszek,
jarosławskie,	Wąs Piotr Henryk,
jaworowskie,	Kier. Dr. Łoś Jerzy Tadeusz,
kolbuszowskie,	Sienkiewicz Michał,
krośnieńskie,	Stępień Kazimierz,
leskie,	Dr. Gąsiorowski Roman,
lubaczowskie,	Frankiewicz Roman,
lwowskie,	Eckhardt Czesław,
łańcuckie,	Bogusławski Stanisław Robert,
mościskie,	dr. Pomiankowski Jan,
niżańskie,	Kisielewski Henryk,
przemyskie,	Remiszewski Adam,
przeworskie,	Petzelt Władysław,
rawskie,	Hawrot Stanisław,
rudeckie,	Sarnecki Jerzy,
rzeszowskie,	Panglisz Mieczysław,
samborskie,	Dr. Kaszubski Stanisław,
sanockie,	Dr. Skwarczyński Bolesław,
sokalskie,	Kostołowski Wojciech,
tarnobrzeskie,	Len Tadeusz,
turczańskie,	Dr. Doboczyński Eugenjusz,
żółkiewskie,	Emeryk Jan.
Starostwo grodzkie lwowskie,	Dr. Klimow Romuald.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

Wojewoda — Jagodziński Zygmunt.

Wicewojewoda — vacat.

Naczelnik Wydziału Samorządowego — Kühn Kazimierz.

Inspektor Samorządowy — Grodyński Stanisław.

Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Krysiński Andrzej.

Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr. Topczewski Kazimierz.

Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — p. o. inż. Tyrala Jan.

Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Swoboda Jan.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Bulanda Józef.

Inspektor Weterynarji — Nowak Jan.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Burzyński Tadeusz — Uhrynów-Górny.
Chowaniec Wacław — miasto Stanisławów.
dr. Okuniewski Teofil — pow. Horodenka.

Starostowie.

dolińskie,	Brzostyński Czesław,
horodeńskie,	Skrzyński Edward,
kałuskie,	Wolski Stefan,
kołomyjskie,	Skłodowski Władysław,
kosowskie,	Mikrowicz Franciszek,
nadwórniańskie,	Robakiewicz Zygmunt,
rohatyńskie,	Dr. Janecki Gustaw,
stanisławowskie,	Pajączkowski Antoni,
stryjskie,	Harmata Stanisław,
śniatyńskie,	Weiser Jan Leopold,
tłumackie,	Świątkowski Rudolf,
żydaczowskie,	Gallas Leon.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE.

Wojewoda — Maruszewski Artur Tomasz.
Wicewojewoda — Gintowt-Dziewałtowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Żórawski Witold.
Inspektor Samorządowy — Chmarzyński Witold.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr. Kujawski Czesław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr. Feit Henryk.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Burgielski Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Krzewski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Juszczyk Józef.
Inspektor Weterynarji — Kraus Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Jaworczykowski Kazimierz — miasto Tarnopol.
Brykowicz Hilary — miasto Tarnopol.
Czarkowski Wiktor —

borszczowskie,	Wasiewicz Jan,
brodzkie,	Dr. Kaczkowski Jan,
brzeżańskie,	Woyciechowski Karol,
buczackie,	Fedorowicz Jackowski Adam,
czortkowskie,	Muszyński Jerzy,
kamioneckie,	Kulpiński Robert,
kopyczynieckie,	Grodecki Piotr,
podhajeckie,	Bogatkowski Jerzy,
przemyślańskie,	Grodowski Mieczysław,
radziechowskie,	Michalski Bronisław,
skałackie,	Suchorski Jerzy,
tarnopolskie,	Malicki Tomasz,
trembowelskie,	Schreiber Ludwik,
zaleszczyckie,	Krzyżanowski Józef,
zbaraskie,	Ring Kazimierz Wiktor,
zborowskie,	Kocół Alfred,
złoczowskie,	Płachta Jan.

KORESPONDENCJA ZAGRANICZNA WŁADZ ADMINISTRACJI OGÓLNEJ I WŁADZ SAMORZĄDOWYCH.

Ministerstwo Spraw Wewn. okólnikiem z dnia 25.IV.1931 r. Nr. 66 (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 3, poz. 107) ustaliło sposób i drogę korespondencji władz adm. ogól. i władz samorz. na obszarze całego Państwa: 1) z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej, 2) z urzędami konsularnemi państw obcych w Polsce i 3) z instytucjami i osobami, zamieszkałemi zagranicą.

Zasady, ustalone w wymienionym wyżej okólniku, są następujące [1]):

I.

Korespondencja władz administracji ogólnej i samorządowych z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej.

Z urzędami dyplomatycznemi i konsularnemi Rzeczypospolitej powiatowe i wojewódzkie władze administracji ogólnej oraz wydziały powiatowe, magistraty miast wydzielonych i magistraty

---

1) Treść okólnika przytaczamy w brzmieniu dosłownem.

miast podlegających galicyjskiej ustawie krajowej z r. 1889 korespondują bezpośrednio w granicach swej kompetencji.

Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie (w likwidacji), wojewódzkie związki komunalne ziem zachodnich oraz Magistrat m. st. Warszawy prowadzą korespondencję na prawach wojewódzkich władz administracji ogólnej, zaś związki międzykomunalne na prawach powiatowych władz administr. ogólnej.

Wyjątek stanowią ważniejsze sprawy poufne. Za sprawy poufne oprócz spraw uznanych za poufne w wewnętrznym obrocie urzędowym, należy jeszcze uważać wszelkie sprawy o charakterze politycznym oraz sprawy zawierające niekorzystne informacje z życia państwowego i gospodarczego Polski. Sprawy te należy w toku instancji przedkładać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, które nada im dalszy bieg.

Korespondencja z urzędami zagranicznemi R. P. znajdującemi się na terytorjum Z. S. R. R. odbywa się na tych samych zasadach, z tą tylko zmianą, że każde pismo i przesyłki zwykłe (niewartościowe) powinny być w dwóch kopertach, — wewnętrzną należy zaadresować do odpowiedniego urzędu konsularnego zaś kopertę zewnętrzną do Ekspedycji Kurjerskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które uskuteczni dalszą ich wysyłkę.

Na kopertach pism kierowanych do urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej należy umieszczać adres wyłącznie w języku francuskim, przyczem nazwa miejscowości, ulicy i Nr. domu powinna opiewać w sposób podany w „Spisie urzędów dyplomatycznych i konsularnych obcych i polskich", wydawanym co roku przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i przesyłanym do użytku władz i urzędów.

Adresy winny brzmieć następująco:

A l'Ambassade de Pologne . . . .
. . . .

A la Legiation de Pologne . . . .
. . . .

Au Consulat (General) de Pologne . . . .
. . . .

Au Vicekonsulat de Pologne . . . .
. . . .

A l'Agence Consulaire de Pologne . . . .
. . . .

Skrót telegraficzny zarejestrowany we wszystkich urzędach pocztowych miejscowości w których znajdują się placówki R. P. brzmi:

Polmission . . . . (poselstwo, lub ambasada).

Polconsul . . . . (konsulat).
Polkogen Gdańsk (Komisarjat Generalny R. P. w Gdańsku).
Poldelegat Suisse Geneve (Delegat Rzplitej Polskiej przy Lidze Narodów w Genewie).

Pisma wysyłane do urzędów zagranicznych R. P. należy frankować zgodnie z obowiązującą taryfą pocztową, gdyż brak lub niedostateczne ofrankowanie zmusza zagraniczne urzędy R. P. do opłacania karnych portorjów ze szkodą dla Skarbu Państwa.

Pisma poufne należy kierować bezpośrednio do Kancelarji Głównej Ministerstwa Spraw Zagranicznych — Ekspedyt Centralny, Warszawa, pl. Marszałka Piłsudskiego 9, celem przesłania do placówek za pośrednictwem poczty dyplomatycznej. Pisma wysyłane przez Min. Spraw Zagranicznych należy przesyłać na ogólnych zasadach, przyjętych dla korespondencji tajnej. Dołączona korespondencja przeznaczona dla urzędów zagranicznych R. P. ma być sporządzona jako czystopis w należycie zaadresowanej niezapieczętowanej kopercie i nieofrankowana.

O ile w związku z korespondencją urzędów zagranicznych R. P. z władzami administracji ogólnej i samorządowemi zachodzi potrzeba pobrania opłat stemplowych od osób zamieszkałych na terenie Rzplitej, to opłatę taką pobierają urzędy administracji ogólnej lub samorządowe bez dalszej korespondencji w tej sprawie z urzędami zagranicznemi R. P.

Magistraty miast niewydzielonych z powiatu oraz zarządy gmin wiejskich prowadzą korespondencję z urzędami zagranicznemi za pośrednictwem wydziałów powiatowych. Zarządy samodzielnych przedsiębiorstw komunalnych prowadzonych przez gminy miast wydzielonych wzgl. miast podlegających galicyjskiej ustawie krajowej z 1889 r. i powiatowych związków komunalnych prowadzą korespondencję za pośrednictwem właściwych magistratów względnie wydziałów powiatowych, wszelkie inne zaś — za pośrednictwem właściwych wydziałów powiatowych.

Pisma kierowane przez władze administracyjne i samorządowe w tej sprawie do kilku urzędów zagranicznych R. P. powinny posiadać rozdzielnik celem uniknięcia zbędnej korespondencji konsulatów między sobą.

Ponieważ pewien odsetek korespondencji ginie w drodze, przeto celem uniknięcia dalszej zbędnej i opóźniającej załatwienie korespondencji należy przy doniesieniach, ponagleniach i t. p. krótkiej korespondencji podawać zwięzłe streszczenie sprawy, a w szczególności jej merytoryczne załatwienie. Dotyczy to przedewszystkiem korespondencji z poza-europejskiemi.

II.

Korespondencja władz administracji ogólnej i samorządowych z urzędami konsularnemi i biurami specjalnemi państw obcych w Polsce i wydziałami konsularnemi przy poselstwach.

Władze i urzędy administracji ogólnej i samorządowe wyliczone w ustępie pierwszym Cz. I w zakresie swojej kompetencji korespondują bezpośrednio z urzędami konsularnemi państw obcych oraz t. zw. misjami specjalnemi, właściwemi na danym obszarze Polski. Odwrotnie urzędy konsularne i misje specjalne państw obcych w Polsce mają prawo korespondencji bezpośredniej z wszystkiemi powyższemi urzędami i władzami państwowemi i samorządowemi, położonemi na terenie ich działania. Spis urzędów zagranicznych państw obcych uprawnionych do bezpośredniej korespondencji z polskiemi urzędami administracyjnemi i samorządowemi oraz teren działania poszczególnych placówek konsularnych podaje wspomniany w cz. I „Spis Urzędów Dyplomatycznych i Konsularnych obcych i polskich".

Cała korespondencja odbywa się w języku polskim. Jeżeli urząd administracji ogólnej lub samorządowy otrzyma od obcego urzędu zagranicznego pismo zredagowane w języku obcym — zwraca je z nadmienieniem, że pismo może być załatwione dopiero po zredagowaniu go w języku polskim. W razie skierowania przez konsulat obcy omyłkowo pisma nie według właściwej kompetencji — pismo takie należy niezwłocznie odstąpić właściwemu urzędowi z zawiadomieniem jednoczesnem konsulatu o odstąpieniu. Władza admin. ogólnej oraz władze samorządowe są uprawnione do załatwiania w tej drodze jedynie spraw dotyczących poszczególnych konkretnych wypadków z wykluczeniem zagadnień natury ogólnej oraz spraw o przeważającym charakterze politycznym. Jeżeli sprawa poruszona przez konsulat przekracza kompetencje urzędu do którego ją skierowano — należy przedłożyć akta wraz z ewent. projektem załatwienia urzędowi przełożonemu. W szczególności Ministerstwu Spraw Wewnętrznych będą Panowie Wojewodowie (P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy) przedkładali wraz ze sprawozdaniem, zaopartzonem w razie możności własnemi uwagami i konkretnemi wnioskami — wszelkie sprawy dotyczące wypadków: interwencji w obronie zbiorowych interesów obcokrajowców, interwencji z powodu zastosowania odwetu (retorsji) przez władze polskie, niedostatecznie legitymowanej (np. w obronie polskiego obywatela lub obcokrajowca niepodlegającego opiece danego konsulatu), interwencji w sprawach wynikających z wykonania umów międzynarodowych, interpretacyj obowiązujących przepisów, powoływania się na porozumienie z Rządem Polskim, a także wszelkie sprawy o charakterze politycznym.

O odstąpieniu akt sprawy instancji wyższej, należy również powiadamiać właściwą placówkę obcą.

Wydziały konsularne przy poselstwach w sprawach czysto konsularnych mają prawo bezpośredniego korespondowan a z władzami administracji ogólnej i samorządowemi (i na odwrót) na tych samych zasadach co i konsulaty, a to z uwagi na szczególne zadania, które spełniają te wydz ały (analogiczne do zadań konsulatów).

Narówni z placówkami konsularnemi państw obcych oraz t. zw. misjami specjalnemi — traktować należy Biuro Delegata Wysokiego Komisarjatu Ligi Narodów dla Spraw Uchodźców, mające swoją siedzibę w Warszawie przy ul. Pięknej Nr. 11a m. 4.

W przeciwstawieniu do konsulatów i misyj specjalnych — przedstawicielstwa dyplomatyczne (poselstwa, ambasady) obcych państw w Polsce mogą korespondować z powiatowemi i wojewódzkiemi władzami administracyjnemi i samorządowemi wym. w ust. 1 części I-ej wyłączn e za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Oczywiście niedopuszczalną jest także korespondencja bezpośrednia urzędów administracyjnych i samorządowych z przedstawicielstwami dyplomatycznemi w Polsce.

Za misje specjalne należy uważać misje wojskowe, ekonomiczne, kolejowe i t. p. istniejące lub mogące istnieć przy poszczególnych poselstwach zagranicznych. Za m sję specjalną nie należy uważać biur paszportowych przy poselstwie. Biura paszportowe mogą korespondować z władzami admin. i samorządowemi jedynie w sprawach paszportowych. Wykaz istniejących misyj specjalnych będz e podany osobno do wiadomości.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że gdy zachodzi potrzeba przeprowadzenia korespondencji z zagranicą w sprawach dotyczących obywateli polskich należy zwracać się do właściwej polskiej placówki konsularnej państwa obcego w Polsce.

O ile zaś chodzi o teren W. M. Gdańska korespondencja urzędowa w sprawach wojskowych z obywatelami polskimi, zamieszkałymi na tym terenie, powinna być prowadzona za pośrednictwem Komisarjatu Generalnego Rzplitej Polskiej w Gdańsku.

III.

Korespondencja władz administracji ogólnej i samorządowych z obcemi instytucjami i osobami zagranicą.

Z władzami i urzędami państwowemi lub samorządowemi państw obcych zagranicą korespondują polskie władze administracji ogólnej i samorządowej wymienione w ust. pierwszym Cz. I wyłącznie za pośrednictwem właściwego konsulatu polskiego zagranicą.

Wyjątek od powyższych zasad stanowi korespondencja urzędów policyjnych, które z policją zagraniczną mogą komunikować się bezpośrednio w sprawach zapobiegania i ścigania przestępstw, gdy wzajemne współdziałanie państw w tych sprawach bądź jest przewidziane w konwencjach międzynarodowych, bądź też w umowach, zawartych przez Polskę z poszczególnemi państwami, bądź wreszcie dotyczy wyłącznie przestępstw pospolitych i znajduje podstawę w zapadłych uchwałach lub osiągniętych chociażby nieformalnie porozumieniach na zjazdach o charakterze międzypaństwowym, zwoływanych dla omówienia współdziałania policji w sprawach kryminalnych. Co się tyczy zaś spraw organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzbrojenia oraz uzupełnienia i wyszkolenia policji — o ileby zaszła potrzeba porozumienia się w kwestjach tych z policją zagraniczną — odnośna korespondencja winna być załatwianą przez Komendę Główną Policji Państwowej.

Bliższe szczegóły co do uprawnień do bezpośredniego korespondowania poszczególnych organów policji ustalać będzie w miarę potrzeby Komenda Główna Policji Państwowej. Do czasu takiego ustalenia będzie stosowana dotychczasowa praktyka w tym względzie.

Władze i urzędy państw obcych zagranicą mogą korespondować z urzędami i władzami polskiemi również wyłącznie tylko za pośrednictwem własnej sieci konsularnej.

Wyjątki od powyższej zasady (korespondencja urzędów pogranicznych i t. d.) są określone odnośnemi umowami, lub będą podane do wiadomości specjalnemi zarządzeniami.

Obywatele państw obcych zamieszkali zagranicą i instytucje obce istniejące zagranicą korespondują z władzami i urzędami polskiemi w zasadzie za pośrednictwem swoich placówek konsularnych w Polsce i to w języku polskim. Korespondencję tych osób i instytucyj zredagowaną w języku obcym, skierowaną do władz i urzędów administracji ogólnej i samorządowych, należy niezwłocznie przesłać odnośnemu konsulatowi państwa obcego z siedzibą w Polsce, z nadmienieniem, że danej sprawy nie poddaje się urzędowaniu wobec niezredagowania jej w języku polskim. Na podaniach tych nie należy umieszczać żadnych informacyj (notatek), przeznaczonych do użytku służbowego władz polskich. W drodze wyjątku dopuszczalne jest przyjęcie i bezpośrednie załatwienie przez władze administracji ogólnej i samorządowe pism i podań instytucyj i obywateli zagranicznych zredagowanych w języku polskim, na które władze i urzędy administracji ogólnej i samorządowe mogą udzielać bezpośredniej odpowiedzi, o ile sprawa leży w ich kompetencji i o ile pominięcie drogi konsularnej nie ma w danej sprawie istotnego znaczenia, oraz takich podań i pism, zredagowanych w języku

obcym, których załatwienie w drodze bezpośredniej zdaniem odnośnych władz przyniesie korzyść Państwu Polskiemu lub poszczególnym obywatelom polskim. W razie jeżeli odpowiedź na pismo lub podanie bezpośrednio, spowoduje konieczność ściągnięcia opłaty należnej urzędowi administracyjnemu, to odpowiedź taką należy doręczyć stronie za pośrednictwem właściwej placówki polskiej zagranicą, która opłatę ściągnie.

Wszelkie pisma w tych sprawach wychodzące od polskich władz i urzędów będą oczywiście redagowane w języku polskim.

IV.

Przepisy ogólne.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że wszystkie pisma polskich urzędów zagranicą, zarówno jak pisma placówek konsularnych państw obcych w Polsce winny być traktowane jako sprawy pilne, a odpowiedzi mają być udzielane z możliwym pośpiechem. Na ponaglenie należy conajmniej zawiadomić urząd zagraniczny o stanie sprawy, w wypadkach zaś, gdy konkretna sprawa wymaga dłuższego urzędowania z przyczyn uzasadnionych, należy o każdej takiej zachodzącej przeszkodzie zawiadomić interesowany konsulat.

Niezależnie od tych wypadków należy udzielać odpowiedzi niezwłocznie w drodze telegraficznej (bądź odpowiedzi merytorycznej, bądź — gdy wymaga dłuższego czasu — informacyjnej), jeżeli czy to urzędy, czy nawet osoby prywatne opłaciły koszta odpowiedzi telefraficznej.

Odpowiedź udzielana czy to konsulatom i poselstwom polskim, czy władzom obcym winna być opracowana na podstawie posiadanego materjału aktowego. W żadnym wypadku nie należy przesyłać oryginalnych aktów dochodzeń, raportów, wywiadów i t. p., lecz materjał ten pozostawić w urzędzie, a placówkom komunikować tylko odnośne wyciągi.

Ponadto nie należy w korespondencji zagranicznej używać kopert z lichego materjału, gdyż te często ulegają w czasie drogi w szczególności do krajów zamorskich zupełnemu zniszczeniu, co zmusza tamtejsze urzędy pocztowe niejednokrotnie zawartość takich przesyłek przekopertowywać i doręczać w swoich kopertach bez gwarancji za całość zawartości oraz naraża to na szwank tajemnicę korespondencji.

Zdarza się również, że władze krajowe zamiast normalnych kopert używają starych druków celem sklejenia grubszych kopert,

co często pociąga za sobą dopłatę porta z powodu przekroczenia wagi skali opłat i czyni wygląd koperty nieestetycznym — wobec tego należy tej praktyki przy korespondencji zagranicznej zaprzestać.

Okólnik powyższy został częściowo uzupełniony względnie zmieniony okólnikiem z dnia 31.VII.1933 r. Nr. 69 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 12, poz. 162), którego treść jest następująca:

Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem Nr. 16 z dn. 27.IV b. r. (Nr. 55-15/1) powiadomiło wszystkie Ministerstwa, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało zarządzenie z dnia 14 marca 1933 r. w sprawie korespondowania urzędów zagranicznych R. P. z władzami i urzędami oraz z osobami prywatnemi w kraju treści następującej:

„Korespondencja urzędów zagranicznych R. P. z osobami prywatnemi, jak również z instytucjami publicznemi i prywatnemi oraz z władzami i urzędami w kraju, nie wyłączając władz centralnych, winna się odbywać bezpośrednio z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych we wszystkich sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów.

W szczególności urzędy zagraniczne R. P. będą kierowały:

a) dokumenty stanu cywilnego, otrzymane w drodze międzynarodowej wymiany metryk — do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

b) Wyciągi z rejestrów karnych, nadesłane przez władze w kraju urzędowania — do Ministerstwa Sprawiedliwości.

c) Wnioski o wydobywanie dokumentów stanu cywilnego — do władzy administracyjnej I instancji, o wydobywanie innych dokumentów — do władzy, powołanej do wystawienia odnośnych dokumentów.

d) Dokumenty do legalizacji — do tego urzędu, który jako pierwszy powołany jest do legalizacji, przyczem w piśmie, skierowanem do tego urzędu należy nadmienić, do jakich jeszcze innych władz dokument winien być przesłany do superlegalizacji".

Powyższe podaję w uzupełnieniu okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 r. w sprawie korespondencji zagranicznej władz administracji ogólnej i władz samorządowych (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 107) — do wiadomości i przestrzegania z tem, że również Panom Wojewodom, jak i podległym władzom i urzędom służy w sprawach indywidualnych a w szczególności wyżej w zarządzeniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dn. 14.III.1933 r. wymienionych — prawo bezpośredniej korespondencji z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, o ile istniejące umo-

wy i przepisy (jak np. rozporządzenie z dn. 29.XII.1932 r. w sprawie doręczenia pism sądowych osobom zamieszkałym zagranicą (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 974) nie przewiduje innej drogi.

Wyjątek stanowi również korespondencja przeznaczona dla urzędów zagranicznych R. P. na terytorjum Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich, którą zgodnie z cytowanym okólnikiem Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 r. należy nadal przesyłać za pośrednictwem Ekspedytu kurjerskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, adresując kopertę jak następuje:

„Do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie dla Ambasady (Poselstwa, Konsulatu) R. P. w . . . .".

Poza tem wszelkie polecenia, wydawane urzędom zagranicznym przez władze krajowe, dotyczące perjodycznego informowania władz krajowych przez te urzędy w pewnych konkretnych sprawach winny być kierowane do Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Wydział Osobowy).

Jest to konieczne z uwagi na kontrolę pracy urzędów podległych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

W związku z tem postanowienia części I okólnika Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 r. o tyle ulegają zmianie, że prawo bezpośredniego znoszenia się z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje odtąd nietylko władzom i urzędom w okólniku Nr. 66 wymienionym, lecz również i innym władzom, urzędom a nawet instytucjom, jednak tylko o tyle, o ile korespondencja ta prowadzona jest w sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów i o ile specjalne przepisy nie stanowią inaczej.

Specjalnie sprawy wydobywania dokumentów z Z. S. R. R. dotyczy znowuż okólnik Min. Spr. Wewn. z dnia 26.IV.1934 r. Nr. 61 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 11, poz. 109), którego treść jest następująca:

I. Osoby starające się o wydobycie dokumentu dla celów prywatnych winny zwrócić się listem poleconym bezpośrednio do właściwego Konsulatu R. P. w Z. S. R. R. (spis konsulatów z wymienieniem właściwości terytorjalnej podaje się w załączeniu).

II. Opłaty za wydobycie dokumentów z Z. S. R. R. ustanowione zostały w walucie złotowej i wynoszą:

1) za wydobycie i uwierzytelnienie (zalegalizowanie) dokumentu stanu cywilnego lub wykazu stanu służby zł. 45
2) za wydobycie i uwierzytelnienie świadectwa szkolnego lub uniwersyteckiego oraz dokumentu o charakterze majątkowym . . . . zł. 100

3) za uwierzytelnienie dokumentu stanu cywilnego lub wykazu stanu służby, nadesłanego przez petenta . . zł. 45
4) za uwierzytelnienie pełnomocnictwa nadesłanego przez petenta . . . . zł. 90
5) za uwierzytelnienie świadectwa szkolnego lub uniwersyteckiego, nadesłanego przez petenta . . . zł. 60
6) za poszukiwanie za pośrednictwem N. K. I. D. osób, zaginionych na obszarze Z. S. R. R. . . . . zł. 32

Odnośną kwotę winien starający się zaliczkowo przesłać listem wartościowym właściwemu Konsulatowi.

W razie gdy kwota nadesłana zaliczkowo przez petenta nie wystarczy na pokrycie powstałych kosztów (opłat należnych władzom sowieckim oraz opłat konsularnych), Konsulaty prześlą wydobyty dokument właściwej polskiej powiatowej władzy administracji ogólnej, celem doręczenia go petentowi za pobraniem reszty opłat.

W razie niemożności wydobycia dokumentu, opłata zostanie petentowi zwrócona przez Konsulat po potrąceniu opłat konsularnych.

W przypadku ubóstwa należy do podania dołączyć zaświadczenie właściwej władzy administracyjnej o stanie majątkowym petenta.

Wydobycie dla inwalidów poświadczeń, stwierdzających związek przyczynowy uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia ze służbą wojskową uskutecznia się bezpłatnie na zasadzie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 17 mraca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkiem (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 338).

III. Podania o wydobycie z Z. S. R. R. dokumentu, potrzebnego urzędnikowi państwowemu lub samorządowemu dla celów służbowych (udowodnienie przebiegu służby dla celów emerytalnych, uzupełnienia akt personalnych) są zwolnione z opłat konsularnych, koszty zaś rzeczywiste, należne władzom sowieckim za wydobycie wykazu stanu służby lub wyciągu z aktów stanu cywilnego w wysokości zł. 20 (za świadectwa szkolne w wysokości zł. 60) urzędnik przesyła bezpośrednio do urzędu konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej w Z. S. R. R. O ile urzędnik wniósł już podanie lub władza przełożona przesłała już pismo urzędowe w tej sprawie, należy dodatkowo przesłać potrzebną kwotę dla władz sowieckich. Podania urzędników powinny być zaopatrzone w adnotację władzy przełożonej danego urzędnika stwierdzającą, że żądany dokument rzeczywiście potrzebny jest w celach służbowych. Podania te mogą być również przesłane przez tę władzę przełożoną bezpośrednio do właściwego urzędu konsularnego.

IV. Wnioski władz i urzędów państwowych i samorządowych o dostarczanie dokumentu z Z. S. R. R. dla celów urzędowych nie podlegają żadnym polskim opłatom i winny być również kierowane bezpośrednio do właściwego Konsulatu R. P. z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Do dokumentu w rozumieniu ustępu IV należą również dokumenty służbowe urzędników (ustęp III zdanie ostatnie), jeżeli władza z jakichkolwiek względów uważa za potrzebne wydobycie tego dokumentu w drodze urzędowej.

V. Wszelką korespondencję dotyczącą wniosków o wydobycie dokumentów prowadzą konsulaty R. P. z władzami i urzędami oraz z osobami prywatnemi w Polsce bezpośrednio z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W związku z niniejszym okólnikiem uchyla się — o ile chodzi o sprawę wydobywania dokumentów — zasadę, wyrażoną w okólniku Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 i okólniku Nr. 69 z dn. 31.VII.1933 r. oraz w ustępie 2-im § 164 Regulaminu Min. Spr. Wewn. (zdanie ostatnie), że korespondencja z urzędami zagranicznemi R. P. na terytorjum Z. S. R. R. odbywa się za pośrednictwem Ekspedytu Kurjerskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

VI. Okólnik Nr. 157 z dnia 7 września 1927 r. w sprawie trybu postępowania przy wydobywaniu dokumentów osobistych z Rosji (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 160 poz. 6) uchyla się.

VII. Zasady wyrażone w niniejszym okólniku należy podać we właściwej drodze do wiadomości ogółu ludności.

Do powyższego okólnika dołączony został następujący:

Spis Konsulatów R. P. na terenie Z. S. R. R.

MOSKWA — Wydział Konsularny Poselstwa R. P. w Moskwie ul. 3-cia Mieszczańska 32/34. Okręg Wydziału Konsularnego obejmuje terytorjum Z. S. R. R. z wyjątkiem gubernij: czerepowieckiej, leningradzkiej, murmańskiej, nowgorodskiej, pskowskiej oraz terytorjów U. S. R. R. i B. S. R. R.

Do Wydziału Konsularnego należy kierować wszelkie podania, dotyczące wydobycia wykazów stanu służby wojskowej oraz dokumentów szpitalnych z czasów służby w b. wojsku rosyjskiem.

CHARKÓW — Konsulat Generalny ul. Rakowskiego 15. Okręg Konsulatu Generalnego obejmuje terytorjum U. S. R. R. z wyjątkiem okręgu Konsulatu w Kijowie.

KIJÓW — ul. Liebknechta 1. Okręg białocerkiewski, berdyczowski, chersoński, czerkaski, czernihowski, humański, kamieniecki, kijowski, konotopski, korosteński, nikołajewski, mohylowski, nieżyński, nowgorodsiewierski, odeski, płoskirowski, pierwomajski, prilucki, szepietowiecki, tulczyński, winnicki, wołyński, zinowjewski oraz terytorjum autonomicznej Mołdawskiej Republiki Rad.

LENINGRAD — Konsulat ul. Nabiereżnaja Krasnowo Floty 14. Okręg gub. czerepowiecka, murmańska, leningradzka, nowgorodska i pskowska.

MIŃSK — Konsulat Generalny ul. Sowieckaja 84. Okręg obejmuje terytorjum B. S. R. R. pow. homelski i rzeczycki.

TYFLIS — Konsulat Generalny ul. Korganowska 24. Okręg obejmuje terytorjum Zakaukaskiej Republiki Rad.

Ogólne instytucje samorządowe

a) centralne.

ZWIĄZEK POWIATÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, Marszałkowska 81a, m. 7. Tel.: Prezesa 9-66-06. Dyrektora 8-79-77 i ogólny 9-61-92.

I. Charakter i zadania Związku.

Związek Powiatów jest organizacją, reprezentującą ogół powiatowych związków samorządowych na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej. Statut Związku uchwalony na posiedzeniu Rady w dniu 21 czerwca 1930 r., zatwiredzony został przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 6 czerwca 1932 r. Siedzibą Związku jest miasto stołeczne Warszawa.

Zadaniem Związku jest: 1) zabiegać o zapewnienie powiatowemu samorządowi terytorjalnemu najodpowiedniejszych prawnych i faktycznych warunków istnienia i rozwoju, 2) ustalać opinję samorządu powiatowego, zrzeszonego w Związku, w sprawach, które

go dotyczą i reprezentować tę opinję na zewnątrz, 3) stwarzać pomoc wzajemną związków powiatowych w spełnianiu ich zadań.

Członkiem Związku może być każdy powiatowy związek samorządowy w Rzeczypospolitej Polskiej, który nadeśle w tej sprawie uchwałę rady powiatowej oraz opłaci składkę w wysokości ustalanej corocznie przez Zjazd Główny.

II. Organa Związku.

Organami Związku są: 1) Zjazd Główny, 2) Rada, 3) Zarząd, 4) Prezes Związku, 5) Zjazdy wojewódzkie.

Zjazd Główny odbywa się raz na rok; powiatowe związki samorządowe reprezentowane są na Zjeździe każdy przez 2-ch delegatów (jeden wybrany przez radę powiatową i jeden przez wydział powiatowy).

Do zakresu działania Zjazdu Głównego należy: wypowiadanie się w zasadniczych sprawach, dotyczących samorządu powiatowego, przyjmowanie sprawozdań Rady i Zarządu, zmiana wysokości rocznej składki członkowskiej, wybór części członków Rady oraz decyzja o likwidacji Związku.

Rada — naczelny organ uchwalający — składa się z członków, wybieranych po dwóch z każdego województwa przez zjazdy wojewódzkie, z 9-ciu członków, wybranych przez Zjazd Główny i z 6-ciu członków, powołanych drogą kooptacji przez Radę.

Do kompetencji Rady należy: wypowiadanie się we wszystkich aktualnych sprawach, dotyczących samorządu powiatowego, zmiana statutu, wybór Prezydjum, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, delegowanie przedstawicieli Związku do stałych instytucyj rządowych, uchwalanie regulaminów dla ciał kolegjalnych Związku oraz budżetu Związku.

Zarząd — organ wykonawczy Związku składa się z Prezesa i 2-ch Wiceprezesów, przewodniczącego autonomicznego oddziału Związku wojew. śląskiego oraz dyrektora Biura Związku i redaktora pisma, będącego naczelnym organem Związku.

Do kompetencji Zarządu należy przygotowywanie spraw pod obrady innych organów Związku, ustalanie regulaminów organizacyjnych Biura, przyjmowanie i zwalnianie na wniosek Prezesa pracowników Związku oraz nadzór nad tokiem bieżących spraw Związku.

Zjazdy wojewódzkie odbywają się raz do roku w każdem województwie z udziałem delegatów powiatów oraz ich zastępców, którzy zostali wybrani delegatami na Zjazd Główny. Do zadań tych zjazdów należy wybór przedstawicieli w Radzie Związku wypowiedzenie się w imieniu samorządu powiatowego danego województwa we wszystkich sprawach aktualnych samorządu.

Związek Powiatów z mocy poszczególnych ustaw i rozporządzeń deleguje swych przedstawicieli do następujących ciał opinjodawczych:

1. Państwowa Rada Samorządowa — 8 członków.
2. Państwowa Naczelna Rada Zdrowia — 1 członek.
3. Rada Spożywców — 1 członek.
4. Państwowa Rada Komunikacyjna — 1 członek.
5. Rada do Spraw Kolonij Letnich — 1 członek.
6. Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia — 2 członków *).
7. Centralny Komitet do Spraw Finansowo - Rolnych — 1 członek.
8. Komisja Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego — 2 członków.
9. Komisja Opinjodawcza dla rozdziału wpływów do Drogowego Funduszu Pożyczkowego — 1 członek.
10. Komisja Przewozów Samochodowych — 1 członek.

Związek bierze pozatem udział w pracach następujących instytucyj społecznych:

1. Rada Naczelna Związków Straży Pożarnych — 1 członek.
2. Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności — 1 członek.
3. Międzyzwiązkowa Komisja Porozumiewawcza Centralnych Zrzeszeń Samorządowych — 3 członków.
4. Rada Opiekuńcza Instytutu Handlowo - Gospodarczego w Wilnie — 1 członek.
5. Samorządowa Komisja Zdrowia — 3 członków.
6. Komitet Kursów Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
7. Zarząd Studjum Pracy Oświatowej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
8. Zarząd Fundacji Polskiego Komitetu Pomocy Dzieciom — 1 członek.
9. Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych — 1 członek.
10. Komisja Włókiennicza Polskiego Komitetu Normalizacyjnego — 1 członek.
11. Tymczasowy Komitet Wystawy Światowej w 1943 r. (Komisje Ogólnego Przygotowania Kraju i Miast) — 1 członek.
12. Rada Opiekuńcza Instytutu Handlowo - Gosp. w Wilnie — 1 członek.
13. Stowarzyszenie Członków Polskich Kongresów Drogowych — 1 członek.

---

*) Od 1 kwietnia 1935 roku agendy Funduszu Bezrobocia przejmuje Fundusz Pracy.

14. Drogowy Instytut Badawczy — 1 członek.

Związek opinjuje ponadto, stosownie do postanowień art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 171), jakie rady powiatowe powołuje Ministerstwo Opieki Społecznej do wysłania swych przedstawicieli do Rady Opieki Społecznej.

Związek jest również udziałowcem firmy „Samorządowy Instytut Wydawniczy, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz członkiem spółdzielni „Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwestycyjne Samorządów Powiatowych".

Naczelnym organem prasowym Związku Powiatów jest tygodnik „Samorząd". Prócz wyżej wymienionego tygodnika Związek wydaje kwartalnik „Samorząd Terytorjalny", poświęcony naukowemu omawianiu zagadnień samorządowych, teoretycznych i praktycznych.

Organem Zarządu Związku jest Biuro.

Przy Biurze Związku istnieje bibljoteka samorządowa, licząca przeszło 4.000 tomów.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH.

Warszawa, Al. Ujazdowskie 47.

Telefony: 8-11-91 (dod.) — dyrektor,
8-11-91 — zast. dyrektora,
8-81-73 (dod) — dział gosp. polityki komunal.
8-11-51 — ogólny,
8-81-73 — redakcja i administracja „Samorządu Miejskiego".

1. Charakter i zadania Związku.

Utworzony w listopadzie 1917 r. Związek Miast Polskich obejmuje swą działalnością całą Rzeczpospolitą i jest organizacją, reprezentującą ogół miast polskich. Związek Miast jest instytucją społeczną i stowarzyszeniem o charakterze dobrowolnym. Statut Związku Miast, uchwalony na Zebraniu Ogólnem w dn. 22.2.1931 r., zatwierdzony został reskryptem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14.3.1932 r. Nr. AA 15.I. Związek Miast Polskich podlega nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych, któremu przesyła roczne sprawozdanie ze swej działalności.

Statutowem zadaniem Związku jest dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju samorządu miejskiego w Polsce. W wykonaniu tego zadania Związek zajmuje stanowisko we wszystkich sprawach, które dotyczą ustroju i gospodarki miast, stara się oddziały-

wać na bieg ustawodawstwa i wydawanie decyzyj, deleguje swych przedstawicieli do państwowych ciał opinjodawczych, organizuje konferencje. Pozatem Związek Miast kładzie nacisk na działalność instrukcyjną i w tym celu organizuje zjazdy regjonalne, przeprowadza lustracje gospodarki miejskiej, organizuje komisje, udziela porad w najszerszym zakresie, przez utrzymywanie stosunków z zagranicą, umożliwia miastom korzystanie z obcego doświadczenia, bierze udział w pracy nad kształceniem pracowników miejskich, opracowuje i wydaje podręczniki.

Członkiem Związku może zostać każde miasto w Polsce, które przedstawi uchwałę o przystąpieniu, powziętą przez organ uchwalający miasta i opłaci składkę. Wysokość tej składki zależna jest od liczby mieszkańców i wynosi 2 do 5½ gr. od mieszkańca. Wysokość składek członkowskich w granicach, określonych przez Zebranie ogólne, ustala Rada Naczelna.

2. Organa Związku.

Organami Związku są: Ogólne Zebranie (Zjazd Miast), Rada Naczelna, Zarząd, Prezes Związku i Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebrania (Zjazdy Miast) odbywają się co trzy lata. Na Ogólnych Zebraniach miasta reprezentowane są przez delegatów, wybranych przez ustawowe przedstawicielstwa na zasadzie proporcjonalności stosownie do liczby mieszkańców. Do kompetencji Zebrania Ogólnego należy rozpatrywanie wszelkich spraw, które Rada wniesie na Zebranie, wybór Rady Naczelnej, przyjmowanie sprawozdań Rady, zmiana statutu i in.

Rada Naczelna składa się z 40 członków, wybranych przez Ogólne Zebranie, 40 członków, wybranych na Zebraniu Ogólnem przez wojewódzkie koła wyborcze, oraz 10 członków, kooptowanych przez Radę. Posiedzenia Rady odbywają się dwa razy do roku. Do kompetencji Rady należy rozpatrywanie wszelkich spraw, które Zarząd wniesie pod obrady Rady, uchwalanie budżetu Związku, ustalanie wysokości składek członkowskich, przyjmowanie sprawozdań rachunkowych, uchwalanie statutu służbowego pracowników biura Związku, wybór Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Prezesa Związku i in.

Zarząd składa się z 20 członków. Posiedzenia Zarządu odbywają się 6 razy w roku. Do kompetencji Zarządu należy rozpatrywanie wszelkich spraw, wniesionych przez Prezesa Związku, dotyczących ustawodawstwa komunalnego, sprawozdań Dyrektora Związku, wyznaczanie delegatów do komisyj poza Związkiem. W celu wykonania swych zadań Zarząd wyłania Komisje, do których zaprasza fachowców, jak np. komisja finansowa, odbudowy, techniczno-ekonomiczna, urbanistyczna i in.

Przedstawiciele Związku Miast, wybrani przez Zarząd powoływani są do państwowych ciał opinjodawczych i komisyj, jak Państwowa Rada Samorządowa, Państwowa Rada Rozbudowy Miast, Państwowa Naczelna Rada Zdrowia, Państwowa Rada Opieki Społecznej, Państwowa Rada Elektryczna, Państwowa Rada Spożywcza, Państwowa Rada Komunikacyjna, Zarząd Główny i Komisja Rewizyjna Funduszu Bezrobocia, Komisja Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego, Rada Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, Państwowa Naczelna Rada Wychowania Fizycznego, Komitet do Spraw Kredytów Samorządowych przy Banku Gospodarstwa Krajowego, Komisja Opinjodawcza do Rozdziału dotacyj Związkom Komunalnym z Państwowego Funduszu Drogowego, Komisja Przewozów Samochodowych i in.

Pozatem Zarząd Związku deleguje swych przedstawicieli do instytucyj gospodarczych, kulturalnych i społecznych, jak Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności, Główny Związek Straży Pożarnych, Polski Komitet Energetyczny, Komitet Studjum Administracji Komunalnej, Polski Komitet Pomocy Dzieciom, Rada do spraw Pomocy Młodzieży Akademickiej, Rada do spraw Kolonij letnich, Polski Komitet do Spraw Ratownictwa i Pierwszej Pomocy Lekarskiej w Nagłych Wypadkach, Instytut Wodociągowo - Kanalizacyjny, Komitet Plantacyjny Miast R. P. i in.

Związek jest również członkiem Międzynarodowego Związku Miast i posiada swych przedstawicieli w Radzie Naczelnej i Zarządzie tego Związku.

W celu uzgadniania stanowiska samorządu terytorjalnego powołana została Komisja Porozumiewawcza, do której weszli przedstawiciele Związku Miast, Związku Powiatów i Związku Gmin Wiejskich.

Prezes Związku reprezentuje Związek nazewnątrz, przewodniczy na posiedzeniach Rady i Zarządu, czuwa nad wykonywaniem ich uchwał, nadzoruje działalność Dyrektora Związku.

Komisja Rewizyjna, złożona z 5 osób, ma za zadanie sprawdzanie rachunków biura Związku i prawidłowości wykonywania budżetu Związku.

Przy Zarządzie istnieje biuro z Dyrektorem Związku na czele. Zadaniem biura jest przygotowywanie oraz wykonywanie uchwał władz Związku. Dyrektor Związku kieruje wszystkiemi czynnościami biura, wchodzi z urzędu do wszystkich komisyj, powoływanych przez Zarząd. Biuro podzielone jest na działy: ogólny, administracyjno - skarbowy, gospodarczej polityki komunalnej, lustracyjny, oraz referat techniczno - ekonomiczny.

Związek Miast posiada bibljotekę, złożoną z 3.000 zgórą tomów. Stałym organem prasowym Związku Miast jest dwutygodnik

„Samorząd Miejski". Pozatem Związek Miast łącznie ze Związkiem Powiatów wydaje kwartalnik „Samorząd Terytorjalny".

Do Związku w dniu 15.X.1934 r. należało na ogólną liczbę 602 miast w Polsce — 508. Miasta związkowe liczą zgorą 8.200.000 mieszkańców, a zatem 95% ludności miejskiej w Polsce.

3. Skład osobowy władz i biura Związku.

W dniu 15.X.1934 r. skład osobowy władz Związku, wybranych na podstawie dawnego statutu, był następujący:

I. Prezydjum Związku: 1) Starzyński Stefan — prezydent m. st. Warszawy — Prezes Związku, 2) Drojanowski Wacław — prezydent m. Lwowa — wiceprezes, 3) Kaplicki Mieczysław dr. — prezydent m. Krakowa — wiceprezes, 4) Ratajski Cyryl — b. prezydent m. Poznania — wiceprezes, 5) Zawadzki Józef dr. — b. radny m. st. Warszawy — wiceprezes. (Członkowie Prezydjum są jednocześnie członkami Komitetu Wykonawczego).

II Członkowie Komitetu Wykonawczego: 6) Barciszewski Leon — prezydent m. Bydgoszczy, 7) Ilski Konrad, dr. — b. ławnik m. st. Warszawy, 8) Maleszewski Wiktor dr. — prezydent m. Wilna, 9) Pachnowski Stefan — b. prezydent m. Włocławka, 10) Rapalski Stanisław — b. wiceprezydent m. Łodzi, 11) Reiner Maksymiljan — b. wiceburmistrz m. Otwocka, 12) Szkudlarz Stanisław, adwokat — wiceprezydent m. Katowic, 13) Włodek Józef — prezydent m. Grudziądza, 14) Ziemięcki Bronisław — b. prezydent m. Łodzi. (Na mocy uchwały XII Ogólnego Zebrania w Krakowie w dn. 22.2.1931 r. Komitet Wykonawczy otrzymał uprawnienia Zarządu Związku. Członkowie Komitetu Wykonawczego są jednocześnie członkami Zarządu).

III. Członkowie Zarządu: 15) Beyer Kazimierz — radny m. Bydgoszczy, 16) Bień Aleksy, poseł — b. radny m. Sosnowca, 17) Borzęcki Marjan, adwokat — b. wiceprezydent m. st. Warszawy, 18) Budzińska - Tylicka Justyna dr. — b. radna m. st. Warszawy, 19) Chlamtacz Marceli dr. prof. — radny m. st. Lwowa, 20) Chowaniec Wacław, poseł — prezydent m. Stanisławowa, 21) Dalbor Władysław, dr. — ławnik m. Poznania, 22) Dodacki Jerzy — b. burmistrz m. Łęczycy, 23) Dubiel Paweł — burmistrz m. Królewskiej Huty, 24) Gardecki Zygmunt — b. radny m. st. Warszawy, 25) Gross Adolf dr., adwokat — b. radny m. Krakowa, 26) Joel Eljasz — b. ławnik m. Łodzi, 27) Kamski Stanisław — burmistrz m. Pucka, 28) Kocur Adam dr. — prezydent m. Katowic, 29) Koerner Mojżesz inż. — b. ławnik m. st. Warszawy, 30) Krogulski Roman dr. — prezydent m. Rzeszowa, 31) Michael Artur inż. — b. prezydent m. Będzina, 32) Polski Jan — burmistrz m. Środy, 33) Szczyrek Jan, redaktor — radny m. Lwowa, 34) Szpotański Tade-

usz — b. wiceprezydent m. Warszawy, 35) Szydelski Stefan, ks. dr. prof., poseł — radny m. Lwowa, 36) Ślaski Władysław, adwokat— radny m. Siedlec, 37) Świercz Jan — prezydent m. Zgierza, 38) Uzembło Władysław — b. wiceprezydent m. Radomia, 39) Więckowski Erwin — prezydent m. Poznania, 40) Wojewódzki Wacław inż. — prezydent m. Łodzi.

(Na mocy uchwały XII Ogólnego Zebrania w Krakowie w dn. 22.2.1931 r. Zarząd otrzymał uprawnienia Rady Naczelnej Związku).

Do Komisji Rewizyjnej wchodzili: 1) Lew Izaak — b. radny m. st. Warszawy, 2) Zadora-Szwejcer Józef — b. wiceprezes Rady Miejskiej m. st. Warszawy i 3) Śniady Ludwik — b. radny m. Poznania.

Dyrektorem Związku jest p. Marceli Porowski.

Skład osobowy biura Związku w dniu 15.X.34 r. był następujący: Pastuszyński Stanisław — zastępca dyrektora i kierownik działu admin.-skarbowego, Zbrożyna Stefan — kierownik działu gospodarczej polityki komunalnej, Pawlak Zygmunt — kierownik działu ogólnego i lustracyjnego, inż. Jętkiewicz Lucjan, mgr. Rudziński Stanisław, Bojakowska Kazimiera — referenci, Ossoliński Feliks — sekretarz redakcji „Samorządu Miejskiego", Całuń Tomasz, Olewiński Aleksander, Łoskiewicz Stanisław, Kosmaczewski Józef — lustratorzy, Aukształkalnis Irena — buchalterka, Buzycka Wacława, Żymirska Władysława, Roykiewicz Mirosława — personel pomocniczy.

ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, ul. Żórawia 47.

I. Cel i organizacja Związku.

Związek powstał w roku 1925 i został zalegalizowany przez p. Ministra Spraw Wewnętrznych w r. 1932. Ma on za zadanie dążenie do rozwoju gospodarczego i kulturalnego samorządu gmin wiejskich, tudzież udzielanie organom samorządu gmin wiejskich pomocy prawnej i fachowej w zakresie ich działalności.

Związek wydaje własny organ „Głos Gminy Wiejskiej".

W celu wypełniania swych zadań Związek:

1. pozostaje w stałym kontakcie z członkami Związku oraz krzewi myśl samorządową w najszerszych warstwach społeczeństwa gmin wiejskich,

2. składa władzom państwowym wnioski i memorjały w zakresie regulowania stosunków prawnych oraz zaspakajania potrzeb samorządu gminnego,

3. czyn. starania, aby wszelkie projekty ustawowe oraz zarządzenia władz w sprawach dotyczących samorządu, były przed wydaniem poddawane opinji Związku i aby szły po linji interesów i dobra samorządu gminnego,

4. występuje w imieniu zrzeszonych w Związku gmin wobec władz i instytucyj publicznych,

5. organizuje i zwołuje wojewódzkie i powiatowe zjazdy delegatów gmin wiejskich, tudzież konferencje i odczyty w zakresie spraw samorządowych,

6. bierze udział przez swych delegatów w imieniu zrzeszonego w Związku samorządu gminnego w instytucjach państwowych i społecznych,

7. utrzymuje kontakt z organizacjami kulturalno-społecznemi, celem skoordynowania i rozwijania pracy samorządowej.

W skład Związku wchodzą na razie gminy b. zaboru rosyjskiego.

II. Władze i skład biura.

W myśl nowego statutu Związku, zniesiony został ogólny zjazd przedstawicieli gmin zrzeszonych, składający się po jednym przedstawicielu z każdej gminy należącej do Związku, wybieranym na każdorazowy roczny zjazd osobno.

W miejsce ogólnych zjazdów, wprowadzono zjazdy wojewódzkie, składające się ze stałych delegatów, wybieranych przez rady gminne, na cały czas kadencji rady gminnej z pośród organów samorządu gminnego.

Zjazdy wojewódzkie dokonują wyboru z obszaru województwa członków Rady Naczelnej Związku, wysłuchują sprawozdań z działalności Związku, opinjują w sprawach oddanych im przez zarząd pod obrady, wreszcie omawiają lokalne potrzeby samorządu gminnego i uchwalają w tych sprawach opinje i dezyderaty.

Organami Związku są:

1. Wojewódzkie zjazdy delegatów rad gminnych, należących do Związku,
2. Rada Naczelna Związku składająca się po 1—2 członków z każdego województwa,
3. Zarząd Związku w składzie 7 osób i
4. Komisja Rewizyjna w składzie 3 osób.

Skład osobowy Rady Naczelnej Związku:

1. Wołkowicki Antoni z woj. Białostockiego,
2. Sadowski Stanisław „

3. Szaflik Józef z woj. Kieleckiego,
4. Salwa Jan ,,
5. Janusz Konstanty z woj. Lubelskiego,
6. Więcławek Jan ,,
7. inż. Leopold Stanisław z woj. Łódzkiego,
8. Piotrowski Józef, ,,
9. Szalewicz Tomasz z woj. Nowogródzkiego,
10. Lewicki Arsenjusz z woj. Poleskiego,
11. Gliński Kazimierz z woj. Warszawskiego,
12. Zalewski Antoni ,,
13. Śławiński Aleksander z woj. Wileńskiego,
14. Bratuń Andrzej z woj. Wołyńskiego,
15. Spychalski Władysław ,,
16. Dr. Polakiewicz Karol, Vicemarszałek Sejmu i
17. Tkaczyk Bolesław, Dyrektor Związku Gmin.

Skład osobowy Zarządu:

1. Prezes — Dr. Karol Polakiewicz,
2. Vice-Prezes — Edward Kleszczyński,
3. ,, — Bolesław Tkaczyk,

Członkowie:

4. Bogusławski Jan,
5. Zieliński Andrzej,
6. Czarnecki Jan,
7. Jarocki Józef.

Skład Komisji Rewizyjnej:

1. Przewodniczący — Lewicki Arenjusz,
2. Członek — inż. Leopold Stanisław,
3. ,, — Szalewicz Tomasz.

Biuro Związku:

Dyrektor Związku — Tkaczyk Bolesław,
Sekretarz Związku — Gałczyński Wincenty,
Referent — Mgr. pr. Jezierski Bronisław,
Buchalter — Filipowiczówna Marja,
Kancelistka — Klimczykówna Zofja.

Redakcja:

Redaktor — Tkaczyk Bolesław,
Sekretarz — Mgr. p. Jezierski Bronisław.

---

b) Lokalne.

ZJEDNOCZONE ZWIĄZKI POWIATÓW WOJEW. POZNAŃSKIEGO I POMORSKIEGO.

Bydgoszcz, Jagiellońska 10.

I. Organizacja.

Związek Powiatów Wojew. Poznańskiego połączył się z dniem 1.V.32 r. z Związkiem Powiatów Wojew. Pomorskiego pod nazwą Zjednoczone Związki Powiatów Województwa Poznańskiego i Pomorskiego.

Z dniem tym rozszerzone zostały agendy Biura Związku pomorskiego na Województwo poznańsk.e. Od tej chwili znajduje się Biuro w Bydgoszczy (ul. Jagiellońskiej 10. Tel. 1788).

II. Zadania.

Zadaniem Związku jest popieranie interesów powiatowych związków komunalnych, w szczególności omawianie na wspólnych zebraniach spraw dotyczących samorządu ziemskiego i przedkładanie właściwym władzom projektów ustaw z dziedziny administracji i ustawodawstwa komunalnego.

Zadania swoje spełnia Związek przez:

a) wnoszenie memorjałów u właściwych organów,

b) udzielanie powiatowym związkom komunalnym i gminom wiejskim porad i wskazówek w zakresie wykonywania obowiązujących przepisów,

c) udzielanie pomocy prawnej tak w sprawach z zakresu prawa publicznego jak o charakterze prywatno - prawnym, w szczególności zastępstwo powiatowych związków komunalnych w sprawach sporno - administracyjnych przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.

d) udzielanie swoim członkom pomocy technicznej, w szczególności przeprowadzania rewizyj rachunkowości i kasowości powiatowych związków komunalnych, Komunalnych Kas Oszczędności oraz wszelkich przedsiębiorstw i zakładów powiatowych.

Związek utrzymuje ścisły kontakt ze Związkiem Powiatów R. P. w Warszawie, jako organizacją centralną.

III. Organa.

Organem uchwalającym połączonych związków jest Rada, w skład której wchodzą wszyscy członkowie zarządów obydwóch Związków.

Organem wykonawczym jest Prezydjum, składające się z prezesów i wiceprezesów oraz po jednym członku Zarządu obydwóch Związków.

Przewodnictwo sprawuje kolejno jeden z prezesów związku poznańskiego i pomorskiego przez okres jednego roku (budżetowego).

Skład Zarządu związku poznańskiego:

p.p. starosta dr. Jerzykowski — Poznań — prezes,
,, Różankowski — Jarocin — wiceprezes,
,, Kaczorowski — Wolsztyn,
,, Kasprzak — Krotoszyn,
,, Narajewski — Szamotuły,
,, dr. Rościszewski — Wągrowiec,
,, Zenkteler — Leszno;

Skład Zarządu Związku pomorskiego:

pp. dr. Siudowski — przewodniczący Wydziału Wojewódzkiego i członek Wydz. Pow. Przydatki, p. Brodnica — prezes,
wiceprezes — vacat,
starosta Niepokulczycki, Grudziądz — wiceprezes,
,, Kalkstein — Wąbrzeźno,
,, Ornass — Sępolno,
Kaletta, członek Wydz. Pow. — Chojnice.

IV. Biuro.

Na czele Biura stoi dotychczasowy dyrektor p. Stefan Fredyk.

ZWIĄZEK GMIN WOJ. ŚLĄSKIEGO.

Katowice, Pocztowa 7 II.

(Sprawozdania nie nadesłano).

Związek ma za zadanie:

1) Pielęgnowanie dobrobytu swoich członków,

2) Podtrzymywanie i zastępowanie wspólnych interesów gmin i ich mieszkańców, w szczególności zapewnienie gminom woj. Śląskiego należnego wpływu i stosownego uznania w dziedzinie ustawodawstwa i administracji Państwa i woj. Śląskiego,

3) Udzielanie rad i popieranie gmin w sprawach im wspólnych, w szczególności pośredniczenie pomiędzy członkami w znajomości komunalnych urządzeń administracyjnych.

Cel Związku nie jest skierowany na prowadzenie przedsiębiorstw gospodarczych.

Zadania swe spełnia Związek przez urządzanie zebrań, wydawanie własnego czasopisma p. n. „Orędownik Samorządu" i utrzymywanie stałego biura.

Organami Związku są:

a) walne zebranie,
b) zarząd,
c) koła powiatowe,
d) wydziały i stałe miejsca porady.

Organy Związku mogą w sprawach, należących do ich kompetencyj, ustanowić osobne regulaminy.

KOŁO MIAST WIELKOPOLSKI.

Bydgoszcz — Ratusz.

Celem Koła jest strzeżenie i popieranie interesów miast należących do Koła przez regularne zwoływanie zebrań, zajmowanie stanowiska co do projektów wzgl. ustaw, które dotyczą interesów miejskich, roztoczenie troski o należyty rozwój samorządu miejskiego, dobrobyt miast i ich mieszkańców oraz prawidłowe sprawowanie samorządu gminnego.

Do Koła należy 80 miast na ogólną liczbę 99 miast woj. poznańskiego.

Skład osobowy zarządu Koła Miast Wielkopolski jest następujący:

1) Prezes, Barciszewski Leon, prezydent m. Bydgoszczy,
2) Wiceprezes, Jankowski, prezydent m. Inowrocławia,

Członkowie Zarządu:

3) Radca Zaleski, Poznań,
4) Polski, burmistrz m. Środy,
5) Sokołowski, radny m. Wronki,
6) Nowakowski, radny m. Leszna,
7) Kuchczyński, burmistrz miasta Wągrówca,
8) Łuczak, burmistrz miasta Janowca,
9) Sławiński, burmistrz miasta Rawicza,
10) Maron, burmistrz miasta Chodzieży.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

1) Kowalski, burmistrz miasta Leszna,
2) Tyczewski, burmistrz miasta Mogilna,
3) Skrzypczak, burmistrz miasta Międzychodu.

Biuro Koła Miast Wielkopolski mieści się od dnia 9 października 1933 r. w Bydgoszczy, w Ratuszu.

KOŁO MIAST POMORSKICH.

Grudziądz — Magistrat.

Koło Miast Pomorskich założone zostało w 1922 r.

Celem Koła jest uzgadnianie stanowiska miast pomorskich co do projektów ustaw, udzielanie wytycznych dla działalności przedstawicieli miast pomorskich na terenie Związku Miast Polskich, omawianie terytorjalnych spraw tyczących się miast.

Do Koła należą wszystkie miasta pomorskie w liczbie 33.

Skład Zarządu jest następujący:

Prezydent m. Grudziądza, Józef Włodek — prezes.

Komisaryczny burmistrz m. Chojnice, Z. Hanula — wiceprezes.

Burmistrz miasta Chełmży, Bronisław Kurzętkowski — sekretarz.

Burmistrz miasta Tczewa, St. Wojczyński — I ławnik.

Burmistrz miasta Świecie, Kostka — II ławnik.

Burmistrz miasta Brodnicy, Blokus — Komisja Rewizyjna.

Burmistrz miasta Nowe, Jabłoński — Komisja Rewizyjna.

Burmistrz miasta Łasina, Tomczyński — Komisja Rewizyjna.

KOŁO MIAST WOJEWÓDZTWA BIAŁOSTOCKIEGO.

Białystok, ul Warszawska 21, tel. 2-28.

Celem Koła jest wypełnianie odnośnie do miast woj. białostockiego zadań określonych w statucie Związku Miast Polskich, w szczególności strzeżenie praw i interesów tychże miast, staranie się o należyty rozwój samorządu miejskiego, dobrobyt miast i ich mieszkańców, prawidłowe sprawowanie Zarządu Gminnego oraz koordynacja prac i zamierzeń, przekraczających siły poszczególnych miast.

Koło Miast obejmuje 45 miast woj. białostockiego.

Zarząd Koła, z powodu zdekompletowania, nie został do dn. 6.11.1934 ustalony.

Finansowe instytucje samorządowe

a) Centralne.

POLSKI BANK KOMUNALNY S. A.

Warszawa, Plac Napoleona 7, gmach własny.
Telefony wydziału ogólnego Nr. Nr. 297-37 i 297-04.

Polski Bank Komunalny założony został w r. 1919 z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych przez Samorządy Rzeczypospolitej. Formą prawną Banku jest spółka akcyjna. Akcje są wyłącznie imienne i mogą być nabywane tylko przez Związki Samorządowe Rzeczypospolitej Polskiej, ich zakłady mające własną osobowość prawną (Komunalne Kasy Oszczędności), związki międzykomunalne oraz instytucje prawa publ cznego.

W chwili obecnej akcjonarjuszami Banku są: 1 związek wojewódzki, 214 miast, 157 powiatów, 126 Komunalnych Kas Oszczędności oraz 10 zakładów prawa publicznego.

Zadaniem Banku jest zaspakajanie potrzeb kredytowych związków samorządowych, współdziałanie z Komunalnemi Kasami Oszczędności, a także ułatwianie im wszelkich rozrachunków i obrotów pieniężnych.

Oprócz wszelkich uprawnień Banku kredytu krótkoterminowego, Bank emituje obligacje komunalne, pos adające bezpieczeństwo prawne (pupilarne). Obligacjami Banku spłacane będą zadłużenia Związków Samorządowych, przewidziane w Rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dnia 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów Związków Samorządowych (D. U. R. P. Nr. 94).

Za pośrednictwem Banku udzielane są pożyczki z Drogowego Funduszu Pożyczkowego Ministerstwa Komunikacji. Bank administruje Komunalnym Funduszem Pożyczkowo - Zapomogowym; również pożyczkami na pomiary miast Funduszu Pracy.

Bank prowadzi Biuro Warszawsk ego Związku Komunalnych Kas Oszczędności, do którego należą kasy województw centralnych i wschodnich.

Współpracuje Bank również ze Związkiem Związków Komunalnych Kas Oszczędności, zarząd którego mieści się w siedzibie Banku.

Władzami Banku są: 1) Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów, w którem mają prawo uczestnictwa akcjonarjusze w osobach upoważnionych do tego delegatów, po jednym od akcjonarjusza, wyznaczonych z pośród członków swoich organów wykonawczych, z tem, że każda akcja daje prawo do jednego głosu, lecz nikt nie może posiadać więcej głosów ponad 150, 2) Rada Nadzorcza

składająca się z 12 członków, wybranych z pomiędzy delegatów reprezentujących conajmniej 50 głosów na Walnem Zgromadzeniu oraz z nieprzekraczającej liczby 5 osób kooptowanych przez członków z wyboru. Corocznie ustępuje 1/3 część członków Rady pochodząca z wyboru, kooptacja dokonywa się na rok jeden, 3) Zarząd Banku mianowany przez Radę Nadzorczą, która zawiera z poszczególnymi członkami umowę. Rozdział kompetencji między Radę i Zarząd określa prawo bankowe. 4) Komisja Rewizyjna złożona z 5 członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów na 1 rok.

Dla uzgodnienia działalności Banku z zamierzeniami Państwa w dziedzinie komunalnej i skarbowej, działa przy Banku z prawem zawieszania i wstrzymywania oraz inicjowania uchwał i czynności — Komisarz Rządowy, mianowany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Członkami Rady Nadzorczej są: pp. 1) Piotr Drzewiecki — Prezes Rady, 2) Dr. Kazimierz Duch — V.-Prezes Rady oraz 3) Edward Dunin - Markiewicz — Poseł, Naczelnik Zarządu Pow. K. K. O. w Drohiczynie Poleskim, 4) Władysław Hr. Dzieduszycki — Poseł, Delegat pow. Stanisławowskiego, 5) Dr. Mieczysław Kaplicki — Prezydent m. Krakowa, 6) Władysław Korsak — V.-Minister Spraw Wewnętrznych, 7) Dr. Zbigniew Madeyski — Poseł, Nacz. Dyr. Funduszu Pracy, 8) Dr. Karol Polakiewicz — V.-Marszałek Sejmu R. P., 9) Ignacy Puławski — Poseł, Radny m. Krzemieńca, 10) Józef Roziecki Naczelnik Zarządu i Dyrektor K. K. O. pow. Piotrkowskiego, 11) prof. Władysław Strzelecki, Nacz. Dyr. Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, 12) Mieczysław Szczepkowski, Dyr. K. K. O. m. st. Warszawy, 13) Aleksander Trzciński, — Nacz. Wydziału Samorząd. Województwa Poznańskiego, 14) Stanisław Wasiak — Starosta pow. Nieszawskiego, 15) Aleksander Ulrych — Poseł, Nacz. Zarządu K. K. O. m. Kalisza, 16) Inż. Wacław Wojewódzki — Komisarz Rządowy m. Łodzi.

Zarząd stanowią pp.: Juljusz Zdanowski — Dyrektor Naczelny, Dymitr Szarzyński i Artur Śliwiński — Dyrektorzy.

Członkami Komisji Rewizyjnej są pp.: 1) Zygmunt Chudzyński — Komisarz K. K. O. m. Łodzi, 2) Jerzy Dodacki — Burmistrz m. Łęczycy, 3) Jan Gadomski — Starosta pow. Mińsko-Mazowieckiego, 4) Józef Przybyszewski — V.-Prezes Związku Międzykomunalnego Budowy i utrzymania Zakładów Psychjatrycznych w woj. Warszawskiem, 5) Feliks Turczyński, — Nacz. Zarz. K. K. O. pow. Rówieńskiego.

Komisarzem Rządowym jest p. Witold Zbikowski — Dyrektor Departamentu Samorządowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Stan rachunków Banku na dz. 31.X.1934 r. zamyka się sumą zł. 82.120.693,11, w czem kapitałów własnych zł. 6.641.111,09.

KOMUNALNY FUNDUSZ POŻYCZKOWO - ZAPOMOGOWY.

Komunalny Fundusz Pożyczkowo - Zapomogowy utrworzony Rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dn. 1.VI.1927 r. (D. U. R. P. Nr. 50) uzupełnionym ust. z dnia 10 III.1932 r. (D. U. R. P. Nr. 32), składa się z dwóch funduszów: pożyczkowego i zapomogowego i przeznaczony jest na pożyczki dla gmin miejskich i powiatowych zw ązków komunalnych (R. M. Wew. z d. 17.IX.1927 r. D. U. R. P. Nr. 87, z d. 8.IV.1930 r. D. U. R. P. Nr. 32, z dnia 25.VIII.1930 r. D. U. R. P. Nr. 65, z dnia 30.VI.1931 r. D. U. R. P. Nr. 69, z dnia 25.V.1932 r. D. U. R. P. Nr. 51, z dnia 23.XI.1932 r. D. U. R. P. Nr. 113, z dnia 8.III.1933 r. D. U. R. P. Nr. 27; Ust. z dnia 17.III.1932 r. D. U. R. P. Nr. 25, Rozp. Prez. R. P. z dnia 24.X.1934 r. D. U. R. P. Nr. 94).

Fundusz Pożyczkowy powstaje z 20% odl czeń z ogólnej sumy wpływów z dodatków komunalnych do wszystkich państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji (wyjąwszy wpływy z dod. do państwowych podatków od węgla, olejów mineralnych i cukru oraz opłat patentowych) oraz z 15,424% ogólnej sumy wpływów z dod. komunalnego do opłaty skarbowej od spirytusu, jakoteż całego (w wysokości 10%) dodatku komunalnego do państwowego podatku od spadków i darowizn. Na rzecz Funduszu przekazane zostaną wzajemne salda należności Skarbu Państwa i związków samorządowych w wyniku rozrachunku na dz. 31 marca 1933 r.

Fundusz Zapomogowy tworzy się z sum powstałych z oprocentowania pożyczek i pozostającego do dyspozycji salda funduszu oraz z 20% wpływów dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego.

Połowa Funduszu Pożyczkowego przeznaczona jest na pożyczki długoterminowe 5 i 10-letnie, a w wyjątkowych wypadkach z term nem do 30 lat, w zasadzie na inwestycje podjęte w wykonaniu ustawowych zadań — które się nie rentują oraz na konwersje pożyczek krótkoterminowych, zaciągniętych z tego funduszu. Z drugiej połowy funduszu pożyczkowego udzielane są pożyczki krótkoterminowe do 12 miesięcy. Termin ten może być przedłużony do 2 lat, a w wyjątkowych okolicznościach do lat 3-ch: z funduszu tego mogą być również udz elane pożyczki związkom międzykomu-

nalnym utworzonym dla celów Opieki Społecznej i Szpitalnictwa oraz Centralnym Zrzeszeniom Samorządowym. Pożyczki długoterminowe oprocentowane są w wysokości 3¾%, krótkoterminowe — 4¾%.

Z Funduszu Zapomogowego mogą być udzielane Związkom Komunalnym znajdującym się w wyjątkowo trudnem położeniu bezzwrotne zapomogi. Wpływy na rzecz Funduszu Zapomogowego z tytułu dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego będą przedewszystkiem użyte na zapomogi dla tych gmin miejskich, które wskutek scalenia podatku przemysłowego i zniesienia komunalnego podatku od towarów przewożonych drogami żelaznemi i wodnemi — doznają uszczerbku w swych dochodach.

Funduszem Pożyczkowo - Zapomogowym administruje Polski Bank Komunalny. Organem zarządzającym jest Komisja, składająca się z:

jednego przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
jednego przedstawiciela Ministerstwa Skarbu,
dwóch przedstawicieli Związku Powiatów R. P.,
dwóch przedstawicieli Związku Miast Polskich,
dwóch przedstawicieli Polskiego Banku Komunalnego z głosem doradczym.

Przewodniczącym Komisji jest przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Stan w dniu 31.X.1934 r. udzielonych pożyczek z Funduszu Pożyczkowego — zł. 25.915.268,84.

Siedziba — Warszawa, Plac Napoleona 7, Polski Bank Komunalny.

ZWIĄZEK ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Warszawa, Pl. Napoleona 7, tel. 297-37.

Cele: Reprezentowanie potrzeb komunalnej działalności kredytowej i oszczędnościowej i obrona tej działalności oraz jej organizacji. Ustalanie wytycznych dla polityki gospodarczej i finansowej w tym zakresie. Doskonalenie i ujednostajnianie pracy K. K. O. i zasad przeprowadzania rewizji. Statystyka i badania w zakresie ruchu oszczędnościowego. Współdziałanie z Ministerstwami: Spraw Wewnętrznych i Skarbu na ich żądanie w zakresie spraw dotyczących K. K. O. i komunalnej polityki oszczędnościowo-kredytowej.

Członkowie: Członkami Związku są: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu, Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności

w Warszawie, Związek Kas Oszczędności woj. Śląskiego, w Katowicach, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Związek Powiatów Rzeczypospolitej i Związek Miast Polskich.

Organy: Na czele Związku stoi, jako organ uchwalający, Rada Związku, do której pierwsi czterej członkowie delegują po 2-ch, następni czterej po 1-ym przedstawicielu.

Uchwały, wymagające współdziałania czy świadczeń ze strony poszczególnego członka, w braku jednomyślnego postanowienia, obowiązują go tylko po odpowiednich uchwałach jego organów, do których kompetencji decyzja należy.

Przyjęcie nowych członków wymaga jednomyślnej uchwały.

Organem wykonawczym jest Prezydjum.

Biuro prowadzi Prezes Związku.

Nadzór nad Związkiem wykonuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Skarbu, których przedstawiciele biorą udział w posiedzeniach Rady.

Prezesem Związku jest p. Juljusz Zdanowski.

Członkami Rady Związku są: p.p. T. Adamczewski z Poznania, L. Barciszewski z Bydgoszczy, J. Dorawski z Krakowa, W. Gajewski z Warszawy, W. Kubala ze Lwowa, A. Kocur z Katowic, D. Szarzyński z Warszawy, M. Szczepkowski z Warszawy, M. Tułacz z Katowic, St. Uhma ze Lwowa, J. Włodek z Grudziądza, J. Zdanowski z Warszawy.

ZRZESZENIE SŁOWIAŃSKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Z. S. K. O. powstało w r. 1931 na zjeździe przedstawicieli polskich i czechosłowackich Związków Kas Oszczędności w Gdyni. Do Zrzeszenia następnie przyłączył się i jugosłowiański Związek Kas Oszczędności. Celami Zrzeszenia są: współpraca organizacyj słowiańskich kas oszczędności, dążenie do wyrabiania wśród narodów słowiańskich zmysłu oszczędności, wzajemne informowanie się o działalności oszczędnościowej w krajach słowiańskich, dążenie do ujednostajnienia norm prawnych obowiązujących w tych krajach, ustalenie terminologji fachowej w swym zakresie pracy, prowadzenia studjów nad zagadnieniami oszczędności i pieniężnemi

Przewodnictwo w Zrzeszeniu należy co roku kolejno do przedstawiciela innego Państwa. W roku 1934 na Zjeździe w Belgradzie wybrano na Prezesa p. Ferdynanda Mengera, Prezesa Związku Narodowego Czechosłowackich Kas Oszczędności, Wicepre-

żesami zaś zostali: p.p. J. Zdanowski, Dr. Vesely z Pragi, Dyr. R. Erber z Lublany.

Siedziba Zrzeszenia mieści się w biurze Związku Kas Czechosłowackich („Jednota Czeskoslovenskych Sporitelen") Praha II, Jindrisska 19.

---

b) Lokalne.

KOMUNALNY ZWIĄZEK SAMORZĄDOWY.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY.

instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności.

Poznań, ul. 27 grudnia Nr. 8.

Telefon Związku i Banku 21-07, 36-36, 51-71, 51-72, 51-74.

Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu powstał ze „Związku Kas Oszczędności Prowincji Poznańskiej" („Sparkassenverband der Provinz Posen E. V."), założonego w roku 1892, a przekształconego w roku 1912 w „Związek Żyrowy Kas Oszczędności w Poznaniu" („Sparkassen-Giro-Verband Posen) o charakterze związku celowego powiatów i miast, przy którym z początkiem 1918 roku uruchomiono instytucję finansową pod firmą „Centrala Żyrowa Kas Oszczędności w Poznaniu" („Sparkassen-Giro-Zentrale Posen"), działającą obecnie pod firmą „Komunalny Bank Kredytowy". W roku 1922 przybrał Związek firmę „Komunalny Związek Kredytowy", rozszerzając dotychczasowy — tak rzeczowy jak i terytorjalny — zakres działania.

Zadaniem Związku jest popieranie wszelkich bezpośrednich i pośrednich interesów finansowych i gospodarczych związków samorządowych. W tym celu Związek:

a) utrzymuje biuro Związku,

b) prowadzi przedsiębiorstwo bankowe pod firmą „Komunalny Bank Kredytowy",

c) przeprowadza rewizje Komunalnych Kas Oszczędności,

d) urządza kursy instrukcyjne dla pracowników Kom. Kas Oszczędności,

e) wydaje miesięcznik p. t. „Czasopismo Kas Oszczędności".

Biuro Związku przygotowuje wszelkie materjały, umożliwiające działalność Związku.

Członkami Związku mogą być za swą zgody powiaty i miasta Województwa Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego. Przy końcu roku 1932 należało do Związku 154 powiaty i miasta Wielkopolski i Pomorza.

Na ogólną ilość 123 Komunalnych Kas Oszczędności Wielkopolski i Pomorza, zrzeszonych było w Związku za pośrednictwem ich związków poręczających 120 K. K. O.

Władzami Związku są: 1) Sejmik Związku, 2) Wydział Związku, będący równocześnie Radą Komunalnego Banku Kredytowego i 3) Prezes Związku. Organem kontrolnym jest Komisja Rewizyjna.

W skład Wydziału Związku (Rady Banku) wchodzą obecnie pp.:

Barciszewski Leon, prezydent miasta Bydgoszczy — prezes,
Dr. Jerzykowski Zbigniew, starosta powiatu poznańskiego, I wiceprezes,
Włodek Józef, prezydent miasta Grudziądza, II wiceprezes,
Kasprzak Feliks, b. starosta powiatu krotoszyńskiego,
Łuczak Wiktor, burmistrz miasta Janówca,
Ornass Jan, starosta pow. sępolińskiego,
Polski Jan, burmistrz miasta Środy,
Rożankowski Jan, starosta powiatu jarocińskiego,
Bolduan Teodor, burmistrz Wejherowa,
Dr. Siudowski Konrad, członek Wydz. Pow. brodnickiego,
Dr. Wiiczek Romuald, starosta powiatu inowrocławskiego,
Czasz Stanisław, radca miejski w Poznaniu.

Komisję Rewizyjną tworzą pp.:
Czwojdziński Adam, burmistrz miasta Starogardu,
Zenkteler Edmund, starosta powiatu leszczyńskiego,
Maron Bronisław, burmistrz miasta Chodzieży.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY.

Rok założenia 1912.
Adres telegr.: Komunabank.
Konto czekowe: P. K. O. 200550.
Konto przekazowe: Bank Polski.
Skrzynka pocztowa 111.

Do zakresu działania Komunalnego Banku Kredytowego należy regulowanie przypływu i odpływu kapitału Kom. Kas Oszczędności oraz załatwianie interesów finansowych miast i powiatów zrzeszonych w Związku. Poza tem załatwia Bank wszelkie czynności bankowe również z niecziłonkami i z klijentelą prywatną. Specjalną agendą Banku jest udzielanie długoterminowych pożyczek komunalnych oraz wydawanie na ich podstawie obligacyj komunalnych.

Rozwój Banku widoczny jest z następujących liczb:

Rok	Kapitały własne	Wkłady	Kredyty udzielone komunom i K. K. O	Czysty zysk	Sumy bilansowe
1924	30.146	3.000 149	6.870.428	209.205	39.572.344
1925	201.702	5.280.938	8.280.859	295.674	43.157.059
1926	423.966	11.448.553	12.179.633	270.194	47 715.630
1927	634.185	14. 00.378	15.601.219	446.351	49.638.315
1928	2 505.950	20.579.848	20.666.526	519.380	54.486.704
1929	3.159.586	30 642.335	28. 88.605	743.167	61.094.479
1930	4.741 012	33.633.929	32.182.107	1.1 7.311	70.292.406
1931	5.577.900	24.949.246	32.180.701	634.853	64.129.025
1932	5.729.733	25.124.470	30.824.366	577. 54	61 381.315
1933	5.834.374	28.724.198	30.318.833	518.114	64.244.305

POMORSKA WOJEWÓDZKA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W TORUNIU.

Ul. Mostowa Nr. 11.

Pomorska Wojewódzka Komunalna Kasa Oszczędności powstała z przekształcenia się Pomorskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej istniejącej od roku 1928, w dniu 1 lipca 1933 r., przyjmując normalny statut Komunalnych Kas Oszczędności odpowiednio uzupełniony podług wymagań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Statut został zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25 marca 1933 r. Nr. SG. 40/52/6 i uchwalony przez Pomorski Sejmik Wojewódzki na posiedzeniu odbytem w dniu 1 czerwca 1933 r.

Pomorski Wojewódzki Związek Komunalny dotował Kasę sumą zł. 1.500.000,

z czego zarachowano:

na kapitał zakładowy zł. 1.000.000,

na kapitał zasobowy zł. 200.000.

na specjalny fundusz obrotowy zł. 200.000.

Za wszystkie zobowiązania Kasy odpowiada Pomorski Wojewódzki Związek Komunalny całym swoim majątkiem wynoszącym około zł. 42.000.000.

Głównem zadaniem Kasy jest finansowanie na terenie Pomorza Komunalnych Kas Oszczędności, Związków Komunalnych, spółdzielni kredytowych i t. p. Pozatem Kasa wykonuje wszystkie czynności bankowe, nie wyłączając operacyj dewizowych.

WOJEWÓDZKI BANK POŻYCZKOWY W POZNANIU.

Al. Marcinkowskiego 29.

Wojewódzki Bank Pożyczkowy jest bankiem komunalnym opartym o związek samorządowy. Zadaniem Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego jest: zasilanie kredytami samorządów, należących do Wojew. Zw. Komunaln. Poznańskiego, korporacyj i instytucyj publicznych, spółdzielni, właścicieli miejskich i ziemskich oraz przemysłowców, a przedewszystkiem zasilnie kredytami takich poczynań, które mają za cel podniesienie gospodarcze ludności w obrębie Wojewódzkiego Związku Komunalnego Poznańskiego.

Kapitał Banku składa się z kapitału zakładowego i rezerwowego złożonego przez Wojew. Zw. Komunalny Poznański.

Od r. 1928, t. j. po przeszacowaniu obligacyj i wierzytelności, kapitał zakładowy wzrósł do sumy zł. 1.500.000, kapitał rezerwowy do sumy zł. 775.856,79.

Wojew. Zw. Komunalny czerpał zapotrzebowanie kapitału na pokrycie potrzeb kredytowych samorządów przez emitowanie własn. obligacyj w kraju.

Emisja powojenna wynosi zł. 5.000.000.

Kredyty, udzielane przez Wojewódzki Związek Komunalny, są przeważnie długoterminowe, amortyzacyjne.

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOSCI w WARSZAWIE.

Plac Napoleona Nr. 7.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, działający doniedawna pod nazwą Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności, powstał w roku 1927, jako wyraz dążności do powiązania organizacyjnego zakładanych świeżo na terenie województw centralnych i wschodnich Komunalnych Kas Oszczędności, będących instytucjami o charakterze wybitnie decentralistycznym.

Moment powstania Związku zbiega się z okresem wzmożonego organizowania Kas Oszczędności przez jednostki samorządu terytorjalnego: miasta i powiaty. Jak wiadomo zaborca pruski, czy austrjacki pozostawił po sobie szereg poważnych instytucyj oszczędnościowych, nieraz liczących po kilkadziesiąt lat istnienia. Pod zaborem rosyjskim natomiast nie mogło być mowy o jakiejkolwiek inicjatywie w zakresie organizowania komunalnych instytucyj kredy-

towych, a to ze względu na nieistnienie samorządu terytorjalnego. Trudno również było myśleć o organizowaniu kas oszczędności w okresie pierwszych lat istnienia państwowości polskiej, a to z uwagi na panującą inflację. Dopiero z chwilą ustabilizowania się waluty polskiej, inicjatywa organizowania kas oszczędności wchodzi w stadjum realizacji, przybierając szersze rozmiary po ogłoszeniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 kwietnia 1927 r., regulującego byt prawny wszystkich komunalnych kas oszczędności jednolicie na terenie całego Państwa. (Rozporządzenie to obecnie zostało zastąpione nowem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. Dz. Ust. Rz. P. Nr. 95, poz. 860) obecnie na interesującym nas terenie 9 województw centralnych i wschodnich istnieje 131 kas oszczędności, w czem 14 kas miejskich, 2 zorganizowane przez związki międzykomunalne, resztę zaś stanowią kasy powiatowe.

Ta okoliczność, że kasy powstały w okresie poinflacyjnym, a z drugiej strony na progu przewlekającego się do chwili obecnej kryzysu gospodarczego, do którego weszły jako instytucje zupełnie nowe bez żadnych kapitałów zasobowych i bez zdobytej popularności wśród społeczeństwa, stwarzała dla tych kas wyjątkowo niepomyślne warunki pracy.

Mimo tych trudności, Kasy rozwijają się pomyślnie osiągając na dzień 30 września 1934 r. sumę 127.150 tysięcy złotych wkładów oszczędnościowych, co stanowi 270% stanu z r. 1930. Jeśli do tego doliczymy wkłady osób prawno - publicznych i salda rachunków czekowych i bieżących, otrzymamy sumę zł. 153.856 tysięcy. Jest to efekt nader imponujący, zwłaszcza jeśli się zważy tak charakterystyczny dla bieżącego okresu upadek zaufania w stosunkach pieniężnych, wywołany w pierwszym rzędzie zachwianiem się najpoważniejszych walut zagranicznych. Na podkreślenie przytem zasługuje fakt, że o ile pod koniec roku 1929 suma uzbieranych oszczędności przez komunalne kasy oszczędności województw centralnych i wschodnich stanowiła zaledwie 11% ogółu wkładów, ulokowanych w K. K. O. na terenie całego kraju, to obecnie stosunek ten poprawił się na 28,87%.

Wkłady oszczędnościowe są podstawą i głównem źródłem funduszów dla prowadzenia akcji kredytowej. Stan udzielonych przez kasy pożyczek według zbiorowego bilansu na dz. 31 grudnia 1933 wynosi zł. 136.901 tys. w czem kredyty dla korporacyj prawno-publicznych — zł. 24.535 tys., reszta zaś przypada na rolnictwo i rzemiosło, oraz drobny handel i przemysł. W polityce kredytowej, Kasy, zgodnie ze swemi założeniami ideowemi, zwracają uwagę przedewszystkiem na ludność średnio zamożną, będącą wszak najpoważniejszym czynnikiem w strukturze gospodarczej kraju. Udzielając tym warstwom taniego kredytu, kasy umożliwiają im prowa-

dzenie działalności produkcyjnej, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju życia gospodarczego.

Koordynacją wysiłków K. K. O. zarówno w zakresie przyciągania wkładów oszczędnościowych, jak też w zakresie polityki kredytowej zajmuje się właśnie Związek Komunalnych Kas Oszczędności. Jest on doradcą i instruktorem K. K. O., a jednocześnie ich reprezentantem wobec władz państwowych i centralnych instytucyj gospodarczych. Przeprowadzając co roku gruntowną rewizję wszystkich K. K. O. Związek czuwa nad prawidłowym biegiem spraw w zrzeszonych Kasach, oraz nad tem, by interes społeczny nie był na szwank narażony.

Organami Związku, według obecnego statutu są:

1) Zebrania Wojewódzkie, które się odbywają perjodycznie, nie rzadziej jednak, jak raz na 3 lata, dla omówienia lokalnych potrzeb K. K. O. z terenu danego województwa, oraz wyboru delegatów do Rady Związku;

2) Rada Związku jako organ uchwalający, składająca się z 22 członków i tyluż zastępców, wybranych przez Zebrania Wojewódzkie w liczbie 1 — 3 osób z poszczególnego okręgu wojewódzkiego;

3) Zarząd Związku, który łącznie z Prezesem Związku stanowi organ wykonawczy, oraz

4) Komisja Rewizyjna, jako organ kontrolujący.

W skład obecnego Zarządu Związku wchodzą p.p.:

Prezes Związku — M. Szczepkowski — Dyrektor K. K. O. m. Warszawy,

Viceprezes — J. S. Roziecki — Dyrektor K. K. O. pow. Piotrkowskiego oraz członkowie:

Z. Chudzyński — Komisarz K. K. O. m. Łodzi,

E. Dunin - Markiewicz — Nacz. Zarządu K. K. O. pow. Drohiczyńskiego,

C. Modzelewski — Dyrektor K. K. O. pow. Ostrołęckiego,

W. Mystkowski — Dyrektor K. K. O. m. Włocławka,

I. Puławski — Prezes Rady K. K. O. pow. Krzemienieckiego,

A. Ulrych — Nacz. Zarządu K. K. O. m. Kalisza.

Pozatem z urzędu wchodzą w skład Zarządu:

Dyrektor Związku, którym obecnie jest p. J. Rożkowski, oraz Dyrektor instytucji prowadzącej Biuro Związku, t. j. Polskiego Banku Komunalnego.

Organem prasowym Związku jest dwutygodnik „Oszczędność".

Związek jest udziałowcem Samorządowego Instytutu Wydawniczego s. z o. o. za pośrednictwem którego prowadzi działalność wydawniczą.

ZWIĄZEK POLSKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI WE LWOWIE.

Lwów, ul. Wałowa 9, tel. 49-92 i 41-28.

Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, którego pierwotna nazwa brzmiała: „Związek Galicyjskich Kas Oszczędności", powstał w dniu 1 lipca 1902 r. z inicjatywy dyrektora Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, D-ra Jana Kantego Steczkowskiego.

Pierwszą małopolską Kasą Oszczędności była Galicyjska Kasa Oszczędności, która powstała w roku 1844, jako 17-ta z rzędu kasa w obrębie b. państwa austrjackiego.

Do roku 1861, w którym to czasie powstało w Austrji 71 kas, na ziemi polskiej pod zaborem austrjackim powstały tylko 2 kasy na Śląsku: w Bielsku i Cieszynie oraz jedna kasa w Małopolsce w Tarnowie. W roku 1862 otwiera Kasę miasto Rzeszów, w roku 1864 miasto Sambor, w roku 1866 miasto Kraków, w roku 1867 miasto Stanisławów, a w roku 1870 istnieje już w Małopolsce 9 kas, w roku 1880 — 16 kas, w roku 1890 — 25 kas, w roku 1900 — 44 kas, w roku 1912 — 53 kas, a z chwilą wybuchu wielkiej wojny w roku 1914 — 56 kas.

Przez długie lata jednak tych kilka najstarszych kas pełniło rolę jedynych polskich instytucyj finansowych. Specjalnie najstarsza Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie, która obejmowała swoją działalnością całą Małopolskę, w rozwoju gospodarczym Lwowa i Małopolski odegrała dużą rolę, jako najpotężniejsza polska instytucja finansowa.

W odrodzonem Państwie Polskiem, z chwilą wprowadzenia waluty złotowej, powiększył się nagle stan kas oszczędności. I tak w r. 1927 powstało 5, w r. 1928 — 24, w r. 1929 — 8, w r. 1930 — 9 nowych kas, tak, że obecny stan komunalnych kas oszczędności na obszarze Małopolski, zrzeszonych w Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie wynosi 99 Kas.

Naczelnem zadaniem tych kas jest gromadzenie oszczędności i propagowanie idei oszczędności w społeczeństwie.

Niżej zamieszczone zestawienie daje nam obraz udzielonych przez komunalne kasy oszczędności kredytów wekslowych i hipotecznych oraz lokacji w papierach procentowych w stosunku do wkładek oszczędności w latach 1926 — 1932:

Stan 31/12	Wkładki oszczędn.	Kredyt wekslowy	Kredyt hipot. i komunalny	Lokacje w pap. proc. o stałem oprocent.
1926	48.426.510	40.164.550	10.978.609	3.413.947
1929	231.364.746	171.915.795	53.212.309	9.677 946
1932	297.951.114	165.949.362	98.263.980	9 44[illegible].199
1933	250,339.026	96.275.776	109.991.[illegible]87	13.212.428

Bardzo ważnem zadaniem, które spełniają małopolskie kasy oszczędności, a na którego spełnianiu opiera się ich charakter instytucyj użyteczności publicznej, są ich społeczne świadczenia.

Świadczenia te można podzielić na dwie kategorje: a) usługi kas w dziedzinie kredytu publicznego, b) świadczenia o charakterze dobroczynnym.

W dziedzinie kredytu publicznego, — pominąwszy rolę kas, jako nabywców emitowanych przez Państwo i inne związki publiczno-prawne, gminy i t. p. papierów wartościowych — służyły kasy także jako źródło kredytu dla gmin i powiatów.

Przy pomocy kredytów, uzyskiwanych w kasach mogły związki samorządowe powołać do życia szereg instytucyj — jak szkoły, szpitale, przytułki dla starców, ochronki dla dzieci i t. p.

Ale niezależnie od tej, w stosunku do samorządów pomocniczej roli w realizowaniu pewnych celów, mających na widoku dobro społeczne, spełniają kasy także bezpośrednio swoje społeczne zadanie przez rozdział na cele dobroczynne i humanitarne osiąganych t. zw. „nadwyżek bilansowych" czyli zysków. Świadczenia na rzecz społeczeństwa z tego tytułu są bardzo poważne. Wartość tych świadczeń mogą choć w części zilustrować cyfry, a mianowicie: na cele użyteczności publicznej przeznaczyły małopolskie kasy oszczędności oraz dwie śląskie kasy w Bielsku i w Cieszynie w czasie swego istnienia ogółem 33 miljony złotych.

Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie powstał pod hasłem reprezentowania nietylko czynnika wzajemnej współpracy kas oszczędności, ale również jako czynnik fachowy organizowania działalności tych kas, zastępowania interesów tych kas wobec władz państwowych instytucyj centralnych, czynienia starań i zabiegów w kierunku jednolitej sprawnej organizacji wewnętrznej kas związkowych.

Częste fachowe lustracje, które przeprowadza Związek, są głównym środkiem oddziaływania na organizację i prowadzenie kas. Ponadto przez wydanie książek i broszur oraz wydawanego od trzech lat kalendarzyka, stara się Związek krzewić ideę oszczędności na terenie Małopolski.

Obecny skład Wydziału Związku jest następujący:

Prezes:

Dr. Stefan Uhma — M. K. K. O. Lwów.

Wiceprezesi:

Dr. Stanisław Dobiecki — Gal. K. O. Lwów.
Józef Dorawski — M. K. K. O. Kraków.

Członkowie:

Edmund Deyczakowski — Pow. K. K. O. Kraków.
Józef Donnersberg — M. K. K. O. Tarnów.
Stanisław Hawrot — Pow. K. K. O. Rawa Ruska.
Stanisław Kochanowski — Pow. K. K. O. Kraków.
Bronisław Komornicki — Pow. K. K. O. Żydaczów.
Dr. Roman Krogulski — M. K. K. O. Rzeszów.
Stanisław Kulpiński — Pow. K. K. O. Brzeżany.
Karol Kunz — Pow. K. K. O. Wadowice.
Jan Mikucki — Pow. K. K. O. Kraków.
Stanisław Nowakowski — M. K. K. O. Nowy Sącz.
Leon Ziobrowski — M. K. K. O. Stanisławów.

Komisja kontrolująca:

Stefan Praczyński — M. K. K. O. Przemyśl.
Stanisław Le Bouton — Pow. K. K. O. Gródek Jagielloński.
Zdzisław Grabowski — M. K. O. Jarosław.

Biuro Związku:

Dyrektor: Antoni Królikowski.

Organem prasowym Związku jest „Kwartalnik Kas Oszczędności".

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Katowice, ul. Piotra Skargi 2, I. p., tel. 779.

W dniu 5 czerwca 1929 roku powstał Związek Komunalnych Kas Oszczędności Województwa Śląskiego, który objął i reprezentuje interesy wszystkich Kas Oszczędności położonych na terenie Województwa Śląskiego. Ukonstytuowanie Związku nastąpiło na skutek inicjatywy Kas Oszczędności, które odczuwały konieczność utworzenia wspólnej platformy, na której mogłaby nastąpić kooperacja ich działalności i uzgodnienie wzajemnych interesów. Na terenie Województwa Śląskiego istnieje 18 Komunalnych Kas Oszczędności, które zdążyły zgromadzić już poważną sumę wkładów, która przekracza kwotę 100 miljonów złotych. Rozwój Kas Oszczędności na Śląsku dokonywał się w szybkiem tempie, o czem świadczą następujące cyfry. Wkłady oszczędnościowe łącznie z rachunkami bieżącemi wynosiły:

w r. 1925	2,6	miljonów	złotych
,, ,, 1926	7,8	,,	,,
,, ,, 1927	18,0	,,	,,
,, ,, 1928	50,9	,,	,,
,, ,, 1929	72,6	,,	,,
,, ,, 1930	88,6	,,	,,
,, ,, 1931	95,4	,,	,,
,, ,, 1932	98,0	,,	,,
31.X.1933	102,1	,,	,,

Związek powstał jako towarzystwo prywatne, zapisane w sądowym rejestrze towarzystw i rozpoczął swą działalność w dniu ukonstytuowania się.

Celem i zadaniem Związku jest:
1) popieranie wszelkich interesów Kas Oszczędności;
2) przeprowadzania rewizyj stałych i perjodycznych;
3) udzielanie porad w prowadzeniu agend Kas;
4) ułatwianie obiegu kapitałów pomiędzy Kasami;
5) propaganda oszczędności i t. d.

Związek posiada własne organy rewizyjne, oraz skupił w swych rękach szczególnie propagandę oszczędności, przez wydawanie własnych wydawnictw propagandowych, oraz przez nakręcenie pierwszych w Polsce dwóch filmów propagandowych p. t. 1) „Skarb na srebrnym globie" i 2) „Stalowy Fundament" o łącznej długości 600 metrów.

Niezależnie od tego Związek od r. 1930 kieruje polityką procentową Kas, ustalając dla nich jednolitą stopę procentową.

Władzami Związku jest Zarząd składający się z 10 osób, oraz Prezydjum w składzie 6 osób.

Skład Zarządu Związku jest następujący:
1) Prezes: Dr. Adam Kocur,
2) Wiceprezesi: Dr. Wilhelm Seidler, Dyr. Stefan Jarnutowski,
3) Sekretarz: Dr. Jarosz,
4) Skarbnik: Burm. Paweł Dubiel.

Członkowie:
1) Dr. Marjan Dworzański,
2) Dyr. Fros,
3) Dr. T. Karczewski,
4) Dyr. Mänhardt,
5) Tadeusz Szaliński,
6) Dr. Wilczek.

Dyrektorem Związku jest Mgr. M. Tułacz.

Finansowe instytucje ogólne, związane z samorządem.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Zakład Centralny mieści się w Warszawie, Aleja Jerozolimska Nr. 1 (Centrala telefoniczna 8-02-60). Bank posiada Oddziały w następujących 19 większych miastach Polski:

Biała (Bielsko), Ratuszowa 1 (tel. 14-62).
Białystok, Sienkiewicza 40 (tel. 1-03).
Bydgoszcz, Dworcowa 88 (tel. 12-07).
Drohobycz, Plac Św. Bartłomieja 3 (tel. 97).
Gdynia, 10 Lutego (tel. 17-04).
Katowice, Mickiewicza 3 (centrala 309-11).
Kołomyja, Kościuszki 46 (tel. 1-42).
Kraków, Rynek Główny 47 (tel. 101-05).
Lublin, Kapucyńska 4 (tel. 1-67).
Lwów, Kościuszki 11 (tel. 32-62).
Łódź, Aleja Kościuszki 63 (tel. 101-58).
Łuck, Jagiellońska 6 (tel. 24).
Poznań, Aleja Marcinkowskiego 6 (tel. 41-93).
Radom, Piłsudskiego 5 (tel. 15-50).
Równe, 3 Maja 66 (tel. 2-85).
Stanisławów, Sapieżyńska 15 (tel. 4-01).
Tarnów, Krakowska 19 (tel. 5-30).
Wilno, Śniadeckich 8 (tel. 3-17).
Włocławek, Żabia 2 (tel. 4-16).

Bank Gospodarstwa Krajowego powstał na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 477) z połączenia trzech istniejących poprzednio banków państwowych: Polskiego Banku Krajowego, Państwowego Banku Odbudowy i Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich.

Zadaniem Banku jest udzielanie kredytu długoterminowego przez emisję listów zastawnych oraz obligacyj komunalnych i kolejowych, a dla potrzeb przemysłu obligacyj bankowych; popieranie instytucyj kredytowych powołanych do życia przez samorządy (kasy oszczędności), popieranie ruchu budowlanego oraz wykonywanie wszelkich czynności bankowych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb Państwa, przedsiębiorstw państwowych, samorządów i ich przedsiębiorstw.

Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją państwową, której przysługuje osobowość prawna. Władzami Banku są: Prezes Banku i Wiceprezes Banku, Rada Nadzorcza, Dyrekcja i Komisja Rewizyjna.

Prezes Banku: Dr. Roman Górecki.

Wiceprezes Banku: vacat.

Rada Nadzorcza: Prezes Rady, Dr. R. Górecki, Franciszek Doleżal, inż Józef Gallot, Wincenty Jastrzębski, Władysław Korsak, inż. Eugenjusz Kwiatkowski, Dr. Jerzy Nowak, Dr. Eugenjusz Piestrzyński, Roger Raczyński, Kazimierz Rożnowski.

Komisarz Rządowy: Stefan Rybałtowski. Zastępcy Komisarza: Marjan Stępniewicz, Wiesław Domanic.

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący Dr. Wiktor Marynowski. Członkowie: Artur Alland, Wacław Drabarek, Jarosław Łuba, Dr. Józef Pawlac, Stefan Żurowski, Marjan Strumiłło.

Dyrekcja: Dyrektor Naczelny — vacat, Zast. Dyrektora Naczelnego: inż. Jerzy Drecki. Dyrektorzy: Dr. Leon Barysz. Dr. Marjan Chechliński, Dr. Tadeusz Garbusiński, Józef Kożuchowski, Dr. Zygmunt Wasserab.

Kapitał zakładowy Banku stanowi własność Skarbu Państwa. Wynosi on obecnie 150 milj. zł. Rezerwy wynoszą 72,9 milj. złotych.

Korespondentami Banku zagranicą są największe instytucje finansowe we wszystkich ważniejszych centrach finansowych świata.

Połączenia telefoniczne ze wszystkiemi Wydziałami i Departamentami przez Centralę telefoniczną Banku Nr. 8-02-60.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

Instytucja centralna: Warszawa, ul. Nowogrodzka 50.

Oddziały: Oddział Główny w Warszawie, ul. Nowogrodzka 50.

Oddział w Gdyni, plac Dworcowy.
,, ,, Grudziądzu, ul. Sienkiewicza 18.
,, ,, Katowicach, ul. Piłsudskiego 6.
,, ,, Kielcach, ul. Sienkiewicza 64.
,, ,, Krakowie, plac Szczepański 8.
,, ,, Lublinie, ul. Kapucyńska 1.
,, ,, Lwowie, ul. Piłsudskiego 25.
,, ,, Łucku, ul. Piłsudskiego 24.
,, ,, Pińsku, ul. Kościuszki 2.
,, ,, Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12.
,, ,, Wilnie, Wielka Pohulanka 24.

Państwowy Bank Rolny. — Instytucja państwowa, której przysługuje osobowość prawna. Bank powołany został do życia dekretem Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 r. jako Polski

Państwowy Bank Rolny. Ustawą z dnia 10 czerwca 1921 r. przemianowany został na Państwowy Bank Rolny. Na podstawie ustawy tej, uzupełnionej przez rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r., z 22 marca 1928 r. oraz 30 października 1930, Minister Reform Rolnych zatwierdził dnia 5 czerwca 1931 r. statut Banku.

Kapitał zakładowy: 100 miljonów złotych.

Zadania Banku. — Zadaniem Państwowego Banku Rolnego jest popieranie rozwoju rolnictwa, przemysłu rolnego i gospodarczego rozwoju wsi, organizowanie kredytu rolniczego dla drobnych i średnich gospodarstw, popieranie i prowadzenie parcelacji, osadnictwa, meljoracyj i regulacyj rolnych oraz administrowanie funduszami przeznaczonemi na powyższe cele do dyspozycji organów Rządu.

Działalność Banku. — Państwowy Bank Rolny udziela długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych w 4½% listach zastawnych na kupno gruntu z parcelacji; udziela długoterminowych kredytów na wszelkiego rodzaju meljoracje rolne; udziela drobnym i średnim gospodarstwom rolnym kredytów obrotowych za pośrednictwem spółdzielni i samorządowych kas pożyczkowo-oszczędnościowych; dostarcza drobnym i średnim gospodarstwom rolnym kredytu towarowego w nawozach sztucznych; kupuje majątki ziemskie na parcelację i podejmuje się parcelacji komisowej; przyjmuje wkłady terminowe i na książeczki oszczędnościowe oraz załatwia wszelkie operacje bankowe.

Władze Banku. — Prezes Banku i Prezes Rady Nadzorczej Seweryn Ludkiewicz. Wiceprezes Kazimierz Stamirowski. Członkowie Rady Nadzorczej: Włodzimierz Baczyński, Wiktor Leśniewski, dr. Kazimierz Papara, dr. Adam Rose, Janusz Rudnicki, Wacław Staniszewski i dr. Juljusz Trzciński.

Dyrekcja: p. o. Naczelnego Dyrektora Piotr Berdecki i Józef Borowski. Dyrektorzy: Michał Chlewiński, Karol Kasiński i Stanisław Riedel.

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI (P. K. O.).

P. K. O. jest instytucją państwową, posiadającą odrębną osobowość prawną, oraz własny majątek.

Głównem zadaniem P. K. O. jest gromadzenie oszczędności najszerszych warstw społeczeństwa, oraz popularyzowanie obrotu czekowego, w szczególności obrotu bezgotówkowego w państwie. Ponadto instytucja ta prowadzi działalność ubezpieczeniową, w postaci popularnych ubezpieczeń na życie, oraz załatwia wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości.

Rozwój działalności P. K. O.

ROK	Ilość kont oszczędnościowych i czekow.	Ogólny obrót roczny	Pozostałość na kontach oszczędność. i czekowych
		w miljonach złotych	
1924	101 809	3.142.8	45,1
1925	128.460	7.475 0	63,0
1926	163.229	10.694,4	128 8
1927	232.234	16.124,6	200.9
1928	355.597	21.569,7	315,8
1929	496.744	24.380.9	383,7
1930	670.679	24.413,1	431,3
1931	826.178	23.392,5	509,8
1932	1 020.547	22.681,8	622,8
1933	1.226.993	26.296,6	713,5
1934	1.553.358	28.432,9	858,1

Władze Pocztowej Kasy Oszczędności.

Prezes: Dr. Henryk Gruber.

Vice-prezes: Kazimierz Strzegocki

Rada Zawiadowcza: Baczyński Włodzimierz, Lubowicki Jerzy, Czachyra Adam, Szmydt Józef, Konrad - Patek Euzebjusz, Starzyński Roman Leon.

Delegat Ministra Skarbu: Dr. Nowak Jerzy.

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący — Lincker Adam, Zastępca Przewodn. — Makarewicz Jan. Członkowie: Pawłowicz Schneider Michał, Zwierowicz Wiktor, Zdzitowiecki Włodzimierz, Obersztyn Kazimierz, Ruciński Józef.

Centrala: Warszawa, Jasna 9.

Sekretarz Generalny: Wasung Tadeusz.

Dyrektor Departamentu Administracyjnego — Jarocki Piotr.,

Dyrektor Departamentu Technicznego — p. o. Kowalski Jan.

Dyrektor Departamentu Polityki Finansowej — Szczudło Jan Lucjan.

Dyrektor Działu Ubezpieczeń — Rabcewicz-Zubkowski Jan.

Dyrektor Centralnej Księgowości — Góra Witold.

Oddziały:

Katowice — Kierownik Oddz. Turski Jan.

Kraków — Kierownik Oddz. Dr. Szeliga Stanisław.

Poznań — Dyrektor Oddz. p. o. Gąsiorowski Władysław.

Lwów — Dyrektor Oddz. Baczyński Michał.

Łódź — Kierownik Oddz. Cabalski Józef.

Wilno — Kierownik Oddz. Biernacki Marjan.

Zbiornice:

W s z y s t k i e   U r z ę d y   P o c z t o w e.

Wkłady zwyczajne wpłacać można w kwotach począwszy od 1 złotego. Oszczędności wpłaca się na książeczkę wkładkową, którą otrzymać można w P. K. O. i jej Oddziałach, jak również we wszystkich urzędach pocztowych. Wypłaty uskuteczniają Kasy Centrali P. K. O. bez ograniczenia kwoty, urzędy zaś pocztowe wypłacają z książeczek oszczędnościowych doraźnie kwotę do 100 zł. dziennie, większe zaś kwoty za uprzedniem sprawdzeniem stanu rachunku w Centrali.

Zarówno książeczka, jak i druki wydawane są bezpłatnie. Wszelkie dokumenty i pisma dotyczące złożonych oszczędności wolne są od opłat stemplowych. Ponadto oszczędności złożone na książeczkach P. K. O. są wolne od egzekucji, o ile nie przekroczą kwoty 2.500 zł. Listy zwykłe do P. K. O. pisane w sprawach, dotyczących oszczędności wolne są od opłaty pocztowej.

Książeczkę można wystawić na imię własne lub też na imię innej osoby (żony, dziecka, krewnego, znajomego), albo instytucji lub firmy.

P. K. O. płaci aż do odwołania 4% rocznie od złożonych oszczędności.

Z końcem roku procenty dolicza się do kapitału i oprocentowuje się je jak sam kapitał.

Wkłady zwykłe są najpopularniejszym rodzajem wkładów w P. K. O.

Wkłady w złotych w złocie. P. K. O. przyjmuje również oszczędności w obcych walutach albo w złotych i przerachowuje je na złote w złocie na podstawie specjalnych postanowień.

Wkłady emigracyjne są przeznaczone dla osób przebywających stale poza granicami Państwa. Wpłacać na książeczki emigracyjne można bez ograniczenia bądź zapomocą międzynarodowych przekazów i listów pieniężnych, bądź też posługując się kontami czekowymi, jakie P. K. O. prowadzi pod własną firmą we wszystkich zagranicznych urzędach czekowo - pocztowych. W tym ostatnim wypadku wpłata może być dokonywana za pomocą zwykłych blankietów pocztowych nadawanych w dowolnym urzędzie pocztowym zagranicą.

Wkłady na tych książeczkach P. K. O. przerachowuje na na złote w złocie. Wypłaty z książeczek oszczędnościowych emigracyjnych dokonuje P. K. O. wskazanej osobie w kraju, lub zagranicą.

Obrót czekowy.

W obrocie czekowym P. K. O. umożliwia uczestnikom tego obrotu przesyłanie pieniędzy do wszystkich miejscowości w kraju i zagranicą. Uczestnik obrotu czekowego otrzymuje książeczkę czekową, która zastępuje mu gotówkę, a gotówka leży na oprocentowanym rachunku. Wpłaty i wypłaty w obrocie czekowym można uskuteczniać w Kasach Centrali. Oddziałów i Ekspozytur P. K. O. oraz po wszystkich urzędach pocztowych.

W obrocie czekowym ważną rolę odgrywa obrót bezgotówkowy, dzięki któremu regulowanie rozrachunków między posiadaczami kont czekowych P. K. O. odbywa się przez przepisanie kwoty z jednego konta czekowego na drugie. Zaznaczyć należy, że obrót bezgotówkowy, (przelewowy) zwolniony jest od wszelkich opłat manipulacyjnych.

Czynności bankowe.

Z czynności bankowych załatwianych przez P. K. O. należy przedewszystkiem wymienić udzielanie pożyczek pod zastaw papierów wartościowych i dywidendowych, inkaso weksli i innych dokumentów, zakup i sprzedaż papierów wartościowych na giełdach krajowych, przyjmowanie różnych walorów do depozytu, wynajmowanie w swych Skarbcach kasetek depozytowych (safes) i t. p.

Ubezpieczenia na życie w P. K. O.

Ubezpieczenia na życie są też pewnego rodzaju oszczędnością. Wzamian za regularne wpłacanie składki, uzyskuje ubezpieczony, wzgl. jego spadkobiercy pewien kapitał. P. K. O., przyjmuje ubezpieczenia do 10.000 zł. w złocie, nie wymaga badania lekarskiego, przyczem składki zaczynają się od 3 zł. miesięcznie. W razie śmierci ubezpieczonego spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem, P. K. O. wypłaca podwójną sumę ubezpieczenia.

Rozwój działu ubezpieczeń na życie bez badania lekarskiego w P. K. O. świadczy o popularności tych ubezpieczeń, bowiem do dnia 31.XII.1934 r. ilość osób ubezpieczonych w P. K. O. wynosiła 91.247 na łączną sumę ubezpieczenia 146.499.386 zł.

Gospodarcze instytucje samorządowe.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W WARSZAWIE.

Od kilku lat zawiązały się dwie spółki wydawnicze. Spółka Wydawnicza „Samorząd“ sp. z o. o. i Spółka Wydawnicza „Oszczędność“ Sp. z o. o.

Spółkę Wydawniczą „Samorząd“ sp. z o. o. z kapitałem zakładowym 25.000 zł. założyło Biuro Zjazdów Samorządu Ziemskiego w osobie p. Dyrektora Józefa Beka i Zrzeszenie Samorządów Powiatowych z udziałami po 50% każdy. Cel spółki: wydawanie organu Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego, tygodnika „Samorząd“ jak również wydawnictw książkowych, kalendarza samorządowego, broszur, druków i t. p.

Spółkę Wydawniczą „Oszczędność“ również z kapitałem zakładowym 25.000 zł., założył Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc. z udziałem 50% każdy. Cel spółki: wydawanie organu Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, dwutygodnika „Oszczędność“ i wydawnictw książkowych z dziedziny organizacji oszczędności, zagadnień prawnych, skarbowych, dotyczących akcji oszczędnościowej oraz materjałów propagandy oszczędnościowej jako to — książeczek, broszur, ulotek, wreszcie druków, formularzów, książeczek oszczędnościowych, kartoników, mareczek, następnie ksiąg handlowych i innych materjałów biurowych.

W lipcu roku 1929 zarządy obu spółek postanowiły w celu skoordynowania pokrewnych dziedzin pracy wydawniczej instytucyj samorządowych z dwuch spółek stworzyć jedną. Tak 31.XII.1929 roku powstał „Samorządowy Instytut Wydawniczy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie" z kapitałem zakładowym 50.000 zł. Udziałowcami po 12.500 zł. każdy, pozostają nadal wspólnicy poprzednich spółek, a mianowicie: Związek Powiatów Rzplitej, Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwestycyjne Samorządów Powiatowych, Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc.

Walne Zebranie Samorządowego Instytutu Wydawniczego w dn. 14.XII.1932 r. uchwaliło jednogłośnie podwyższyć kapitał zakładowy do sumy 137.500 zł.

Zgodnie z uchwałą Zarządu i Walnego Zebrania spólników Samorządowego Instytutu Wydawniczego sp. z o. o. w Warszawie sprzedał tygodnik „Samorząd“ Związkowi powiatów R. P.

Obecnie zadaniem spółki jest podejmowanie wydawnictw książkowych, czasopism, roczników, kalendarzy, kalendarzyków i t. p., wykonywanie wszystkich druków i ksiąg oraz pomocy biurowych.

Samorządowy Instytut Wydawniczy zaopatruje we wszystkie wydawnictwa oraz druki, księgi i pomoce biurowe starostwa, wydziały powiatowe, zarządy miejskie i zarządy gminne oraz wszystkie instytucje samorządowe, jako to: K. K. O., szpitale i t. p. W tym celu S. I. W. wydaje i rozsyła katalogi druków, ksiąg i pomocy biurowych. Ostatni katalog załączamy w kalendarzu na 1935 rok. S. I. W. organizuje w porozumieniu ze Zw. K. K. O., wszechstronną propagandę oszczędnościową.

Jako przedsięwzięcie bardzo poważne dla życia i rozwoju gromady należy zanotować, że S. I. W. podjął stałe wydawnictwo „Przewodnik Gromadzki i Kalendarz Sołtysa" pod naczelną redakcją p. Dr. Maurycego Zdzisława Jaroszyńskiego. Pierwszy rocznik wzmiankowanego wydawnictwa na 1935 rok już wyszedł z druku w grudniu roku ubiegłego, ciesząc się dużym zainteresowaniem.

Samorządowy Instytut Wydawniczy posiada własną drukarnię, którą planowo rokrocznie powiększa.

Redaktorem dwutygodnika „Oszczędność" jest p. Bolesław Obszyński.

W skład Zarządu Samorządowego Instytutu Wydawniczego wchodzą p.p.: Juljusz Zdanowski, Franciszek Branny, Józef Rożkowski, poseł Edward Dunin-Markiewicz i Józef Kuszell.

Prezesem Zarządu jest p. Juljusz Zdanowski.

Vice-Prezesem p. Franciszek Branny.

Sekretarzem Zarządu i Dyrektorem Spółki p. Józef Kuszell.

Siedziba Instytucji, Warszawa, ul. Świętokrzyska 13 m. 15, tel.: 5-92-63.

ZRZESZENIE SPÓŁDZIELCZE GOSPODARCZO - INWESTYCYJNE SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH z ogr. odpow.

Warszawa, ul. Dobra Nr. 28, tel. 2.75-30.

„Zrzeszenie" powstało w 1921 r. w pierwotnej swej formie, jako Związek Sejmików, przekształcone następnie w 1923 r. na Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwestycyjne Samorządów Powiatowych z ogr. odpow.; ma za zadanie zaspakajanie potrzeb gospodarczych Samorządów Powiatowych.

W roku 1934 „Zrzeszenie" liczyło 102 członków, w czem 95 powiatów, Związek Powiatów R. P., Związek Międzykomunalny dla

budowy i utrzymania Szpitala Psychjatrycznego w Chełmie Lub., 2 miasta: Gdynia i Siedlce, banki: Bank Gospodarstwa Krajowego, Polski Bank Komunalny w Warszawie i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu.

Udział Członkowski wynosi Zł. 2.000,— oraz 5-ciokrotna odpowiedzialność.

Obecnie „Zrzeszenie" prowadzi:

1. Składnicę Sanitarną, zaopatrującą Szpitale Komunalne we wszelkie urządzenia, leki i środki opatrunkowe.

2. Fabrykę waty opatrunkowej „Valetudo" w Zapolu (p/Grodziskiem Mazowieckim, gdzie poraz pierwszy w Polsce i w Europie wyprodukowano watę hygroskopijną ze lnu (pakuł lnianych) zakupywanego bezpośrednio od producentów na terenie wileńszczyzny i nowogrodczyzny. w ten sposób „Zrzeszenie" stara się w swoim zakresie uniezależnić się od obcego surowca (bawełna), poprzeć własne rolnictwo, dążąc do osiągnięcia samowystarczalności. Wata lniana jest już dostarczaną dla potrzeb wojska i szpitali, oraz weszła na rynek prywatny na początku roku 1933.

3. Kamieniołomy granitowe w Klesowie na Wołyniu, dostarczają Samorządom Powiatowym i Miejskim wszystkie materjały brukarskie do budowy dróg.

4. Dział Gospodarczy dostarcza maszyny do budowy dróg, środki lokomocji, materjały budowlane, węgiel i t. p.

Władze „Zrzeszenia" stanowią:

Rada Nadzorcza:

Prezes — Korsak Władysław — V.-Minister Spraw Wewnętrznych.

V.-Prezes — Gajewski Wacław — Inspektor Samorządowy w Banku Gospod. Krajowego.

Członkowie:

Grela Franciszek — V.-Dyrektor Związku Powiatów R. P.

Hermaszewski Antoni — Członek Wydziału Powiatowego w Równem,

Kasprzak Feliks — Starosta w Krotoszynie,

Płachta Jan — Starosta w Złoczowie,

Szarzyński Dymitr, Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego,

Wasiak Stanisław — Starosta w Aleksandrowie Kuj.

Wasserab Zygmunt — Dyr. Banku Gospod. Krajowego.

Trzciński Aleksander — Naczelnik Wydz. Samorząd. Urz. Wojew. — Poznań..

Zarząd:

Prezes — Rożkowski Józef — Dyrektor Związku Komunalnych Kas Oszczędności.

Członkowie:

Le Brun Henryk Dr. — Dyrektor „Zrzeszenia".

Ołpiński Józef — V.-Prezydent m. st. Warszawy.

ZWIĄZEK GOSPODARCZY GAZOWNI I ZAKŁADÓW WODOCIĄGOWYCH W PAŃSTWIE POLSKIEM.

Warszawa, ul. Krucza 38, m. 4. Tel. 9-84-26.

Adres telegr. „Gazwod".

1) Cel i zadania Związku: Założony w r. 1922. Celem Związku jest popieranie i regulowanie spraw gospodarczych i technicznych gazowni, zakładów wodociągowych, kanalizacyjnych i pokrewnych oraz reprezentacja tych gałęzi gospodarki komunalnej, obrona interesów, prowadzenie statystyki i wydawnictw oraz inicjatywa i pomoc w zakładaniu nowych przedsiębiorstw tego rodzaju. Związek współpracuje z Władzami państwowemi i samorządowemi w zakresie administracyjno-prawnym, deleguje swych przedstawicieli i rzeczoznawców do instytucyj rządowych, samorządowych i społecznych oraz do sądów, udziela porad prawnych i technicznych, urządza zjazdy doroczne i konferencje tyczące się zakładów użyteczności publicznej, wreszcie udziela pomocy w sprawach handlowych, zakupach i t. d.

Terenem działalności Związku jest cała Rzeczpospolita.

2) Członkami Związku mogą być Gazownie, Zakłady Wodociągowo-Kanalizacyjne i pokrewne, miasta posiadające te zakłady oraz mające zamiar budować je, dalej wszystkie miejscowości zaopatrywane w gaz i wodę przez gazownie czy wodociągi dalekosiężne. Członkowie opłacają składki zależne od ilości wyprodukowanego gazu lub wody.

3) Organizacja Związku: Władzami Związku są: Walne Zgromadzenie, Zarząd, oraz Komisja Rewizyjna. Walne Zgromadzenia odbywają się co roku połączone ze Zjazdem Gazowników i Wodociągowców Polskich.

Zarząd składa się z 15-tu członków i 3-ch zastępców. Przewodniczący Zarządu jest Prezesem Związku. Związek prowadzi swe biuro na którego czele stoi Dyrektor.

Organem Związku jest czasopismo „Gaz i Woda". redakcja Kraków, Gazownia Miejska.

Do Związku należy obecnie 73 gazownie i 42 wodociągi.

4) Skład osobowy na rok 1934/35, wybrany na Walnem Zgromadzeniu w Łodzi w dn. 25.VI.1934 r.

Prezydjum:

Prezes Związku Inż. Włodzimierz Rabczewski, Dyr. Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy.

Dyrektor Związku: Inż. cyw. Józef Konopka.

Związki pracowników samorządowych.

a) Centralne.

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.

Warszawa, ul. Podwale 10 m. 3. Tel.: 649-51.

Zrzeszenie ma na celu:

a) zjednoczenie organizacji pracowników miejskich istniejących bądź nowopowstających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do wspólnej obrony moralnych, kulturalnych i materjalnych interesów członków, oraz reprezentację ich nazewnątrz wobec władz państwowych, samorządowych i instytucyj społecznych;

b) badanie warunków pracy, wynagrodzenia i zabezpieczenia oraz podejmowanie w związku z tem zgodnych z prawem akcyj;

c) krzewienie poczucia godności i solidarności zawodowej i koleżeńskiej, oraz karności organizacyjnej i poczucia obywatelskiego i społecznego;

d) rozwój życia kulturalno-oświatowego, towarzyskiego i sportowego;

e) organizowanie pomocy prawnej członków, instytucyj samopomocy koleżeńskiej oraz pośrednictwa pracy.

Zrzeszenie powstało w miejsce Związku Zawodowego Pracowników Miejskich Rz. P., którego oddziały i koła przekształcają się na samoistne Związki, posiadające osobowość prawną, łącznie zaś stanowią Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich Rz. P.

Władzami Zrzeszenia są: Walny Zjazd Delegatów, Zarząd Główny, Prezydjum, Komisja Rewizyjna i Sąd Odwoławczy.

(Prezydjum Zrzeszenia stanowią pp.: Roman Krukowski — prezes Zrzeszenia, Mieczysław Orlański i Jan Krzyżanowski (Kra-

ków) — wiceprezesi, Feliks Jarzębowski — sekretarz Zrzeszenia, Józef Dymmel — skarbnik Zrzeszenia i członkowie: dr. Józef Baryszewski, Juljan Winer, Feliks Ornowski i Ignacy Giedroyć.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą pp.: Wacław Altrich, Konopka (Warszawa), Adam Piłsudski (Wilno), Stanisław Kraus (Lwów) i Oskar Pohlman (Poznań).

Sąd Odwoławczy stanowią pp.: Edward Korb, inż. Jerzy Wojciechowski, Feliks Okołowicz, dr. Ludwik Gout, Witold Urbanowski.

Mandat dyrektora Zrzeszenia piastuje p. Zenobjusz Duda.

Zrzeszenie liczy 14.173 członków.

Zrzeszenie wydaje dwutygodnik p. n. „Pracownik Miejski".

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO R. P.

Warszawa, ul. Królewski 23. Telefony: 538-84; 538-83; 538-86.

Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorjalnego R. P. (dawniej Związek Zawodowy Pracowników Administracji Gminnej R. P.) istnieje od 1918 roku. Zmiana nazwy Związku nastąpiła wskutek zmiany statutu, zatwierdzonego w grudniu 1933 r. Była ona spowodowana napływem do Związku pracowników samorządu powiatowego i miejskiego. Wkrótce po zmianie nazwy Związku, t. j. w lutym roku 1934 nastąpiło połączenie Związku Pracowników Samorządu Terytorjalnego ze Związkiem Pracowników Samorządu Powiatowego.

Z chwilą połączenia Związków ilość członków wzrosła do 10.000, skupionych w około 170 oddziałach powiatowych.

Zakres działalności Związku obejmuje obronę praw i interesów członków Związku, pracę nad podniesieniem ich wykształcenia zawodowego i poziomu społecznego i kulturalnego oraz nad rozbudzeniem ich aktywności w dziedzinie pracy społecznej na terenie wiejskim.

Działalność swoją Związek przejawia w następujących kierunkach:

1. Organizuje oddziały powiatowe i kieruje ich pracą.

2. Propaguje i popiera finansowo akcję dokształcania zawodowego pracowników gminnych na kursach Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

3. Inicjuje organizowanie krótkich kursów na terenach powiatów oraz propaguje omawianie na zebraniach powiatowych za-

gadnień z dziedziny samorządu, biurowości, rachunkowości i organizacji pracy.

4. Propaguje pracę społeczną na terenie wsi, zalecając swym członkom współdziałanie w organizacjach, mających na celu podniesienie poziomu kulturalnego i gospodarczego ludności wiejskiej.

5. Bierze udział w pracy ustawodawczej.

6. Bierze udział w pracach wielu instytucyj ogólnopolskich.

7. Podejmuje publikacje z dziedziny samorządu, skarbowości, prawa, rachunkowości, biurowości, organizacji i prowadzenia kas pożyczkowo-oszczędnościowych i t. p.

8. Udziela porad prawnych zarówno w sprawach pracowniczych, jak i w sprawach związanych z czynnościami służbowemi pracownika samorządowego.

9. Udziela pomocy materjalnej wdowom i sierotom po zmarłych członkach Związku.

10. Bierze udział w pracach Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych oraz współdziała z innemi organizacjami zawodowemi.

11. Organizuje instytucje samopomocowe, jak Fundusz Wypłat Pośmiertnych, istniejący przy Centralnym Zarządzie i Kasy Samopomocy Koleżeńskiej, istniejące w wielu oddziałach powiatowych.

12. Wydaje dwutygodnik „Pracownik Samorządowy".

13. Prowadzi biuro pośrednictwa pracy dla bezrobotnych członków Związku.

Ponadto Związek prowadzi Składnicę ksiąg, druków, używanych przez urzędy komunalne. Oprócz składnicy istnieje przy Związku Instytut Wydawniczy „Książnica Społeczno - Samorządowa"

Władzę Związku:

1. Walne Zgromadzenie Delegatów — po 2 — 3 z każdego oddziału.

2. Centralny Zarząd, składający się z 9 osób. Skład Centralnego Zarządu na rok 1934/35 jest następujący:

Prezes — Franciszek Filipski, burmistrz m. Skierniewice.

Wice-prezes — Józef Barański, sekretarz Wydziału Powiatowego w Warszawie.

Sekretarz — Jan Gromowicz, inspektor samorządu gminnego pow. sokólskiego.

Członkowie:

poseł Antoni Pacholczyk — Dyrektor Związku,

Józef Bakaj — sekretarz gminy z pow. Kołomyja,

Antoni Kaczyński — sekretarz gminy z pow. tureckiego,

Marjan Korwin-Piotrowski — sekretarz Wydziału Powiatowego w Łucku,

Teodor Roszko — komisarz m. Wołomina,

Józef Sroczyński — sekretarz wójtostwa z pow. śremskiego, woj. pomorskiego.

Komisja Rewizyjna:

Bartłomiej Laskowski, Kazimierz Jakubowski i Feliks Turczyński.

Sąd Kolcżeński:

Henryk Jasiński, Józef Karczmarkiewicz, Stanisław Malanowicz, Edmund Padechowicz i Józef Turkowski.

---

b) Lokalne.

ZWIĄZEK ORGANIZACYJ PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO

w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego Nr. 29.

Związek istnieje od 8 marca 1931 r. i obejmował dotychczas Stowarzyszenia Urzędników Samorządu Wojewódzkiego Poznańskiego i Pomorskiego, a od 1 października 1933 r. rozszerzył swą działalność także na Związek Pracowników Śląskich Zakładów Wojewódzkich w Rybniku. W ten sposób są obecnie członkami Związku wszystkie organizacje pracowników samorządu wojewódzkiego t. j. poznańskiego, pomorskiego i śląskiego (w pozostałych dzielnicach samorządu wojewódzkiego dotychczas nie wprowadzono).

Związek jest od chwili powstania członkiem Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych R. P. w Warszawie i należy przez to do Centralnej Rady Pracowniczej.

Zadaniem Związku jest obrona interesów zawodowych zrzeszonych członków, doskonalenie zawodowe i obywatelskie urzędników, krzewienie idei samorządowej, dążenie do udoskonalenia ustroju samorządowego i t. d.

Związek liczy ca 2.000 członków. Siedziba Związku znajduje się w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego Nr. 29 (gmach Starostwa Krajowego).

Skład Zarządu Związku na rok 1934 jest następujący:

pp. Bogdan Bederski — prezes,
Jan Miąskowski — wiceprezes,
Wincenty Męsok — „

Jan Zgórecki — sekretarz,
Maksymiljan Matowski — zast. sekr.,
Antoni Małecki — skarbnik,
Adam Szymczak — zast. skarbnika.

Komisję Rewizyjną tworzą pp. Sobociński Stefan, Mielcarek Florjan, Fuhrmann Wincenty oraz zastępcy Gładyszewski Apolinary i Łęgowski Marceli.

STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW POZNAŃSKIEGO SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO TOW. ZAP. W POZNANIU.

Al. Marcinkowskiego Nr. 29.

Stowarzyszenie istnieje od września 1920 r., zrzeszając urzędników i funkcjonarjuszów Paznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego, tak administracji centralnej, jak i zakładów, instytucyj oraz przedsiębiorstw bezpośrednio i pośrednio mu podległych oraz Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych. Stowarzyszenie należy do Związku Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zadaniem Stowarzyszenia jest:

a) urządzanie zebrań, wykładów, odczytów pp. w sprawach zawodowych,

b) praca na polu kulturalno-oświatowem i sportowem oraz udział w obchodach i uroczystościach narodowych i społecznych względnie ich urządzanie,

c) tworzenie i prowadzenie instytucyj samopomocowych,

d) urządzanie zebrań towarzyskich, zabaw i wycieczek,

e) łączenie się z bratniemi organizacjami urzędników i funkcjonarjuszów samorządowych celem popierania obopólnych pokrewnych interesów.

Dla zrealizowania powyższych celów posiada Stowarzyszenie Komisję Gospodarczą (dla zaopatrzenia członków w różnego rodzaju artykuły pierwszej potrzeby na dogodnych warunkach spłaty), Fundusz Pożyczkowy im. Ludwika Begalego, Sekcję Sportową (oddziały piłki nożnej, tennisowy, szachowy, strzelecki i t. d.), Komisję Kulturalno - Oświatową. Komisję dla zabaw i wycieczek oraz różne specjalne komisje fachowe.

Stowarzyszenie liczy ca 1.100 członków. Siedziba Stowarzyszenia znajduje się w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29 (gmach Starostwa Krajowego).

Skład Zarządu Stowarzyszenia na rok 1934 jest następujący:
pp. Bederski Bogdan — prezes,

Bączkowski Jan — wiceprezes,
Małecki Antoni — II ,,
Zgórecki Jan — sekretarz,
Mentzel Stanisław — zast. sekretarza,
Sobociński Stefan — skarbnik,
Kurek Stanisław — zast. skarbnika,
Pytl.ński Stanisław — bibljotekarz,
Janerka Józef — zast. bibljotekarza,
Mgr. Marchwicki Zdzisław — syndyk.

Komisja Rewizyjna:

pp. Zysnarski Kazimierz,
Wróblewski Stanisław,
Jackowski Marjan,
Madajczak Czesław,
Niedbała Józef.

Komisja Rozjemcza:

pp. Bederski Bogdan,
Ks. Dyr. Sulek Bolesław
Gładyszewski Apolinary,
Rękosiewicz Jan,
Harencki Wincenty.

STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW POMORSKIEGO SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO W TORUNIU.

Stowarzyszenie założono w roku 1926 a od 8.III.1931 r. należy do Związku Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zadaniem Stowarzyszenia jest:

a) urządzanie zebrań, wykładów, odczytów, wycieczek i t. p.,
b) obrona interesów zawodowych członków,
c) tworzenie instytucyj samopomocowych.

Stowarzyszenie zrzesza przeszło 600 członków. Siedzibą Stowarzyszenia jest Toruń (Starostwo Krajowe), ul. Mostowa Nr. 11.

W skład Zarządu Stowarzyszenia wybranego w r. 1934 wchodzą:

p.p. Miąskowski Jan — prezes,
Stempa Franciszek — wiceprezes,

Matowski Maksymiljan — sekretarz,
Mielcarek Florjan — zast. sekretarza i bibljotekarz,
Probucki Ignacy — skarbnik,
Mgr. Konkolewski — syndyk.

Komisję Rewizyjną tworzą: p.p. Jagła, Górski i Biała.

Komisję Rozjemczą stanowią: Szczepanowska, Czabański i Miąskowski.

Uczelnie i stałe kursy samorządowe.

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE, RAKOWIECKA 6.

a *) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studjów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej. Senat ma prawo ograniczyć liczbę studentów każdorazowo na przeciąg jednego roku. O przyjęciu w poczet studentów decyduje rektor.

c) Trzy lata dla uzyskaniu dyplomu, cztery lata dla pragnących uzyskać stopień naukowy.

d) Specjalizujących się słuchaczów w kierunku samorządowym obowiązują następujące przedmioty:

1) ustrój samorządu terytorjalnego w Polsce — dr. M. Z. Jaroszyński,

2) polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski,

3) prawo administracyjne — W. Supiński,

4) skarbowość samorządowa — dr. A. Żabicki,

5) przedsiębiorstwa komunalne — inż. A. Kühn.

e) pełne prawa szkół akademickich.

WOLNA WSZECHNICA POLSKA.

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Uczelnia wielowydziałowa. Przy wydziale nauk politycznych i społecznych istnieje kierunek samorządowy na trzecim i czwartym roku studjów.

---

*) Punkt oznacza: a) ustrój uczelni, b) warunki przyjęcia, c) czas trwania studjów, d) ważniejsze przedmioty wykładane z nauk administracyjnych i komunalnych, e) uprawnienia jakie daje uczelnia.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej lub też szkoły prywatnej polskiej lub obcej, jeżeli świadectwo tej szkoły jest uznane przez Min. W. R. i O. P. za równoważne ze świadectwem dojrzałości państwowej szkoły polskiej. Min. W. R. i O. P. na podstawie wniosku Rady Wydziałowej, zaakceptowanego przez Senat, może pozwolić na studjowanie w charakterze studentów osobom, które nie odpowiadają wyżej wymienionym warunkom.

c) program studjów jest czteroletni.

d) Studjujących kierunek samorządowy obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Ustrój samorządu — dr. prof. M. Z. Jaroszyński.

Polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski.

Skarbowość i prawo skarbowe — prof. A. Żabicki.

Statystyka ekonomiczna — doc. T. Szturm de Sztrem.

Polityka gruntowa i rozbudowa miast — T. Toeplitz.

Opieka społeczna w samorządzie — P. S. Łopatto.

Podstawy prac wychowawczych i oświatowych w samorządzie — prof. H. Radlińska.

e) Pełne prawa szkół akademickich.

STUDJUM PRACY SPOŁECZNO - OŚWIATOWEJ WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ.

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Na Studjum istnieją 4 specjalizacje podstawowe: A. nauczanie dorosłych i młodzieży, B. organizacja życia społecznego. C. bibljotekarstwo, D. opieka nad macierzyństwem, dziećmi i młodzieżą.

Program obejmuje przedmioty ogólne i przedmioty specjalizacji, a więc obowiązuje przesłuchanie wykładów z zakresu nauk pedagogicznych lub nauk społecznych (teorja i praktyka samorządu, ekonomja, polityka społeczna) oraz przejście teoretycznego i praktycznego programu wybranej grupy specjalnej (A, B, C lub D).

b) Ukończenie 2-letniego kursu Collegium na jednym z Wydziałów W. W. P. lub odbycie równoważnych studjów uniwersyteckich, albo ukończenie wyższej szkoły zawodowej. Wykazanie się conajmniej roczną praktyką pracy społecznej.

O ile słuchacz zamierza uzyskać nie dyplom, lecz świadectwo ukończenia studjum: zdanie egzaminu wstępnego na W. W. P. wzgl. ukończenie szkoły średniej ogólnokształcącej oraz złożenie kolokwjum wstępnego.

c) Nauka na Studjum trwa 2 lata.

d) Specjalizujących się na grupie B: organizacja życia społecznego — obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Polityka społeczna — Prof. K. Krzeczkowski.

Teorja i praktyka samorządu — P. J. Strzelecki.

Seminarjum z teorji i praktyki samorządu — Prof. M. Z. Jaroszyński.

Statystyka — Prof. S. Szulc.

Ekonomja — Prof. S. Dziewulski i Doc. W. Fabierkiewicz.

Higjena społeczna — P. Cz. Wroczyński.

e) Wyższy stopień kwalifikacyj przy nauczaniu w szkolnistwie powszechnem. Pełne prawa cenzusu naukowego w zakresie kwalifikacyj do nauczania w szkołach średnich. Prawo do zajmowania stanowisk I kategorji w służbie cywilnej, państwowej lub samorządowej.

KURSY ADMINISTRACJI KOMUNALNEJ PRZY WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ.

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Kursy posiadają charakter stałych kursów dokształcających dla pracowników związków komunalnych. Kursy dzielą się na dwie równolegle prowadzone grupy: „A" — dla pracowników samorządu miejskiego i powiatowego: „B" — dla pracowników gmin wiejskich.

b) Do przyjęcia na grupę „A" wymagane jest ukończenie conajmniej sześć klas szkoły średniej, na kurs „B" ukończenie najmniej siedmioklasowej szkoły powszechnej — ponadto na oba kursy trzyletnia praktyka na stanowisku referendarskiem lub podreferendarskiem w samorządzie miejskim lub ziemskim.

c) Czas trwania kursu cztery i pół miesiąca.

d) Na kursach wykłada się następujące ważniejsze przedmioty samorządowe:

Grupa „A":

Ustrój samorządu — St. Podwiński.

Skarbowość ogólna — prof. A. Żabicki.

Skarbowość komunalna — St. Pastuszyński.

Budżet — Fr. Grela.

Polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski.

Rachunkowość komunalna — Fr. Grela.

Biurowość — A. Robaczewski.

Statystyka stosowana — S. Stęplewski.

Grupa „B":

Ustrój samorządu — St. Podwiński.
Skarbowość ogólna — prof. A. Żabicki.
Skarbowość komunalna — St. Pastuszyński.
Budżet — Fr. Grela.
Pol tyka komunalna — dr. prof. W. Biegeleisen.
Rachunkowość komunalna — Fr. Grela.
Biurowość — A. Pacholczyk i P. Typiak.
Statystyka stosowana — S. Stęplewski.
Gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe — W. Ludkiewicz.

SZKOŁA NAUK POLITYCZNYCH W WARSZAWIE,

ul. Wawelska.

a) Uczelnia czterowydziałowa (wydziały: dyplomatyczno-konsularny, społeczny, administracji państwowej i komunalnej i finansowo-ekonomiczny).

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej. Na kurs przygotowawczy lub w charakterze słuchaczów nadzwyczajnych mogą być przyjmowane osoby nie posiadające świadectwa dojrzałości. Słuchacze ci mogą być następnie zaliczeni w poczet słuchaczów rzeczywistych.

c) Kurs nauk dwuletni. Dla uzyskania dyplomu dającego w służbie państwowej prawa urzędnicze I kategorji — trzy lata.

d) Na wydziale administracji państwowej i komunalnej wykładane są między innemi: prawo polityczne, skarbowość, polityka socjalna, nauka administracji i prawo administracyjne wraz z postępowaniem administracyjnem, prawo cywilne wraz z procedurą i ustrojem sądowym, wiadomości z prawa karnego i procedury, statystyka, samorząd miejski i ziemski, polityka komunalna, polityka agrarna, rachunkowość kameralna i komunalna, finanse komunalne, technika w życiu gospodarczem państwa i gminy, prasa i polityka.

Wykłady w godzinach wieczornych.

WYŻSZA SZKOŁA DZIENNIKARSKA W WARSZAWIE

a) Uczelnia jednowydziałowa, z możnością specjalizowania się słuchaczów w kierunkach społecznym, ekonomicznym i t. d.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej, ogólnokształcącej lub zawodowej, państwowej lub prywatnej, zrównanej z prawami szkół państwowych. W charakterze wolnych słuchaczów mogą być przyjmowane osoby nieposiadające świadectwa dojrzałości. Słuchacz

wolny może pozyskać prawo słuchacza zwyczajnego, z zaliczeniem ubiegłego czasu studjów, jeżeli:

a) uczęszczał na całość obowiązujących przedmiotów i seminarjów,

b) gdy uzyskał na wniosek Rady Naukowej specjalne zezwolenie Ministra W. R. i O. P.,

c) Program studjów jest trzyletni,

d) Na trzecim roku studjów wykładane są przedmioty z dziedziny gospodarczej i samorządowej, m. in. finanse i przedsiębiorstwa komunalne.

UNIWERSYTET JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE.

a) Na wydziale prawa obok studjum ogólnego, obowiązującego wszystkich studentów tego wydziału, istnieje od początku roku akad. 1930/31 studjum ekonomiczno - administracyjne.

b) Studjum ekonomiczno - administracyjne jest dostępne dla tych studentów wydziału prawa, którzy zdali już z pomyślnym wynikiem I. egzamin roczny w zakresie studjum ogólnego. Na wydział prawa przyjmuje się kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości szkoły średniej typu klasycznego lub humanistycznego: świadectwa dojrzałości szkół innych typów muszą być uzupełnione dodatkowem świadectwem dojrzałości z języka łacińskiego. Liczba studentów na pierwszym roku studjów jest ściśle określona (numerus clausus).

c) Program studjów na studjum ekonomiczno - administracyjnem jest trzyletni i obejmuje następujące ważniejsze przedmioty:

na I i II roku studjów:

Ustrój administracyjny Polski — dr. prof. Zb. Pazdro.

Postępowanie administracyjne — dr. prof. Zb. Pazdro.

Administracja miast i polityka komunalna — dr. prof. A. Wereszczyński.

Skarbowość samorządu — mr. R. Frankowski.

Administracja głównych państw kontynentalnych — dr. doc. T. Bigo.

Naukowa organizacja pracy — inż. prof. E. Hauswald.

Administracja szkolna — dr. zast. prof. Z. Próchnicki.

Na III rok studjów:

Ubezpieczenia społeczne — dr. prof. Zb. Pazdro.

Prawo urzędnicze — j. w.

Polityka ekonomiczna — dr. doc. Zdz. Stahl.

Polityka socjalna — dr. prof. St. Grabski.

Prawo pracy i sądy pracy — dr. prof. R. Longchamps de Berier.

Prawo przemysłowe — mr. J. Kasztelewicz.

Międzynarodowe prawo administracyjne — dr. asyst. M. Zimmerman.

Prawo budżetowe — dr. doc. Zdz. Stahl.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE.

Uniwersytet liczy 5 wydziałów: Teologiczny, Prawa, Lekarski, Filozoficzny i Rolniczy.

Wśród przedmiotów, obowiązujących na Wydziale Prawa i Administracji, wykładane są następujące przedmioty dotyczące samorządu:

1. Skarbowość samorządów — prof. n. dr. T. Lulek.
2. Nauka administracji i prawo administracyjne — prof. z. dr. K. Wł. Kumaniecki.
3. Zasady i ustrój samorządu terytorjalnego w Polsce — doc. dr. J. St. Langrod.

Pierwszeństwo na Wydziale Prawa mają kandydaci ze świadectwami dojrzałości gimnazjów klasycznych i humanistycznych, z uwzględnieniem w pierwszym rzędzie osób, pochodzących z województw: krakowskiego, kieleckiego i śląskiego.

WYŻSZE STUDJUM HANDLOWE W KRAKOWIE.

a) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studjów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej z prawami publiczności.

c) Program studjów dla uzyskania dyplomu jest trzyletni.

d) Specjalizujących się w kierunku samorządowym obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Zasady i kierunki administracji samorządowej — dr. prof. K. Kumaniecki.

Prawo administracyjne — dr. prof. K. Kumaniecki.

Skarbowość samorządów — dr. T. Lulek.

Samorządowe roboty publiczne — inż. H. Dudek.

Polityka kredytowa ze szczególnem uwzględnieniem polityki kredytowej samorządu — dr. K. Krzetuski.

e) Uzyskanie dyplomu uprawnia do osiągnięcia I kat. stanowisk urzędniczych w państw. służbie cywilnej.

UNIWERSYTET POZNAŃSKI.

Uczelnia jest 5-cio wydziałowa.

Na Wydziale Prawno-Ekonomicznym wśród wykładów obo-

wiązkowych znajdują się na III roku studjów następujące, dotyczące samorządu, przedmioty:

1. Nauka administracji — prof. z dr. S. Kasznica.

2. Polskie prawo administracyjne — prof. z dr. S. Kasznica.

3. Teorja samorządu i polskie prawo samorządowe — prof. z dr. S. Kasznica.

4. Nauka skarbowości i polskie prawo skarbowe — dr. doc. R. Knapowski.

Program studjów na Wydziale Prawno - Ekonomicznym jest 4-ro letni. Rok akademicki podzielony jest na trymestry.

Kandydaci na Wydział Prawno - Ekonomiczny, po złożeniu świadectwa dojrzałości i wszelkich innych dokumentów i po zamknięciu wpisów poddawani są egzaminowi wstępnemu.

INSTYTUT NAUK HANDLOWO - GOSPODARCZYCH W WILNIE,

Adama Mickiewicza 18.

a) Instytut posiada samodzielny wydział samorządowy.

b) Świadectwo ukończenia sześciu klas gimnazjum państwowego lub prywatnego z prawami bądź maturą liceum ogólnokształcącego, bądź świadectwo ukończenia 3-ch kursów polskiego seminarjum nauczycielskiego z prawami lub świadectwo ukończenia 3-letniej średniej szkoły handlowej.

c) Program studjów trzyletni i jednoroczna praktyka celem uzyskania świadectwa ukończenia.

d) Program na wydziale samorządowym obejmuje następujące ważniejsze dla samorządu przedmioty:

Prawo administracyjne i nauka administracji.
Ustrój samorządu.
Skarbowość komunalna.
Przedsiębiorstwa komunalne.
Księgowość komunalna.
Polityka komunalna.

e) Po ukończeniu Instytutu absolwenci korzystają:

1) z praw i przywilejów zagwarantowanych ustawą o państw. służbie cywilnej dla urzędników państw. (Dz. U. Nr. 21 z r. 1922).

2) z prawa do zajmowania stanowisk nauczycieli przedmiotów zawodowych w szkołach agrotechnicznych.

3) Min. Spr. Wewn. przyznało absolwentom Wydziału Samorządowego pierwszeństwo przy angażowaniu kandydatów na posady w instytucjach samorządowych.

SZKOŁA HANDLOWA STOWARZYSZENIA KUPCÓW POLSKICH
w Kielcach, ul. Kopernika 8.

a) Przy szkole istnieje klasa czwarta administracyjno - samorządowa.

b) Świadectwo ukończenia trzechletniej szkoły handlowej, a w razie wolnych miejsc młodzież ze szkół ogólnokształcących po ukończeniu 6 klas.

c) Nauka w klasie trwa jeden rok.

d) W klasie program wykładów obejmuje następujące ważniejsze przedmioty:

Administracja państwowa i samorządowa.

Skarbowość samorządowa.

Prawoznawstwo.

Geografja gospod. woj. krakowskiego, śląskiego i kieleckiego.

e) Absolwenci 4-ej klasy mają pierwszeństwo przy obejmowaniu stanowisk II kategorji w związkach komunalnych.

Centralne instytucje społeczne o znaczeniu ogólnem oraz szczególnie związane działalnością z samorządem terytorjalnym*).

A. INSTYTUCJE O CHARAKTERZE OGÓLNO - SPOŁECZNYM.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (L. O. P. P.).
Warszawa, ul. Wierzbowa 9. Tel. 5-62-20.

Cele: a) popieranie rozwoju lotnictwa polskiego, b) badanie środków obrony chemicznej, c) przygotowanie ludności cywilnej do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

Organ prasowy: „Lot polski“ — dwutygodnik,
„Biuletyn Przeciwgazowy L. O. P. P.” — miesięcznik.

Liga Morska i Kolonjalna.
Warszawa, Widok 10. Tel. 5-33-90.

Cele: Obrona spraw morza polskiego oraz zagadnień polskiej emigracji w krajach zamorskich, już istniejącej oraz mającej się rozwijać w przyszłości. Praca prowadzona jest w 3 wydziałach: 1) Wydział Morski, 2) Wydział Żeglugi Śródlądowej, 3) Wydział Kolonjalny.

Organ prasowy: „Morze” — miesięcznik, Warszawa, Widok 10.

Polski Czerwony Krzyż.
Warszawa, Smolna 6. Tel. 5-94-90.

Cel: Akcja samarytańsko - ratunkowa podczas pokoju oraz akcja sanitarna podczas wojny.

Organ prasowy: „Polski Czerwony Krzyż” — miesięcznik, Warszawa, Smolna 6.

Polski Biały Krzyż.
Warszawa, Świętokrzyska 5. Tel. 5-85-54.

Cele: Opieka nad polskim żołnierzem i uświadamianie państwowo-obywatelskie.

---

*) Wykaz obejmuje jedynie główniejsze stowarzyszenia mające bezpośrednią lub pośrednią styczność z działalnością samorządu terytorjalnego. W wypadkach, gdy z nazwy stowarzyszenia nie wynika rodzaj jego działalności, podano zwięźle cele niektórych stowarzyszeń.

Związek Strzelecki.

Zarząd i Komenda Główna.

Warszawa, Myśliwiecka 3 m. 5. Tel. 9-90-81.

Cele: Przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne, prace kulturalno-oświatowe, wychowanie obywatelskie i przysposobienie rolnicze. Skupia młodzież przedpoborową, pozaszkolną — zarówno męską jak i żeńską.

Organ prasowy: „Strzelec" tygodnik, Warszawa, Długa 50.

Związek Harcerstwa Polskiego.

Warszawa, Myśliwiecka 3 m. 5. Tel. 9-83-25.

Cele: Wychowanie młodzieży przy współdziałaniu ze szkołą i domem oraz wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe.

Organ prasowy: „Harcmistrz" miesięcznik i „Skrzydła" miesięcznik.

Główny Związek Straży Pożarnych Rzplitej Polskiej.

Warszawa, Poznańska 11 m. 5. Tel. 8-80-71.

Organ prasowy: „Przegląd Pożarniczy" miesięcznik.
„Gazeta Strażacka" tygodnik.

Towarzystwo Popierania Budowy Szkół Powszechnych.

Warszawa, Min. W. R. i O. P.

Cele: Zabieganie o fundusze na budownictwo szkolne.

B. INSTYTUCJE OŚWIATOWO - KULTURALNE.

Polska Macierz Szkolna.

Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Tel. 6-92-23.

Towarzystwo Szkoły Ludowej.

Kraków, Św. Anny 5.

Organ prasowy: „Przewodnik Oświatowy". Kraków, ul. Św. Anny 5.

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Warszawa, Karowa 31. Tel. 6-42-50.

Organ prasowy: „Ziemia" — miesięcznik, Warszawa, Karowa 31.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego.

Warszawa, Czerwonego Krzyża 20. Tel. 5-95-03.

Powszechny Uniwersytet Korespondencyjny.

Warszawa, Al. Róż 2. Tel. 8-21-10.

Towarzystwo Bibljotek Publicznych.
Warszawa, Marjensztadt 3. Tel. 6-61-54.

Towarzystwo Czytelni Ludowych.
Poznań, Św. Marcina 37 i Pl. Wolności 18.

Instytut Oświaty Dorosłych.
Warszawa, Nowogrodzka 21. Tel. 8-78-03.

Instytut Oświaty i Kultury im. Staszica.
Warszawa, Szopena 16 m. 20. Tel. 8-93-50.

Związek Teatrów Ludowych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-25-49.
Organ prasowy: „Teatr ludowy" dodatek do „Siewu", Warszawa, Kopernika 30.

C. ORGANIZACJE MŁODZIEŻY.

Centralny Komitet do spraw młodzieży wiejskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-85-65.

Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej „Siew".
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 2-36-40.
Organ prasowy: „Siew", Warszawa, Kopernika 30.
„Wiejska Droga" miesięcznik.

Związek Młodzieży Ludowej.
Warszawa, Lindleya 16. Tel. 9-69-69.
Organ prasowy: „Młoda Wieś", Lindleya 16.

Związek Młodzieży Wiejskiej Rzplitej Polskiej „Wici".
Warszawa, Szopena 16 m. 20.
Organ prasowy: „Wici", Warszawa, Szopena 16.

Legjon Młodych Związek Pracy dla Państwa.
Warszawa, Nowy Świat 38. Tel. 2-42-24.

Organizacja Pracy Obywatelskiej Młodzieży p. n. „Straż Przednia".
Warszawa, Nowy Świat 2. Tel. 9-40-74.

Zjednoczenie Młodzieży Polskiej.
Poznań, Pocztowa 15.

Organa prasowe: „Przyjaciel młodzieży", „Młoda Polska", „Kierownik Stowarzyszeń Młodzieży".

D. INSTYTUCJE SPOŁECZNO - OPIEKUŃCZE.

Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem.
Warszawa, Czerniakowska 131. Tel. 9-49-44.

Organ prasowy: „Życie Dziecka" — miesięcznik, Warszawa, Litewska 16.

Polskie Towarzystwo Walki z Alkoholizmem „Trzeźwość".
Warszawa, Stare Miasto 38. Tel. 5-11-07.

Organ prasowy: „Trzeźwość", Warszawa, Fałata 4 m. 1.

Towarzystwo Ogrodów Działkowych.
Warszawa, Marszałkowska 76. Tel. 9-36-13.

Towarzystwo Gniazd Sierocych.
Warszawa, Leszno 11. Tel. 11-5813.

Patronat Towarzystw Opieki nad Więźniami.
Warszawa, Marszałkowska 74.

Polski Związek Przeciwgruźliczy.
Warszawa, Chocimska 24.

Patronat nad polską młodzieżą rzemieślniczą i przemysłową.
Warszawa, Widok 12. Tel. 2-22-38.

E. ORGANIZACJE GOSPODARCZO - SPOŁECZNE.

Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-82-12.

Organ prasowy: „Przewodnik Gospodarski", Warszawa, Kopernika 30.

Liga Pracy.
Warszawa, Czackiego 3/5. Tel. 2-35-44.

Towarzystwo Przemysłu Ludowego.
Warszawa, Tamka 1.

Związek Osadników.
Warszawa, Zielna 22 m. 9. Tel. 5-33-14.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.
Warszawa, Nowogrodzka 23. Tel. 9-46-52.

Unja Związków Spółdzielczych w Polsce.
Warszawa, Jasna 8. Tel. 2-54-12.

Organ prasowy: „Poradnik Spółdzielni", Warszawa, Jasna 8.

Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych R. P.
Warszawa, Warecka 11a. Tel. 5-20-39.

Organ prasowy: „Czasopismo Spółdzielni Rolniczych". Warszawa, Warecka 11a.

Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Grażyny 13. Tel. 8-27-33.

Organ prasowy: „Społem" dwutygodnik. Warszawa, Grażyny 13.

Związek Izb i Organizacyj Rolniczych R. P.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 2-96-39.
Organ prasowy: „Rolnik Ekonomista" — tygodnik.

Związek Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-08-94.

Liga Drogowa.
Warszawa, Al. Szucha 10. Tel. 8-96-54.

Perjodyczne pisma samorządowe ogólne.

„SAMORZĄD".

Tygodnik, organ Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej. poświęcony sprawom samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją dyrektora Związku Powiatów Franciszka Brannego.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja i Administracja: **Warszawa,** Marszałkowska 81-a. Tel. 8-79-77 i 9-61-92.

„SAMORZĄD TERYTORJALNY".

Kwartalnik — poświęcony teorji i życiu samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją d-ra M. Jaroszyńskiego.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja: Warszawa, Marszałkowska 81-a. Tel. 9-66-06 i 9-61-92.

„SAMORZĄD MIEJSKI".

Dwutygodnik — organ Związku Miast Polskich, poświęcony sprawom samorządu miast. Wychodzi pod redakcją M. Porowskiego.

Wydawca: Związek Miast Polskich.

Redakcja i administracja: Warszawa, Al. Ujazdowskie 47. Tel. 8-81-73.

„GŁOS GMINY WIEJSKIEJ".

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Wiejskich, poświęcony sprawom samorządu gminnego.

Wychodzi pod redakcją Bolesława Tkaczyka.

Wydawca: Związek Gmin Wiejskich w Polsce.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Żórawia 47. Tel. 9-03-28.

„PRACOWNIK MIEJSKI".

Dwutygodnik — organ Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P. Wychodzi pod redakcją Jerzego Szyszko Bohusza. Wydawca: Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P. Redakcja i Administracja: Warszawa, Podwale 10. Tel. 6-49-51.

„PRACOWNIK SAMORZĄDOWY".

Dwutygodnik — poświęcony sprawom pracowników samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją Antoniego Pacholczyka.

Wydawca: Związek Pracown. Samorz. Terytorj.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Królewska 23. Tel 538-84.

„ORĘDOWNIK SAMORZĄDU".

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Województwa Śląskiego. Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Pocztowa 7/II.

„OSZCZĘDNOŚĆ".

Dwutygodnik — poświęcony sprawom organizacji oszczędności w Polsce oraz sprawom komunalnych kas oszczędności.

Redaktor B. Obszyński.

Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o. w Warszawie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Świętokrzyska Nr. 13. Tel. 5-92-63.

„CZASOPISMO KAS OSZCZĘDNOŚCI".

Miesięcznik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności w b. dzielnicy pruskiej.

Wychodzi pod redakcją K. Słomskiego.

Wydawca: Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. 27 Grudnia Nr. 8. Tel. 21-07.

„KWARTALNIK KAS OSZCZĘDNOŚCI".

Kwartalnik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności.

Wychodzi pod redakcją Komitetu Redakcyjnego.

Wydawca: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie.

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Wałowa 9.

„GAZETA ADMINISTRACJI I POLICJI PAŃSTWOWEJ".

Dwutygodnik — poświęcony zagadnieniom administracji państwowej i samorządowej oraz policji państwowej.

Redaktor Franciszek Kaufman.

Wydawca: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Trębacka 11. Tel.: Redakcji 606-17, Administracji 606-14.

Podział administracyjny według stanu
z dn. 1. XII 1934 r.

Dane Gł. Urz. Stat. Ludność według spisu z dn. 9.XII. 1931.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Polska	388634,0	603	3143	32133500** 31942027	8807411	23134616	82,2	27,6
Woj. Centralne	137833,0	223	1297	13390061	4470082	8919979	97,1	33,4
M. st. Warszawa*)	122,9	1	—	1178914	1178914	—	9592,5	100,0
Woj. warszawskie	29470,5	59	303	2530675	585646	1945029	85,9	23,1
Błoński	1074,4	4	14	143562	53924	89638	13[illegible],6	37,6
Ciechanowski	1208,5	1	10	78987	13954	65033	65.4	17,7
Gostyniński	1146,8	2	11	81572	13473	68099	71.1	16,5
Grójecki	1698,7	4	18	132595	27801	104794	78.0	21,0
Kutnowski	922.1	3	12	108146	35242	72904	117.3	32,6
Lipnowski	1534,8	2	17	104572	13253	91319	68.1	12,7
Łowicki	1258,3	1	11	104665	17613	8705[illegible]	83.2	16,8
Makowski	1136,[illegible]	2	8	65625	10913	54712	57.7	16,6
Miński	1227,5	2	17	111416	21842	89574	90,8	19,6
Mławski	1486,1	1	14	103112	19584	83528	69.4	19.0
Nieszawski	1278,4	4	13	1180[illegible]1	21381	96620	92.3	18,1
Płocki	1485,3	2	15	127545	37438	90107	85,9	29,4
Płoński	1288,9	1	12	81435	10[illegible]93	71042	63.2	12,8
Przasnyski	1410,3	2	10	69070	10870	58200	49.0	15,7
Pułtuski	1527,3	4	11	118175	39365	78810	77.4	33,3
Radzymiński	1076,3	2	12	97432	19894	77538	90.5	20,4
Rawski	1327,2	3	14	93675	159[illegible]0	77605	70.6	17.1
Rypiński	1213,9	2	14	86687	13524	73163	71.4	15,6
Sierpecki	1177,5	3	13	83038	19005	64033	70.5	22.9
Skierniewicki	830,9	1	8	71229	20191	51038	85,7	28,3
Sochaczewski	1052,1	1	10	75325	10822	64503	71.6	14,4
Warszawski	1784,1	5	26	326606	62375	264231	183,1	19.1
Włocławski	1324,8	7	13	146205	76809	71396	111,9	51,8

*) M. st. Warszawa — 4 powiaty grodzkie.

**) Ludność „ogółem wraz z wojskiem skoszarowanem.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Woj. łódzkie	**19033,9**	**46**	**232**	**2633050**	**1122607**	**1510443**	**138.3**	**42,6**
Brzeziński	1100,3	4	15	151011	59108	91903	137,2	39,1
Kaliski	1480,6	3	20	195915	75737	120178	132,3	38,7
Kolski	1220,4	3	13	119421	22223	97198	97,8	19,6
Koniński	2368,2	9	26	207779	37622	170157	87.7	18 1
Łaski	1400,1	2	18	171673	52116	119557	122,6	30 4
Łęczycki	1316,9	3	15	127734	29735	97999	97.0	23,3
Łódź m.	58,4	1	—	605467	605467	—	10367,6	100,0
Łódzki	894,4	5	16	162399	62733	99666	181,6	38,6
Piotrkowski	2072,8	3	21	222328	65613	155715	107 3	30,0
Radomszczański	2148,4	2	25	186407	25498	160909	86,8	13.7
Sieradzki	1618,5	5	19	168191	45983	122208	103,9	27,3
Turecki	1248,0	3	19	101866	15776	86090	81,6	15,5
Wieluński	2106,9	3	25	212859	23996	188863	101,0	11,3
Woj. kieleckie	**25589,4**	**40**	**313**	**2936976**	**751520**	**2185456**	**114,8**	**25,6**
Będziński	459,0	3	9	231581	105857	125724	504.5	45,7
Częstochowa m.	47,5	1	—	117588	117588	—	2475,5	100,0
Częstochowski	1855,2	2	21	181875	14423	167452	98,0	7,9
Iłżecki	1825,9	2	21	160874	12478	148396	88,1	7,8
Jędrzejowski	1293,3	1	13	110049	12853	97196	85,1	11,7
Kielecki	1946,3	2	19	219652	63826	155826	112,8	29,1
Konecki	1862,4	4	18	179553	42799	136754	96.4	23,8
Kozienicki	1856,9	2	19	143237	16550	126687	77,1	11,6
Miechowski	1347,6	3	24	153538	14879	138659	113.9	9,7
Olkuski	1364,6	2	14	151541	18846	132695	111 0	12 4
Opatowski	1639,1	2	23	186649	35502	151147	113.9	19.0
Opoczyński	1773,2	1	22	130000	8921	121079	73,3	6,9
Pińczowski	1149,8	3	20	126058	15906	110152	109,6	12,6
Radom m.	24,8	1	—	78073	78073	–	3148,1	100,0
Radomski	1966,5	2	22	149923	4352	145571	76.2	2,9
Sandomierski	1179,5	3	14	123177	20381	102796	104,4	16,5
Sosnowiec m.	33.2	1	—	109454	109454	—	3296.8	100,0
Stopnicki	1589,2	2	25	153164	13077	140087	96,4	8,5
Włoszczowski	1430,2	2	14	100564	13042	87522	70,3	13,0
Zawierciański	945,2	1	15	130426	32713	97713	138,0	25,1
Woj. lubelskie	**31175,7**	**33**	**276**	**2466961**	**442146**	**2024815**	**79,1**	**17,9**
Bialski	2122,3	3	21	116271	23757	92514	54,8	20,4
Biłgorajski	1719,9	1	14	117035	8177	108858	68,0	7,0
Chełmski	1975,3	1	13	162613	29222	133391	82.3	18,0
Garwoliński	1973,9	2	19	159510	15816	143694	80.8	9,9
Hrubieszowski	1574.7	2	14	130275	17184	113091	82.7	13.2
Janowski	1960 0	2	15	152848	18682	134166	78.0	12,2
Krasnystawski	1521,2	1	14	134396	10435	123961	88,3	7,8

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Lubartowski	1388,8	2	14	108001	11668	96333	77,8	10,8
Lublin m.	30,5	1	—	112539	112539	—	368[illegible],8	100,0
Lubelski	1888,8		16	1635[illegible]5	—	163565	86,6	—
Łukowski	1762,0	3	17	129048	22022	107[illegible]26	73,2	17.1
Puławski	1688.4	2	17	172673	16812	155861	102.3	9,7
Radzyński	1620,8	2	14	99288	23187	761[illegible]1	61.3	23.3
Siedlecki	1987.6	3	22	151455	452[illegible]0	106215	76,2	29,9
Sokołowski	1275,6	1	12	840[illegible]6	11831	72185	65,9	14.1
Tomaszowski	1396,6	1	13	12[illegible]377	10433	110944	86,9	8,6
Węgrowski	1301,5	1	14	88930	9416	79514	68.3	10,6
Włodawski	2325,9	3	14	113[illegible]60	23215	90245	48,8	20,5
Zamojski	1661,9	2	13	149661	3[illegible]510	117151	90,0	21,7
Woj. białostockie	**32440,6**	**44**	**173**	**1643485**	**389249**	**1254236**	**50,7**	**23,7**
Augustowski	2034,9	1	12	74945	12147	62798	36,8	16,2
Białystok m.	39,3	1	—	91335	913[illegible]5	—	2324,[illegible]	10[illegible],0
Białostocki	3078,5	8	15	138952	26144	1[illegible]2708	45,1	18,8
Bielski	4988,5	6	16	202515	267[illegible]0	175745	4[illegible],6	13.2
Grodzieński	4458.5	5	21	213458	64283	149175	47,9	30.1
Łomżyński	2657,0	6	19	168311	45122	123189	63,3	26.8
Ostrołęcki	2281.0	1	14	112800	13438	9[illegible]362	49,4	11.9
Ostrowski	1466,9	2	11	99731	20506	79225	68,0	20,6
Sokólski	2333,4	3	12	103214	12700	90514	44,2	12,3
Suwalski	2245,6	2	17	1[illegible]0277	25366	84911	49,1	23,0
Szczuczyński	14[illegible]0,6	3	10	67914	16575	51339	46.8	24,4
Wołkowyski	3937.9	2	16	171152	18894	152258	43.5	11,0
Wysoko-mazow.	1468,5	4	10	88981	15969	73012	60,6	17,9
Woj. Wschodnie	**124398,5**	**59**	**365**	**5548600**	**789077**	**4759523**	**44,6**	**14,2**
Woj. wileńskie	**29010,7**	**15**	**96**	**1275269**	**265266**	**1010003**	**44,0**	**20.8**
Brasławski	4217,1	—	15	142475	—	142475	33,8	—
Dziśnieński	3968.3	3	13	159546	1[illegible]660	143886	40,2	9,8
Mołodecki	1898,3	3	8	91094	12019	79075	48,0	13,2
Oszmiański	2361,5	2	8	104[illegible]96	11424	93172	44,3	10,9
Postawski	3049,4	—	11	99836	—	99836	32,7	—
Święciański	4017.2	3	14	136305	12405	123900	33,9	9,1
Wilejski	3427.2	1	12	130927	5848	125[illegible]79	38,2	4,5
Wilno m.	101,4	1	—	196383	196383	—	1936,7	100,0
Wileńsko-trocki	5970,3	2	15	214107	11527	202580	35,9	5,4
Woj. nowogródzkie	**22966,2**	**10**	**87**	**1056780**	**102918**	**953862**	**46,0**	**9,7**
Baranowicki	3297,8	2	12	160851	27440	133411	48,8	17,1
Lidzki	4257,4	1	14	183431	19490	163941	43,1	10,6
Nieświeski	1968,3	2	8	114453	13553	100900	58,1	[illegible],8

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludność obecnej w dn. 9.XII. 1934 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Nowogródzki	2930.3	2	12	150026	13313	136713	51,2	8,9
Słonimski	3068.6	1	13	126114	16284	109830	41,1	12,9
Stołpecki	2371,3	1	8	99371	6569	92802	41,9	6,6
Szczuczyński	2273,4	—	10	107399	—	107399	47,2	—
Wołożyński	2799,1	1	10	115135	6269	108866	41,1	5,4
Woj. poleskie	**36667,5**	**12**	**79**	**1131760**	**146590**	**985170**	**30,9**	**12,9**
Brzeski	4625.0	3	15	216450	57654	158796	46,8	26,6
Drohicki	2350.7	—	9	96882	—	96882	41,2	—
Kobryński	3545,2	1	11	114171	10217	103954	32,2	8,9
Kosowski	3561,4	2	6	83604	7242	76362	23,5	8,7
Koszyrski	3243,3	—	7	94663	—	94663	29,2	—
Łuniniecki	5678,0	1	6	108546	8721	99825	19,[illegible]	8,0
Pińsk	5631,2	1	12	184219	31913	152306	32,7	17,3
Prużański	2643,9	2	8	108762	12814	95948	41,1	11,8
Stoliński	5388,8	2	5	124463	18029	106434	23,1	14,5
Woj. wołyńskie	**35754,1**	**22**	**103**	**2084791**	**274303**	**1810488**	**58,3**	**13,2**
Dubieński	3274,7	2	12	226733	19988	206745	69,2	8,8
Horochowski	1757,0	2	7	122195	12312	109883	69,5	10,1
Kostopolski	3496,0	2	6	159200	12210	146990	45,5	7,7
Kowelski	5681,4	2	15	254891	32117	222774	44,9	12,6
Krzemieniecki	2790,4	1	12	242574	19997	222577	86,9	8,2
Lubomelski	2054,4	1	7	85396	7238	78158	41,6	8,5
Łucki	4767,3	3	13	290862	47931	242931	61,[illegible]	16,5
Równeński	2898,2	2	9	253056	48674	204382	87,3	19,2
Sarneński	5477,8	3	9	181098	19828	161270	33,1	10,9
Włodzimierski	2207,7	2	7	150364	30386	119978	68,1	20,2
Zdołbunowski	1349,2	2	6	118422	23622	94800	87,8	19,9
Woj. Zachodnie	**47187,5**	**152**	**746**	**4498862**	**1613127**	**2885735**	**95,3**	**35,8**
Woj. poznańskie	**26564,2**	**99**	**205**	**2114251**	**841630**	**1272621**	**79,6**	**39,8**
Bydgoszcz m.	75,2	1	—	117537	117537	—	1563,0	100,0
Bydgoski	1333,5	3	10	58382	14273	44109	43,8	24,4
Chodzieski	893,3	4	6	44687	13727	30960	50,0	30,7
Czarnkowski	918,9	2	5	43347	8140	35207	47,2	18,8
Gniezno m.	18,2	1	—	30745	30745	—	1689,[illegible]	100,0
Gnieźnieński	1126,0	3	9	57525	5640	51885	51,1	9,8
Gostyński	701,3	4	6	56156	13877	42279	80,1	24,7
Inowrocław m.	36,9	1	—	34531	34531	—	935,8	100,0
Inowrocławski	993,6	1	6	48807	3873	44934	49,1	7,9
Jarociński	1124,0	3	8	87612	19161	68451	77,9	21,9
Kępiński	1179,3	3	12	87000	14697	72303	73,8	16,9

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1934 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Kościański	1058,6	5	10	79229	19896	59333	74.	25.1
Krotoszyński	915,1	6	8	75675	28289	47386	82,	37.4
Leszczyński	825,6	3	7	61488	23206	38282	74,	37,7
Międzychodzki	754,6	2	5	31183	8143	23040	41,	26,1
Mogileński	1331,9	5	9	89532	24873	64659	79,	27.8
Nowotomyski	1275.7	6	9	87590	24654	62936	68,	28,1
Obornicki	966,1	3	5	50720	13766	36954	52,	27,1
Ostrowski	1193,3	4	12	104286	30002	74284	87.	28,8
Poznań m.	76,9	1	—	247608	247608	—	3219.	100 0
Poznański	1220,8	3	11	92399	11189	81210	75.	12,1
Rawicki	522,2	5	5	50008	19171	308 7	95	38,3
Szamotulski	1076,2	4	10	67953	18212	49741	63	26,8
Szubiński	917,4	4	7	48083	12224	35859	52	25,4
Średzki	800,2	2	7	49998	11690	38308	62	23,4
Śremski	927,5	5	6	57454	17075	40379	61,	29 7
Wągrowiecki	1037,0	3	7	54364	10814	43550	52,	19,9
Wolsztyński	754,5	2	6	47986	6595	41391	63	13,7
Wrzesiński	608 0	2	5	43636	10600	33036	71	24.3
Wyrzyski	1163,4	6	7	67032	19303	47729	57	28,8
Żniński	739 0	2	7	41698	8119	33579	56.	19,5
Woj. pomorskie	**16407,3**	**35**	**155**	**1086259**	**349919**	**736340**	**66,2**	**32,2**
Brodnicki	911,1	2	12	56591	10327	46264	62 1	18,2
Chełmiński	738,0	1	10	53080	12531	40549	71,9	23,6
Chojnicki	1854,2	2	9	77365	22012	55353	41,7	28,4
Działdowski	242,2	2	8	42869	9205	33664	50 9	21,5
Gdynia m.	30,6	1	—	33498	33498	-	1094,7	100,0
Grudziądz m.	28,5	1	—	54217	54217	—	1902,3	100,0
Grudziądzki	7 8,1	2	7	43126	4497	38629	56,9	10.4
Kartuski	1302,2	1	12	69041	5055	63986	53,0	7,3
Kościerski	1162,2	2	8	52013	10835	41178	44 7	20,8
Lubawski	832,8	2	11	53921	9991	43930	64,7	18.5
Morski	1316,0	2	13	85486	16407	69079	65 0	19 2
Sępoleński	619 3	3	6	29789	9252	20537	48 1	31 0
Starogardzki	1126,7	2	9	72259	16666	55593	64,	23.1
Świecki	1533,3	2	14	88800	13400	75400	57.9	15,1
Tczewski	715,9	3	9	67674	30552	37122	94 5	45 1
Toruń m.	36.5	1	—	54297	54297	—	1487,6	100.0
Toruński	887,2	2	10	6052	16358	44165	68.2	27 0
Tucholski	1039,2	1	8	41459	5477	35982	39,9	13 2
Wąbrzeski	673,3	3	9	50251	15342	34909	74 6	30.5
Woj. śląskie	**4216,0**	**18**	**386**	**1298352**	**421578**	**876774**	**308,0**	**32 5**
Bielsko m.	5 0	1	—	22573	22573	—	4514 6	100,0
Bielski	343,9	1	35	62813	1984	60 29	182,6	3,2
Chorzów m. *)	23,4	1	—	102349	102349	—	4373,9	100,0

*) Dawniej m. Królewska Huta.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII 1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Cieszyński	662,0	2	51	81423	22165	59258	123,0	27,2
Katowice m.	40,2	1	—	127044	127044	—	3160,3	100,0
Katowicki	154,3	2	19	215396	60887	154509	1395,9	28,3
Lubliniecki	714,8	2	41	45343	10776	34567	63,4	23,8
Pszczyński	1069,2	3	93	161987	21762	140225	151 5	13,4
Rybnicki	890 2	3	112	213271	33857	179414	239,6	15,9
Świętochłowicki	80,3	—	13	201457	—	201457	2508,8	—
Tarnogórski	232,7	2	22	64696	18181	46515	278,0	28,1
Woj. Południowe	**79215,0**	**169**	**735**	**8504504**	**1935125**	**6569379**	**107,4**	**22,8**
Woj. krakowskie	**17380,0**	**47**	**195**	**2296594**	**584205**	**1712389**	**132,1**	**25,4**
Bialski	635,0	4	8	139129	43576	95553	219,1	31,3
Bocheński	876,7	2	11	113545	16963	96582	129,5	14,9
Brzeski	849,9	1	11	102116	3672	98444	120,1	3,6
Chrzanowski	721,7	5	10	137260	50896	86364	190,2	37,1
Dąbrowski	650,3	2	8	66389	8454	57935	102,1	12,7
Gorlicki	1079,5	2	11	104797	10785	94012	97,1	10,3
Jasielski	1054,5	1	12	116281	10112	106169	110,3	8,7
Kraków m.	48,4	1	—	2212 0	221260	—	4571,5	100,0
Krakowski	884,2	2	19	187252	13306	173946	211,8	7,1
Limanowski	944,3	1	11	86267	2542	83725	91,3	2,9
Mielecki	901,4	2	9	77282	9457	67825	85,7	12,2
Myślenicki	988,1	3	10	102293	12504	89789	103,5	12,2
Nowosądecki	1571,1	6	15	183572	50941	132631	116,8	27,7
Nowotarski	1892,6	2	18	131094	28202	102892	69,3	21,5
Ropcz cki	1140,6	4	10	110714	18471	92243	97,1	16,7
Tarnowski	880,2	2	10	142453	47985	94468	161,8	33,7
Wadowicki	1108,8	5	12	144613	22504	122109	130,4	15,6
Żywiecki	1152,7	2	10	130277	12575	117702	113,0	9,6
Woj. lwowskie	**28408,2**	**58**	**252**	**3127382**	**781767**	**2345615**	**110,1**	**250,0**
Bóbrecki	890,9	2	10	96466	13087	83379	108,3	13,6
Brzozowski	683,8	1	7	82999	4242	78757	121,4	5,1
Dobromilski	994,5	2	11	93200	9395	83805	93,7	10,1
Drohobycki	1499,2	2	12	194485	74305	120180	129,7	38,2
Gródecki	888,8	2	8	84814	15539	69275	95,4	18,3
Jarosławski	1336,5	3	11	148131	26493	121638	110,8	17,9
Jaworowski	976,8	2	8	864r7	12396	74071	88,5	14,3
Kolbuszowski	873,3	2	7	69060	6749	62311	79,1	9,8
Krośnieński	934,4	2	11	113296	14282	99014	121,2	12,6
Leski	1831,5	2	16	111462	7907	103555	60,9	7,1
Lubaczowski	1146 3	2	9	87352	9243	78109	76,2	10,6
Lwów m.	66,6	1	—	316177	316177	—	4747,4	100,0
Lwowski	1276 0	3	14	142881	9281	133600	112,0	6,5
Łańcucki	889,2	2	8	97706	13134	84572	109,9	13,4

Województwa powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII. 1934 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Ogółem lud. miejskiej
Mościski	754.7	2	7	89262	10040	79[illegible]22	118 3	11.2
Niżański	973 1	2	8	64276	9391	54885	66 0	14,6
Przemyski	1[illegible]01 8	1	13	1626[illegible]5	5137[illegible]	111256	162 3	31 6
Przeworski	414 7	2	5	61415	9386	52029	146 1	15 3
Rawski	1400 7	3	11	12[illegible]465	18374	103091	86 7	15,1
Rudecki	669 9	2	6	78923	9247	69676	117 8	11 7
Rzeszowski	1270 2	5	11	185115	40779	144336	145,7	22 0
Samborski	1133 0	2	13	13392[illegible]	26978	106[illegible]47	118 2	20 1
Sanocki	1282 1	2	8	113899	17879	96020	88,8	15 7
Sokalski	1324 1	2	8	109044	17035	[illegible]2009	82 4	15 6
Tarnobrzeski	955,9	3	8	73228	10818	62410	76 6	14 8
Turczański	1829 2	1	13	114493	10145	104348	62,6	8 9
Żółkiewski	1111,0	3	9	95206	18086	77120	85,7	19,0
Woj. stanisław.	**16893 9**	**28**	**119**	**1476500**	**295777**	**1180723**	**87,4**	**20 0**
Doliński	2397 5	3	11	118256	23998	94[illegible]58	49 3	20 3
Horodeński	849 0	1	7	92913	12[illegible]03	80610	109 4	13 2
Kałuski	1137 5	1	8	101544	12131	89413	89 3	11,9
Kołomyjski	1338 7	2	14	174[illegible]79	40230	134249	130 3	23 1
Kosowski	1838 8	2	8	93782	13466	80316	51,0	14 3
Nadwórniański	2472 4	2	14	140337	19303	121034	56 [illegible]	13,7
Rohatyński	1147,0	3	11	127344	15595	111749	111 0	12 2
Stanisławowski	1248,8	3	11	198120	67793	130[illegible]27	158 6	34 2
Stryjski	2081 1	2	13	152157	38225	113932	73 1	25 1
Śniatyński	566 6	2	7	78221	17456	60765	138,0	22 3
Tłumacki	933 6	3	9	115703	18870	96833	123 9	16 3
Żydaczowski	882 9	4	6	83644	16407	67237	94,7	19,6
Woj. tarnopolskie	**16532,9**	**36**	**169**	**1604028**	**273376**	**1330652**	**97 0**	**17,0**
Borszczowski	1066,6	3	14	104066	15976	88090	97,6	15 3
Brodzki	1125,4	1	8	91491	17988	7350[illegible]	81 3	19,7
Brzeżański	1134 6	2	9	103888	17785	86103	91 6	17,1
Buczacki	1208 5	3	12	139282	23973	115309	115 2	17 2
Czortkowski	734 3	1	10	84088	19215	64873	114,5	22 8
Kamionecki	999 5	2	8	82285	15866	66419	82 3	19 3
Kopyczyniecki	841 3	3	9	88[illegible]76	18331	70345	105 4	20,7
Podhajecki	1017 9	1	12	95955	5743	90212	94,3	6.0
Przemyślański	927 3	2	9	89955	9782	80173	97 0	10 9
Radziechowski	1022 4	2	9	69407	88[illegible]7	60540	67 9	12 8
Skałacki	875 8	3	10	89539	15962	73[illegible]77	102 2	17,8
Tarnopolski	1231 4	2	15	142480	38967	103513	115 7	27 3
Trembowelski	784 7	2	8	84466	12638	71828	107 1	15 0
Zaleszczycki	6[illegible]4 0	2	8	71993	9032	62961	105 2	12 5
Zbaraski	739 6	1	9	65871	7673	58198	89 1	11 6
Zborowski	940 7	3	7	81611	15377	66234	86 7	18.8
Złoczowski	1194,9	3	12	118975	20201	98774	99.6	17,0

Wykaz miast według stanu z dn. 1.XII 1934 r.

Ludność według spisu z dn. 9.XII.1931 r.

Dane G. U. S.

Miasta	Powiaty	Ludność 1)
Aleksandrów	Łódź	11.554
Aleksandrów	Nieszawa	9.565
Andrychów	Wadowice	5.698
Augustów	Augustów	12.147
Baranowicze	Baranowicze	22.893
Baranów	Tarnobrzeg	1.815
Barcin	Szubin	2.098
Barysz	Buczacz	5.606
Bełchatów	Piotrków	8.932
Bełz	Sokal	4.900
Beresteczko	Horochów	6.321
Bereza Kartuska	Prużana	4.521
Bereźne	Kostopol	5.687
Będzin	Będzin	47.835
Biała	Biała woj. Krakowskie	22.891
Biała Podlaska	Biała	17.549
Biała Rawska	Rawa	2.903
Białystok	Białystok m.	91.335
Biecz	Gorlice	4.055
Bielsko	Bielsko m. woj. Śląskie	22.573
Bielsk Podlaski	Bielsk	7.186
Bieruń Stary	Pszczyna	3.059
Biłgoraj	Biłgoraj	8.177
Błaszki	Kalisz	4.969
Błażowa	Rzeszów	4.631
Błonie	Błonie	7.642
Bochnia	Bochnia	12.274
Bohorodczany	Stanisławów	3.151
Bojanowo	Rawicz	2.333
Bolechów	Dolina	10.744
Bołszowce	Rohatyn	3.697
Borek	Gostyń	2.052
Borszczów	Borszczów	6.235
Borysław	Drohobycz	41.683
Bóbrka	Bóbrka	5.441
Brańsk	Bielsk woj. Białost.	4.204
Brodnica	Brodnica	8.521 [1])
Brody	Brody	17.988
Brok	Ostrów Mazow.	2.895
Brzesko	Brzesko	3.672
Brześć Kujawski	Włocławek	6.104

1) Bez wojska skoszarowanego.

1) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 31.V.1934 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Brześć n/Bugiem	Brześć n/Bugiem	50.752
Brzeziny	Brzeziny	13.045
Brzeżany	Brzeżany	11.721
Brzozów	Brzozów	4.242
Buczacz	Buczacz	11.129
Budzanów	Trembowla	4.798
Buk	Nowy Tomyśl	3.637
Bursztyn	Rohatyn	4.326
Busk	Kamionka Strumiłowa	7.010
Busko	Stopnica	5.026
Bydgoszcz	Bydgoszcz m.	117.537
Chełm	Chełm	29.222
Chełmno	Chełmno	12.531
Chełmża	Toruń	11.098
Chęciny	Kielce	5.429
Chmielnik	Stopnica	8.051
Chodecz	Włocławek	1.824
Chodorów	Bóbrka	7.646
Chodzież	Chodzież	7.511
Chojnice	Chojnice	14.255
Chorostków	Kopyczyńce	6.924
Choroszcz	Białystok	2.905
Chorzele	Przasnysz	3.032
Chorzów 2)	Chorzów m. 2)	102.349
Chrzanów	Chrzanów	17.833
Chyrów	Dobromil	3.864
Ciechanowiec	Bielsk	4.029
Ciechanów	Ciechanów	13.954
Ciechocinek	Nieszawa	4.711
Cieszanów	Lubaczów	2.661
Cieszyn	Cieszyn	17.791
Czarnków	Czarnków	4.737
Czeladź	Będzin	21.035
Czempiń	Kościan	2.498
Czerniejewo	Gniezno	1.392
Czersk	Chojnice	7.757
Częstochowa	Częstochowa m.	117.588
Czortków	Czortków	19.215
Dawidgródek	Stolin	11.701 1)
Dąbie	Koło	3.825
Dąbrowa	Sokółka	3.482
Dąbrowa	Dąbrowa	6.017
Dąbrowa Górnicza	Będzin	36.987
Dąbrowica	Sarny	7.477
Delatyn	Nadwórna	8.815
Dębica	Ropczyce	9.276
Dobczyce	Myślenice	3.112
Dobra	Turek	2.871

1) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 8.IV.1934 r.
2) Dawniej Królewska Huta.

Miasta	Powiaty	Ludność
Dobromil	Dobromil	5.531
Dobrzyń n/Drwęcą	Rypin	5.176
Dobrzyń n/Wisłą	Lipno	2.838
Dokszyce	Dzisna	3.262
Dolina	Dolina	9.616
Dolsk	Śrem	1.578
Drohiczyn n/Bugiem	Bielsk	2.309
Drohobycz	Drohobycz	32.622
Druskieniki	Grodno	2.098
Dubienka	Hrubieszów	3.825
Dubno	Dubno	14.575
Dukla	Krosno	2.157
Działdowo	Działdowo	5.173
Działoszyce	Pińczów	6.238
Dzisna	Dzisna	4.806
Fordon	Bydgoszcz	3.733
Garwolin	Garwolin	7.313
Gąbin	Gostynin	5.690
Gdynia	Gdynia m.	33.498
Gliniany	Przemyślany	4.391
Głębokie	Dzisna	7.592
Głogów	Rzeszów	2.550
Głowno	Brzeziny	3.154 2)
Gniew	Tczew	3.639
Gniewkowo	Inowrocław	3.873
Gniezno	Gniezno m.	30.745
Golina	Konin	2.578
Golub	Wąbrzeźno	3.097
Gołańcz	Wągrowiec	1.471
Goniądz	Białystok	3.449
Gorlice	Gorlice	6.730
Gostynin	Gostynin	7.783
Gostyń	Gostyń	6.815
Góra Kalwarja	Grójec	7.097
Górzno	Brodnica	1.806
Grabów	Kępno	1.682
Grajewo	Szczuczyn	9.036
Grodno	Grodno	49.932
Grodzisk	Nowy Tomyśl	6.161
Grodzisk Mazowiecki	Błonie	15.678
Gródek Jagielloński	Gródek Jagielloński	12.942
Grójec	Grójec	9.518
Grudziądz	Grudziądz m.	54.217
Grybów	Nowy Sącz	3.311
Grzymałów	Skałat	4.794
Halicz	Stanisławów	4.386
Horochów	Horochów	5.991
Horodenka	Horodenka	12.303

2) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 9.VII.1934 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Hrubieszów	Hrubieszów	13.359
Husiatyn	Kopyczyńce	2.675
Iłża	Iłża	5.099
Indura	Grodno	2.650
Inowrocław	Inowrocław m.	34.531
Janowiec	Znin	3.029
Janów	Gródek Jagiel.	2.597
Janów Lubelski	Janów	7.067
Janów Podlaski	Biała	3.900
Jarocin	Jarocin	9.001
Jarosław	Jarosław	22.330
Jaryczów Nowy	Lwów	2.555
Jasło	Jasło	10.112
Jaworów	Jaworów	10.690
Jaworzno	Chrzanów	19.055
Jedwabne	Łomża	2.167
Jędrzejów	Jędrzejów	12.853
Jordanów	Myślenice	3.115
Jutrosin	Rawicz	1.677
Kalisz	Kalisz	68.206
Kalwarja Zebrzydowska	Wadowice	2.116
Kałusz	Kałusz	12.131
Kałuszyn	Mińsk Mazowiecki	8.827
Kamieniec Litewski	Brześć n/Bugiem	3.562
Kamień Pomorski	Sępolno	1.827
Kamionka Strumiłowa	Kamionka Strumił.	8.856
Kańczuga	Przeworsk	2.382
Kartuzy	Kartuzy	5.055
Katowice	Katowice m.	127.044
Kazimierz Dolny	Puławy	4.614
Kcynia	Szubin	4.391
Kępno	Kępno	7.182
Kęty	Biała woj. Krakowsk.	6.767
Kielce	Kielce	58.397
Kleck	Nieśwież	6.196
Kleczew	Konin	2.946
Kleszczele	Bielsk woj. Białost.	2.029
Kłecko	Gniezno	1.698
Kłobuck	Częstochowa	8.542
Kłodawa	Koło	4.627
Knyszyn	Białystok	4.123
Kobryń	Kobryń	10217
Kobylin	Krotoszyn	2.359
Kock	Łuków	4.462
Kolbuszowa	Kolbuszowa	3.112
Kolno	Łomża	5.285
Koło	Koło	13.771
Kołomyja	Kołomyja	33.391
Komarno	Rudki	5.598
Koniecpol	Radomsko	2.518
Konin	Konin	10.390

Miasta	Powiaty	Ludność
Konstantynów	Łódź	8.167
Końskie	Końskie	11.102
Kopyczyńce	Kopyczyńce	8.732
Koronowo	Bydgoszcz	5.553
Korzec	Równe	6.588
Kosów	Kosów woj. Stanisł.	8.073
Kosów Poleski	Kosów	3.256
Kostopol	Kostopol	6.523
Kostrzyn	Środa	3.370
Kościan	Kościan	10.275
Kościerzyna	Kościerzyna	7.379
Kowal	Włocławek	4.482
Kowalewo	Wąbrzeźno	3.654
Kowel	Kowel	29.127
Kozienice	Kozienice	7.793
Kozowa	Brzeżany	6.064
Koźmin	Krotoszyn	5.450
Kórnik	Śrem	2.379
Krakowiec	Jaworów	1.706
Kraków	Kraków m.	221.260
Krasnystaw	Krasnystaw	10.435
Kraśnik	Janów Lub.	11.615
Krobia	Gostyń	2.384
Krosno	Krosno	12.125
Krośniewice	Kutno	3.506
Krotoszyn	Krotoszyn	13.009
Kruszwica	Mogilno	4.812
Krynica Zdrój	Nowy Sącz	4.626
Krynki	Grodno	5.789
Krzemieniec	Krzemieniec	19.997 [1]
Krzepice	Częstochowa	5.881
Krzeszowice	Chrzanów	3.366
Krzywiń	Kościan	1.732
Książ	Śrem	1.638
Kulików	Żółkiew	3.390
Kutno	Kutno	23.451
Kuty	Kosów	5.393
Lachowicze	Baranowicze	4.547
Lesko	Lesko	3.943
Leszno	Leszno	19.468
Leżajsk	Łańcut	5.599
Lida	Lida	19.490
Lidzbark	Działdowo	4.032
Limanowa	Limanowa	2.542
Lipno	Lipno	10.415
Lubaczów	Lubaczów	6.582
Lubartów	Lubartów	7.638
Lubawa	Lubawa	5.518

1) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 30.IX.1933 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Lubień	Włocławek	2.241
Lublin	Lublin m.	112.539
Lubliniec	Lubliniec	8.512
Luboml	Luboml	7.238
Lubraniec	Włocławek	2.559
Lwów	Lwów m.	316.177
Lwówek	Nowy Tomyśl	2.542
Łabiszyn	Szubin	2.464
Łańcut	Łańcut	7.535
Łapy	Wysokie Mazow.	6.674
Łasin	Grudziądz	2.510
Łask	Łask	6.502
Łęczna	Lubartów	4.030
Łęczyca	Łęczyca	10.553
Łobżenica	Wyrzysk	2.294
Łomża	Łomża	25.065
Łopatyn	Radziechów	3.427
Łosice	Siedlce	5.026
Łowicz	Łowicz	17.613
Łódź	Łódź m.	605.467
Łuck	Łuck	35.737
Łuków	Łuków	13.971
Łuniniec	Łuniniec	8.721
Maków Mazowiecki	Maków Warsz.	6.645
Maków Podhalański	Wadowice	4.111
Margonin	Chodzież	2.135
Miasteczko	Wyrzysk	1.218
Miasteczko	Tarnowskie Góry	2.408
Miechów	Miechów	6.360
Miejska Górka	Rawicz	2.644
Mielec	Mielec	7.057
Mielnica	Borszczów	4.611
Międzychód	Międzychód	5.126
Międzyrzec	Radzyń	16.837
Mikołajów	Żydaczów	3.625
Mikołów	Pszczyna	11.463
Mikstat	Ostrów	1.316
Mikulińce	Tarnopol	3.136
Miłosław	Września	2.452
Mińsk Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	13.015
Mława	Mława	19.584
Mogielnica	Grójec	6.423
Mogilno	Mogilno	5.200
Mołodeczno	Mołodeczno	5.964
Monasterzyska	Buczacz	7.238
Mordy	Siedlce	3.287
Mosina	Śrem	3.828
Mosty Wielkie	Żółkiew	4.348
Mościska	Mościska	4.770
Mrocza	Wyrzysk	2.383
Mszczonów	Błonie	5.523
Murowana Goślina	Oborniki	2.482

Miasta	Powiaty	Ludność
Muszyna	Nowy Sącz	2.979
Mysłowice	Katowice	22.999
Myślenice	Myślenice	6.277
Nadwórna	Nadwórna	10.488
Nakło	Wyrzysk	10.303
Nasielsk	Pułtusk	6.426
Niemirów	Rawa Ruska	3.016
Niepołomice	Bochnia	4.689
Nieszawa	Nieszawa	2.904
Nieśwież	Nieśwież	7.357
Nisko	Nisko	5.461
Nowa Wilejka	Wilno-Troki	8.722
Nowe	Świecie	4.671
Nowe Miasto	Rawa	3.877
Nowemiasto	Lubawa	4.473
Nowo - Święciany	Święciany	3.838
Nowogród	Łomża	2.350
Nowogródek	Nowogródek	9.567
Nowy Dwór	Warszawa	9.386
Nowy Sącz	Nowy Sącz	30.278
Nowy Targ	Nowy Targ	10.406
Nowy Tomyśl	Nowy Tomyśl	2.550
Oborniki	Oborniki	5.244
Odolanów	Ostrów Wielkp.	2.472
Olesko	Złoczów	3.824
Olkusz	Olkusz	9.916
Ołyka	Łuck	5.785
Opalenica	Nowy Tomyśl	4.332
Opatów	Opatów	9.519
Opoczno	Opoczno	8.921
Osieczna	Leszno	1.597
Ostrołęka	Ostrołęka	13.438
Ostroróg	Szamotuły	1.289
Ostrowiec	Opatów	25.983
Ostróg	Zdołbunów	13.394
Ostrów	Włodawa	4.753
Ostrów Mazowiecka	Ostrów woj. Białost.	17.611
Ostrów Wielkopolski	Ostrów woj. Pozn.	24.522
Ostrzeszów	Kępno	5.833
Oszmiana	Oszmiana	7.334
Oświęcim	Biała woj. Krakow.	11.949
Ottynia	Tłumacz	4.777
Otwock	Warszawa	16.098
Ozorków	Łęczyca	14.979
Pabjanice	Łask	45.614
Pakość	Mogilno	3.797
Parczew	Włodawa	9.943
Peczeniżyn	Kołomyja	6.839
Pelplin	Tczew	4.185
Piaseczno	Warszawa	7.074
Pilzno	Ropczyce	3.671
Pińczów	Pińczów	7.423

Miasta	Powiaty	Ludność
Pińsk	Pińsk	31.913
Piotrków	Piotrków	51.294
Piwniczna	Nowy Sącz	4.315
Pleszew	Jarocin	8.591
Płock	Płock	32.777
Płońsk	Płońsk	10.393
Pniewy	Szamotuły	3.371
Pobiedziska	Poznań	3.798
Podbrodzie	Święciany	2.588
Poddębice	Łęczyca	4.203
Podgórz	Toruń	5.260
Podhajce	Podhajce	5.743
Podwołoczyska	Skałat	3.945
Pogorzela	Krotoszyn	1.592
Pomorzany	Zborów	4.304
Poniec	Gostyń	2.626
Poznań	Poznań m.	247.608
Praszka	Wieluń	4.486
Proszowice	Miechów	3.531
Pruszków	Warszawa	23.703
Prużana	Prużana	8.293
Przasnysz	Przasnysz	7.838
Przedbórz	Końskie	6.787
Przedecz	Włosławek	3.322
Przemyśl	Przemyśl	51.379
Przemyślany	Przemyślany	5.391
Przeworsk	Przeworsk	7.004
Pszczyna	Pszczyna	7.240
Puck	Morski	3.848
Puławy	Puławy	12.198
Pułtusk	Pułtusk	16.754
Pyzdry	Konin	4.494
Raciąż	Sierpc	4.789
Radom	Radom	78.073
Radomsko	Radomsko	22.980
Radomyśl Wielki	Mielec	2.400
Radoszkowice	Mołodeczno	2.574
Radymno	Jarosław	2.213
Radziechów	Radziechów	5.440
Radziejów	Nieszawa	4.201
Radziwiłłów	Dubno	5.413
Radzymin	Radzymin	6.780
Radzyn	Grudziądz	1.987
Radzyń	Radzyń	6.350
Rajgród	Szczuczyn	2.432
Rakoniewice	Wolsztyn	2.015
Raków	Mołodeczno	3.481
Raszków	Ostrów Wielkopol.	1.692
Ratno	Kowel	2.990
Rawa Mazowiecka	Rawa	9.200
Rawa Ruska	Rawa Ruska	11.146
Rawicz	Rawicz	10.827

Miasta	Powiaty	Ludność
Rogoźno	Oborniki	6.040
Rohatyn	Rohatyn	7.572
Rokıtno	Sarny	4.362
Ropczyce	Ropczyce	3.382
Rozdół	Żydaczów	4.300
Rozwadów	Tarnobrzeg	3.311
Rożan	Maków	4.268
Rożn.atów	Dolina	3.638
Rożyszcze	Łuck	6.409
Równe	Równe	42.086
Różana	Kosów woj. Poleskie	3.986
Ruda Pabjanicka	Łódź	12.164
Rudki	Rudki	3.649
Rudnik	Nisko	3.930
Rybnik	Rybnik	23.046
Rychwał	Konin	2.011
Rydzyna	Leszno	2.141
Rymanów	Sanok	3.617
Rypin	Ryp.n	8.348
Rzeszów	Rzeszów	27.499
Sambor	Sambor	22.111
Sandomierz	Sandomierz	7.894
Sanok	Sanok	14.262
Sarnowa	Rawicz	1.690
Sarny	Sarny	7.989
Sassów	Złoczów	3.112
Sądowa Wisznia	Mościska	5.270
Sejny	Suwałki	3.409
Serock	Pułtusk	5.413
Sędziszów	Ropczyce	2.142
Sępolno	Sępolno	3.992
Siedlce	Siedlce	36.927
Siemianowice Śląskie	Katowice	37.888
Siemiatycze	Bielsk woj. Biał.	7.013
Sieniawa	Jarosław	1.950
Sieradz	Sieradz	10.537
Sieraków	Międzychód	3.017
Sierpce	Sierpc	10.051
Skalbmierz	Pińczów	2.245
Skała	Borszczów	5.130
Skałat	Skałat	7.223
Skarszewy	Kościerzyna	3.456
Skaryszew	Radom	2.918
Skarżysko-Kamienna	Końskie	14.320
Skawina	Kraków	3.434
Skidel	Grodno	3.814
Skierniewice	Skierniewice	20.191
Skoczów	Cieszyn	4.374
Skoki	Wągrowiec	1.788
Skole	Stryj	7.543
Skórcz	Starogard	3.310
Słomniki	Miechów	4.988

Miasta	Powiaty	Ludność
Słonim	Słonim	16.284
Słupca	Konin	6.204
Smorgonie	Oszmiana	4.090
Sochaczew	Sochaczew	10.822
Sokal	Sokal	12.135
Sokołów	Kolbuszowa	3.637
Sokołów Podlaski	Sokołów	11.831
Sokoły	Wysokie Mazowieckie	2.028
Sokółka	Sokółka	6.382
Solec Kujawski	Bydgoszcz	4.987
Sosnowiec	Sosnowiec m.	109.454
Stanisławów	Stanisławów	60.256
Starogard	Starogard	13.356
Starosielce	Białystok	3.364
Stary Sambor	Sambor	4.867
Stary Sącz	Nowy Sącz	5.432
Staszów	Sandomierz	9.147
Stawiski	Łomża	2.912
Stawiszyn	Kalisz	2.562
Stęszew	Poznań	2.487
Stoczek	Łuków	3.589
Stolin	Stolin	6.328 [1])
Stołpce	Stołpce	6.569
Strumień	Bielsko	1.984
Stryj	Stryj	30.682
Stryków	Brzeziny	4.821
Strzelno	Mogilno	5.846
Strzyżów	Rzeszów	3.060
Sucha	Żywiec	6.004
Suchowola	Sokółka	2.836
Sulejów	Piotrków	6.387
Sulmierzyce	Krotoszyn	2.476
Supraśl	Białystok	2.965
Suraż	Białystok	1.379
Suwałki	Suwałki	21.957
Swarzędz	Poznań	4.904
Swisłocz	Wołkowysk	3.731
Szadek	Sieradz	3.113
Szamocin	Chodzież	1.937
Szamotuły	Szamotuły	8.307
Szczakowa	Chrzanów	4.558
Szczebrzeszyn	Zamość	7.811
Szczekociny	Włoszczowa	6.142
Szczerzec	Lwów	1.210
Szczuczyn	Szczuczyn	5.107
Szubin	Szubin	3.271
Szydłowiec	Końskie	10.590
Ślesin	Konin	2.495

1) Ludność miasta w granicach administracyjnych z dnia 8.IV.1934 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Śmigiel	Kościan	3.761
Śniatyń	Śniatyń	10.915
Śrem	Śrem	7.652
Środa	Środa	8.320
Świecie	Świecie	8.729
Święciany	Święciany	5.979
Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	5.692
Tarnopol	Tarnopol	35.831
Tarnowskie Góry	Tarnowskie Góry	15.773
Tarnów	Tarnów	45.235
Tczew	Tczew	22.728
Terespol	Biała woj. Lubel.	2.308
Tłumacz	Tłumacz	6.836
Tłuste Miasto	Zaleszczyki	3.490
Tomaszów Lubelski	Tomaszów	10433
Tomaszów Mazowiecki	Brzeziny	38.088
Toruń	Toruń m.	54.297
Trembowla	Trembowla	7.840
Troki	Wilno-Troki	2.805
Trzebinia	Chrzanów	6.084
Trzemeszno	Mogilno	5.218
Tuchola	Tuchola	5.477
Tuchów	Tarnów	2.750
Tuliszków	Konin	2.559
Turek	Turek	9.421
Turka	Turka	10.145
Tuszyn	Łódź	4.202
Tyczyn	Rzeszów	2.039
Tykocin	Wysokie Mazowieckie	3.290
Tyśmienica	Tłumacz	7.257
Uhnów	Rawa Ruska	4.212
Ujście	Chodzież	2.144
Uniejów	Turek	3.484
Ustrzyki Dolne	Lesko	3.964
Uściług	Włodzimierz	4.771
Wadowice	Wadowice	8.400
Warka	Grójec	4.763
Warszawa	Warszawa	1.178.914
Warta	Sieradz	4.360
Wasilków	Białystok	4.801
Wąbrzeźno	Wąbrzeźno	8.591
Wągrowiec	Wągrowiec	7.555
Wejherowo	Morski	12.559
Węgrów	Węgrów	9.416
Wieluń n/Notecią	Czarnków	3.403
Wielichowo	Kościan	1.630
Wieliczka	Kraków	9.872
Wieluń	Wieluń	14.026
Wieruszów	Wieluń	5.484
Wierzbnik	Iłża	7.379
Więcbork	Sępolno	3.433
Wilamowice	Biała	1.969

Miasta	Powiaty	Ludność
Wilejka	Wilejka	5.848
Wilno	Wilno m.	196.383
Winniki	Lwów	5.516
Witkowo	Gniezno	2.550
Włocławek	Włocławek	56.277
Włodawa	Włodawa	8.519
Włodzimierz	Włodzimierz	25.615
Włoszczowa	Włoszczowa	6.900
Wodzisław	Rybnik	4.942
Wolbrom	Olkusz	8.930
Wolsztyn	Wolsztyn	4.580
Wołkowysk	Wołkowysk	15.163
Wołomin	Radzymin	13.114
Wołożyn	Wołożyn	6.269
Woźniki	Lubliniec	2.264
Wronki	Szamotuły	5.245
Września	Września	8.148
Wyrzysk	Wyrzysk	1.642
Wysoka	Wyrzysk	1.463
Wysokie Litewskie	Brześć n/Bugnem	3.340
Wysokie Mazowieckie	Wysokie Mazow.	3.977
Wyszków	Pułtusk	10.772
Wyszogród	Płock	4.661
Wyśmierzyce	Radom	1.434
Zabłotów	Śniatyń	6.541
Zabłudów	Białystok	3.158
Zagórów	Konin	3.945
Zakopane	Nowy Targ	17.796
Zakroczym	Warszawa	6.114
Zaleszczyki	Zaleszczyki	5.542
Załoźce	Zborów	5.891
Zambrów	Łomża	7.343
Zamość	Zamość	24.699
Zator	Wadowice	2.179
Zawichost	Sandomierz	3.340
Zawiercie	Zawiercie	32.713
Zbaraż	Zbaraż	7.673
Zbąszyń	Nowy Tomyśl	5.432
Zborów	Zborów	5.182
Zdołbunów	Zdołbunów	10.228
Zduny	Krotoszyn	3.403
Zduńska Wola	Sieradz	22.904
Zdzięcioł	Nowogródek	3.746
Zgierz	Łódź	26.646
Złoczew	Sieradz	5.069
Złoczów	Złoczów	13.265
Zwoleń	Kozienice	8.757
Żabno	Dąbrowa	2.437
Żelechów	Garwolin	8.503
Żerków	Jarocin	1.569
Żnin	Żnin	5.090
Żory	Rybnik	5.869

Miasta	Powiaty	Ludność
Żółkiew	Żółkiew	10.348
Żórawno	Żydaczów	3.948
Żuromin	Sierpc	4.165
Żychlin	Kutno	8.285
Żydaczów	Żydaczów	4.534
Żyrardów	Błonie	25.081
Żywiec	Żywiec	6.571

Wiadomości statystyczne o Polsce i innych krajach.

WEDŁUG DANYCH GŁÓWN. URZ. STATYST. (ROCZN. 1934 R.). MIASTA, LICZĄCE POWYŻEJ MIJONA MIESZKAŃCÓW.

Miasta	Rok	Ludność w tys.	Miasta	Rok	Ludność w tys.
Europa			Tientsin	1931	1,387
Londyn	1931	4.397*)	Bombaj	1931	1,161
Berlin	1933	4,202	Kalkuta	1931	1,161
Paryż	1931	2,891			
Moskwa	1931	2,781	**Afryka**		
Leningrad . . .	1931	2,228	Kair	1930	1,103
Wiedeń	1931	1,825			
Warszawa .	1934	1,200	**Ameryka**		
Rzym	1934	1,093	Nowy York . .	1930	6,930
Hamburg . . .	1933	1,092	Chicago	1930	3.376
Glasgow . . .	1931	1,088	Buenos Aires . .	1930	2,149
Medjolan . . .	1934	1,040	Filadelfja . . .	1930	1,951
Budapeszt . . .	1933	1,030	Rio de Janeiro .	1933	1,736
Barcelona . . .	1930	1,006	Detroit	1930	1,569
Birmingham . .	1931	1,002	Los Angeles . .	1930	1,238
			San Paulo . . .	1932	1,000
Azja					
Tokjo	1930	4,971	**Australja**		
Szanghaj . . .	1930	2,674	Sidney	1932	1,256
Osaka	1930	2,454	Melbourne . . .	1932	1,031

*) Wielki Londyn 8.203 tysiące. — Ludność podana w miarę możności bez przedmieść.

GRANICE POLSKI.

Odcinki granic	Długość granic km	Długość granic %
Ogółem . . .	**5.534**	**100.0**
Granice morskie	140	2,5
w tem zatoka Pucka . .	68	1,2
Granice lądowe	5.394	97,5
z Niemcami	1.912	34,5
w tem z Prusami Wschodniemi	607	11,0
ze Związkiem Socj. Republ. Rad .	1.412	25,5
z Czechosłowacją	984	17,8
z Litwą	507	9,2
z Rumunją	349	6,3
z Wolnem miastem Gdańskiem . .	121	2,2
z Łotwą	109	2,0

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W POLSCE W R. 1931.

Grupy województw	Powierzchnia ogółem	Ziemia użytkowana rolniczo					Lasy	Inne grunty i nieużytki
		Razem	Grunty orne	Łąki	Pastwiska	Sady i ogrody		
				w tysiącach hektarów:				
Woj. centralne .	13.480	9.605	7.566	1.050	837	152	2.572	1.303
,, wschodnie .	11.843	7.259	4.276	1.737	1.038	208	2.754	1.830
,, zachodnie .	4.716	3.269	2.738	335	144	52	1.046	401
,, południowe.	7.858	5.456	3.977	682	657	140	1.950	452
Polska	37.897	25.589	18.557	3.804	2.676	552	8.322	3.986
				w odsetkach ogólnej powierzchni:				
Woj. centralne .	100,0	71.2	56,1	7,8	6,2	1,1	19,1	9,7
,, wschodnie .	100,0	61,3	36,1	14,7	8,8	1,7	23,2	15,5
,, zachodnie .	100,0	69,3	58,1	7,1	3,0	1,1	22,2	8,5
,, południowe.	100,0	69,4	50 6	8,7	8,3	1,8	24,8	5,8
Polska	100,0	67,5	49,0	10,0	7,0	1,5	22,0	10,5

ZBIORY WAŻNIEJSZYCH ZIEMIOPŁODÓW W POLSCE W LATACH 1909 — 1913 ORAZ 1924 — 1933.

Grupy województw	Lata	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe
Ogólne roczne zbiory w miljonach kwintali.							
Polska	1909—13	16,8	57,1	14,9	28,1	247,9	41,1
	1924—28	14,9	55,4	12,5	20,4	246,3	39,0
	1929—33	19,6	65,7	14,9	25,4	303,9	33,4
	1927	16,6	58,9	12,8	21,4	267,7	36,2
	1928	16,1	61,1	15,3	25,0	276,6	49,0
	1929	17,9	70,1	16,6	29,5	317,5	49,7
	1930	22,4	69,6	14,6	23,5	309,0	49,2
	1931	22,6	57,0	14,8	23,1	309,9	27,6
	1932	13,5 *)	61,1	14,0	23,9	299,7	23,8
	1933	21,7	70,7	14,4	26,8	283,3	18,5
Gospodarstwa:							
poniżej 50 ha . . .	"	15,9	59,6	11,2	22,2	238,1	2,7
50 ha i wyżej . .	"	5,8	11,1	3,2	4,6	45,2	15,8
Woj. centralne . . .	1909—13	6,1	23,5	5,8	11,2	102,6	14,0
	1929—33	7,5	32,8	5,4	10,7	140,6	10,5
	1933	8,3	36,0	5,5	11,7	139,6	5,6
Woj. wschodnie . .	1909—13	1,8	9,8	2,1	4,6	23,3	1,2
	1929—33	2,8	11,0	3,0	4,7	45,8	1,1
	1933	3,3	11,2	2,7	4,8	40,0	0,4
Woj. zachodnie . .	1909—13	2,6	15,9	3,2	4,9	64,4	24,7
	1929—33	3,7	13,7	3,2	3,9	59,1	19,0
	1933	3,9	14,5	3,1	3,8	53,7	11,0
Woj. południowe . .	1909—13	6,3	7,9	3,8	7,4	57,6	1,2
	1929—33	5 6	8,2	3,3	6,1	58,4	2,8
	1933	6,2	9,0	3,1	6,5	50,0	1,5
Wydajność z ha w kwintalach.							
Polska	1909—13	12,4	11,2	11,8	10,2	103	245
	1924—28	11,4	10,0	11,2	10,3	102	200
	1929—33	11,8	11,4	12,1	11,6	113	212
	1927	12,2	10,2	11,4	10,8	110	179
	1928	12,5	11,4	13,2	12,3	110	209
	1929	12,6	12,1	13,2	13,5	120	208
	1930	13,6	11,8	11,9	10,7	116	255
	1931	12,5 *)	9,9	11,6	10,6	114	186
	1932	7,8	10,8	11,6	10,8	110	205
	1933	12,8	12,2	12,3	12,2	103	187
Gospodarstwa:							
poniżej 50 ha . . .	"	12,0	11,9	11,5	11,8	100	161
50 ha i więcej . .	"	15,9	14,8	16,2	14,7	124	193
Woj. centralne . . .	1909—13	12,3	10,5	11,6	9,5	95	196
	1929—33	12,7	12,0	13,0	13,2	123	201
	1933	13,9	13,1	13,5	14,2	119	175
Woj. wschodnie .	1909—13	9,5	8,1	8,2	7,8	68	155
	1929—33	10,1	8,7	10,0	9,0	90	149
	1933	11,0	9,2	9,7	9,0	78	116
Woj. zachodnie . .	1909—13	19,9	16,9	19,2	17,8	142	300
	1929—33	18,3	14,3	17,8	16,2	133	230
	1933	19,8	15,1	18,2	16,9	122	202
Woj. południowe . .	1909—13	11,7	11,3	11,2	10,6	110	200
	1929—33	9,5	9,9	9,9	9,8	98	184
	1933	10,4	10,8	9,8	10,5	81	168

*) Zmniejszenie z powodu wystąpienia rdzy.

PRZYWÓZ DO POLSKI I WYWÓZ Z POLSKI WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW W LATACH 1931 — 1933.

Towary	1931	1932	1933	
	w miljonach zł.			w %
Przywóz				
Ogółem	1 68	862	827	100.0
Bawełna	124	86	97	11,7
Wełna	96	66	79	9.6
Maszyny i aparaty	100	42	40	4.8
Przędza	84	41	27	3,2
Tkaniny	85	40	22	2,7
Tytoń	33	33	22	2,7
Skóry surowe	31	18	22	2,7
Papier i wyroby	39	21	22	2.7
Żelastwo (szmelc)	35	8	21	2,5
Owoce i jagody	31	20	21	2,5
Przyrządy i materjały elektrotechniczne	51	25	20	2,4
Nasiona oleiste	9	13	18	2,2
Tłuszcze techniczne	40	28	17	2 1
Rudy	39	12	17	2,1
Futra surowe	27	18	16	1,9
Śledzie	28	20	15	1.8
Skóry wyprawione	29	16	14	1,7
Kawa	22	17	14	1,7
Ryż	25	13	13	1,6
Samochody	18	8	11	1,3
Farby, barwniki i lakiery	15	11	10	1,2
Futra wyprawione	17	10	9	1,1
Garbniki	13	11	7	0,8
Pozostałe towary	477	285	273	33,0
Wywóz				
Ogółem	1879	1 084	9 0	100.0
Węgiel	339	210	167	17,4
Drewno napółobrobione	157	77	103	10,7
Bekony	103	72	67	7,0
Szyny, żelazo i stal	72	25	43	4,5
Żyto	26	35	39	4,1
Jaja	98	57	34	3,5
Cynk	61	36	32	3,3
Drewno surowe	34	19	25	2,6
Wyroby z drewna	32	22	24	2,5
Przędza	63	36	22	2,3
Odzież i konfekcja	23	20	20	2,1
Cukier	80	34	19	2,0
Jęczmień	29	25	18	1,9
Nasiona roślin pastewnych i traw	23	19	17	1,8
Blacha żelazna i stalowa	37	9	17	1,8
Nawozy sztuczne	24	17	16	1,7
Rury	30	14	16	1,7
Tkaniny	63	25	15	1,6
Trzoda chlewna — tys. szt.	52	23	12	1,2
Parafina i waselina	15	13	12	1,2
Strączkowe	15	15	12	1,2
Skóry surowe	20	13	11	1,1
Pasza dla zwierząt	16	15	9	0,9
Pszenica	12	15	8	0,8
Pozostałe towary	455	238	202	21,1

SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW W POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTWACH W LATACH 1927 — 1931.

Na 1 mieszkańca.

Pszenica	kg.
Belgja . .	204
Francja .	189
Włochy .	178
Anglja .	159
Węgry .	151
Hiszpanja	148
St.Zj.Am.	125
Jugosławja	124
Szwecja .	115
Niemcy .	81
Polska	49

Żyto	kg.
Polska	164
Z.S.R.R. .	128
Niemcy .	118
Czechosł. .	118
Austrja .	93
Węgry .	85
Szwecja .	77
Belgja . .	75
Francja .	20
St.Zj.Am.	6
Włochy .	4

Ryż	kg.
Hiszpanja	11,6
Włochy .	10,2
Holandja	10,1
St.Zj.Am.	5,4
Belgja. .	5,6
Austrja .	4,4
Francja .	3,4
Czechosł.	3,4
Niemcy .	3,8
Anglja .	2,5
Polska	2,1
Norwegja	1,9
Szwecja .	1,0

Ziemniaki	kg.
Polska	762,5
Niemcy .	655,8
Belgja. .	419,9
Austrja .	391,0
Francja .	362.5
Holandja	347,2
Norwegja	286,0
Danja. .	266,3
Szwecja .	258,2
Finlandja	209,7
Węgry .	199,2
Szwajcarja	189,1
Hiszpanja	183,9
Kanada .	182,3
Rumunja	116,3
Anglja .	109,9
St.Zj.Am.	90,2
Jugosławja	84,7
Argentyna	68,5
Australja	58,1
Włochy .	43,4
Bułgarja .	10,9

Cukier	kg.
Danja . .	49,8
Anglja .	46,6
Szwecja .	43,3
St.Zj.Am.	40,5
Holandja	39,6
Czechosł.	35,2
Austrja .	33,3
Belgja. .	29,3
Niemcy .	28,1
Francja .	26,0
Hiszpanja	13,4
Polska	11,3
Włochy .	10,4
Z.S.R.R.	7,3

Kawa	kg.
Danja. .	8,8
Szwecja .	7,6
Norwegja	6,0
St.Zj.Am.	5,6
Belgja .	5,5
Finlandja	5,2
Holandja	5,2
Francja .	4,1
Niemcy .	2,5
Włochy .	1,1
Anglja .	0,5
Polska	0,2

Herbata	kg.
Anglja .	4,52
Irlandja .	3,61
Holandja	1,66
St.Zj.Am.	0,32
Danja. .	0,18
Niemcy .	0.09
Polska	0.06
Norwegja	0,06
Szwecja .	0.07
Finlandja	0.04
Francja .	0,03
Belgja. .	0,03

Kakao	kg.
Holandja.	6,2
St.Zj.Am.	1,6
Anglja .	1,4
Niemcy .	1,2
Francja .	0,8
Belgja. .	0,9
Danja . .	0,8
Szwecja .	0,7
Czechosł.	0,5
Hiszpanja	0,5
Polska	0,2
Włochy .	0,2

Wino	l.
Francja .	152,3
Włochy .	97,8
Hiszpanja	87,8
Szwajcarja	41.0
Węgry .	20,3
Austrja .	14,6
Belgja. .	5,0
Norwegja	1,9
Holandja	1,6
Danja. .	1,6
Anglja .	1,4
Polska	0,2

Spirytus	l.
Francja .	2,63
Szwecja .	2,32
Danja. .	2,02
Polska	1,41
Belgja. .	1,36
Niemcy .	1,19
Holandja	1,15
Szwajcarja	1,09
Norwegja	1,02
Anglja .	0,72
Włochy .	0,56

Piwo	l.
Belgja. .	181,2
Niemcy .	84,7
Austrja .	77.7
Anglja .	68.7
Danja. .	54,9
Szwajcarja	54,8
Szwecja .	43.0
Francja .	30.5
Holandja	25,2
Norwegja	18.9
Polska	7.6
Węgry .	7,5
St.Zj.Am.	3,9
Włochy .	2,6

Węgiel b.	kg.
Belgja .	4.392
St.Zj.Am.	3.899
Anglja .	3.762
Kanada .	3.166
Niemcy .	2.377
Francja .	2.133
Czechosł.	1.673
Holandja	1.645
Danja .	1.485
Zw. Płd.-Afryk.	1.390
Szwecja .	1.152
Austrja .	1.138
Polska	866
Japonja .	509
Z.S.R.R.	242

Bawełna	kg.
St.Zj.Am.	15,8
Anglja .	13,2
Belgja .	9,9
Francja .	7,5
Holandja	5,7
Włochy .	5,2
Niemcy .	5,0
Austrja .	4,5
Szwecja .	4,0
Polska	2,1
Danja . .	1,5
Norwegja	0,7
Z.S.R.R.	0,6

Prąd elektryczny	kWh.
Szwajcar.	1254,2
St.Zj.Am.	948,0
Szwecja .	773,2
Belgja .	490,0
Niemcy .	441,2
Austrja .	362,3
Australja	352,5
Anglja .	351,2
Francja .	341,7
Włochy .	247,7
Holandja	231,5
Czechosł.	194,3
Japonja .	184,5
Polska	84,0
Z.S.R.R.	40,0
Rumunja	31,0

CUKROWNIE I PRODUKCJA CUKRU W POLSCE W LATACH 1913/14, 1927/28 — 1932/33.

Kampanje Grupy województw	Liczba czynnych cukrowni	Przerobiono buraków	Wyprodukowano cukru
		w tysiącach kwintali	
Polska . . 1913/14	86	44 688	6 348
1927/28	72	35 328	5 658
1928/29	71	43 903	7 454
1929/30	70	50 942	9 159
1930/31	69	46 330	7 756
1931/32	67	27 366	4 932
1932/33	64	23 651	4 178
Woj. centralne . .	35	7 586	1 398
„ wschodnie . .	4	651	126
„ zachodnie . .	22	13 494	2 320
„ południowe. .	3	1 920	334

PRODUKCJA ŚWIATOWA CUKRU W LATACH 1928/29 i 1932/33

A. Cukier trzcinowy w wartości cukru surowego

	1928/29	1932/33
	w tysiącach tonn	
Produkcja świat.	18 277	16 663
w tem:		
Indje Brytańskie .	2.735	4.651
Kuba	5.156	2.000
Jawa	2.871	1.350
Filipiny	741	1.050
Brazylja	961	950
Japonja i Formoza	702	912
Wyspy Hawajskie	845	900
Portoriko. . . .	530	820
Zw. Australijski .	532	527
San Domingo . .	367	442
Peru	375	400
Argentyna . . .	375	385
Mauritius. . . .	253	244
Meksyk	179	211
Stany Zjedn. Am.	118	206
Indochiny . . .	94	130
Egipt	109	125

B. Cukier buraczany w wartości cukru surowego

	1928/29	1932/33
	w tysiącach tonn	
Produkcja świat.	9 560	8 019
w tem:		
Niemcy	1.864	1.088
Stany Zjedn. Am.	1.060	1.362
Francja	907	1.013
Z.S.R.R.	1.425	950
Czechosłowacja. .	1.057	631
Polska . . .	745	418
Anglja a	242	400
Włochy	380	322
Belgja	277	262
Hiszpanja . . .	239	255
Holandja	318	240
Szwecja	161	235
Danja	170	192
Węgry	220	103
Jugosławja . . .	129	85
Rumunja	134	64
Kanada	32	52

a) Łącznie z Wolnem Państwem Irlandją.

GORZELNIE I PRODUKCJA SPIRYTUSU W POLSCE W LATACH 1909/10, 1927/28 — 1932/33.

Kampanje Grupy województw	Ogółem	Gorzelnie rolnicze	Gorzelnie przemysłowe
Liczba czynnych gorzelni			
Polska . . 1909/10	2 466	2 433	33
1927/28	1 401	1 362	39
1928/29	1 424	1 392	32
1929/30	1 471	1 445	26
1930/31	1 486	1 459	27
1931/32	1 425	1 400	25
1932/33	1 372	1 349	23
Woj. centralne . .	311	301	10
,, wschodnie . .	67	65	2
,, zachodnie . .	616	612	4
,, południowe. .	378	371	7
Produkcja spirytusu w tys. litrów 100°			
Polska . . 1909/10	259 554	253 563	5 991
1927/28	66 282	59 063	7 219
1928/29	72 850	67 177	5 673
1929/30	87 804	82 952	4 852
1930/31	66 360	60 030	6 330
1931/32	42 227	39 348	2 879
1932/33	26 901	25 703	1 198
Woj. centralne . .	7 254	6 340	914
,, wschodnie . .	1 289	1 265	24
,, zachodnie . .	11 520	11 433	87
,, południowe. .	6 838	6 665	173

PRODUKCJA SPIRYTUSU W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928, 1931 I 1932.

w tys. *hl* 100o spirytusu

	1928	1931	1932
Niemcy . .	2.806	2.563	2.253
Francja . .	2.153	3.450	—
Anglja . .	897	—	—
Czechosłow..	595	642	736
P o l s k a .	663	664	422
Włochy . .	459	489	420
Węgry . .	407	270	236
Holandja. .	320	288	—
Austrja . .	258	256	230
Kanada . .	302	241	184

LICZBA SPÓŁDZIELNI ZWIĄZKOWYCH W POLSCE W LATACH 1928 i 1934.

Rodzaje spółdzielni	Ilość	
	w r. 1928	w r. 1934
Spółdzielnie polskie:	6167	6421
„Społem"	886	845
„Zjednoczenie"	3632	3842
„Unja"	1351	1369
Związek spółdz. mieszk. budowl.	—	102
Związek spółdzielni wojskowych .	298	263
Spółdzielnie ukraińskie	2487	3411
„ niemieckie	792	925
„ żydowskie	670	1005
Według rodzajów spółdzielni:		
Spółdzielnie spożywców	1452	1511
„ oszczędnościowo-pożyczk.	4503	5494
„ wytwórców rolników .	3953	4508
„ rzemieślnicze	46	29
„ robotnicze i pracownicze	43	54
„ inne (przedsiębiorstw).	119	166

OBIEG PIENIĘŻNY W POLSCE W LATACH 1927 — 1933.
Stan w dn. 31.XII.

Wyszczególnienie	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933
			w miljonach złotych				
Ogółem . . .	**1 312**	**1 539**	**1 600**	**1 569**	**1 459**	**1 325**	**1 346**
Bilety Banku Polsk.	1 003	1 295	1 340	1 328	1 218	1 003	1 004
Bilety zdawkowe . .	167	99	64	3	1	—	—
Bilon	142	145	196	238	240	322	342
			w odsetkach				
Ogółem . . .	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Bilety Banku Polsk.	76,4	84,2	83,8	84,6	83,5	75,7	74,6
Bilety zdawkowe . .	12,7	6,4	4,0	0,2	0,1	—	—
Bilon	10,9	9,4	12,2	15,2	16,4	24,3	25,4

STAN WKŁADÓW OSZCZĘDNOSCIOWYCH W KASACH OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE W LATACH 1928 — 1933.
Stan w dn. 31.XII.

Rodzaje kas Grupy województw	1931	1932	1933
	w tysącach złotych		
Ogółem	890 734	10[illegible]7 337	1 072 873
Na 1 mieszkańca w złotych	27,7	31,5	32,5
Pocztowa Kasa Oszczędności	332 235	444 866	506 526
Komunalne kasy oszczędności	521 623	544 429	536 766
powiatowe	167 102	172 344	179 945
miejskie	354 521	372 085	356 821
woj. centralne	86 456	94 891	103 163
„ wschodnie.	8 029	8 295	8 164
„ zachodnie	187 532	194 005	204 947
„ południowe	239 606	247 238	220 492
Inne kasy	36 876	83 042	29 581

WYDATKI Z BUDŻETÓW ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO NA OPIEKĘ SPOŁECZNĄ W POLSCE W LATACH 1927/28 — 1933/34.

Związki samorządu terytorjalnego	Rzeczywiste						Preliminowane
	1927-1928	1928-1929	1929-1930	1930-1931	1931-1932	1932-1933	1933-1934
	w miljonach złotych						
Ogółem	57 0	73,7	87 2	89,7	88 9	85,1	91,3
Gminy wiejskie . .	4,7	5 5	7,4	8,3	10,5	9,5	8,9
Miasta	36,8	44,9	50,9	54,7	53,2	55,5	57,7
Powiatowe związki komunalne . . .	7,5	8,7	8,9	8,4	7,6	6,2	8,0
Wojewódzkie zw. samorządowe (poznański i pomorski)	4,0	2,6	3,2	3,4	2,6	2,4	6,3
Woj. śląskie (Skarb Śląski)	4,0	12,0	16,8	14,9	15,0	11,5	10,4

SZKOLNICTWO.

WYDATKI NA OŚWIATĘ Z BUDŻETU PAŃSTWA I ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO W LATACH 1927/28 — 1933/34.

Wyszczególnienie	1927-1928	1928-1929	1929-1930	1930-1931	1931-1932	1932-1933	1933-1934 a
	w miljonach złotych						
Ogółem	**456,7**	**572,4**	**626,1**	**595,2**	**477,2**	**422,7**	**425,9**
Wydatki zwyczajne .	424,5	493,6	535,6	544,3	459,2	413,2	416,5
Państwo	335,2	380,3	416,3	426,7	352,7	321,2	325,1
Woj. śląskie b . .	27,8	38,1	39,7	41,6	34,9	26,6	25,9
Samorząd terytorj.	61,5	75,2	79,6	76,0	71,6	65,4	65,5
Wydatki nadzwycz. .	32,2	78,8	90,5	50,9	18,0	9,5	9,4
Państwo	8,9	35,8	33,9	10,5	3,0	0,5	2,8
Woj. śląskie b . .	0,1	1,0	4,3	8,7	0,4	0,1	0,1
Samorząd terytorj.	23,2	42,0	52,3	31,7	14,6	8,9	6,5

a. według budżetu,
b. z budżetu Skarbu Śląskiego.

STOSUNEK PROCENTOWY UCZNIÓW DO LICZBY DZIECI W WIEKU SZKOLNYM.

Na 100 dzieci w wieku szkolnym było uczniów:

	Polska	Woj. centr.	Woj. wschodnie	Woj. poznańskie i pomorskie	Woj. śląskie	Woj. południowe
W r. 1925/26 . .	86,0	85,9	58,8	102,4	107,6	93,4
1926/27 . .	90,8	89,9	68,7	103,3	107,4	98 2
1927/28 . .	92,4	90,5	72,4	104,5	1 6,5	100,8
1928/29 . .	96,4	94,2	77,9	105,0	105,9	106,9
1929/30 . .	96,0	94,5	79,3	104,3	104,7	104,5
1930/31 . .	95,1	94,8	79,8	102,4	102,9	101,4
1931/32 . .	93,9	94,4	79,2	101,8	101 4	98,6
1932/33 . .	—	94,5	79,4	101,2	100,7	—

Uwaga: Wiek obowiązku szkolnego liczy się w Państwie od 7 — 13 lat, dla woj. śląskiego od 6 — 13 lat.

Cyfry powyższe nie odzwierciadlają stanu ilościowego dzieci w wieku szkolnym, pozostających poza nauką szkolną, ponieważ odsetki powyższe wskazują stosunek liczby uczniów bez różnicy wieku do liczby dzieci w wieku obowiązku szkolnego.

TYPY SZKÓŁ W POLSCE W ROKU SZKOLNYM 1932/33.

Rodzaje i typy szkół	Liczba szkół lub wydziałów	Liczba uczniów w tysiącach
Przedszkola	1 724	87,2
Szkoły powszechne	26 838	4 510,5
Szkoły ćwiczeń	130	20,3
Szkoły specjalne	87	7,3
dla ociemniałych	7	0,3
„ głuchoniemych	16	1,1
„ niedorozwiniętych	50	4,8
„ moralnie zaniedbanych . . .	14	1,1
Szkoły średnie ogólnokształcące . . .	765	186,8
Wydziały gimnazjum wyższego . . .	810	116,8
Szkoły nauczycielskie różnych typów .	205	24,6
Wydziały szkół i kursów zawodowych	1 236	68,8
Rolnictwo	27	1,7
Przemysł i rzemiosło	705	32,9
Handel i administracja	344	24,4
Komunikacja	50	4,7
Miernictwo i meljor.	14	1,0
Gosp. dom. i usł. osob.	82	2,8
Służba zdrowia	14	1,3
Szkoły zawodowe dokształcające . .	670	86,1
Ludowe szkoły rolnicze	138	4,6
Wydziały szkół wyższych	90	51,8
Teologja	8	1,0
Prawo i nauki polityczne	12	15,6
Medycyna	5	4,2
Farmaceutyka	5	1,2
Weterynarja	2	0,8
Dentystyka	1	0,5
Filozofja	17	13,3
Rolnictwo	7	2,7
Technika	14	7,7
Sztuki piękne	9	0,6
Nauki handlowe	5	3,5
Inne	5	0,7

ZDROWOTNOŚĆ PUBLICZNA.

1. PERSONEL LEKARSKI W POLSCE W 1933 R.

Stan w dn. 1.I.

Grupy województw	1931	1933			1931	1933		
	Liczba				Na 10 000 mieszkańców			
	lekarzy	lekarzy dent.	akuszerek	felczerów	lekarzy	lekarzy dent.	akuszerek	felczerów
Polska. ..	**0644**	**3 157**	**9 554**	**1 923**	3,3	1,0	3,0	.
M. st. Warszawa. . .	2 335	1 137	1 301	311	19,8	9,6	11,7	2,8
Woj. centralne	2 589	1 192	3 392	1 202	2,1	0,9	2,8	1,0
„ wschodnie	1 160	473	883	410	2,0	0,8	1,6	0,7
„ zachodnie	1 493	198	1 118	—	3,3	0,4	2,5	—
„ południowe	3 067	157	2 860	—	3,5	0,2	3,4	—

2. LEKARZE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1929 R.

Liczba lekarzy na 10.000 mieszkańców.

Stany Zj. Am. .	12,4	Estonja	8,1	Francja	5,9
Szkocja. . . .	12,3	Danja	7,6	Holandja . . .	5,6
Austrja	12,0	Włochy	7,4	Szwecja. . . .	3,8
Węgry	9,0	Belgja	6,8	P o l s k a . . .	3,1
Szwajcarja. . .	8,2	Łotwa	6,8	Finlandja . . .	2,7
Japonja. . . .	7,7	Czechosłowacja.	6,5	Litwa.	2,1
Niemcy	7,4	Norwegja . . .	6,1	Egipt.	1.6

PŁODNOŚĆ W NIEKTÓRYCH KRAJACH.

Wiek	Przeciętna roczna liczba urodzeń na 100 kobiet w wymienionym wieku							
	Ukraina	Bułgarja	Polska		Francja		Szwecja		Saksonia
	1926-1927	1926-1927	1927-1928	1900-1901*)	1925-1927	1896-1900	1930-1931	1871-1880	1924-1926
15—49 lat	15,6	13,8	10,9	14,2	6,9	8,6	5,7	11,8	5,6
15—19 „	4,1	3,6	1,9	3,4	2,7	2,6	1,8	0,9	1,9
20—24 „	23,7	22,5	13,9	20,8	13,0	12,9	8,0	10,1	9,8
25—29 „	25,8	24,3	21,8	31,5	13,4	16,8	9,9	19,6	11,0
30—34 „	22,8	18,9	19,6	30,8	9,9	12,9	8,6	22,4	7,7
35—39 „	15,8	13,1	15,4	22,6	5,6	8,6	6,2	19,2	4,5
40—44 „	8,3	6,4	6,8	12,1	2,1	3,4	2,9	11,6	1,7
45—49 „	2,5	3,1	1,3	3,3	0,2	0,5	0,4	1,7	0,1

*) Była Galicja (województwa południowe).

DROGI BITE W POLSCE W LATACH 1930 — 1932.

Lata Rodzaje dróg	Polska	Województwa			
		centralne	wschodnie	zachodnie	południowe
	w tysiącach kilometrów				
1930	46,1	14,9	3,3	12,5	15,4
1931	46,6	15,3	3,4	12,5	15,4
1932	47,3	15,6	3,6	12,6	15,5
Drogi państwowe . .	13,9	5,5	2,6	2,1	3,7
„ wojewódzkie .	10,3	4,4	0,5	2,2	3,2
„ powiatowe . .	23,1	5,7	0,5	8,3	8,6

KOLEJE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1931 R.

Państwa	Długość eksploatacyjna linij		Przewóz pasażerów		Przewóz towarów	
	w tys. *km*	w *km* na 100 *km2*	w miljonach osób	w miljardach pasażerokm	w miljonach tonn	w miljardach tonno-*km*
Polska	**20,0**	**5,2**	**135**	**5,6**	**67**	**20,1**
Anglja	34,0	13,9	1 247	.	293	26,7
Austrja	6,7	8,0	92	3,1	27	3,2
Belgja	9,7	32,3	222	5,8	70	6,0
Czechosłowacja. . .	13,6	9,6	294	7,8	82	9,2
Francja	43,5	7,9	777	28,9	296	40,8
Hiszpanja	15,9	3,2	.	.	.	.
Jugosławja	10,1	4,0	42	2,1	18	3,3
Niemcy	58,4	12,4	1 578	36,9	321	50,7
Rumunja	11,1	3,8	31	2,3	21	4,3
Szwajcarja	5,3	12,9	173	3,4	25	2,0
Szwecja	16,6	3,7	68	2,3	32	3,6
Węgry	8,7	9,3	111	2,7	32	2,8
Włochy	22,1	7,1	88	6,4	55	11,5
Z. S. R. R. . . .	77,6	0,4	709	61,1	255	149,4
Australja.	44,2	0,6	313	4,4	27	5,5
Indje Brytańskie . .	68,0	1,4	506	29,1	76	30,0
Japonja	20,2	5,3	1 208	22,8	83	11,1
Kanada	67,7	0,7	26	2,8	92	41,7
Stany Zjedn. Am. .	400,8	5,1	600	35,5	850	456,0

ŻEGLUGA.

PORTY GDYNIA I GDAŃSK W LATACH 1913, 1932 I 1933.

Wyszczególnienie	Gdynia		Gdańsk		
	1932	1933	1913	1932	1933
Ruch statków.					
Weszło statków . .	3.610	4.355	2983*a*	4 637	4 278
Pojemność w t. tonn rej. netto ogółem .	2.831.6	3 425,7	981,9*a*	2 750,2	2 762,6
bandera szwedzka . .	801,5	827,9	108.9	501.1	419,2
,, polska . .	540,6	521,4	—	236,5	18[illegible],3
,, niemiecka .	318.9	512,9	530,6	531,6	669,2
,, duńska . .	334,6	372,1	59,3	498,8	469,3
,, norweska .	221,9	265,8	133,3	146,4	158,7
,, St. Zj. Am.	127,7	179,7	0,9	—	—
,, angielska .	100,4	170,4	82,2	116,0	145,3
,, łotewska . .	84,3	93,8	—	105,6	68,6
,, inna . . .	301,7	481,7	66,7	614,2	647,0

POLSKA I GDAŃSKA FLOTA HANDLOWA MORSKA I RZECZNA W LATACH 1930 — 1934.
Stan w dn. 1.I.

Wyszczególnienie	1930	1931	1932	1933	1934
Flota handlowa morska:					
Polska — liczba statków .	25	31	33	39	56
Pojemność w tys. tonn rej. brutto	41	65	68	66	65
Gdańsk — liczba statków .	46	53	51	53	52
Pojemność w tys. tonn rej. brutto	151	204	213	260	274
Flota handlowa rzeczna:					
Polska — liczba statków .	2 048	2 163	2 248	2 364	.
Zdolność przewozowa w tys. tonn	122	128	131	135	.
Gdańsk — liczba statków .	573	570	574	.	.
Zdolność przewozowa w tys. tonn	73	72	72	.	.

DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE W POLSCE.

DŁUGOŚĆ DRÓG W KM.

Dorzecza kanały	Ogółem	Rzeki żeglowne	Rzeki spławne
Rzeki	14 177	4 949	9 228
Wisła	5 536	2 763	2 773
Warta	607	442	165
Dniestr	1 016	361	655
Prut	214	—	214
Prypeć	2 688	674	2 014
Niemen	3 521	626	2 895
Dźwina	595	83	512
Kanały	185	+	+

Polskie Papiery Wartościowe.

A. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ SKARB PAŃSTWA.

6% Pożyczka Narodowa.

Pożyczka wewnętrzna, wypuszczona na podstawie rozp. Prez. R. P. z dn. 5.9.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 503) oraz rozp. Min. Skarbu z dn. 7.9.1933 (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 507) w nominalnej wysokości 350.000-000 złotych w złocie. Obligacje imienne po 50, 100, 500 i 1000 złotych. Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca każdego roku.

Pożyczka podlega jednorazowemu wykupowi po latach 10, o ile nie nastąpi wcześniejszy wykup.

Pożyczka zabezpieczona jest całym majątkiem Państwa.

10% pożyczka kolejowa z 1924 r.

Zaciągnięta w 1924 r. na inwestycje kolejowe we frankach złotych wg. relacji 1 frs. = 9/31 grama czystego złota.

Wysokość emisji — I serja frs. w zł. 50.000.000.— odcinki po 10, 25, 100 i 500 frs. w zł.

Kupony płatne 1 lutego i 1 sierpnia w złotych w/g kursu czystego złota na giełdzie w New-Yorku i dolara na giełdzie warszawskiej.

Amortyzacja drogą losowań półrocznych w terminie płatności kuponów. Kupony przedawniają się po 5 latach, wylosowane obligacje po 10 latach.

5% państwowa pożyczka konwersyjna z 1924 r.

Zaciągnięta w 1924 na konwersję obligacyj z lat 1918 — 1920, długów likwidacyjnych, wkładek P. K. O. i pożyczek b. Galicji i Lodomerji.

Ustawowa emisja zł. 250.000.000.— odcinki po zł. 10, 50, 100, 500, 1000 i 2000, oraz świadectwa ułamkowe po zł. 1, 3 i 5. Świadectwa ułamkowe nie posiadają kuponu. Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca. Umorzenie drogą skupu i przez losowanie. Termin

umorzenia dn. 2 stycznia 1945. Cena wykupu al pari. Kupony przedawniają się po 5 latach, obligacje do umorzenia po 30 latach.

Kurs na giełdzie 65,50%.

5% konwersyjna pożyczka kolejowa z 1926 r.

Zaciągnięta na wykup obligacyj kolejowych kolei Karola Ludwika i Albrechta.

Wysokość emisji w złotych — 50.000.000.— odcinki po zł. 0.75, 3.75, 7.50, 15.30, 120, 600 i 1200.

Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca. Umorzenie drogą skupu. Termin umorzenia 40-letni od 1 lipca 1927 r. Cena wykupu al pari.

Kupony przedawniają się po 5 latach, obligacje po 30 latach od daty płatności.

Kurs na giełdzie — 60%.

5% państw. renta ziemska.

Wypuszczona na zapłatę ceny nieruchomości wywłaszczonych na reformę rolną. Emisja w złotych w złocie w/g parytetu z 1927 r. Wysokość emisji — 300.000.000.— zł. w złocie. Odcinki emisji po zł. w zł. 100, 500, 1000 i 5.000. Kupony płatne 1 czerwca i 1 grudnia. Cena wykupu al pari. Umorzenie drogą skupu.

Termin umorzenia 41 lat od daty emisji obligacyj. Przedawnienie kuponów po 5 latach, obligacyj po 30 latach od daty płatności.

4% premjowa pożyczka dolarowa S. III (Dolarówka).

Na konwersję II serji 5% poż. dolarowej pł. 1 lutego 1931 r. i na kredyt rolny. Emisja w dolarach według relacji 1 dolar = 8.914 zł. Obligacje po 5 dolarów każda. Kupony pł. 1 lutego i 1 sierpnia. Oprócz oprocentowania posiadacze obligacyj uczestniczą w losowaniach premij w wysokości od 40.000 dolarów do 100 dolarów. Ciągnienia premij odbywają się co dwa miesiące: 1 stycznia, 1 marca, 1 maja, 1 lipca, 1 września i 1 listopada.

Pożyczka umorzona będzie jednorazowo dnia 1 lutego 1941 r. Kupony przedawniają się po 5 latach od dnia płatności, wygrane po 10 latach od wylosowania, obligacje w dniu 1 lutego 1971 r.

Kurs na giełdzie — za sztukę zł. 53,50.

4% premjowa pożyczka inwestycyjna z 1928 r.

Zaciągnięta została na zasilenie ruchu inwestycyjnego, oraz na wykup 8% pożyczki złotej z 1921 i 8% pożyczki konwersyjnej.

Wysokość emisji zł. w złocie 50.000.000.— Emisja w złotych w złocie według parytetu 1 złoty = 900/5332 grama czystego złota.

Obligacje po 100 zł. w zł. wart. nominalnej. Obligacje podzielono na serje po 50 sztuk w serji.

Kupony płatne 1 kwietn'a i 1 października. Termin wykupu 1 października 1937 r. Umarzanie drogą losowania po 500 seryj t. j. 25.000 obligacyj co pół roku. Oprócz kuponu posiadacze obligacyj uczestniczą w losowaniu premij od zł. w zł. 200.000.— do 250.—

Kurs na giełdzie — 105,75 za sztukę pojedyńczych, serja po zł. 115,75.

3% premjowa pożyczka budowlana S. I.

Emitowane zł. w zł. 50.000.000.— w obligacjach na okaziciela po zł. w zł. 50.— w relacji 1 złoty = 900/5332 gr. czyst. złota. Termin płatności kuponów 1 lutego i 1 sierpnia. Termin spłaty pożyczki 1 sierpnia 1950 r.

Co kwartał t. j. 1 lutego, 1 maja, 1 sierpnia i 1 listopada, losowane są premje w wysokości od zł. w zł. 250.000.— do 1.000.—. Obligacje pożyczki przedawniają się w dniu 1 sierpnia 1980 r., kupony po 5 latach od daty płatności, wygrane po 10 latach od wylosowania.

Kurs na giełdzie — 46.— za sztukę.

UWAGA: 10% pożyczka kolejowa 1924 r. została z amortyzowana w roku 1934.

Pożyczki zagraniczne:

1) 6% pożyczka dolarowa z 1919 — 1920 r.

Wysokość emisji dolar. 50.000.000.—. Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października.

Kurs giełdowy — 57.75%.

2) 8% amortyzacyjna pożyczka zagraniczna dolarowa z 1925 r.

Wysokość emisji 35.000.000.— dolarów. Umarzanie drogą półrocznych losowań. Kurs wykupu 105 za 100.

Kupony płatne 1 stycznia i 1 lipca.

3) 7% pożyczka włoska z 1924 r.

Emitowano 400.000.000 lirów włoskich.

Kupony płatne 1 maja i 1 listopada. Umorzenie drogą skupu i losowania.

4) 7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

Zaciągnięta na stabilizację waluty w 1927 r. w funtach, złotych i dolarach.

Wysokość emisji 62.000.000 dolarów i 2.000.000 funtów szterlingów.

Kupony płatne 15 kwietnia i 15 października.

Kurs na giełdzie — 73,50%.

B. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ BANKI PAŃSTWOWE.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

8% obligacje komunalne po 100 i 1000 zł. w zł. starego parytetu t. j. 172 zł. za 100, kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

8% listy zastawne po 50, 100, 500, 1000 i 5000 zł. w zł. starego parytetu, kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

7% listy zastawne — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

7% obligacje komunalne — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

7½% obligacje bankowe — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

8% obligacje budowlane—kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

8% obligacje komunalne dolarowe (ulenowskie) — kupon pł. 2 stycznia i 1 lipca.

4% listy zast. konwers. i 4½% listy zast. konwers. — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

Obligacje konwersyjne: 4% komunalne, 4½% komunalne i 4% kolejowe — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

Terminy losowań: listów zastawnych — w maju i listopadzie; obligacyj — w lutym i sierpniu.

Listy zastawne i obligacje przedawniają się po 30 latach, kupony od tychże po 5 latach od dnia płatności.

Państwowy Bank Rolny.

8% listy zastawne w zł. w zł. dawnego parytetu.

7% listy zastawne w zł. w zł. nowego parytetu.

7% obligacje w zł. w zł. nowego parytetu.

Kupony do wszystkich trzech rodzajów papierów Państwowego Banku Rolnego płatne są 2 stycznia i 1 lipca.

Losowanie walorów na umorzenie odbywa się 1 maja i 1 listopada. Wylosowane obligacje i listy zastawne płatne są w dniu płatności kuponów.

Terminy przedawnienia: dla kuponów 5 lat, dla wylosowanych obligacyj i listów zastawnych 30 lat od dnia płatności.

C. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ WOJ. ŚLĄSKIE.

7% 30-letnia zagraniczna pożyczka amortyzacyjna złota z 1928 r. (Pożyczka Śląska).

Wysokość emisji dolarów 11.200.000.

Obligacje w odcinkach po 100, 500 i 1000 dolarów.

Termin płatności kuponów 1 czerwca i 1 grudnia.

D. PAPIERY GWARANTOWANE PRZEZ SKARB PAŃSTWA.

7% listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingów.

8% listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingów.

Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października.

E. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ BANKI KOMUNALNE, T-WA KREDYTOWE MIEJSKIE I PRZEZ T-WA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO.

Oprócz wyżej wymienionych walorów emitowane są obligacje i listy zastawne przez: 1) Polski Bank Komunalny — kupony płatne: I emisji — 2 stycznia i 1 lipca; II, III i IV emisji — 1 maja i 1 listopada, 2) Komunalny Bank Kredytowy — kupon pł. 2 stycznia i 1 lipca, 3) Wileński Bank Ziemski, 4) Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, 5) T-wo Kredytowe Ziemskie w Warszawie, 6) Poznańskie Ziemstwo Kredytowe, 7) T-wo Kredytowe Ziemskie we Lwowie, 8) T-wa Kredytowe Miejskie: m. Warszawy, m. Częstochowy, m. Kalisza, m. Kielc, m. Lublina, m. Lwowa, m. Łodzi, m. Piotrkowa, m. Płocka, m. Radomia, m. Siedlec, m. Wilna, Zachodnio-Polskie T-wo Kredytowe Miejskie w Poznaniu, 9) Samorządy: gminy miejskie: m. Warszawy, m. Krakowa, m. Lwowa, m. Poznania.

F. AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Kapitał zakładowy Banku Polskiego wynosi 150 miljonów złotych, podzielonych na 1.500.000 akcyj 100 złotowych. 500.000 akcyj nie znajduje się w obiegu, pozostałe 1.00.000 akcyj imiennych znajduje się w rękach prywatnych i skarbu państwa. Dywidendę od akcyj uchwala zebranie akcjonarjuszów. Kupony dywidendowe płatne są za zawiadomieniem przez prasę w pierwszym kwartale każdego roku. Przeniesienie własności akcji odbywa się drogą cesji na odwrocie.

Kurs akcyj na giełdzie — 95,20 za sztukę.

№№ Telefonów zrzeszeń, instytucyj finansowych i gospodarczych oraz redakcyj wydawnictw samorządowych w Warszawie

Związek Powiatów R. P.	9-61-92
Redakcja „Samorządu Terytorjalnego" (kwartalnik)	9-66-06
Redakcja „Samorządu" (tygodnik)	8-79-77
Związek Miast Polskich	8-11-51
Redakcja „Samorządu Miejskiego"	8-81-73
Związek Gmin Wiejskich R. P.	9-03-28
Redakcja „Głosu Gminy Wiejskiej"	9-03-28
Związek Związków Kom. Kas Oszczędności .	2-97-37
Związek Komunalnych Kas Oszczędności . .	6-88-90
Redakcja „Oszczędności"	2-97-37
Polski Bank Komunalny	2-97-04
Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwestycyjne Samorządów Powiatowych . .	2-75-30
Samorządowy Instytut Wydawniczy	5-92-63
Redakcja Przewodnika Gromadzkiego i Kalendarza Sołtysa	5-92-63
Redakcja Kalendarza Samorządowego . . .	5-92-63
Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego	6-82-18

TELEFONY:

TELEFONY:

NOTATNIK MIESIĘCZNY

LUTY

LUTY

MARZEC

M A J

CZERWIEC

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY SP. Z O. O. W WARSZAWIE
Warszawa, Ś-to Krzyska 13, tel. 5-92-63 i 682-18.
Conto P. K. O. 1520. Polski Bank Komunalny 479.

KATALOG

DRUKÓW, KSIĄG I POMOCY BIUROWYCH DLA ZWIĄZKÓW I INSTYTUCYJ SAMORZĄDOWYCH

WAŻNY Z DNIEM 10 LUTEGO 1935 ROKU

UWAGA: Na każde żądanie wysyłamy dowolną ilość katalogów pod wskazanym adresem.

STYCZEŃ 1935 ROK

ZMNIEJSZASZ BEZROBOCIE
KUPUJĄC
POLSKĄ MASZYNĘ DO PISANIA

F.K.

PAŃSTWOWE WYTWÓRNIE UZBROJENIA

Biuro sprzedaży:

Warszawa, Ossolińskich 1, tel. 255-25

Adres telegr. EFKA — Warszawa

SPRZEDAŻ:

Poznań: A. Rose (Wal. Chrzanowski), Nowa 8, tel. 33-81
Katowice: Inż. Ryszard Wiśniewski, Mickiewicza 14, tel. 326-09
Kraków: Aleksander Molodecki, Florjańska 49, tel. 115-77
Wilno: Mieczysław Żejmo, Mickiewicza 24, tel. 161
Lwów: Emil Urich, 3-go Maja 7, tel. 5-05
Łódź: Józef Leżon, Przejazd 4, tel. 102-23
Bydgoszcz: Karol Buchholc, Wileńska 9, tel. 252
Toruń: Karol Buchholc, Chełmińska 1, tel. 235
Sosnowiec: Firma „Jurma", Nowa 18, tel. 2
Białystok: Zygmunt Bruzgo, Kilińskiego 12, tel. 3-90
Lublin: Feliks Gwiazdecki, Krak. Przedm. 39, tel. 802
Gdynia: Klemens Badziąg, ul. Portowa, tel. 22-33
Brześć n|B.: Leopold Kozłowski, ul. 3-go Maja 88

ŻĄDAJCIE OFERT I PROSPEKTÓW

DO WSZYSTKICH NASZYCH ODBIORCÓW.

Od kilku lat podjęliśmy opracowywanie druków i ksiąg; w miarę potrzeby rozsyłaliśmy cenniki dotyczące poszczególnych dziedzin. Obecnie czynimy próbę i wydajemy zbiorowy katalog druków, ksiąg i pomocy biurowych.

Jesteśmy przeświadczeni, iż wzmiankowany katalog ma jeszcze duże usterki, brak jest wielu dziedzin, których ze względów natury formalnej nie mogliśmy definitywnie wykończyć. Żywimy jednak nadzieję, że głosy naszych odbiorców i światłe rady przyjaciół naszej instytucji umożliwią nam doprowadzić rozpoczętą pracę do pomyślnego końca, tak, ażeby katalog w r. 1936 był pełniejszy i dokładniejszy. —

Wszystkie materjały starać się będziemy dawać w najlepszych gatunkach.

Wszystkie druki wysyłamy w stanie luźnych arkuszy, kart, w blokach i w książkach oprawnych.

Wszystkie druki i księgi są wykonywane na przepisowych gatunkach i formatach papieru z zastosowaniem wszelkich wymagań odnośnie parafowania i numeracji ksiąg.

Przy zamówieniach, celem uniknięcia pomyłek prosimy powoływać numer działowy katalogu, nazwę przedmiotu lub dokładną nazwę druku, jak również wskazać ilość. O ile chodzi o druki, prosimy zaznaczyć

czy ma być luzem czy w księdze oprawnej, zeszycie, bloku i t. p.

Przy zamówieniach na sumę poczynając od zł. 51.— nie doliczamy kosztów opakowania i porta.

Zlecenia na paczki expresowe i które wymagają specjalnych opakowań i opłat uskuteczniamy w ten sposób, że doliczamy odbiorcy faktyczną nadwyżkę do kosztu normalnej wysyłki.

Na żądanie składamy specjalne oferty tak na zamówienia zbiorowe jak i roboty drukarskie.

Prowadząc dział wydawnictw książkowych i perjodycznych, w miarę ukazywania się ich z druku, reklamujemy poszczególnie wszystkie specjalmymi prospektami.

Przyjmujemy zamówienia na wydawnictwa obce.

Zasadniczo wszystkie zamówienia wysyłamy za zaliczeniem pocztowem.

Reklamacje przyjmujemy w ciągu dni 15-tu od daty naszego rachunku; przy reklamacji prosimy koniecznie powołać dokładną datę i numer swego zamówienia oraz numer naszego rachunku.

Na końcu katalogu załączyliśmy formularze zamówieniowe, które nadeszlemy ponownie wraz z katalogiem w miarę zapotrzebowania.

Tusząc nadzieję, iż W. Panowie zechcą widzieć w naszym Instytucie swoją własną instytucję i jako taką darzyć ją swoim zaufaniem oraz oczekując łaskawych zleceń pozostajemy z poważaniem

Samorządowy Instytut Wydawniczy
Sp. z o. o. w Warszawie
(—) Józef Kuszell.

P. S. Zamówienia kierować pod Samorządowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, Świętokrzyska 13 m. 15.

SPIS DZIAŁÓW KATALOGU.

WZORY KSIĄG I DRUKÓW DO RACHUBY SAMORZĄDOWEJ wykonane ściśle w/g rozporządzeń Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr., poz. 72.

1a.	Kwitar. wpływów jednorodnych w blokach po 100/100	
1b.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	2.60
1c.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	
2a.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	
2b.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	1.60
2c.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	
3a.	Asygnarjusz przychodowy ,, ,, ,,	1.75
3b.	,, ,, ,, ,, ,,	
3c.	,, ,, ,, ,, ,,	
4a.	,, rozchodowy ,, ,, ,,	1.75
4b.	,, ,, ,, ,, ,,	
4c.	,, ,, ,, ,, ,,	
5.	Deklaracja depozytowa w blokach po 100 kart	1.25
6a.	Nota memorjałowa ,, ,, ,,	
6b.	,, ,, ,, ,, ,,	
7.	Raporty kasowe ,, ,, ,,	0.85
8.	Ks. Kontroli wyd. kwitarj. wzgl. asygnarj. za 100 ark.	4.50
9.	,, Dziennik Ogólny	5.—
10.	,, ,, Kasowy	
11.	,, ,, Memorjałowy	
12.	,, Dziennik Główna	16.—
13.	,, Kontowa sum pozabudżetow. (główna i szczegół.)	5.—
14.	,, Dochodów budżetowych	
15.	,, Wydatków ,,	
16.	,, Sum przechodnich	
17.	,, Inwentarzowa Dział „A“ 100 kompletów	20.—
18.	,, ,, ,, „B“ (6 wzorów: a, b, c, d, e i f) 100 arkuszy	10.—
19.	,, Kasowa	5.—
20.	,, Zatrzymanych przez kasę wątpliwych walorów	4.50

21. Ks. Awizacyj pocztowych 4.50
22. „ Asygnacyj rozchodowych wystawionych naprzód
23. „ Rejestr depozytów walorowych
24. „ „ walorów własnych
25. „ Ewidencji osób posiadających klucze kasowe
26. „ Ks. biercza 9.—
27. „ Rejestr weksli własnych 4.50
28. „ „ „ obcych
29. „ Materjałowa ilościowa
30. „ „ ilościowo-wartościowa
31. „ Rejestr udzielonych gwarancyj
32. „ „ przyjętych gwarancyj
33. „ Miesięczne zestawienie rachunkowe 3.15
37. „ Zamknięcie próbne rachunków Ks. Głównej 2.—
38. Lista płacy (format mały na siedem osób) za 100 ark. 5.—
39. „ „ (format duży) za 100 ark. 8.—

I. Formularz budżetu dla Wydziałów Powiatowych za 1 zesz. 0.90
II. „ „ „ Miast „ 0.80
III. „ „ „ Gmin wiejskich „ 0.80
IV. „ rocznego sprawozdania rachunkowego dla Wydziałów powiat. 0.90
V. „ „ „ „ dla Miast 0.80
VI. „ „ „ „ Gmin wiejskich 0.80
VII. „ budżetu dodatkowego za 100 ark. 5.—
VIII. Budżety powiatowe, dochody i wydatki, luźne arkusze za 100 ark. 4.50
IX. Budżety miejskie, dochody i wydatki, luźne arkusze za 100 ark. 4.50

UWAGA: Wzory druków oznaczone literą a są przeznaczone dla Wydziałów Powiatowych; literą b — Zarządów Miejskich; c — Zarządów Gminnych. Na żądanie księgi w oprawie po cenach:

Wzory Nr. 8, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31 i 32:

1	Książka oprawna na	25	arkuszy	(50 kart)	2.—
1	„ „ „	50	„	(100 „)	3.—
1	„ „ „	75	„	(150 „)	4.80
1	„ „ „	100	„	(200 „)	6.25
1	„ „ „	150	„	(300 „)	8.50
1	„ „ „	200	„	(400 „)	11.50

Wzory Nr. 12:

1 Książka oprawna na	25 arkuszy	(50 kart)	7.—
1 ,, ,, ,,	50 ,,	(100 ,,)	11.—
1 ,, ,, ,,	75 ,,	(150 ,,)	15.—
1 ,, ,, ,,	100 ,,	(200 ,,)	18.—
1 ,, ,, ,,	125 ,,	(250 ,,)	22.—
1 ,, ,, ,,	150 ,,	(300 ,,)	26.—
1 ,, ,, ,,	200 ,,	(400 ,,)	32.50

Wzory Nr. 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16 i 19:

1 Książka oprawna na	25 arkuszy	(50 kart)	2.40
1 ,, ,, ,,	50 ,,	(100 ,,)	3.75
1 ,, ,, ,,	75 ,,	(150 ,,)	6.—
1 ,, ,, ,,	100 ,,	(200 ,,)	7.75
1 ,, ,, ,,	150 ,,	(300 ,,)	10.75
1 ,, ,, ,,	200 ,,	(400 ,,)	13—

Wzory Nr. 17 i 18:

1 Książka oprawna na	25 arkuszy	(50 kart)	5.75
1 ,, ,, ,,	50 ,,	(100 ,,)	9.—
1 ,, ,, ,,	75 ,,	(150 ,,)	12.—
1 ,, ,, ,,	100 ,,	(200 ,,)	16.75

Wzory Nr. 26:

1 Książka na	50 arkuszy	(100 kart)	7.50
1 ,, ,,	75 ,,	(150 ,,)	10.—
1 ,, ,,	100 ,,	(200 ,,)	12.—
1 ,, ,,	150 ,,	(300 ,,)	18.—
1 ,, ,,	200 ,,	(400 ,,)	23—
1 ,, ,,	250 ,,	(500 ,,)	28.50

DRUKI I KSIĘGI STOSOWANE WE WSZYSTKICH SZPITALACH.

A. Wzory administracyjno-kliniczne

Poradnik szpitalny za 1 egz. książki zł. 7.50

1.	Zaświadczenie o nieprzyjęciu chorego, blok 100/100	1,75
2.	Karta szpitalna. 100 arkuszy.	5.—

3.	Karta statystyczna dla mężczyzn, kolor żółty. (Min. wz. Nr. 1). 100 szt.	1.50
4.	Karta statystyczna dla kobiet, kolor różowy. (Min. wz. Nr. 1a). 100 szt.	1.50
5.	Karta statystyczna dla położnic, kolor biały. (Min. wz. Nr. 2). 100 szt.	1.50
6.	Karta statystyczna dla psychicznie chorych, dla mężczyzn, kolor seledyn. (Min. wz. Nr. 3). 100 szt.	1.50
7.	Karta statystyczna dla psychicznie chorych, dla kobiet, kolor niebieski. (Min. wz. Nr. 3). 100 szt.	1.50
8.	Kwit odzieżowy, blok 100/100/100.	3.25
9.	Zawiadomienie o wypadku, blok 100 kart.	1.—
10.	Karta gorączkowa. 100 szt.	1.50
11.	Księga główna, luźne arkusze. 100 ark.	11.—
	,, ,, w stanie oprawnym: po 50 ark.	9.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 75 ark.	12.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 100 ark.	15.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 150 ark.	23.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 200 ark.	28.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 250 ark.	34.—
12.	Kartoteka do księgi głównej. 100 szt.	3.—
13.	Księga operacyjna, luźne arkusze. 100 ark.	11.—
	Księga w stanie oprawnym kosztuje zależnie od wielkości, jak wzór Nr. 11.	
14.	Rozpoznanie kliniczne, blok 100 kart.	1.50
15.	Dzienny spis recept. blok 100/100.	2.—
16.	Zamówienie do kuchni, blok 100/100.	2.—
17.	Karta wypisowa, blok 100 kart.	1.—
18.	Zaświadczenie, blok 100 kart.	1.—
19.	Świadectwo śmierci, blok 100 kart.	1.50
20.	Karta sekcyjna, blok 100 kart.	1.—
21.	Protokół sekcyjny, luźne arkusze. 100 ark.	10.—
22.	Zawiadomienie o zakwalifikowaniu zwłok do sekcji sądowo-lekarskiej, blok 100 kart.	1.—
23.	Dziennik podawczy, luźne arkusze. 100 ark.	5.—
	,, ,, ,, w stanie oprawnym:	
	,, ,, ,, ,, ,, po 25 ark.	2.80
	,, ,, ,, ,, ,, po 50 ark.	4.20
	,, ,, ,, ,, ,, po 75 ark.	5.75
	,, ,, ,, ,, ,, po 100 ark.	8.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 150 ark.	11.—
	,, ,, ,, ,, ,, po 200 ark	14.—
24.	Sprawozdanie roczne. (Min. wz. Nr. 4), luźne, 100 ark.	8.—
25*).	Księga oddziałowa, luźne arkusze. 100 ark.	11.—

Księga w stanie oprawnym kosztuje zależnie od wielkości, jak wzór Nr. 11.

26*). Księga kontroli zmarłych, luźne arkusze. 100 ark. 5.—
Księga w stanie oprawnym kosztuje zależnie od wielkości, jak wzór Nr. 23.

27*). Sprawozdanie dzienne z ruchu chorych szpitala, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

28. Zaświadczenie bezpłatnego przejazdu koleją dla uzdrowieńców, blok 100 kart 8.—

.Uwaga: Wzory Nr.Nr. 25, 26 i 27 oznaczone gwiazdką są niepotrzebne dla szpitali małych.

B. Wzory do rachuby dla szpitali nie prowadzących własnej kasy i rachunkowości.

		Cena zł. gr.
1.	do § 7 instr. Kwitarjusz 400/400	3.—
2.	do § 7 instr. Kwitarjusz 100/100.	1.80
3.	do § 11 instr. Księga kasowa, luźne arkusze. 100 ark.	5.50
	,, ,, w stanie oprawnym:	
	,, ,, w stanie oprawnym: po 25 ark.	2.80
	,, ,, ,, ,, po 50 ark.	4.20
	,, ,, ,, ,, po 75 ark.	5.75
	,, ,, ,, ,, po 100 ark.	8.—
	,, ,, ,, ,, po 150 ark.	11.—
	,, ,, ,, ,, po 200 ark.	14.—
4.	do § 14 instr. Księga przesyłek pocztowych, luźne ark. 100 ark.	5.—
	Księga w stanie oprawnym kosztuje zależnie od wielkości jak wzór Nr. 23. (Dziennik podawczy).	
5.	do § 28 instr. Księga materjałowa ilościowa, cena jak na wzór Nr. 4.	
6.	do § 29 instr. Zestawienie miesięczne, luźne arkusze. 100 ark.	5.50

C. Wzory do rachuby dla szpitali prowadzących własną kasę i rachunkowość.

		Cena zł. gr.
1.	do § 19 instr. kas.-rach. Kwitarjusz 400/400.	3.—
2.	do § 20 instr. kas.-rach. Kontrola wydanych kwitarjuszy wzgl. asygnarjuszy przychodowych, luźne ark. 100 ark.	5.—
3.	do § 23 instr. kas.-rach. Asygnarjusz przychod. 100/100	2.—
4.	do § 23 instr. kas.-rach. Asygnarjusz rozchod. 100/100	2.—

5. do § 54 instr. kas.-rach. Deklaracja depozytowa, blok 100 kart. 1.40

6. do § 60 instr. kas.-rach. Raport kasowy, blok 100 kart. 0.90

6a. do § 71 instr. kas.-rach. Nota memorjałł blok 100 ark 1.40

7. do § 74 instr. kas.-rach. Dziennik Główna, luźne arkusze. 100 ark. 17.—

Dziennik Główna w stanie oprawnym:

po	25 ark.	8.—
po	50 ark.	12.—
po	75 ark.	16.75
po	100 ark.	19.90
po	125 ark.	23.75
po	150 ark.	28.90
po	200 ark.	36.75

8. do § 77 instr. kas.-rach. Księga wydatków budżetowych. luźne arkusze. 100 ark. 5.—

9. do § 77 instr. kas.-rach. Księga dochodów budżetowych, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

10. do § 78 instr. kas.-rach. Księga sum przechodnich, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

11. do § 78 instr. kas.-rach. Księga innych sum pozabudżetowych, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

12. do § 80 instr. kas.-rach. Księga kasowa, luźne arkusze. 100 arkuszy 5.—

13. do § 81 instr. kas.-rach. Księga depozytów walorowych, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

14. do § 82 instr. kas.-rach. Księga awizacji pocztowych, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

15. do § 83 instr. kas.-rach. Księga kontroli kosztów leczenia, luźne arkusze. 100 ark. 5.—

16. do § 84 instr. kas.-rach. Księga materjałowa ilościowa, luźne arkusze, 100 ark. 5.—

17. do § 89 instr. kas.-rach. Księga inwentarz. Dział „B".
   a) do § 89 instr. kas.-rach. inwentarz nieruchomości.
   b) do § 89 instr. kas.-rach. inwentarz ruchomości.
   c) do § 89 instr. kas.-rach. inwentarz praw i przywil.
   d) do § 89 instr. kas.-rach. Inwentarz zobowiązań i ciężarów, luźne arkusze: 100 ark. 11.—

   Księgi oprawne:

50 ark.	9.—
75 ark.	12.—
100 ark.	15.—
150 ark.	23.—
200 ark.	28.—
250 ark.	34.—

18. do § 90 instr. kas.-rach. Miesięczne zestawienie rachunków, luźne arkusze. 100 ark. 4.—

19. do § 98 instr. kas.-rach. Sprawozdanie z wykonania budżetu szpitala, luźne arkusze: 100 ark. 5.—

20. do § 98 instr. kas.-rach. Zestawienie sum preliminowanych i sum wykonania budżetu szpitala, luźne arkusze: 100 arkuszy 4.—

21. do § 99 instr. kas.-rach. Wykaz zalegających ogólnych sum z każdego poszczególnego źródła dochodowego, 100 kart 1.—

22. do § 100 instr. kas.-rach. Wykaz wartości majątku administrowanego przez szpital. 100 kart. 1.—

23. do § 101 instr. kas.-rach. Zamknięcia sum pozabudżetowych, 100 arkuszy 4.—

Książki oprawne, wzór Nr. 2, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 i 16

po:	25 ark.	2.80
	50 ark.	4.20
	75 ark.	5.75
	100 ark.	8.—
	150 ark.	11.—
	200 ark.	14.—

SZKOLNICTWO.

		Cena zł.
1.	Schemat budżetu szkolnego	0.25
2.	Sprawozdanie z wykonania budżetu	0.40
3.	Kwitarjusz wpływów. Blok 300 kwitów	2.50
4.	Asygnarjusz rozchodowy. Blok 300 asygnarjuszy	2.50
5.	Księga kontowa wydatków	4.—
6.	Księga inwentarza szkolnego	4.—
7.	Umowa o wynajęcie lokalu szkolnego	1.50
8.	Metryka szkolna na arkuszu	4.—
9.	,, ,, kartoteka	5.—
10.	Wykaz dzieci, które opuściły naukę	4.—
11.	Wezwanie do rodziców wzgl. opiekunów	1.50
12.	Protokół o niedopełnieniu obowiązku szkolnego	1.50
13.	Zawiadomienie o orzeczeniu karnem	1.50
14.	Orzeczenie karne	0.90
15.	Upomnienie	0.90
16.	Wykaz pobranych grzywien	4.—
17.	Kontrola kar nakładanych	4.—
18.	Księga wydanych orzeczeń karnych	4.—
19.	Karta zdrowia, kartoteka	6.—
20.	Obwoluty na akta z drukiem za sztukę od 10 gr. do	0.25
21.	Księga kasowa dozoru szkolnego.	4.—

22. Druki w stanie oprawnych, wzory 5, 6, 10, 16, 17, 18 i 21 za książkę 25 ark. zł. 2.—, 50 ark. zł. 3.50 i 75 ark. zł. 5.—.

DROGOWE.

		Za 100 szt. Zł.
1.	Księga dróg i mostów	3.50
2.	,, rozkładu i poboru szarwarku	3.50
3.	Kontrola robót drogowych	3.50
4.	,, dostawy kamienia i żwiru	3.50
5.	Wykaz kontroli wykonywania szarwarku	3.50
6.	Kwitarjusz szarwarkowy blok 100/100	1.50
7.	Wezwania do wykonywania szarwarku	1.40
8.	Raport z wykonania robót szarwarkowych	1.50

Wzory druków w stanie oprawnym Nr.Nr. 1, 2, 3 i 4 po 25 ark. — 2 zł., po 50 — 3 zł., po 75 — 4 zł. 50 gr.

ROLNICTWO I HODOWLA.

Wzory w/g instr. Min. Roln. z dn. 24.11.1930 r. oparte na ustawie z dn. 13.31.1934 r. o nadzorze nad hod. koni (Dz. U. R. P. Nr. 32, p. 284).

		100 szt. zł.
1.	Obwieszczenie — zał. 1	4.50
2.	Spis ogierów nie posiadających świadectw uznania Nr. 1	3.50
3.	Zaświadczenie o zgłoszeniu ogiera podlegającego opłacie Nr. 2	1.20
4.	Pokwitowanie Nr. 3	2.—
5.	Deklaracja na wypłacenie do Kasy Skarb. opłaty od ogierów nie pos. św. uzn. Nr. 4	1.20
6.	Cyfrowe zestawienie wyników ściągniętych opłat od ogierów nie posiad. świad. uznania Nr. 5	2.40
7.	Zaświadczenie lek. wet. o wieku ogiera podleg. opłacie	1.20
8.	,, ,, ,, o niemożności kastracji ogiera	1.20
9.	Wezwanie płatnicze do uiszcz. opłaty od ogiera nieposiad. świad. uznania	1.20

WETERYNARJA.

		Cena zł.
1.	Świadectwa pochodzenia zwierząt:	
	1) pisane atramentem	1.—
	,, przez kalkę	1.20
2.	Urzędowe świadectwo zdrowia, obrót zwierzętami w kraju. wzór Nr. 2	2.40
3.	Świadectwo zdrowia. ,, ,, 3	1.40
4.	Dziennik badania co do włośni ,, ,, 6	6.—
5.	Dziennik urzędowy badania zwierząt rzeźnych i mięsa zał. Nr. 19	6.—
6.	Dziennik urzędowy badania zwierząt rzeźnych i mięsa, prowadz. przez lek. weter. zał. Nr. 20	6.—
7.	Wykaz kwartalny zwierząt poddanych urzędowemu badaniu, zał. Nr. 21	5.—
8.	Zestawienie wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa dokonanego przez oglądacza zał. Nr. 22	15.—
9.	Zestawienie jak wyżej dla lekarza weterynaryjnego zał. Nr. 23	5.—
10.	Zestawienie jak wyżej zał. Nr. 24	5.—
11.	Zaświadczenie sołtysa na wydawanie świadectwa pochodzenia (pod kalkę)	1.10
12.	Księga kontroli uboju zwierząt. blok 300 kwitów.	3.50
13.	Kwitarjusz opłat dla rzeźni	2.50

DRUKI DLA GROMAD.

		Cena zł. gr.
1.	Protokół zdawczo - odbiorczy urzędowania sołtysa 100 ark	4.50
2.	Regulamin obrad rady (zebrania gromadzkiego 100 ark.	2.—
3.	Budżet gromady (arkusze wierzchnie i wkładki) 100 ark.	4.50
4.	Książka kasowa gromady — 100 ark.	4.50
5.	Kwitarjusz sołtysa na wpływy gromadzkie i obce 100/100	0.75
6.	Kwitarjusz podatkowy sołtysa (na podatki państwowe i samorządowe) 100/100/100	1.50
7.	Zaświadczenie sołtysa o sukcesorach do majątku po zmarłym 100 szt.	0.75
8.	Poświadczenie ubóstwa do zarządu gminnego 100 szt.	0.75
9.	Zaświadczenie na prawo otrzymania karty rowerowej 100 szt.	0.75

10.	Zaświadczenie do Zarządu gminy w sprawach podatków (o nieistnieniu zaległości) 100 szt.	0.75
11.	Wykaz dostarczonych podwód (cały ark.) 100 ark	4.50
12.	Księga inwentarza majątku gromadzkiego (podzielona na 4 działy z instrukcją prowadzenia) patrz str. 436 i 437 „Przewodnika Gromadzkiego i Kalendarza Sołtysa" na 1935 r. 100 ark.	5.—

Oprawne druki: wzory Nr. 4 i 11 po 25 ark. zł. 2.—, po 50 ark. zł. 3.—, po 100 ark. zł. 6.25, Nr. 12 w opr. 50 ark. zł. 3.75 i 100 ark. zł. 7.75.

DANINY PUBLICZNE, OPŁATY I ICH EGZEKUCJA.

		Cena zł.
1.	Statut o poborze samoistn. podatku wyrówn., sztuka	0.25
2.	„ „ „ samoistn. podatku od gruntów państwowych, sztuka	0.25
3.	Statut o poborze podatku od prawa polowania, sztuka	0.25
4.	„ „ „ podatku od plakatów, szyldów i anonsów, sztuka	0.25
5.	Statut o poborze podatku od psów, sztuka	0.25
6.	„ „ „ podatku od publicznych zabaw i widowisk, sztuka	0.25
7.	Statut o poborze podatku od zbytku mieszkaniowego, szt.	0.25
8.	„ „ „ podatku hotelowego, sztuka	0.25
9.	„ „ „ specjalnych opłat drogowych, szt.	0.25
10.	Rozkład podatku — wolne druki	3.50
11.	Kwitarjusz dla poborców (pod kalkę)	2.65
12.	Protokół sekwestru	2.10
13.	„ o niemożności wyegzekwowania	2.10
14.	„ o licytacji	2.10
15.	Obwieszczenie o licytacji	2.10
16.	Zawiadomienie o licytacji	0.60
17.	Nakaz egzekucyjny do płatnika	0.60
18.	Polecenie egzekucyjne do sołtysa	0.60
19.	Akt ubóstwa	0.80
20.	Zaświadczenie o przyznaniu praw ubogim	0.90
21.	Deklaracja płatnika do kasy skarb.	0.80
22.	Nakaz płatniczy na podatki gminne	1.90
23.	„ „ na podatek wyrównawczy	1.50
24.	Imienne wezwanie płatnicze na różne (nie wymienione) należn. bez pokwit.	0.60
25.	Imienne wezwanie jak wyżej — z pokwitowaniem	0.80
26.	Wniosek egzekucyjny (wz. 1 do § 1 instr.) z Tytułem wykonawczym (wykaz zaległości)	4.—

27.	Zawiadomienie do Urzędu Skarb. (wz. 2 do § 2 instr.)	0.90
28.	Odezwa do Urzędu Skarb. (wz. 3 do § 2 instr.)	0.60
29.	Zawiadomienie Urzędu Skarbowego (wz. 4 do § 4)	0.60
30.	Kontrola upomnień	4.—
31.	Rejestr wniosków egzekucyjnych	4.—
32.	Księga magazynowa zasekwestrowanych przedmiotów	4.—

Druki w stanie oprawnym wzory 10, 30, 31 i 32 za książkę 25 ark. zł. 2.—, 50 ark. zł. 3.50 i 75 ark. zł. 5.—.

DRUKI W SPRAWACH KARNYCH.

1.	Rejestr wyroków sądowych orzeczeń karnych władz administracyjnych oraz kar nakładanych przez wójta	3.80
2.	Rejestr odbywających karę w areszcie gm.	3.80
3.	Rejestr dowodów rzeczowych	3.80
4.	Rejestr osób poszukiwanych (alfabet.)	3.80
5.	Rejestr osób znajdujących się pod dozorem	3.80
6.	Wezwanie o zapłac. należn. z wyrok. sąd.	0.65
7.	Doniesienie karne wzór Nr. 5	1.35

Wzory karne 1 — 5 oprawne po 25 ark. zł. 2.—, po 50 ark. zł. 3.—, po 75 ark. zł. 4.30, po 100 ark. zł. 6.30.

DRUKI DO PRZEPISÓW O POSTĘP. KARNO - ADMIN.

Jankowski Tad. i Przestrzelski Stan. — Prawo o Wykroczeniach oraz post. karno - admin. 1 książka 6.—

1.	Wezwanie na rozprawę	wzór Nr. 1 (do art. 19 i 21)	2.—
2.	Nakaz karny	,, ,, 2 (do art. 45)	0.90
3.	Orzeczenie	,, ,, 3 (dla doręczenia)	2.—
4.	Orzeczenie uniewinniające	wzór Nr. 4	0.90
5.	Decyzja o odmowie żądania rozpr. sąd.	,, ,, 5	0.90
6.	Orzeczenie o konfiskacie	,, ,, 6	0.90
7.	Protokół rozprawy	,, ,, 7	3.50
8.	Odrzucenie sprzeciwu (do art. 47)	,, ,, 8	0.90
9.	Upoważnienie dla oficerów P. P.	,, ,, 9	1.—
10.	Protokół przesłuchania	,, ,, 11	2.—
11.	Wezwanie	,, ,, 12	2.—

EWIDENCJA I KONTROLA RUCHU LUDNOSCI.

(Dz. Urz. R. P. Nr. 84/30, poz. 65/31).

B. Brodowski ,,Rejestry mieszkańców i meldunki w Polsce" II-gie wyd. poprawione i uzupełnione	1 egz.	6.50
K. Tokarski. ,,Wskazówki dla meldujących się"	1 ,,	0.60

1.	Zgłoszenie zamieszkania wzór Nr. 1	0.80
2.	,, zmiany miejsca zamieszkania wzór Nr. 2	1.—
3.	Karta zameldowania wzór Nr. 3	0.90
4.	,, wymeldowania ,, ,, 4	1.—
5.	Zgłoszenie zamieszkania dla cudzoziemców wzór Nr. 1a	0.90
6.	,, zmiany miejsca zamieszkania ,, ,, 2a	1.—
7.	Karta zameldowania dla cudzoziemców ,, ,, 3a	0.90
8.	,, wymeldowania ,, ,, ,, ,, 4a	1.—
9.	,, meldunkowa dla osób podlegających powszechn. obow. wojsk. wzór Nr. 5	0.80
10.	Rejestr mieszkańców (luźne arkusze) ,, ,, 6	19.—
	w oprawie po 50 ark.	26.50
	,, ,, 75 ,,	28.50
	,, ,, 100 ,,	35.—
	,, ,, 125 ,,	42.—
	,, ,, 150 ,,	48.—
	,, ,, 175 ,,	53.—
	,, ,, 200 ,,	60.—
11.	Skorowidz do rejestru mieszkańców wzór Nr. 6 A.	
	w arkuszach luźnych 100 ark.	10.—
	w formie księgi oprawnej w płótno:	
	po 50 ark. (100 kart)	6.—
	,, 75 ,, (150 ,,)	14.—
	,, 100 ,, (200 ,,)	17.—
	,, 125 ,, (250 ,,)	20.—
	,, 150 ,, (300 ,,)	23.—
12.	Karta rodzinna (kartoteka rej. miesz.) ,, ,, 7	8.50
13.	Księga kontroli ruchu ludności ,, ,, 8	
	Rejestr osób przyb. do gminy:	
	1) luźne arkusze	5.50
	2) w stanie zbroszurowanym zeszyt 24 ark.	2.—
	3) w formie księgi oprawnej w płótno:	
	po 50 ark. (100 kart)	7.—
	,, 75 ,, (150 ,,)	9.50
	,, 100 ,, (200 ,,)	11.—
	,, 125 ,, (250 ,,)	14.—
	,, 150 ,, (300 ,,)	16.—
14.	Księga kontroli ruchu ludności wzór Nr. 8 A.	
	Rejestr osób opuszczających gminę:	
	1) luźne arkusze	5.50
	2) w stanie zbroszurowanym zeszyt 24 ark.	2.—
	3) w formie księgi oprawnej w płótno:	
	po 50 ark. (100 kart)	7.—
	,, 75 ,, (150 ,,)	9.50
	,, 100 ,, (200 ,,)	11.—

	po 125 ark. (250 kart)		14.—
	,, 150 ,, (300 ,,)		16.—
15.	Rejestr domów	wzór Nr. 9	
	1) luźne arkusze		8.50
	2) w stanie zbroszurowanym 12 arkuszy		0.80
	3) w formie księgi oprawnej:		
	po 25 ark. (50 kart)		2.—
	,, 50 ,, (100 ,,)		3.50
	,, 75 ,, (150 ,,)		5.—
	,, 100 ,, (200 ,,)		— 7.50
16.	Dowód zmiany miejsca zamieszkania	wzór Nr. A.	3.50
17.	,, zamieszkania	,, ,, B.	2.—
18.	Zawiadomienie	,, ,, C.	1.80
19.	,,	,, ,, D.	
20.	Ponaglenie	,, ,, E.	
20a.	Wz. D i E ¼ ob. za 100 szt.	po	1.40
21.	Książka meldunkowa dla hoteli	,, ,, 10	8.—
	po 25 ark. (50 kart)		2.50
	,, 50 ,, (100 ,,)		3.—
	,, 100 ,, (200 ,,)		6.75
22.	Domowe księgi meldunkowe § 2 Instr. M. S. W.:		
	po 15 ark. (30 kart)		1.60
	,, 25 ,, (50 ,,)		2.50
	,, 50 ,, (100 ,,)		4.—
	,, 100 ,, (200 ,,)		7.50
	zeszyt 12 ,, (24 karty)		1.—
23.	Lista osób przebywających	wzór Nr. 10 A.	2.—
24.	Ankieta A	,, ,, 11	0.80
25.	Arkusz zbiorczy do ankiety	,, ,, 11a	1.80
26.	Ankieta B.	,, ,, 12	0.80
27.	Karta zameldowania dla hoteli	,, ,, 13	0.95
28.	,, wymeldowania w hotelach	,, ,, 14	1.10
29.	Wypis z aktu ślubu	,, ,, 15	1.80
30.	,, ,, śmierci	,, ,, 16	1.80
31.	,, ,, urodzenia	,, ,, 17	1.80
32.	Poświadczenie zamieszkania	,, ,, 18	1.80
33.	Zapotrzebowanie wyciągu z ksiąg ludności oraz dokumentów metrykalnych	wzór Nr. Z/101	1.70
34.	Wezwanie w sprawie osobistego stawiennictwa w gminie	wzór Nr. Z/103	1.20
35.	Zapotrzebowanie dokumentów metrykaln.	,, ,, Z/104	1.70
36.	Wyciąg z rejestru mieszkańców:		
	na 6 osób		2.60
	na całą rodzinę		4.60

37.	Kartka informacyjna biura adresowego	1.30
38.	Doniesienie karne o przekroczeniu przepisów o ewidencji ruchu ludności	1.50
39.	Deklaracja dla właściciela (dzierżawcy) domu w sprawie czynności meldunkowych	5.—
40.	Zobowiązanie do podjęcia prowadzenia czynności meldunkowych	5.—
41.	Koperty na dowody metrykalne	7.—
42.	Obliczenie ruchu ludności pomiędzy Polską i in. państwami	2.—
43.	Rejestr wydanych dowodów osobistych	4.—

DRUKI WOJSKOWE I DO PROWADZENIA EWIDENCJI ŚRODKÓW PRZEWOZOWYCH NA RZECZ WOJSKA W CZASIE POKOJU.

			Za 100 szt. Zł.
1.	Obwieszczenia o rejestracji 18-to letnich		5.—
2.	,, o spisie poborowych		5.—
3.	,, o wyłożeniu spisów poborowych		5.—
4.	Wyciąg z metryki urodzenia	wzór Nr. 1	1.80
5.	,, ,, śmierci	,, ,, 2	1.80
6.	(Rejestr poborowych ark. wierzchnie	,, ,, 3	3.50
	(,, ,, ,, wewnętrzne	,, ,, 3	3.50
7.	Kartoteka poborowych (rejestr) na papierze skoroszytowym	wzór Nr. 4	4.20
8.	(Księga zgłoszeń, ark. wierzchnie	,, ,, 5	3.50
	(,, ,, ,, wewnętrzne	,, ,, 5	3.50
9.	Zaświadczenie o zgłoszeniu do rejestracji	wzór Nr. 8	1.—
10.	Wykaz osób będących w wieku lat 18 i starszych, które nie zgłosiły się jeszcze do rejestru poborowych, a pozostających w więzieniach lub zakładach	wzór Nr. 12	1.80
11.	Zaświadczenie o ponownem zgłoszeniu się do rejestru poborowych	wzór Nr. 13	1.—
12.	Zawiadomienie o wniesieniu na listę poborową		1.—
13.	,, o zgłoszeniu się poborowego i wpisaniu do spisów poborowych		1.—
14.	Zawiadomienie o skreśleniu z rejestru 18-to letnich		1.—
15.	,, o zapisaniu do ,, ,, ,,		1.—
16.	Zapytanie, czy poborowy zapisany został do list poborow.		1.—
17.	Wyciąg z list poborowych		1.40
18.	Podanie o odroczenie służby wojskowej z art. 45		1.—
19.	,, ,, ,, ,, ,, ,, 53 b.		1.—
20.	,, ,, ,, ,, ,, ,, 53 c.		1.—
21.	,, ,, ,, ,, ,, ,, 56		1.60

22. Podanie z kwestjonarjuszem o odroczenie służby wojskowej z art. 57 a. 3.50
23. Kontrola osób uchylających się od służby wojskowej 3.50
24. „ rezerwistów 3.50
25. Skorowidz do kontroli rezerwistów 3.50
26. Księga wojskowych czasowo urlopowanych 3.50
27. „ biercza podatku wojskowego 4.—
28. Arkusz wymiarowy zasadniczy podatku wojskowego 2.40
29. Nakaz płatniczy na zasadniczy podatek wojskowy 1.40
30. Zaświadczenie o złożeniu przez rezerwistę dokumentu wojskowego dla P. K. U. 1.—
31. Zgłoszenie prawa do zasiłku dla rodzin rezerwistów (wzór Nr. 1) 3.50
32. Wykaz sum zapotrzebowanych na wypłaty zasiłków (wzór Nr. 2) 3.50
33. Orzeczenie o przyznaniu prawa do zasiłku dla rodzin rezerwistów 1.90
34. Orzeczenie o odmowie prawa do zasiłku 1.90
35. Lista płacy zasiłków dla rodzin rezerwistów 3.50
36. Spis koni zdatnych do wojska 7.50
37. „ „ niezdatnych do wojska 7.50
38. Skorowidz do ewidencji koni 4.50
39. Karta ewidencyjna koni (pocztówka) 1.80
40. (Wzór Nr. 1 strona okładkowa wykazu alfab. 3.50
(„ „ 2 „ wewnętrzna „ „ 3.50
41. („ „ 3 „ okładkowa listy kolejności 3.50
(„ „ 4 „ wewnętrzna „ „ 3.50
42. („ „ 5 lista kolejn. do wywieszania w urz. gmin. 3.90
(„ „ 6 arkusze linjow. do doklejania do wz. Nr. 5 3.90
43. „ „ 7 nakaz dostarczania środków przewozowych 1.90
44. Nakaz rekwizycyjny na cele przejśc. kwaterunku wojskowego w czasie pokoju. 1.90

Wzory druków w stanie oprawnym Nr.Nr. 23, 24, 25, 26, 27, po 25 ark. zł. 2.30, po 50 ark. zł. 3.50, po 100 ark. zł. 7.50
Wzór Nr. 38 po 25 ark. — zł. 3.—, po 50 ark. zł. 4.—, po 75 ark. — zł. 6.—.

RÓŻNE KANCELARYJNE.

Wzory wedł. instr. kancelar. M. Spr. Wewn. Zł.

1. Rejestr wydanych zaświadczeń i pobranych opłat kancelaryjnych wzór Nr. 1 4.50

2.	Spis spraw	do § 7 instr. kancel.	wzór Nr. 2	4.50
3.	Księga nadawcza		,, ,, 3	4.50
4.	Przypomnienie	do § 15 ,, ,,	,, ,, 4	0.90
5.	Karta zastępcza	do § 17 ,, ,,	,, ,, 5	0.90
6.	Wykaz sprawozdań perjodycznych	do § 20 instr. ,,	,, ,, 6	4.50
7.	,, ruchu spraw	do § 23 ,, ,,	,, ,, 7	4.50

Inne wzory.

8.	Księga archiwalna	4.50
9.	,, bibljoteczna	4.50
10.	,, inspekcyjna	4.50
11.	Rejestr doręczeń uskutecznionych przez sołtysów (kontowy)	4.50
12.	Księga umów (dla gmin wojew. wschodn.)	4.50
13.	Kontrola korespondencji wartościowej oraz dowodów rzeczowych	4.50
14.	Kontrola przedsiębiorstw przemysłowych	4.50
15.	,, zakładów handlowych	4.50
16.	,, spostrzeżeń policji	4.50
17.	Zeszyty spostrzeżeń policji dla sołtysów na 12 ark.	0.50
18.	Kontrola psów	4.50
19.	Kwitarjusz opłat kancelaryjnych pisany przez kalkę 400 × 400	3.—
20.	Kwestjonarjusz osobowy: kartoteka	2.—
	półarkusz	2.—
21.	Protokół zgłoszenia ustnego	1.50
22.	Rachunek kosztów doręczenia pism (przez kalkę)	3.40
23.	Wykaz szczepienia ospy	4.50
24.	Spis majątku po zmarłych	9.—
25.	Wezwanie na spis majątku po zmarłych	1.50
26.	Zaproszenie na posiedzenie rady gminnej — miejskiej	1.50
27.	Wezwanie do urzędu gminnego — magistratu (bez pokwit.)	0.90
28.	,, ,, ,, ,, ,, (z pokwit.)	1.50
29.	,, celem złożenia zeznań w postęp. administrac.	1.50
30.	,, do sołtysów celem stawienia się do urzędu gminnego	0.90
31.	Podanie o wydanie świadectwa moralności	0.90
32.	,, ,, ,, karty na broń i karty łowieckiej	1.50
33.	,, ,, ,, ,, ,, prawo jazdy rowerem	1.50
34.	Pokwitowanie z odbioru podania	0.90
35.	Wyciąg z tabeli likwidacyjnej	1.50
36.	Świadectwo do notarjusza o pochodzeniu	1.50
37.	Zaświadczenie z tabeli likwidacyjnej	1.50
38.	,, tożsamości osoby (do notarjusza)	1.50

39. Statut spółek łowieckich.—Nowa ustawa w opracowaniu.
40. Wykaz stanu służby (zeszyt) za sztukę zł. 0.30
}
Wzory druków w stanie oprawnym Nr.Nr. 1, 3, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 po 25 ark. — 2 zł. 30 gr., po 50 ark. — 3.50 zł.

WAŻNE DLA NIESKANALIZOWANYCH OSIEDLI MIEJSKICH I WIEJSKICH.

Do użytku Wydziałów Technicznych, Zarządów Miejskich i Wiejskich i właścicieli nieruchomości oraz Inżynierów Budowlanych.

Wychodzi w kwietniu 1935 roku, nakładem Samorządowego Instytutu Wydawniczego w Warszawie

„Katalog gotowych projektów urządzeń sanitarnych"

(oczyszczalni, ustępów, dołów gnilnych, śmietników i gnojowni)

w opracowaniu inż. Jana Mokrzyckiego.

Wzmiankowany katalog uzyskał przytoczoną aprobatę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej.

„Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Departament Techniczno - Budowlany Nr. BS. 33/30. Projekty zawarte w niniejszym katalogu od Nr. 1 do Nr. 73 Ministerstwo uznało za racjonalne pod względem techniczno - sanitarnym i za nadające się do wykonania przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów i warunków miejscowych".

Dyrektor Departamentu
(—) inż. Stawiski

Na całość pracy składa się 70 — 73 projektów, zaopatrzonych wyczerpującemi objaśnieniami i wykazami materjałów. Format planów urzędowych (21 × 33 cm.). Każdy projekt stanowi zamkniętą całość; gotową do wykonywanai budowy.

Cena Katalogu zł. 10 (dziesięć) za jeden egzemplarz.

„Katalogi gotowych projektów urządzeń sanitarnych" po wyjściu z druku można przeglądać we wszystkich Wydziałach Powiatowych i Zarządach Gmin miejskich i wiejskich.

WZORY PROJEKTÓW BUDYNKÓW I URZĄDZEŃ SANITARNYCH.

I. Ustępy.

A. Ustępy na dołach, których zawartość w stanie rzadkim winna być wywożona poza osiedle, w beczkach hermetycznie zamkniętych. Oddzielnie mogą być zainstalowane: śmietnik, gnojownia i ew. dół ściekowy.

1. Ustęp drewniany, dół z kręgów betonowych na jeden sedes, ustęp luźno stojący,
2. ustęp drewniany, dół z kręgów betonowych na dwa sedesy, ustęp luźno stojący,
3. ustęp z płyt betonowych, na dole z kręgów betonowych na jeden sedes, ustęp luźno stojący,
4. ustęp z płyt betonowych, na dole z kręgów betonowych na dwa sedesy, ustęp luźno stojący,
5. ustęp drewniany, dół murowany na jeden sedes, ustęp luźno stojący,
6. ustęp drewniany, dół murowany na dwa sedesy, ustęp luźno stojący,
7. ustęp drewniany na dole murowanym na jeden sedes, wejście prawe, ustęp przy granicy sąsiada,
8. ustęp drewniany na dole murowanym na jeden sedes, wejście lewe, ustęp przy granicy sąsiada,
9. ustęp murowany na dole murowanym na jeden sedes, wejście prawe, ustęp przy granicy sąsiada,
10. ustęp murowany na dole murowanym na jeden sedes, wejście lewe, ustęp przy granicy sąsiada,
11. ustęp murowany na dole murowanym na jeden sedes, ustęp luźno stojący,
12. ustęp murowany na dole murowanym na dwa sedesy, ustęp luźno stojący,
13. ustęp murowany na dole murowanym na dwa sedesy i dziecinny, wejście prawe, ustęp przy granicy sąsiada,
14. ustęp murowany na dole murowanym na dwa sedesy i dziecinny, wejście lewe, ustęp przy granicy sąsiada,
15. ustęp murowany na dole betonowym, na trzy sedesy i dziecinny, wejście prawe, ustęp przy granicy sąsiada,
16. ustęp murowany na dole betonowym, na trzy sedesy i dziecinny, wejście lewe, ustęp przy granicy, sąsiada,
17. ustęp publiczny, nadziemny, ustęp murowany na dole betonowym, ustęp luźno stojący,
18. ustęp zespolony przy granicach wspólnych, ustęp murowany na dole murowanym,

B. Ustępy na dołach oczyszczalniach, z których zawartość w stanie oczyszczonego płynu może być wypuszczona w pobliżu posesji lub w obrębie tejże drenażem podziemnym, zraszaniem i t. p. (bez wywożenia). Oddzielnie winien być zainstalowany: śmietnik i ew. gnojownia.

20. ustęp murowany na dole betonowym, na dwa sedesy i dziecinny, wejście prawe. Dół połączony z oczyszczalnią miejscową.
21. ustęp murowany na dole betonowym, na dwa sedesy i dziecinny, wejście lewe. Dół połączony z oczyszczalnią miejscową.
22. Dom z oczyszczalnią miejscową. Oczyszczalnia z dwóch studzien z kręgów betonowych jako dołów gnilnych oraz z drenażu ziemnego jako filtra.
23. Dom z oczyszczalnią miejscową. Oczyszczalnia z dwóch studzien z kręgów betonowych jako dołów gnilnych oraz z drenażu ziemnego jako filtra.
24. Dom z oczyszczalnią miejscową. Oczyszczalnie z dwóch dołów betonowych jako dołów gnilnych oraz z drenażu ziemnego jako filtra.
25. Dom z oczyszczalnią miejscową. Oczyszczalnia z trzech dołów betonowych jako dołów gnilnych oraz z drenażu ziemnego jako filtra.
26. Dom z oczyszczalnią miejscową. Oczyszczalnia z dołu betonowego jako osadnika świeżowodnego oraz złoża sztucznego jako filtra biologicznego zraszanego (system Imhoffa).
27. Ustęp publiczny, półpodziemny, murowany, spłókiwany. Oczyszczalnia oddzielnie.

C. Ustępy na dołach, w których nieczystości są zasypywane torfem, ziemią i t. p. Nieczystości mogą być użyte na ogródki w obrębie osiedla lub nawet posesji. Oddzielnie winien być zainstalowany zbiornik na nieczystości płynne (gdzie brak kanalizacji).

30. ustęp drewniany nad naczyniem ruchomem jako zbiornikiem na jeden sedes. Ustęp luźno stojący.
31. ustęp drewniany nad naczyniem ruchomem jako zbiornikiem na dwa sedesy. Ustęp luźno stojący.
32. ustęp drewniany nad dołem kompostowym murowanym na jeden sedes. Ustęp luźno stojący.
33. ustęp drewniany nad dołem kompostowym murowanym na dwa sedesy. Ustęp luźno stojący.
34. ustęp murowany na dole murowanym na jeden sedes wejście prawe. Ustęp przy granicy sąsiada.
35. ustęp murowany na dole murowanym, na jeden sedes, wejście lewe. Ustęp przy granicy sąsiada.
36. ustęp murowany na dole murowanym, na dwa sedesy, wejście prawe. Ustęp przy granicy sąsiada.

37. ustęp murowany na dole murowanym, na dwa sedesy, wejście lewe. Ustęp przy granicy sąsiada,

38. ustęp murowany na dole murowanym, na trzy sedesy, wejście prawe. Ustęp przy granicy sąsiada,

39. ustęp murownay na dole murowanym, na trzy sedesy, wejście lewe. Ustęp przy granicy sąsiada,

40. ustęp drewniany nad gnojownią murowaną. Gnojownia i ustęp luźno stojące,

41. ustęp publiczny murowany,

42. ustęp z dołem dwukomorowym, ustęp pojedyńczy (specjalnie dla gospodarstw rolnych).

II. Zbiorniki.

A. Zbiorniki podwórzowe stałe i ruchome, z których nieczystości winny być wywożone poza osiedle.

50. Zbiornik stały z kręgów betonowych do zbierania ścieków (wód gospodarczych) do czasu wywożenia,

51. zbiornik stały z betonu do gromadzenia ścieków (wód gospodarczych) do czasu wywożenia.

52. Beczki do zbierania pomyj, mydlin, ścieków i t. p. ,

B. Zbiorniki podwórzowe do oczyszczania nieczystości w stanie płynnym i usuwania w obrębie lub w pobliżu posesji, drenażem podziemnym, zraszaniem i t. p.

60. Oczyszczalnia z dwóch studzien z kręgów betonowych jako dołów gnilnych oraz drenażu ziemnego jako filtra,

61. oczyszczalnia z dwóch studzien z kręgów betonowych jako dołów gnilnych oraz drenażu ziemnego jako filtra (doły zasypane),

62. oczyszczalnia z dwóch dołów betonowych jako dołów gnilnych oraz drenażu ziemnego jako filtra,

63. oczyszczalnia z trzech dołów betonowych jako dołów gnilnych oraz drenażu ziemnego jako filtra,

64. oczyszczalnia z dołu betonowego jako osadnika świeżo wodnego oraz złoża sztucznego jako filtra biologicznego zraszanego (system Imhoffa),

65. oczyszczalnia z trzech dołów betonowych jako dołów gnilnych oraz złoża sztucznego jako filtra biologicznego zraszanego.

B. — C.

69. Śmietnik z oczyszczalnią połączone w/g wzoru Państw. Szkoły Higjeny.

C. Zbiorniki stałe lub ruchome do gromadzenia suchych nieczystości ludzkich, zwierzęcych, śmieci i t. p., które mogą być użyte w obrębie osiedla lub tejże posesji.

70. Gnojownia murowana,
71. gnojownia drewniana dla tworzenia nawozów t. zw. szlachetnych,
72. Śmietnik drewniany ze szczelnym wsypem do śmieci,
73. śmietnik z płyt betonowych,
74. śmietnik drewniany z beczki (łatwo przenoszony).

Uwaga: Ceny za poszczególne projekty za 1 egzemplarz wzoru Nr. Nr.:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 50, 51, 52, 70, 71, 72, 73 i 74	po zł. 0.30
13, 14, 15, 16, 38, 39, 40 i 42	po zł. 0.50
20, 21, 22, 23, 24, 60, 61, 62, 63, 64 i 69	po zł. 1.—
17, 18, 25, 26, 27, 41 i 65	po zł. 1.50

Katalog i luźne projekty wyjdą z druku w kwietniu r. b.

Celem umożliwienia nakładcy ustalenia wysokości nakładu pracy „Katalogu gotowych projektów urządzeń sanitarnych", uprzejmie prosimy o możliwie odwrotne nadsyłanie zamówień.

Po wyjściu z druku katalogu, luźne projekty (1 — 74) będą do nabycia w dowolnych ilościach.

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ______________

Do SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Sp. z o. o. w Warszawie
Warszawa, Świętokrzyska 13 m. 15

Zamawiamy .... egzemplarzy „Katalogu gotowych projektów urządzeń sanitarnych" (oczyszczalni, dołów gnilnych, ustępów, śmietników i gnojowni) w opracowaniu inż. Jana Mokrzyckiego, oraz luźnych

projektów ....

....

(podać dokładnie numera i ilości poszczególnych projektów)

....

....

....

....

....

....

....

....

....

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedsiębiorstwa

D o w y r w a n i a

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

które prosimy przesłać za zaliczeniem pocztowem pod adresem:

Adres:

Instytucja ....

....

Miejscowość ....

Poczta..

....

(podpis i pieczęć)

DRUKI I POMOCE DLA SZKOLNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W STANIE LUŹNYCH ARKUSZY ZBROSZUROWANE I INNE:

		Cena zł. gr.
1.	Regulamin I dla S. K. O. w szkołach powsz. za 100 szt.	4.—
2.	,, II dla S. K. O. w szkołach śred. ,, ,, ,,	4.—
3.	,, III instytucyj osz. dla wsp. ze S.K.O. ,, ,, ,,	4.—
4.	Deklaracja S.K.O. o przystąpienie do wsp. z inst. osz. ,,	1.50
5.	Księga kontroli skarbonek za 100 ark.	4.—
	,, ,, ,, ,, 1 zesz. zbrosz. 12 ark.	1.—
	,, ,, zawartości skarbonek 100 ark.	4.—
	,, ,, ,, ,, 1 zesz. zbrosz. 12 ark.	4.—
7.	Mareczki oszczędnościowe wartości 5 gr. za 1000 sztuk	1.20
8.	,, ,, ,, 10 ,, ,, ,, ,,	1.20
9.	,, ,, ,, 20 ,, ,, ,, ,,	1.20
10.	,, ,, ,, 50 ,, ,, ,, ,,	1.20
11.	Księga kontroli znaczków oszczędnościowych za 100 zst.	4.—
	,, ,, ,, ,, 1 zesz. zbrosz. 12 ark.	1.—
12.	Karneciki do naklejania mareczek za 100 sztuk	3.—
	,, ,, ,, z nadrukiem nazwy kasy za 1000 szt.	40.—
13.	Arkusz zbiorczy dla wkładek w S. K. O. za 100 szt.	4.—
14.	Księga kontowa S. K. O. za 100 ark.	4.—
	,, ,, ,, 1 zeszyt zbrosz. 12 arkuszy	1.—
15.	Kartony wkładowe S. K. O. do zapisów za 100 sztuk	3.—
16.	Księga ,,Dziennik S. K. O." do zapisów za 100 ark.	4.—
	,, ,, ,, 1 zeszyt zbrosz. 12 arkuszy	1.—
17.	Deklaracje S. K. O. o przelew wkładek do inst. oszcz. za 100 szt.	1.50
18.	Deklaracje zgody S. K. O. na wypłatę wkładek oszcz. za 100 sztuk	1.20
19.	Wykaz wkładek oszczędn. i doliczonych %% za 100 szt.	4.—
20.	Księga kasowa S. K. O. za 100 ark.	4.—
	,, ,, ,, 1 zeszyt zbroszur. 12 arkuszy	1.—
21.	Skarbonka blaszana czterokolorowa za 100 sztuk	40.—
22.	Plombownica z inicjałami nazwy Instytucji	15.—
23.	Plomby za 1 kg.	1.75
24.	Książeczki wkładowe za 100 szt.	15.—

DRUKI I KSIĄŻKI DLA KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

		Cena zł. gr.
1.	Dziennik — główna (amerykanka) o 34 kontach — za 100 arkuszy (200 foljo) z wkładkami	60.—
2.	Księga rachunków bieżących Kasy w innych instytucjach	

oraz ks. korespondentów „Loro“ i „Nostro“ (ten sam wzór) za 100 ark. 12.—

8. Rejestr dłużników i poręczycieli:

a) formularze na rejestr za 100 arkuszy 9.—

b) kartoteka (karty na obligo i stan majątkowy, białe i czerwone), za 1000 sztuk 50.—

4. Księga weksli protestowanych za 100 arkuszy 13.—

5. Kontrola skryptów dłużnych za 100 arkuszy 13.—

6. Księga rachunków bieżących i czekowych (ten sam wzór) za 100 arkuszy 12.—

7. Księga kosztów handlowych za 100 arkuszy 9.—

8. Księga wkładów za 100 arkuszy 12.—

9. Księga zastrzeżeń do wkładów za 100 arkuszy 12.—

10. Rejestr wydanych gwarancyj za 100 arkuszy 8.—

11. Księga dokumentów otrzymanych do inkasa (dziennik inkasa) za 100 arkuszy 12.—

12. Księga dokumentów otrzymanych do inkasa i przesłanych korespondentom za 100 arkuszy 8.—

13. Księga kontowa inkasa (r-ki komitetów) za 100 ark. 8.—

14. Rejestr zastawów za 100 arkuszy 8.—

15. Księga depozytów za 100 arkuszy 13.—

16. Księga różnych za depozyty za 100 arkuszy 13.—

17. Kontrola weksli kaucyjnych za 100 arkuszy 8.—

18. Kopjał wekslowy za 100 arkuszy 10.—

19. Raporty dzienne kasowe za 100 arkuszy 4.—

20. Asygnacje memorjałowe (pod kalkę) za blok 50/50 szt. 1.35

21. Asygnacje kasowe (pod kalkę):

a) podwójne za blok (50 x 50) 1.30

b) potrójne za blok 1.80

22. Sprawozdanie Roczne wzór 1, 2, 3 i 4—za 100 egzempl. 24.—

23. Bilans brutto za 100 egz. 6.—

24. Księga zgłoszeń o pożyczkę za 100 egz. 13.—

25. Książeczki wkładkowe za 1000 egz. 150.—

Książeczki wkładkowe z wyciągiem ze statutu i dodrukowaniem nazwy instytucji za 1000 sztuk 185.—

26. Lista płacy format mniejszy za 100 ark. 5.—

27. Lista płacy format większy za 100 ark. 8.—

Lista płacy wkładki za 100 ark. 8.—

28. Podanie o pożyczkę z nadrukiem Kasy (ilość od 500 szt.)
za 500 sztuk 15.—
za 1000 sztuk 22.—

29. Książeczki czekowe na papierze z wodnemi znakami po 25 czeków w bloku za 1 egzemplarz —.60

W związku z rozporządzeniem z dn. 24.X.1924 r. o K. K. O. będą opracowane i skompletowane wszystkie druki.

Niezwłocznie po otrzymaniu od Związku wzorów opracujemy dodatkowy katalog i roześlemy wszystkim naszym odbiorcom.

DRUKI I KSIĄŻKI DLA GMINNYCH KAS POŻYCZKOWO - OSZCZĘDNOŚCIOWYCH.

Wobec mającej nastąpić zmiany instrukcji, zmieniającej wzory druków kas poż.-oszcz., katalog tych druków będzie wydany oddzielnie.

MATERJAŁY PIŚMIENNE I POMOCE BIUROWE.

1.	Papier kancelaryjny mirkowski	K.5	gładki		1 ryza	8.50
2.	,, ,, ,,	,,	linjowany		,,	9.50
3.	,, ,, ,,	,,	kratkowany		,,	10.—
4.	,, ,, ,,	K.6	gładki		,,	10.25
5.	,, ,, ,,	K.6	linjowany		,,	11.—
6.	,, ,, ,,	K.6	kratkowany		,,	11.75
7.	,, ,, ,,	K.7	gładki		,,	12.—
8.	,, ,, ,,	,,	linjowany		,,	12.75
9.	,, ,, ,,	,,	kratkowany		,,	13.50
10.	,, ,, ,,	K.8	gładki		,,	13.75
11.	,, ,, ,,	,,	linjowany		,,	14.50
12.	,, ,, ,,	,,	kratkowany		,,	15.—
13.	,, ,, ,,	znormalizow.,	gładki	64	,,	6.90
14.	,, ,, ,,	,,	linjowany	64	,,	7.75
15.	,, ,, ,,	,,	kratkowany	64	,,	8.35
16.	,, ,, ,,	,,	gładki	80	,,	8.50
17.	,, ,, ,,	,,	linjowany	80	,,	9.45
18.	,, ,, ,,	,,	kratkowany	80	,,	10.—
19.	,, słomkowy (kremowy)	Nr. 6105	(foljo)		,,	4.90
20.	,, ,, ,,	,, 6604	(znorm.)		,,	4.—
21.	,, konceptowy (biały)	,, 5105	(foljo)		,,	4.90
22.	,, ,, ,,	,, 5604	(znorm.)		,,	4.—
23.	,, ,, ,,	,, 5105N	lepszy		(foljo)	6.50
24.	,, ,, ,,	,, 5604N	,,		(znormal.)	5.85
25.	,, mirkowski na kopje (pelur) cieńszy	Nr. 225	(foljo)			3.20
26.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	,, 225M	(zn.)			2.85
27.	,, ,, ,, ,, ,, grubszy	,, 238	foljo			3.25
28.	,, ,, ,, ,, ,, ,,	,, 238M	znorm.			2.90
29.	,, listowy mirkowski	Nr. 507	— 4 paczki po 125 ark.			20.50

30.	Papier szybkoschnący Cykl. 3,2	500 ark.	7.—
31.	,, ,, Nr. 1106	,,	5.75
32.	,, ,, ,, 1106Z	,,	5.75
33.	,, ,, ,, 1165	,,	7.30
34.	,, ,, ,, 1102	,,	3.—
35.	,, ,, ,, 1105	,,	4.80
36.	,, ,, ,, 1115	,,	3.75
37.	,, ,, ,, 1126	,,	4.30
38.	,, ,, ,, 1130	,,	3.45
39.	,, ,, ,, 1106½	,,	5.20
40.	,, ,, ,, 1107	,,	4.75
41.	,, ,, ,, 1108	,,	4.50
42.	,, ,, ,, 1118	,,	4.30

Uwaga: Papiery szybkoschnące w formacie quarto i znormalizowanym są o 10% tańsze.

43.	Bibuła do suszek, 1 paczka po 15 sztuk	1 paczka	0.20
44.	,, ,, ,,	1 libra	3.40
45.	,, zielona na biurka, duże arkusze	1 ark.	0.35
46.	Bloki biurowe gładkie 1/4 ark.	1 szt.	0.30
47.	,, ,, kratka 1/4 ,,	1 ,,	0.30
48.	,, ,, gładkie 1/8 ,,	1 ,,	0.15
49.	,, ,, kratka 1/8 ,,	1 ,,	0.15
50.	,, ,, gładkie 1/4 ,, papier bezdrzewny	1 ,,	0.40
51.	,, ,, kratka 1/4 ,, ,, ,,	1 ,,	0.40
52.	,, ,, gładkie 1/8 ,, ,, ,,	1 ,,	0.20
53.	,, ,, kratka 1/8 ,, ,, ,,	1 ,,	0.20
54.	Bruljony na 100 kart oprawne w imitację ceraty	1 ,,	0.50
55.	,, ,, ,, ,, ,, prima	1 ,,	0.75
56.	Notesy Nr. 120/5 małe	1 ,,	0.20
57.	,, ,, 120/10 ,,	1 ,,	0.40
58.	,, ,, 80/5 podłużne	1 ,,	0.20
59.	,, ,, 80/10 ,,	1 ,,	0.40
60.	,, ,, 80/15 ,,	1 ,,	0.55
61.	,, ,, 280/10 ,, opr. ceratowa	1 ,,	0.55
62.	,, ,, 380/10 ,, ,, płócienna	1 ,,	0.55
63.	,, ,, 380/10 ,, ,, ,, z alfabetem	1 ,,	0.70
64.	,, ,, 408/10 ,, ,, ,, ozdobna	1 ,,	0.70
65.	,, ,, 408/10 ,, ,, ,, ,, z alf.	1 ,,	0 85
66.	Segregatory quarto (mniejsze)	1 ,,	3.25
67.	,, foljo (większe)	1 ,,	3.50
68.	,, płaskie skoroszytowe ,,Asko"	1 ,,	2.25
69.	Skoroszyty quarto	1 ,,	0.25
70.	,, foljo	1 ,,	0.25
71.	Teczki tekturowe do korespondencji	1 ,,	0.60

72.	Teczki skoroszytowe cienkie	1 ,,	0.30
73.	,, ,, grube	1 ,,	0.45
74.	,, z angielskiej tektury	1 ,,	1.20
75.	Atrament biurowy Leszczyńskiego	1 litr	4.20
76.	,, ,, ,,	½ litra	2.85
77.	,, antracenowy biurowy Leszczyńskiego	1/4 ,,	1.95
78.	,, ,, ,, ,,	1/8 ,,	1.30
79.	,, ,, ,, ,,	flakon	0.60
80.	,, alizarynowy Leszczyńskiego	1 litr	4.20
81.	,, biur. kampeszowy Leszczyńskiego (szk.)	1 ,,	2.15
82.	,, czerwony ,,Metal'' Leszczyńskiego	½ litra	2.85
83.	,, ,, ,, ,,	1/4 ,,	1.95
84.	,, ,, ,, ,,	1/8 ,,	1.30
85.	,, ,, ,, ,,	flakon	0.50
86.	,, kolorowy Leszczyńskiego	½ litra	2.85
87.	,, ,, ,,	flakon m.	0.40
88.	,, ,, ,,	,, d.	0.50
89.	,, do podpisów fioletowy Leszczyńskiego	,,	0.50
90.	,, do wiecznych piór Leszczyńskiego	,, d.	1.05
91.	,, ,, ,, ,, ,,	,, m.	0.80
92.	,, szapirograficzny fioletowy ,,	,,	1.25
93.	,, hektograficzny czarny i fioletowy	,, d.	1.15
94.	,, antracenowy biurowy ,,Oriza''	1 litr	3.80
95.	,, ,, ,, ,,	½ litra	2.55
96.	,, ,, ,, ,,	1/4 ,,	1.70
97.	,, ,, ,, ,,	1/8 ,,	1.15
98.	Atramenty kolorowe ,,Oriza''	1 litr	4.40
99.	,, ,, ,,	½ litra	2.75
100.	Atrament kampeszowy (szkolny) ,,Oriza''	1 litr	2.20
101.	,, ,, ,, ,,	½ litra	1.45
102.	,, do wiecznych piór ,,Oriza''	1/16 ,,	0.95
103.	Plamozniki do wywabiania plam atrament.	1 kompl.	2.75
104.	Tusz do mięsa czerwony i fioletowy	½ litra	14.—
105.	,, ,, stempli fioletowy i czerwony	1/16 ,,	2.20
106.	,, ,, ,, czerwony i zielony	flakon	0.90
107.	,, ,, numeratorów automatycznych	,,	0.90
108.	Tusz do stempli ,,Oriza'' w pięciu kolorach czarny, fioletowy, czerwony, zielony i niebieski	1/16 litra	1.80
109.	,, ,, ,, ,, ,,	flakon	0.70
110.	Poduszki do stempli fioletowe Nr. 00	1 szt.	1.—
111.	,, ,, ,, fioletowe i czerwone Nr. 0	1 ,,	1.65
112.	,, ,, ,, czyste Nr. 1	1 ,,	1.95
113.	,, ,, ,, fioletowe i czerwone Nr. 1	1 ,,	2.15
114.	,, ,, ,, ,, ,, ,, Nr. 2	1 ,,	3.25

115.	Klej fotograficzny Nr. 84	1 litr	3.90
116.	,, ,,syndemat" (syndetikon Nr. 51 w tubach)	1 tuba	0.50
117.	,, fotograficzny ,,Oriza"	500 gr.	3.10
118.	,, syndetikon ,,Oriza"	1 tuba	0.40
119.	Lak biurowy (w pudełku 4 sztuki)	1 laska	1.10
120.	,, ,, (w pudełku 8 sztuk)	1 ,,	0.60
121.	,, ,, (w pudełku 14 sztuk)	1 ,,	0.30
122.	Guma arabska w kawałku	1 kg.	3.—
123.	,, ,, biurowa Leszczyńskiego	½ litra	3.70
124.	,, ,, ,, ,,	flakon	1.50
125.	,, ,, ,,Oriza"	1 l.tr	4.—
126.	Guma arabska ,,Oriza"	½ litra	2.50
127.	Pendzelki do gumy arabskiej	1 szt.	0.20
128.	Liczydła 10-cio prętowe mosiężne	1 ,,	8.—
129.	,, 12-to ,, ,,	1 ,,	9.50
130.	Linje metalowe 40 cm.	1 ,,	2.50
131.	,, ,, 50 cm.	1 ,,	3.—
132.	,, drewniane gruszkowe 40 cm. z podz. polit.	1 ,,	3.90
133.	,, ,, ,, 50 cm. ,, ,, ,,	1 ,,	5.70
134.	,, ,, szkolne 40 cm. z podz. bez ,,	1 ,,	0.55
135.	,, politurowane 60 cm. z podz.	1 ,,	2.70
136.	,, drewniane biur. 40 cm. bez polit. z podz.	1 ,,	2.40
137.	,, ,, ,, 50 cm. ,, ,, ,, ,,	1 ,,	2 55
138.	Suszki stalowe niklowane	1 ,,	2.25
139.	,, ,, lakierowane	1 ,,	1.75
140.	,, drewniane mahoń i jasne	1 ,,	2.60
141.	,, ,, jasno-czarne	1 ,,	0.90
142.	Temperówki do ołówków	1 ,,	0.80
143.	,, noże zapasowe	1 ,,	0.20
144.	Zwilżaczki z czarnego szkła z gąbką	1 ,,	3.60
145.	,, z białego ,, z wałkiem	1 ,,	1.60
146.	,, aluminjowe z gąbką	1 ,,	1.20
147.	Korytka czarne lakierowane na biurka do piór i ołówków	1 ,,	1.35
148.	Dziurkacze (odstęp 7 i 8 cm.) lakierowane	1 ,,	5.90
149.	Haki do papieru	1 ,,	0.30
150.	Obsadki drewniane biurowe emaljowane, marmurkowe, fantazyjne i imitacja krokodyla	1 ,,	0.40
151.	Pluskiewki Nr. 2 100 sztuk w pudełku	1 pudełko	0.30
152.	,, Nr. 3 ,, ,, ,,	1 ,,	0.35
153.	Spinacze Temja 1 (25 mm.) 100 sztuk w pud.	1 ,,	0.25
154.	,, ,, 2 (30 mm.) ,, ,, ,,	1 ,,	0.25
155.	Plomby ołowiane	1 kg.	1.75

156. Szpileczki do spinania akt pudełko 50 gram	1	szt.	0.50
157. ,, ,, ,, ,, ,, 100 ,,	1	,,	0.80
158. ,, ,, ,, ,, ,, 200 ,,	1	,,	1.60
159. ,, ,, ,, ,, ,, 250 ,,	1	,,	2.—
160. Szczotki do maszyn piszących	1	,,	2.50
161. Podstawki do stempli na 6 sztuk	1	,,	1.85
162. ,, ,, ,, ,, 9 ,,	1	,,	2.35
163. ,, ,, ,, ,, 18 ,,	1	,,	2.95
164. Datowniki przesuwane małe	1	,,	2.—
165. ,, ,, duże	1	,,	2.80
166. Pieczątki kauczukowe (stemple) zależnie od wielk.	1	,,	—
167. Przytrzymywacze do piór i ołówków	1	,,	0.25
168. Bibularze na biurko	1	,,	3.75
169. Drukarnia domowa Nr. 12	1	,,	13.—
170. ,, ,, Nr. 10	1	,,	9.—
171. ,, ,, Nr. 6	1	,,	6.50
172. Gąbki do zmywania	1	,,	0.85
173. ,, „Star" do czyszczenia czcionek maszyn pisz.	1	,,	4.—
174. Igły do szycia akt	1	,,	0.07
175. Kałamarze szklane pojedyncze duże szlifowane	1	,,	2.35
176. ,, ,, ,, małe ,,	1	,,	1.55
177. ,, komplet z podstawką drewnianą	1	,,	4.20
178. Kalendarze terminowe duże na biurko	1	,,	1.—
179. ,, ,, małe ,, ,,	1	,,	0.80
180. ,, ścienne wielocyfrowe	1	,,	4.15
181. ,, ,, bloki	1	,,	0.30
182. Kreda szampańska do tablic	1	tuzin	1.10
183. Kółka do kluczy	1	szt.	0.15
184. Miary taśmowe parciane przetyk. metalem 20 mtr.	1	,,	30.—
185. ,, ,, ,, ,, ,, 10 ,,	1	,,	19.—
186. ,, drewniane (calówki) sprężynowe	1	,,	3.—
187. Nici do szycia akt, kłębek 50 ram.	1	,,	1.05
188. Noże do papieru galalitowe	1	,,	2.10
189. Nożyczki kancelaryjne 10 cali	1	,,	8.—
190. ,, do wycinanek (szkolne)	1	,,	2.35
191. Numeratory automatyczne 6-cyfrowe	1	,,	105.—
192. Oliwa do maszyn piszących	1	flakon	0.40
193. Orły (Godło Państwa)	1	szt.	0.90
194. Portrety Prezydenta Mościckiego (przepis. wielk.)	1	,,	1.40
195. ,, ,, ,, ,, ,, kolorowe			4.—
196. Portrety Marszałka Piłsudskiego (przepis. wielk.)	1	,,	1.40
197. ,, ,, ,, ,, ,, kolorowe	1	,,	4.—
198. Rygi (do pisania na papierach gładkich)	1	,,	0.15

199.	Scyzoryki małe w opr. masowej bez korkociąg.	1 szt.	1.55
200.	,, duże w oprawie różnokolorowej bez korkociągów	1 ,,	2.10
201.	Scyzoryki białe w kościanej opr. bez korkociąg.	1 ,,	3.15
202.	,, płaskie oksydowane z korkociągami	1 ,,	3.50
203.	,, w kościanej oprawie z korkociągiem	1 ,,	5.75
204.	,, ,, ,, ,,	1 ,,	6.30
205.	Szpagat do pakowania gruby	1 kg.	3.10
206.	,, ,, ,, średni	1 ,,	4.80
207.	,, ,, ,, cienki	1 ,,	6.70
208.	Teczki (portfele) wekslowe duże z podz. na mies.	1 szt.	17.00
209.	,, ,, ,, małe ,, ,, ,,	1 ,,	7.00
210.	,, skórzane czarne bez podszewki 42 cm.	1 ,,	11.90
211.	,, ,, bronzowe bez ,, ,, ,,	1 ,,	13.50
212.	,, ,, czarne z podszewką 42 cm.	1 ,,	15.30
213.	,, bronzowe z podszewką 42 cm.	1 ,,	16.60
214.	,, chromowe czarne bez podszewki 42 cm.	1 ,,	18.60
215.	,, ,, skórz. bronzowe bez podszewki 42 cm.	1 ,,	21.20
216.	Teczki chromowe skórz. czarne bez podszewki 44 cm.	1 ,,	21.30
217.	Teczki chromowe skórz. bronzowe bez podszewki 44 cm.	1 ,,	24.—
218.	Teczki chromowe skórz. czarne z podsz. 42 cm.	1 ,,	26.60
219.	,, ,, ,, bronzowe ,, 42 cm.	1 ,,	28.60
220.	,, ,, ,, czarne ,, 44 cm.	1 ,,	33.25
221.	,, ,, ,, bronzowe ,, 44 cm.	1 ,,	35.90
222.	Teki (torby) dla woźnego z pasem przez ramię i zamkiem	1 ,,	70.—
223.	Zapasy do Introligatorów (zbijaczy) pudełko 1000 sztuk	1 pudełko	2.—
224.	Introligatory maszynki do zszywania akt	1 szt.	25.—
225.	Uchwyty do papieru niklowane 9½ cm.	1 ,,	1.20
226.	„Wtór" aparat do powielania komplet	1 ,,	75.—
227.	Wałki do gładzenia odbitek przy powiel. ½ ar.	1 ,,	10.30
228.	,, ,, ,, ,, ,, ,, 1 ar.	1 ,,	15.40
229.	Farby do powielaczy „Wtór" fioletowe i czarne 200 gram	200 gr.	4.10
230.	Farby do powielaczy „Wtór" fioletowe i czarne 300 gram	300 ,,	5.65
231.	Farby do powielaczy „Roneo" fioletowe	½ litra	11.50
232.	,, ,, ,, ,, czarne	½ ,,	11.50
233.	Matryce (klisze do powielaczy) 1 pudeł. 24 szt.	1 pudełko	16.70
234.	Aparaty szapirograficzne ½ arkuszowe komplet w skrzynce	1 szt.	85.50

235.	Aparaty szapirograficzne 1 arkuszowe komplet w skrzynce	1 szt.	124.—
236.	Arkusze hektograficzne pojedyncze	1 ,,	2.60
237.	,, ,, podwójne	1 ,,	5.15
238.	Masa hektograficzna w blaszankach 1 kilogr.	1 kg.	11.80
239.	Płyn do zmywania szapirografów	½ litra	2.10
240.	,, ,, ,, ,,	1 litr	3.45
241.	Role szapirograficzne podwójne foljo	1 szt.	30.75
242.	,, ,, pojedyńcze ,,	1 ,,	20.50
243.	Kalka maszynowa w trzech kolorach: czarna, fioletowa, niebieska Leszczyńskiego I gat.	100 ark.	16.80
244.	Kalka maszynowa w trzech kolorach: czarna, fioletowa i niebieska Leszczyńskiego II g.	100 ,,	14.40
245.	Kalka maszynowa w trzech kolorach: czarna, fioletowa i niebieska Leszczyńskiego III g.	100 ,,	11.10
246.	Kalka maszynowa w trzech kolorach: czarna, fioletowa i niebieska Leszczyńskiego IV g.	100 ,,	9.—
247.	Kalka maszynowa w trzech kolorach: czarna, fioletowa i niebieska „Słońce" I g.	100 ,,	10.70
248.	,, ,, ,, ,, II g.	100 ,,	9.50
249.	,, ,, ,, ,, III g.	100 ,,	8.30
250.	,, ,, ,, ,, IV g.	100 ,,	6.70
251.	Kalka maszyn. fioletowa hektograficzna Nr. 1028	100 ,,	20.25
252.	,, ołówkowa format 40 x 50 cm. w trzech kolorach Leszczyńskiego	100 ,,	9.—
253.	Kalka ołówkowa format 40 x 50 cm. w trzech kolorach „Słońce"	100 ,,	7.—
254.	Taśmy do masz. jednokolorowe (3 kol. Leszcz.	1 szt.	3.20
255.	,, ,, ,, dwukolorowe ,, ,,	1 ,,	3.60
256.	,, ,, ,, jednokolorowe ,, „Słońce"	1 ,,	2.65
257.	,, ,, ,, dwukolorowe ,, ,,	1 ,,	2.85
258.	,, ,, ,, hektograficzne „Słońce"	1 ,,	3.20
	Uwaga: przy zamówieniu prosimy podać nazwę maszyny.		
259.	Ołówki czarne Majewskiego Nr. 2 (okrągły)	1 tuz.	1.10
260.	,, ,, ,, szkolne Nr. 2 (6-kątne)	1 ,,	1.30
261.	,, ,, „Indja"	1 ,,	3.95
262.	,, ,, „Polonja" w drzewie cedrowem	1 ,,	8.10
263.	,, kopjowe „Demon"	1 ,,	3.50
264.	,, ,, „Cyklop"	1 ,,	3.50
265.	,, ,, „Polonja" w drzewie cedrowem	1 ,,	8.10
266.	,, ,, „Icar"	1 ,,	7.90
267.	,, ,, „Omnium" czerw.-nieb. okrągłe	1 ,,	5.90
268.	,, ,, „Omnium" okr. zielone, amarantowe, fijołkowe, różnokolorowe	1 ,,	5.—

269.	Ołówki kopjowe ,,Lazur" niebieskie okrągłe	1	tuz.	5.—
270.	,, Majewskiego czerwono-niebieskie 6-kątne	1	,,	10.—
271.	,, czarne z ochraniaczem i gumką	1	,,	10.60
272.	,, ,, olbrzymie oprawa żółta	1	,,	8.85
273.	,, ,, ,, ,, zielona	1	,,	7.30
274.	,, ,, ,,Dermatograf" piszące na szkle i porcelanie	1	,,	6.60
275.	Ołówki niebieskie i czerwone ,,Dermatograf"	1	,,	6.60
276.	,, czarne ,,Polonja" do notesów	1	,,	3.05
277.	,, automatyczne ,,Order"	1	szt.	4.70
278.	Przedłużacze do ołówków drewniane	1	,,	0.40
279.	Guma do ołówków ,,Myszka" Nr. 10	1	,,	0.55
280.	,, ,, ,, ,, Nr. 16	1	,,	0.35
281.	,, ,, ,, ,, Nr. 20	1	,,	0.30
282.	,, ,, atramentu ,, Nr. 20	1	,,	0.35
283.	,, ,, maszyny z blaszką ,,Myszka"	1	,,	0.35
284.	,, ,, ołówka podłużna ,, Nr. 20	1	,,	0.30
285.	,, ,, ,, twardego ,, Nr. 20	1	,,	0.35
286.	,, ,,Kotwica" do atramentu Nr. 20	1	,,	0.30
287.	,, amerykańska do ołówka Nr. 6000/30	1	,,	1.05
288.	,, ,, ,, ,, Nr. 6000/40	1	,,	0.80
289.	,, ,, ,, ,, Nr. 6000/60	1	,,	0.55
290.	,, ,, ,, atramentu Nr. 6505	1	,,	0.95
291.	,, ,, ,, maszyny Nr. 6580	1	,,	0.75
292.	,, do ołówka kopjowego Nr. 112	1	,,	0.75
293.	Obsadki drewniane biurowe: emaljowane, marmurkowe, fantazyjne i imitacja krokodyla	1	,,	0.40
294.	Pióra wieczne ,,Golden-Arrow" system lewarkowy (samozapełniacze) krótkie czarne Nr. 20	1	,,	19.20
295.	Pióra wieczne z dwoma obrączkami złożonemi Nr. 20/B	1	,,	23.20
296.	Pióra wieczne krótkie bronzowe zwykłe Nr. 20/M	1	,,	20.80
297.	,, ,, z klipsem w 5-u kolor. Nr. 20/Bak	1	,,	36.—
298.	,, ,, normalne czarne Nr. 25	1	,,	22.40
299.	,, ,, ,, ,, z dwoma obrączkami złożonemi Nr. 25/B.	1	,,	26.40
300.	Pióra wieczne normal. czarne z klipsem Nr. 25/cl.	1	,,	26.40
301.	,, ,, ,, bronzowe Nr. 25/M.	1	,,	24.—
302.	,, ,, grube czarne z klipsem i dwoma obrączkami złoconemi Nr. 32/Bel.	1	,,	40.—
303.	Pióra wieczne grube czarne z klipsem i dwoma obrączkami złoconemi Nr. 32/Mbel.	1	,,	43.20
304.	Pióra wieczne ,,Pikaro" model, 1 kolorowe z klipsem, szklana stalówka	1	,,	7.—

305. Pióra wieczne „Pikaro" model 1 A. czarne z klipsem szklana stalówka	1 szt.		7.—
306. Pióra wieczne „Pikaro" model 3 kolorowe mniejsze z klipsem	1	„	7.—
307. Podstawki do wiecznych piór metal.-nikl.	1	„	2.50
308. „ „ „ „ czarno-lakier.	1	„	2.50
309. Stalówki „Leonarda" Nr. 103 telegraf. pudełko 144 sztuki	1 pudełko		6.10
310. Stalówki „Leonarda" Nr. 0 pudełko 144 sztuki	1	„	7.20
311. „ „ Nr. 1 „ „ „	1	„	6.30
312. „ „ Nr. 8221 krzyż. szare pudełko 144 sztuki	1	„	6.30
313. Stalówki „Leonarda" Nr. 8220 krzyż. złote pudełko 144 sztuki	1	„	7.70
314. Stalówki „Leonarda" Nr. 511 aluminj. z noskiem 144 szt.	1	„	9.50
315. Stalówki „Leonarda" Nr. 516 szare 144 szt.	1	„	7.70
316. Stalówki „Leonarda" Nr. 547 do pisania przez kalkę 144 sztuki	1	„	10.50
317. Stalówki „Gooda" Nr. 7 szare ostre 144 sztuki	1	„	7.20
318. „ „ Nr. 88 „ rondo „ „	1	„	7.20
319. „ „ Nr. 103 telegraf. „ „	1	„	8.40
320. „ „ Nr. 742 szare „ „	1	„	6.10
321. „ „ Nr. 742 złote „ „	1	„	8.40
322. „ „ Nr. 70 oczko „ „	1	„	8.40
323. „ „ Nr. 285 krzyż. złote „ „	1	„	10.—
324. „ „ Nr. 12 szare z nosk. „ „	1	„	7.50
325. „ „ Nr. 74 alum. ostre „ „	1	„	7.20
326. „ „ Nr. 9 „ z nosk. „ „	1	„	7.70
327. „ „ Nr. 10 „ „ „ „	1	„	8.50
328. „ „ Nr. 86 bronzowe ostre 144 szt.	1	„	6.80
329. „ „ Nr. 11 duże alum. z nosk. „ „	1	„	9.—
330. „ „ Nr. 88 złote rondo „ „	1	„	10.50
331. „ „Sommerwilla" Nr. 2200 szare kreski 144 sztuki	1	„	9.10
332. Stalówki „Sommerwilla" Nr. 2180 oczko z garbkiem 144 sztuki	1	„	8.40
333. Stalówki angielskie mieszane 144 szt.	1	„	9.—
334. „ krajowe Nr. 410 alumn. ostre „ „	1	„	3.90
335. „ „ Nr. 103 telegraf. „ „	1	„	4.50
336. „ „ Nr. 516 szare z noskiem „ „	1	„	4.70
337. „ „ Nr. 510 alum. z nosk. „ „	1	„	4.70
338. „ „ Nr. 742 szare ostre „ „	1	„	4.70
339. „ „ „Rekord" Nr. 5401 złote rondo w pudełku 144 sztuki	1	„	9.—

KOPERTY.

Koperty urzędowe.

					Cena zł.
340.	Sanator T 50 chamois	rozmiar cm.	11,6×17,8	1000	5.50
341.	,, G 8 niebieskie	,,	,,	,,	5.50
342.	Elektor 0 białe średnie	,,	12,8×19,5	,,	6.20
343.	,, 00 białe średnie	,,	,,	,,	6.90
344.	,, T 50 chamois	,,	,,	,,	6.50
345.	,, T 60 chamois	,,	,,	,,	8.—
346.	,, T 90 chamois	,,	,,	,,	12.—
347.	,, N. 3 zielone	,,	,,	,,	8.—
348.	,, N. 8 niebieskie	,,	,,	,,	8.—

Koperty handlowe.

349.	Noteć 3 zielone	rozmiar cm.	12,5×15,5	1000	5.80
350.	,, 6 chamois	,,	,,	,,	6.80
351.	,, 8 niebieskie	,,	,,	,,	5.80
352.	,, 0 białe średnie	,,	,,	,,	5.80
353.	Varta 3 zielone	,,	,,	,,	6.50
354.	,, 6 chamois	,,	,,	,,	6.50
355.	,, 7 popielate	,,	,,	,,	6.50
356.	,, 8 niebieskie	,,	,,	,,	6.50
357.	San 3 zielone	,,	,,	,,	8.80
358.	,, 6 chamois	,,	,,	,,	8.80
359.	,, 8 niebieskie	,,	,,	,,	8.80
360.	Vilja 3 zielone z poddrukiem	,,	,,	,,	8.—
361.	,, 8 niebieskie ,,	,,	,,	,,	8.—

Koperty okienkowe z drukowaną obwódką.

362.	13 W 06 chamois	rozmiar cm.	12,5×15,5	1000	14.—
363.	13 W 08 niebieskie	,,	,,	,,	14.—
364.	13 030 białe	,,	,,	,,	17.—
365.	18 W 03 zielone	,,	14.5×15,5	,,	15.50
366.	18 W 08 niebieskie	,,	,,	,,	15.50

Koperty większe.

367.	21 T 90 chamois	rozmiar cm.	13,5×21,5	1000	20.—
368.	22 T 90 ,,	,,	15 ×23,5	,,	23.—
369.	23 T 90 ,,	,,	17 ×26,5	,,	29.—

Koperty aktowe.

370.	29 T 90 chamois	rozmiar cm.	14 ×37	1000	30.—
371.	30 T 90 ,,	,,	14,5×39,5	,,	32.—
372.	31 T 90 ,,	,,	15,5×41	,,	39.—

Koperty do głosowania.

373. 609d białe średni rozmiar 9×12 za 1000 4.50

KARTOTEKI I ICH POMOCE.

1 szt. zł.

1. Kartoteka podwójna z nakryciem blaszanem 16.—
2. ,, pojedyńcza bez nakrycia 8.—
3. ,, do kart rodzinnych (meldunkowe Nr. 7) na 1500 kart 35.—

Uwaga: Na żądanie wykonujemy nasze patentowane kartoteki w dowolnych formatach.

4. Kłódeczka 1.—
5. Palce gumowe do kartoteki 0.65

JEŻDŻCE (NASADKI DO KARTOTEK).

100 szt. zł.

560. Czarne, matowe, szerokości 50 mm., z dwoma okienkami 22.—
561. ,, ,, ,, ,, ,, z jednem okienkiem 22.—
562. Matowe, szerokości 50 mm., w 6 kolorach: (czerwony, niebieski, zielony, żółty, biały i szary 20.—
563. Czarne, matowe, szerokości 25 mm., z jednem okienkiem 13.50
564. Matowe, szerokości 25 mm., w 6 kolorach (jak wyżej) 12.50
565. Czarne, matowe, szerokości 10 mm., z jednem okienkiem 8.50
566. Matowe, szerokości 10 mm., w 6 kolorach (jak wyżej) 8.—
567. Lakierowane, ,, 10 ,, ,, 6 ,, ,, ,, 8.—
568. ,, z wycięciami po bokach, szerokości 50 mm., w 6 kolorach 23.50
569. Lakierowane, z wycięciami po bokach, szerokości 25 mm., w 6 kolorach 13.50
570. Lakierowane, z wycięciami po bokach, szerokości 20 mm., w 6 kolorach 11.—

210.	Zakończone	śpiczasto	z języczkami gładkimi,	2.50
211.	,,	okrągło	mosiądz., bronzowe,	2.50
212.	,,	prostokąt.	niebieskie i białe	2.50
310.	,,	śpiczasto	z języczkami gładkimi,	3.—
311.	,,	okrągło	lakierowane w 6 kolo-	3.—
312.	,,	prostokąt.	rach (jak wyżej)	3.—

1210.	Zakończone	śpiczasto	z języczkami falistymi,	2.65
1211.	,,	okrągło	mosiądz., bronzowe,	2.65
1212.	,,	prostokąt.	niebieskie i białe	2.65
1310.	,,	śpiczasto	z języczkami falistymi,	3.20
1311.	,,	okrągło	lakierowane, w 6 kolo-	3.20
1312.	,,	prostokąt.	rach (jak wyżej)	3.20

KOMPLETY Z NADRUKIEM Z JEDNEJ STRONY, NIKLOWANE:

				Cena zł. gr.
570/100	1 komplet	100	ilczb 1 — 100	15.—
570/31	1 ,,	31	,, 1 — 31	5.—
570/12	1 ,,	12	,, 1 — 12	2.—
570/27	1 ,,	27	liter A — Z	4.50
570/12M	1 ,,	12	miesięcy Styczeń — Grudzień	2.20
566/100	1 ,,	100	liczb 1 — 100	12.—
566/31	1 ,,	31	,, 1 — 31	4.—
566/12	1 ,,	12	,, 1 — 12	1.70
566/27	1 ,,	27	liter A — Z	3.60
564/100	1 ,,	100	liczb 1 — 100	16.50
564/31	1 ,,	31	,, 1 — 31	5.35
564/27	1 ,,	27	liter A — Z	4.90
564/12	1 ,,	12	liczb 1 — 12	2.25
564/12M	1 ,,	12	miesięcy Styczeń — Grudzień	2.40
562/12M	1 ,,	12	miesięcy Styczeń — Grudzień	3.60

---

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L.

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ____________________

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: „W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ____________

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ____________

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ______________

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

Do wyrwania

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L.

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L.

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe.

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

Do wyrwania

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ____________

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L.

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L. ____________________

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

Do wyrwania

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

UWAGA: W zamówieniu należy podać dokładnie numer katalogu oraz nazwę przedmiotu.

nazwa instytucji

poczta

stacja kolejowa

data

L.

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego

W WARSZAWIE

Ś-to Krzyska 13.

Prosimy wysłać niżej wyszczególnione książki, druki, księgi i pomoce biurowe:

Powyżej zamówiony towar prosimy wysłać za zaliczeniem pocztowym.

(pieczęć)

(podpis)

PKO

PEWNOŚĆ

ZAUFANIE